

Kadir Has'tan ödül

Geçen ay yazımı okuyanlar hatırlayacaklardır. İstanbul Üniversitesi'nin CHIP dergisini iki yıldır üst üste en iyi bilgisayar dergisi kategorisinde ödülle layık görmesinin verdiği tarifsiz mutluluğu sizlerle paylaşmıştım. Bunun hemen arkasından seçkin üniversitelerimizden olan Kadir Has Üniversitesi'nden gelen "En has bilgisayar dergisi ödülü" ile mutluluğumuz doruğa çıktı. Mutluluk paylaşmakla artar demişler. Bu yüzden bizi bu noktaya getiren siz okuyucularımıza bu haberi iletmek istedim. Hepinize sonsuz teşekkürler. Bundan sonra da sizlere layık olmak için elimizden geleni yapacağımıza emin olabilirsiniz.

AYIN TAVSİYESİ

Dijital fotoğraf makinelerinin yattığı büyük değişimin tek bir adı olabilir: Dijital devrim. Bugün herkesin elinde bir dijital fotoğraf makinesi görüyorsak, hatta iletişim aracı olarak görülen cep telefonları bile birer dijital fotoğraf makinesine dönüştüyse, artık hiç kimse dijital fotoğrafçılığı basit bir heves olarak değerlendiremez.

CHIP ailesi olarak, bizler de bu büyük devrimin bir parçası olmayı amaçlıyoruz ve yepyeni bir dergi ile karşınıza çıkıyoruz. CHIP Foto Video, bundan sonra her 3 ayda bir siz-

lerle birlikte olacak. İlk sayı Haziran ayı başında bayilerde.

Türkiye'de fotoğrafçılık altın çağını yaşıyor

Mahmut Karslıoğlu,
Yayın Koordinatörü

Aslında çok normal bir ihtiyaç olmasına rağmen ülkemizde yıllar boyu lüks damgası yemekten kurtulamamış öyle çok şey var ki, bu duruma ilk etapta anlam vermek gerçekten zor oluyor. Bunlardan biri de fotoğraf çekmek ve çekirtmek. Kişi başına düşen yıllık fotoğraf sayısı iki elin parmaklarını bile geçmeyen ülkemizde, nüfus kâğıdı ve ehliyet alma gibi zorunlu ihtiyaçları olmasa, vesikalık bile çekirtmeye üşenen ya da bunu bir lüks harcama olarak gören bir toplum içinde büyüdü. Geçmişte buna hak vermemek de mümkün değildi.

İlk olarak nispeten pahalı olan bir fotoğraf makinesi edinmeniz, ardından da 36'lık bir film satın almanız gerekiyordu. Bunu makineye yakmadan, heba etmeden takma başarısını gösterecek kadar yetenekliyseniz, fotoğraf çekmeye başlıyordunuz. Daha sonra tab ettirme aşaması bir başka risk ile karşınıza çıkıyordu. Eğer filmlerin, yani hatıralarınızın yarısı yanmadan basılmışsa kendinizi şanslı sayabiliyordunuz. Sonra her şeye sil baştan başlanıyordu. Düşünün bir kere. Her seferinde para veriyorsunuz ve fotoğrafların tümünün çıkma garantisi yok. Üstüne üstlük tüm mutlu aile anılarınızı mahallenizin fotoğrafçısı ile paylaşmak zorundaydınız. Zaten üşengeç bir toplumuz. Kim götürecektir tab ettirecek şimdi o filmleri? Eminim benim evimde bile bir yerlerde, ilkokul dönemlerimden kalma, tab ettirilmeyi bekleyen bir rulo film vardır. Neyse, uzun lafın kısası, gerçekten meşakkatli bir işti fotoğraf çekmek.

Ama şimdi öyle mi ya? Dijital fotoğraf makinenizi bir kere satın alıyorsunuz. Tüm harcamanız o kadar. Aynı kart üzerine istediğiniz kadar çekin, silin. Çektiğinizi beğenmediniz mi? Silin, bir daha çekin. Artık hiçbir mutlu anınız unutulmayacak. Size özel şeyler size kalacak. Basit, ucuz, hızlı ve güvenli. Dijital devrimin fotoğrafçılığa yansması, işte bu yüzden en çok bizim insanımızı etkiledi. Şu an herkesin elinde iyi kötü bir fotoğraf makinesi var. Olmayan ise cep telefonu ile idare ediyor. Üstelik bu konudaki utangaçlığımızı bile bayağı bir üstümüzden attık :)

İşte bu yüzden özellikle de yaz aylarının başlarında, çeşitli planlar yapılırken sizlere yardımcı olmak amacıyla tatilde en çok ilgi duyulan konulardan biri olan dijital fotoğrafçılık üzerine geniş bir kapak konusu hazırladık. Fotoğraf makinesi ve yardımcı donanımlarını edinmek isteyenler de, fotoğrafçılık konusunda en iyi ipuçlarını arayanlar da bu dosya konumuzdan yararlanabilirler. Dijital fotoğrafçılık üzerine ipuçlarımızın devamı gelecek. Bu yüzden güneşlenirken de CHIP'i yanınızdan ayırmayın. Herkese iyi tatiller.

Mahmut Karslıoğlu

mkars@chip.com.tr

İÇİNDEKİLER

06/2006

KAPAK KONUSU

- 48 **Dijital fotoğraflar:** 300 \$ altı ve 300-500 \$ arası makinelerin testi. Kaliteli fotoğraf çekimi için benzersiz ipuçları.

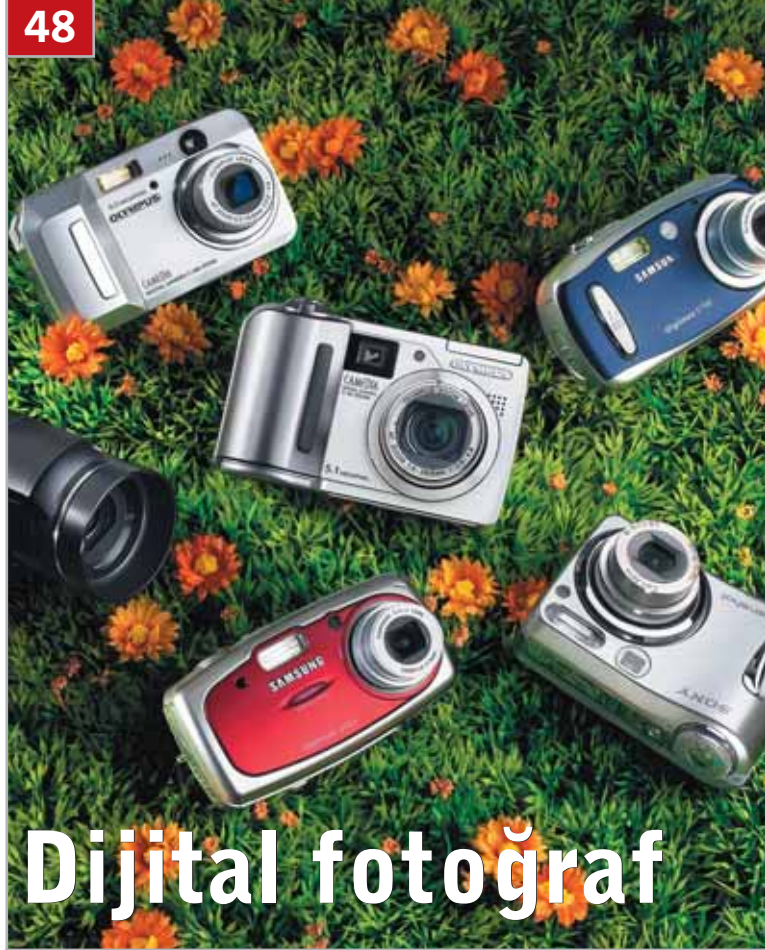
GÜNCEL

- 8 **WiMax konforu:** WiMax teknolojisi kapıda. Çok yakında kablosuz internet keyfi tüm şehre yayılacak
- 10 **Güncel haberler ve köşe yazıları:** En son haberler, yazarlardan çarpıcı yorumlar. Samsung'dan yeni kameralar, Bilişim dünyasına Türk imzası, Maxell'den yeni biçim, yeni bir grafik işlemci, Google Talk devri
- 22 **Güvenlik raporu**
- 28 **Office 2007:** Yeni Office sürümü köklü değişikliklerle kapıda. Kullanıcıya özel uyarlanan menülerle yine yüzleri güldürecek gibi
- 38 **Radar:** CHIP, yeni teknolojilerin gelişimini ve piyasa marjlarını öngörüyor
- 44 **En yeni ve ilginç teknoloji ürünleri:** Yeni ve şaşırtıcı teknoloji örnekleri

TEST & TEKNOLOJİ

- 74 **AMD AM2:** AMD'nin beklenen işlemcisi görücüye çıktı. DDR2 bellek desteği sunan işlemcinin getirdiklerini sizler için inceledik
- 78 **A'dan Z'ye RAM'ler:** Yüksek performans için doğru RAM'i seçmelisiniz.
- 88 **Satın alma danışmanı:** Son teknoloji donanım ürünleri tercihinde önceliklerinizi belirlemeniz gerekiyor
- 98 **Açık kaynak Oscar'ları:** SourceForge.net ziyaretçilerinin oylarıyla belirlenen 2006'nın en iyi 30 ücretsiz yazılımı
- 106 **Flash bellek:** Dijital fotoğraf makineniz, MP3 çalarınız ve diğer mobil aygıtlarınız için en uygun bellek kartını seçin.
- 114 **Yeni ürünler:** Yeni donanım ve yazılım ürünleri testte
- 136 **Donanım Günlüğü**
- 138 **CHIP TOP10 Testleri:** En iyi donanımlar

48

Dijital fotoğraf

Anılarınızı en parlak haliyle saklamanız için dijital fotoğraf hakkında bilmeniz gereken her şeyi tüm ayrıntılarıyla açıklıyoruz.

A'dan Z'ye RAM'ler

Bellek seçimi eskisi kadar kolay değil. Belleklerin yapısını değerlendirmek satın alma sürecinde hayati role sahip.

106

Bellek kartları testte

Mobil aygıtınıza en uygun bellek kartını seçebilmeniz için tüm bellek kartlarını test merkezimizde inceledik.

156

TV'den PC'ye kayıt

Kaçırdığınız programlar için üzülmeyin. TV programlarını PC'nize kaydetmek için başında beklemeniz gerekmiyor.

239

Ayın oyunları

En yeni oyunları sizler için inceledik.

168

Windows'a temizlik

WinXP'niz sürekli takılıyorsa temizlik zamanı geldi.

188

İnternette fotoğraflı günlük

Tüm dünyayı saran blog çılgınlığına fotoğraflar da eklendi. Fotoblog siteleriyle günlüğünüzü resimlerle destekleyin.

PRATİK

- 152 **IE7:** Internet Explorer'ın yeni sürümü nihayet geldi. Daha fazla güvenlik vaat eden yazılım, ipuçlarıyla daha kullanışlı
- 156 **TV'den kayıt:** TV yayınlarının PC'ye kaydı
- 158 **Videolarınızı düzenleyin:** Videolarınızın profesyonel bir elden çıkmış gibi görünmesi için yapılması gerekenleri açıklıyoruz
- 164 **Kendi DVD'nizi yapın:** Görüntü kalitesinden menülere kadar kendi beğenimize uygun bir DVD oluşturmak sanıldığı kadar zor değil.
- 168 **Windows'u rahatlatın:** Yüklenen dosyalar-dan iyice hantallaşmış işletim sisteminizi ayağa kaldırmanın zamanı geldi
- 176 **Casuslara dikkat:** Casus yazılımlar internete bağlı her bilgisayar için birer tehdit. Karşı koymaksa çaba gerektiriyor
- 184 **Messenger'da virüs:** Anında mesajlaşma konforu beraberinde virüs de getiriyor. Korumak için gerekenler bu yazıda
- 188 **Fotoblog'lar:** Web'de fotoğraflı günlük
- 196 **En iyi Freeware'ler:** Ücretsiz ve açık kaynak kodlu yazılımlar
- 202 **Mobil yazılımlar:** Gerekli yazılımlar yardımıyla cep telefonunuzu bilgisayarınızla rekabete sokun
- 210 **Linux yazı dizisi 2:** CHIP ve ARMADOR Bilişim'in ortaklaşa hazırladığı köşede, Linux dünyası tanıtılıyor
- 214 **Sisteminizi taşıyın:** Alıştığınız ayarları başka bir bilgisayardayken de kullanabilirsiniz.
- 218 **En iyi ve en yeni ipuçları:** Windows, uygulamalar, iletişim, internet, donanım
- 228 **Haziran 2006 DVD/CD içeriği**
- 230 **Tam Sürümler:** Adım adım pratik kullanım

OYUN

- 240 **Ön bakış:** Pirates of the Caribbean Online, NWN2, Elveon
- 242 **İnceleme:** Jaws Unleashed, Hellgate:London, Double Agent, C&C First Decade

DİĞERLERİ

- 3 **Seyir Defteri**
- 6 **Okur Yorumları**
- 226 **Abone Formu**
- 252 **Vizyon:** Dizüstü PC'lerde onlarca saat pil ömrü çok yakın
- 256 **Künye**
- 257 **Gelecek Sayıda CHIP**

04/2006: Windows'u hızlandırma

MEB kampanyasından aldığım dizüstü bilgisayarım kısa süre içinde yavaşlayıp, eski hantal bilgisayarları aratmayacak hale gelmişti. Windows'un neden yavaşladığını anlatan yazını çok işime yaradı. Bilgisayarım hemen hemen ilk günkü kadar hızlı çalışmaya başladı. Bu tür yazılarınızın devamını dilerim.

Nejat Ekincioğlu

Elektronik abonelik

Merhaba, ben Ferhat Şapçı. Eşim ve ben, derginizi beğenerek takip ediyoruz. Ekonomik olarak yaşanan sıkıntılar, insanları dergi aboneliğinden uzaklaştırabiliyor. Beğenerek takip ettiğim bir başka derginin elektronik aboneliği var. Siz de abonelik tarafında elektronik de geçerseniz, bence abone sayınız en az iki katına çıkacaktır. Verdiğiniz DVD ve CD'lerdeki programları ve dosyaları, kişiye özel şifre vererek herhangi bir yerden download etmesini sağlayabilirsiniz. Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Ferhat Şapçı

Anadolu'da seminer düzenleyin

Merhaba, derginizi severek takip ediyorum. Öyle ki, her ay bu ay CHIP'te ne var, diğer dergilerde ne var araştırmıyorum. Doğrudan CHIP geldi mi diye sorup alıyorum. Ama bir isteğim olacak. Workshop seminerlerinizi İstanbul'da yapıyorsunuz. Dolayısıyla katılamıyoruz. (Ben Konya'da öğrenciyim.) Bu yüzden seminerlerinizi kaydedip DVD ya da CD üzerinde yayınlatabilir misiniz? Bunun çok faydalı olacağını düşünüyorum. Teşekkürler, çalışmalarınızda başarıların devamını diliyorum.

Hamza Özer

Bu yönde çalışmalarımız var. Ancak ülkemizde kopya koruma yöntemleri bu sistemin kötüye kullanılmasını engelleyecek düzeyde olmadığından, şimdilik beklemeyi tercih ediyoruz. CHIP

Seminerlerimiz sizlerin bir hayli yoğun ilgisiyle karşılanıyor. Yeterince katılım olması şartıyla, ilerleyen dönemlerde diğer büyük illerde de değerli okurlarımızla buluşmayı, sorularınıza bizzat yanıt vermeyi düşünüyoruz.

CHIP

CHIP TV'yi çok beğeniyoruz

Gerçekten CHIP TV'deki filmler çok güzel ve eğlencelilerinden seçiliyor. Bunları izlerken iş stresinden bir süreliğine de olsa uzaklaşıyorum. Lütfen aynı tempoyla devam. İyi çalışmalar.

Kadir Gezici

Lütfen çizginizden sapmayın

Sayın CHIP yetkilileri, Derginizi uzunca bir süredir

takip etmekteyim. Beğenerek okuduğum derginizde tek yetersiz bulduğum nokta, yazılımlara yeteri kadar ağırlık vermemeniz. Benim sıkıntım daha çok derginin web sitesiyle ilgili.

Bilgisayarda yaşadığımız sorunların forumlarda yanıtlanacağını söylüyorsunuz, ama dergi yazarlarının yanıtları gecikiyor. Bu sırada alakasız kişilerin yaptığı yorumlar kafa karıştırıyor. Umarım bir çözüm getirebilirsiniz. Kolay gelsin.

Hacı Ali Balkaner

Editörlerimiz ellerinden geldiğince forumlarda yer alıp siz okuyucularımızın sorularını yanıtlamaya çaba gösteriyorlar. Ancak bazı dönemlerde, özellikle de dergi çalışmaları yoğunlaştığında ister istemez bu tür gecikmeler yaşanabiliyor.

Bunu hoşgörüyle karşılayacağınıza inanıyoruz. Forumun bir amacı da editörlerin yetiştiremediği noktada okurların birbirine yardım etmesi. Ancak gene de çok hayati kararlar almadan önce son bir kez editörlerimizden gelecek cevabı beklemenizi öneririz.

Dergi içinde yazılım konusunun donanım konularına göre azlığına gelince. Dergi içeriği, istekleriniz doğrultusunda anketlerle biçimleniyor ve donanım bu noktada gerçekten ağır basıyor. İleride bu durum değişirse tabii ki dengeler de değişecektir.

CHIP

CHIP'E ULAŞIN

Okur mektupları

CHIP Yazı İşleri

Vefa Bayırı Sokak Gayrettepe
İş Merkezi B Blok No: 6 34349
Gayrettepe / İstanbul
yorum@chip.com.tr

Teknik sorular

yardim@chip.com.tr

Dergi ve CD ile ilgili sorular

dergi@chip.com.tr

Abonelik, eski sayı siparişi ve özel sayılar

Tel: (212) 217 93 71
Faks: (212) 217 94 23
abone@vogel.com.tr
http://abone.vogel.com.tr

Yorumlarınıza hediye!

Yayınlanan yorumlarınız için
11 YTL değerinde bir
CHIP Özel Sayısı kazanın

Diğer gerekli tüm adres bilgilerini Künye'de bulabilirsiniz: 256

CHIP GÜNCEL Kablosuz bağlantı

WiMAX ile coşun Kırlara bayırlara koşun

İki yıl önce bir ütopya olarak görülen, şehrin her noktasından internete bağlantı sağlayan dev kablosuz ağ WiMAX'ın Türkiye testleri başladı.

■ İki yıl önce WiMAX hakkındaki ilk duyuruları incelediğimizde bu teknoloji hepimiz için bir ütopyaydı. Teknoloji, şehrin neresinde olursanız olun, hatta mesire yerlerinde dahi, kullanıcı adınızı ve şifrenizi kullanarak, dizüstü bilgisayarınız, cep bilgisayarınız veya cep telefonunuzla internete bağlanma vaadi sunuyordu. Üstelik bu bağlantının hızı saniyede yüzlerce KB veri indirmenize olanak tanıyor. Fiyatı da ev kullanıcısının ADSL için ödediği ücretten daha düşük olacaktı. Bu elbette ki bir ütopyaydı. Ama bu hayallerin gerçek olmasına sade-

ce birkaç ay kaldı. Çünkü internet servis sağlayıcılar Telekomünikasyon Kurulu'na WiMAX hizmeti sunmak için gerekli lisans talebinde bulunmaya başladı. Hatta WiMAX'ın test amaçlı kullanım lisansları verildi bile. Asıl kullanım ve hizmet lisansları da 2006 sonunda verilecek.

Bütün şehirleri WiMAX ile kaplamak

802.16 olarak isimlendirilen WiMAX teknolojisi, tek bir dağıtım istasyonunun etkin olarak 5 km yarıçapındaki bir alanda çok yüksek hızlı kablosuz ağ kurabilmesini sağlıyor.

Bu dağıtım antenlerinin maliyeti çok düşük olduğu için İstanbul gibi bir şehri 100 istasyonla donatmak ve tüm şehri kapsama alanına almak mümkün. Üstelik teknolojiye destek veren kuruluşların WiMAX'ın gelişmesi için çalışıyor olması, kurulum maliyetlerini düşürürken bağlantı hızlarını artırıyor.

Birleşmiş Milletler'de WiMAX tartışması

WiMAX teknolojisi, Birleşmiş Milletler'de dahi, az gelişmiş, alt yapı kuramamış fakir ülkelerin dijital çağı yakalaması için çok önemli bir fırsat olarak telaffuz ediliyor ve destekleniyor. Ülkemizde WiMAX lisansları dağıtıldığında, internet servis sağlayıcıların 5 veya 10 Mbps hızında bağlan-

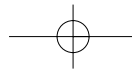
tı bugün 256 Kbps veya 512 Kbps gibi artık komik kalan hızlardaki ADSL bağlantısı için ödediğimiz ücretlerin bile altında fiyatla sunulması mümkün olacak. Dünya büyük bir ivmeyle bağlantı hızlarının iyileştirilmesine yatırım yaparken, batıda sıradan ev bağlantıları saniyede yüzlerce KB aktarım hızına kavuştu. Üstelik hızlı internet bağlantısının yaygınlaşmasıyla, sanal hizmet veren veya sanal ticaret yapan girişimcilerin internet üzerinden sınırları aşıp tüm dünyadaki kullanıcılara hizmet ve ürün satmasına olanak sağlıyor.

Dijital çağı yakalamak için bulunmaz fırsat

Türkiye'nin kağıdı hızındaki bağlantılara mecbur bırakıl-

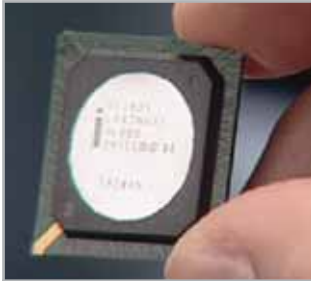
Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?

CHIP forum sayfalarındaki **CHIP'te Bu Ay** bölümünde CHIP editörleri ve diğer okurlarla tartışın! • www.chip.com.tr

ması yüzyıllardır kaçırmaya alışık olduğumuz her fırsat gi-bi bu kez de trilyonlarca dolar büyüklüğe koşan sanal ticarette büyük oyuncuların biri olma fırsatını kaçırmamıza neden oluyor. Ancak tüm dünyada iletişim pazarındaki büyük oyuncuların çok da hoşuna gitmeyen ucuz ve etkin WiMAX teknolojisini Türkiye'deki kaderini zaman belirleyecek. ■

Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

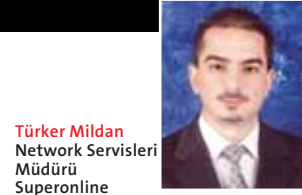

802.16e: Cep telefonları da WiMAX ile bağlanacak.

UZMANINA SORDUK

Dar açılı bir antenle birbirinden 50 km uzaklıktaki iki nokta arasında kablosuz bağlantı kurmak mümkün. Ancak antenlerin açılı genişledikçe kazancı düşüyor ama ağırlık kapladığı alan genişliyor. 90 derecelik bir antenle ağırlık kapladığı alan çok genişliyor ancak ulaşılabilen maksimum mesafe de 5 km düşüyor. Yani 5 km'ye yarıçapındaki bir alanda yüksek hızlı kablosuz bir ağ oluşuyor. Yaklaşık 100 antenle bütün İstanbul'u WiMAX ağıyla kaplamak mümkün oluyor ve bir kullanıcıya 10 Mbps hızlarına kadar bant genişliği sunulabiliyor. Süperonline şu anda üç çeşit cihazın testini yapıyor. Birinci cihaz,

masaüstü bilgisayarlar için ADSL modem büyüklüğünde bir Wimax modemi. İkinci cihaz, çok derin bodrum katlarında oturan ve Wimax sinyallerini yeterince alamayanların kullanabileceği, bina dışına takılan bir anten. Üçüncü cihaz ise araçlara takılabilen bir modem. Hatta bu cihazla yolda test yaptık. Aracın içinde hareket halindeyken dizüstü bilgisayarlarımızdan internete bağlandık, internet üzerinden televizyon seyrettik. Süperonline olarak WiMAX konusunda oldukça tecrübe kazandık. Sistemimizi kurduk. Beklediğimiz tek şey Telekomünikasyon Kurulu'ndan WiMAX lisanslarının çıkma-

Türker Mildan
Network Servisleri
Müdürü
Süperonline

sı. Wimax ile ADSL'in ulaşamadığı veya ADSL ulaşsa bile yüksek hızların verilemediği, 512 Kbps'ın üzerine çıkılamadığı alanlarda WiMAX hizmeti hızla yaygınlaşabilir. Bu aşamada TK'nın vereceği lisansın kapsamı da önemli: Lisans ulusal mı olacak yoksa bölgesel mi olacak; ne tür hizmetlere izin verecek? Tüm bunlar açıklığa kavuşturulmuşça biz de önümüzü görebileceğiz. Hedefimiz ADSL'den daha ucuz, daha hızlı, daha kaliteli bir hizmet ver-

Your Way, Your Style.

Supercharge Your Notebook

Performance That Don't Cost an Arm & a Leg

Higher operating frequency and lower power consumption is what the new PQI DDR2-667 notebook SO-DIMM modules offer. Find out the true performance of your notebook by boosting your memory capacity and operate in dual channel configuration.

TURBO™
DDR2-667

PQI Turbo series are specifically engineered for overclocking. Capable of reaching extreme speeds and maintain excellent stability in any demanding stress tests; it is a true delight for enthusiasts.

POWERMEMORY™

PQI Power series have been thoroughly tested for full compatibility and offer fantastic performances for desktops and notebooks. It is the best choice for today's multi-tasking computing environment.

POWER QUOTIENT INTERNATIONAL CO., LTD.
14F, No. 16, Jian Ba Road, Chung Ho City, Taipei, Taiwan
Tel: +886-2-82265288 Fax: +886-2-82265268
Web: www.pqi.com.tw E-mail: sales@pqi.com.tw

Authorized Distributor

AYDINLAR DIŞ TİCARET PAZARLAMA LTD. ŞTİ.

HASIRCILAR CADDESİ HASIRCILAR İŞ MERKEZİ SATIŞ VE SHOWROOM 45/317 EMINÖNÜ/İSTANBUL
Tel: +90-212-5123163, +90-212-5206956 Fax: +90-212-5113561
www.pqi-turkey.com E-mail: info@pqitr.com

PQI and PQI logo are registered trademarks of Power Quotient International Co., Ltd. All other trademarks and logos are the property of their respective owners. The appearance and specifications of all products are subject to change without notice.

Kablosuz bebek kamerası

Bebeğini seyret korkularını terk et

■ 2,4 GHz verici gücüyle açık alanda 100 m mesafeye kadar kablosuz olarak hem ses hem görüntü aktarımı yapabilen Bigg kablosuz Bebek Kamerası, 2,5 inç LCD ekranı ile hafif ve kolay taşınabilir kompakt bir tasarıma sahip. Ürün, Türkiye'nin ilk LCD ekranlı görüntü aktarımı yapabilen bebek kamerası olması ile de öne çıkıyor. Evinizde bebeğinizi görüntülü ve sesli olarak izlemen-

zi sağlayan kamera, şık bir tasarıma sahip. Bigg kablosuz bebek kamerası, üzerinde bulunan LED'ler sayesinde geceleri de yüksek kalitede görüntü verebiliyor. Böylece bebeğinizi izlemek için odanın ışığını açık bırakmak zorunda kalmıyorsunuz. Çok kolay bir kulla-

nıma sahip olan Bigg kablosuz bebek kamerasının kutusunda bir adet verici ve bir adet alıcı birim bulunuyor. Herhangi bir kurulumu ihtiyaç duymadan dört adet kalem pil taktıktan sonra geriye sadece bir tuşa basmak kalıyor. Ürünlerin adaptör vasıtası ile çalışabilmesi, sizi pil masrafindan kurtarıyor. Bunun yanında cihazın pil ile çalışabilme özelliği, kameranın kolay taşınabilir ve kompakt bir ürün olmasını sağlıyor.

Bilgi için: www.koyuncu.com.tr

BU AY 100 \$'A NE ALALIM?

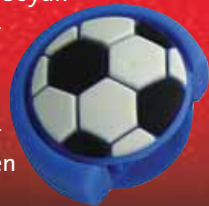
İçimdeki futbol aşkı bambaşka

■ Tüm dünyayı sallayan, bazen uluslararası politikaları etkileyen futbol gerçeğinden uzak duramayan bir bün-yeniz varsa Haziran 2006 sizin ayınız. Televizyonlar, gazeteler, dergiler, haberler, magazin programları Dünya Futbol Şampiyonası ile dola-cak. En ağır siya-setçiler bile futboldan bahsedecek; iş saatleri, final sınavları, televizyon programları hatta trafik bile futbol maçlarına göre düzenlenecek, yaşam bir ay boyunca futbol ile dola-cak. Futbolseverleri mest edecek bu dönemin hatırası olarak üretilen

ürünler ise çoktan satılmaya başladı. Bu ay, pratik veri taşıma ihtiyaçlarınız için USB flash bellek almayı düşünüyorsanız, Endeks Bilişim'in Türkiye'ye getirdiği a-data ürünlerine bir göz atmanızı öneririz. Futbol topu şeklinde dizayn edilmiş USB flash belleklerin yanında, parmak izi okuyuculu flash bellek de, verilerinizin güvenliği için çok önemli bir ürün. Ürünlerin fiyatları ise 20 dolar ile 75 dolar arasında değişiyor.

Bilgi için: www.endeksbilisim.com

APPLE iCan '06

Dijital yaratıcılık

■ Apple IMC tarafından bu yıl 6.'sı düzenlenen, Türkiye'nin dijital platformdaki en önemli ve geniş kapsamlı yarışması Apple iCan, yaratıcılığı teknoloji ile buluşturuyor. Dijital teknolojiyi en yaratıcı şekilde kullanan amatör ya da profesyonel tüm katılımcılara açık olan Apple iCan'06, tasarım, film, müzik ve fotoğraf olmak üzere dört ana kategoriden oluşuyor. Önceki Apple iCan'lerden farklı olarak reklâmdan tasarıma, dijital fotoğraftan deneysel müziğe kadar birçok alt kategori ile zenginleştirilen ve daha geniş bir kitleyi hedefleyen Apple iCan'06, bu yıl da adından sıkça söz ettirecek. Eserlerin son teslim tarihi 2 Haziran 2006. Ödül alan eserler final gecesinde sonra web sitesinde de yayınlanacak.

Bilgi için: www.apple.com.tr

Çok dil bilmek değil...

Nisan'06 sayımızda Sedat Kapanoğlu'nun yazısı hakkında CHIP forumlarında yapılan tartışmadan ilginç yorumlar.

Mantık değişmiyor

► Ben programlama dilleriyle ilk olarak 1996 yılında Gwbasic ve Qbasic kullanarak tanıştım. O yıldan bu yana çok şey değişti. Ama aslında programlamanın mantığı hep aynı kaldı. Programlama mantığını kapalı bir programcı için yeni bir dil öğrenmek çok kolaylaşıyor. Çünkü mantık hep aynı hatta komutlar da aynı ama biçimde sadece ufak tefek de-

ğişiklikler var. Bir bilgisayar öğretmeni olarak yeni başlayacak arkadaşlara tavsiyem şudur: Çok dil bilmek değil, bir dili çok iyi bilmek.

CHIP Forum'daki isim: dervisahmet

Doğru tespit

► Yazısında oldukça eğlendirmişimi belirtmek isterim. Yazdıkları oldukça doğru, 10 PRINT "MERHABA DÜNYA"lı C64'lerden beri program-

Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?

Bu konuda ve CHIP sayfalarındaki diğer makaleler hakkında CHIP Online forumlarındaki "CHIP'de bu ay" bölümünde siz de görüşlerinizi yazabilir, yorumlarınızı paylaşabilirsiniz (www.chip.com.tr).

cılık aynı programcılık (tabii bunun daha eskisi var) ama mantık tabloları (hani kutular, baklavalar) hep aynı.

CHIP Forum'daki isim: Selçuk İslamoğlu

Hak veriyorum

► Selçuk abi haklı. Ben şu anda yeni yeni C öğreniyorum ve

ekrana ilk yazdığım yazı "merhaba dünya." Aslında benim düşüncem şu: Yeni bir dil öğreniyorsunuz ve ilk örnekleriniz hep ekrana bir şey yazdırmakla ilgili oluyor. Yeni bir dünyaya giriş yapıyorsunuz ve ilk yazı "Merhaba Dünya"

CHIP Forum'daki isim: Cursed

Şık ama gürültücü: DELL'in Viiv PC'si minimalist ve şık bir tasarıma sahip, ancak biraz gürültücü.

İlk Viiv PC karşınızda

Yine ilk önce ve sadece CHIP Test Merkezi'nde

■ Viiv işlemcinin duyurulmasından sadece üç ay sonra Dell'in ilk Viiv PC modelini üretmesi kolay bir başarı

Test

DELL Dimension 5150 iyi ve sessiz bir PC'ye oranla neredeyse iki kat daha fazla gürültüyle çalışıyor.
PC Mark04

6.600 Puan
4.219 Puan

3D Mark 03
2.271 Puan

8.469 Puan

Güç tüketimi (tam yükte)
170 Watt

150 Watt

Gürültü seviyesi (tam yükte)
2,8 Sone

1,4 Sone

DELL İyi ve sessiz bir PC

değil. Test laboratuvarımızda gördük ki, Dell'in yeni Viiv modeli, oturma odalarında, salonlarda rahatlıkla yer alabilecek şık bir tasarıma, görünüme sahip ancak ne yazık ki yeni Viiv modeli gözleri mutlu ettiği kadar kulaklara hitap etmiyor. Dell, yeni sistemi çift çekirdekli Pentium D işlemcisiyle sunuyor. Aslında bu seçimde mobil bir çift çekirdekli işlemci daha doğru bir aday olabilirdi. Zira mobil işlemcilerin elektrik ihtiyaçları çok daha az. Oturma odası için tasarlanan bir sistem söz konusu olduğunda gürültü çok önemli bir sorun. Yoğun çalışma anında ses seviyesi 2,8 sone değerine kadar çıkabiliyor. Ayrıca, sistemi

beklemeye alan yeni "Standby" modu da, gürültünün önüne geçemiyor çünkü beklemeye alınan sadece monitör oluyor. Ses seviyesi dışında yeni PC, kullanıcıları mutlu edecek özelliklere sahip: ATI Radeon X600SE, 1 GB hafıza ve 250 GB kapasiteli sabit disk, işlemciyle birleştiğinde çok güçlü, çevik bir PC oluşturuyor. DVI arayüzü, TV Out ve 5.1 ses sistemi yeni Dell, bilgisayarı standart bir eğlence üssüne dönüştürmek için yeterli görünüyor. Ayrıca, Viiv konseptinin anahtarı olan online multimedia içerik seçeneği de, şu aşamada hayal kırıklığı yaratabilir çünkü henüz çok kısıtlı bir içerik sunuluyor.

TruPrevent: Güncelleme gerektirmeyen mükemmel virüs koruması

Klasik anti virüs yazılımlarının emekliliği giderek yaklaşıyor. Uzmanlara göre web kaynaklı saldırılar karşısında en büyük şans TruPrevent gibi yeni teknolojilerde.

■ Panda Software'ın uluslararası genişleme birimi başkan yardımcısı José María Hernández "Se adelantan a los virus" ifadesiyle yeni anti virüs çözümlerinin virüslerden bir adım önde olacağını iddia ediyor. İspanyol firma, internet mafyası ve virüs hazırlayıcılarına karşı geliştirdiği yeni silaha TruPrevent adını veriyor. Söz konusu koruma teknolojisinin getirdiği yenilik, zararlı kodların parmak izleri değil de, davranış analizi yoluyla oluşturulan geliştirilmiş suç profilleriyle fark edilmesi. Geleneksel anti virüs çözümleri için bir ekenti olarak tasarlanan True Prevent'le imza güncellemesi için gereken ve virüslere genellikle birkaç saatlik hareket imkânı tanıyan zaman aralığının daraltılması amaçlanıyor. Bugüne dek anti virüs yazılımı geliştiricilerin harekete geçmesi ve herhangi bir önlem aracı sunabilmesi için yeni virüslerin

bilgisayarlara saldırıya geçmesi ve ardında parmak izini bırakması gerekiyordu. Bu nedenle güvenlik firmalarının çoğunun amacı virüsün ortaya çıkmasıyla imzanın oluşturulması arasında geçen süreyi en aza indirmektir. Ayrıca bulgusal (heuristic) tarama yöntemleriyle bilinen virüslerin yeni türrevlerinin anında tespit edilmesi amaçlanıyordu. Her iki

larla mücadele etme yeteneğinden yoksun. Klasik anti virüs yazılımları hatalı uyarı mesajlarıyla da kullanıcıların başını zaman zaman ağrıtabiliyor. Örneğin bir anti virüs yazılımının casus yazılımlardan korunmak için kullanılan anti spyware çözümünü virüs olarak nitelemesi nadiren karşılaşılan bir durum değil. Oysa TruPrevent'le henüz imzası oluşturul-

vent, Windows altından yazılımların etkinliklerini izleyebilmek için tıpkı bir rootkit gibi işletim sisteminin merkezi noktalarına yerleşiyor. Bu amaca en uygun noktalar API'ler (Application Programming Interface / Uygulama Programlama Arabirimi). Çünkü yazılımlar Windows altında donanımlara doğrudan erişmiyor ve isteklerini Windows API üzerinden işletim sistemine iletiyor. İşleyiş bu noktada koordine ediliyor, doğru sürücüyü yönlendirme gerçekleştirildikten sonra gereken komut çalıştırılabilir. TruPrevent bu süreçte müdahale ediyor ve tüm API erişimlerini kontrol altında tutarak rapor oluşturuyor.

Gelişmiş analiz

Bu rapor daha sonra Panda Software tarafından oluşturulan kurallar çerçevesinde değerlendiriliyor ve söz konusu işlemin ve dolayısıyla ilgili yazılımın ne ölçüde tehlikeli olduğu tahmin edilmeye çalışılıyor. Herhangi bir yazılım, kritik bir kuralı çiğnemeyi denediğinde anında engelleniyor. Kritik olmayan bir kural ihlali anti virüs yazılımı tarafından ilk aşamada not ediliyor ve bir derecelendirme (rating) oluşturuluyor. Sabit disk üzerindeki bir diğer dosyaya erişmek isteyen herhangi bir yazılım, depolama birimine yazma ve ondan okuma gibi işlemler için kullanılan Windows API'sine ihtiyaç duyacaktır. TruPrevent bu nokta-

» TruPrevent gibi yeni teknolojiler gerekli. Zira geleneksel virüs tarama yöntemleri yetersiz kalmaya başladı.

Ecevit Bıktım, CHIP Test Merkezi Koordinatörü

metodun da önemli zayıf noktaları olduğu bir gerçek: Witty-Worm gibi zararlı kodların yayılması için birkaç saat yeterli olduğundan imza güncellemesinin yeterince hızlı geliştirilebilmesi imkânsız. Bulgusal tarama ise yepyeni zararlı kod-

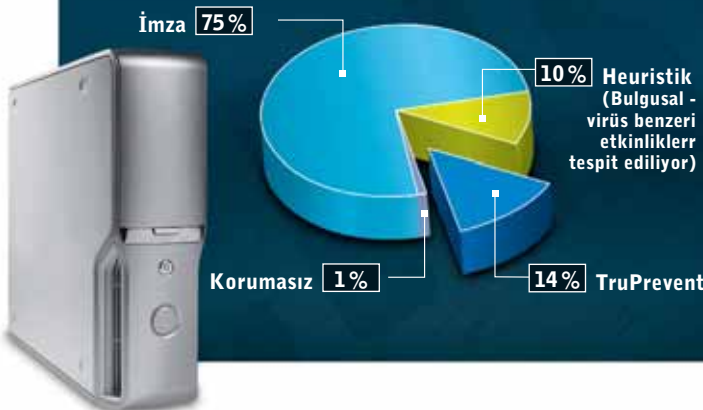
lamayan virüsler engellenebiliyor. Bu çözümün kurumsal ağ kaynaklı olduğu söylenebilir. Hacker saldırılarını tespit edebilmek için yıllar önce gerçekleştirilen "Intrusion Prevention" sistemi sayesinde, ağ trafiği hakkında raporlar oluşturularak şüpheli faaliyetlere işaret edilebiliyor.

Saldırı tespiti

TruPrevent de benzer şekilde çalışıyor. Anti virüs yazılımı bilgisayardaki tüm etkin işlemlerin faaliyetlerini gözden geçiriyor. Şüpheli olduğu düşünülen işlemler o anda durduruluyor ve gelecekte de onların başlatılmaları engelleniyor. Yapılan testlerde bu teknoloji Sobig ve Blaster gibi tanınan solucanları uygun imza olmasa bile tespit edip engelleyebiliyor. TruPre-

Virüsten koruma metotları

İmza tabanlı koruma, virüslerin %75'ini tanıyabiliyor. Güncellemeye dek (ort. üç saat) PC korumasız kalıyor. Bulgusal koruma yalnızca türevleri tanırsa, TruPrevent boşluğu kapatıyor.

TruPrevent nasıl çalışıyor?

örneklerden biri INI dosyalarının değiştirilmek istenmesi. Bu girişimin sisteme erişmek isteyen bir hacker'ın denemesi olma ihtimali yüksek. Ancak yöneticiler de zaman zaman Windows Not Defteri ile bir INI dosyasını açmak ve okumak isteyebilir. TruPrevent bu nedenle ilk aşamada editörün açılmasını değil, INI dosyasının değiştirilmesini engelliyor. Ayrıca Panda Software sistem yöneticileri için TruPrevent'in kural çerçevesinin özel olarak belirlenmesini sağlayan bir profesyonel sürüm de sunuyor. Bu sayede INI dosyalarında değişiklik yapmak mümkün. TruPrevent'in her yazılımın işletim sistemi arabirimine erişimini anında analiz ederek kaydetmesi ortaya bir de fatura çıkartıyor. Anti virüs yazılımı daha fazla sistem belleği ve işlemci gücüne ihtiyaç duyuyor. Bir diğer sorun tepki gecikme süresi: TruPrevent geleneksel imza güncellemelerinden daha hızlı ancak dereceleme yapabilmek için öncelikle API erişimine izin vermek zorunda. Bu nedenle - en uç durumlarda, kritik eşik değere aşıldığında, zararlı yazılımın hasar vermesi mümkün.

Sonuç: Bu atılım, diğer üreticileri de ardından sürükleyecek iyi bir başlangıç. Ağ erişimine sahip PC sayısının ve bağlantı hızlarının arttığı bir süreçte virüsler ve virüs avcıları arasındaki fark zararlı kodların lehine açılıyor. TruPrevent'le bu avantajı en azından bir minimuma indirmek mümkün. Diğer üreticilerin de benzer teknolojileri sunması bekleniyor. Antivirüs üreticileri ayrıca bir geri dönüş (rollback) mekanizmasının entegrasyonu üzerinde çalışıyor. Bu sayede kullanıcıların, zararlıların neden olduğu zararı geri alması mümkün olacak. ■

VP / Ozan Ali Dönmez,
ozand@chip.com.tr

da devreye girerek hangi dosyanın gündemde olduğunu öğrenebiliyor. Herhangi bir yazılım örneğin Adobe Reader'a ait EXE dosyasını açmak ve değiştirmeye çalışıldığında, bu istek şüpheli bir etkinlik olarak değerlendirilebilir. Ancak Adobe kaynaklı bir güncelleme rutini de söz konusu olabileceğinden istek yüksek bir derecelemeyle not edilse de anında sonlandırılmaz. TruPrevent sonlandırma yerine yazılımı izlemeyi sürdürür ve yeni derecelemeler oluşturur. Elde edilen toplam

puan, Panda Software'in belirlediği eşik değeri aştığında yazılım potansiyel bir zararlı kod olarak nitelendirilir ve engellenir. TruPrevent yalnızca depolama birimi API'sini değil, ağ ve sistem belleği API'sini de gözden geçirir. Bir yazılım kısa bir süre içerisinde çok sayıda portla bağlantı kurmayı denediğinde bu girişim bir hacker saldırısına işaret edebilir. Diğer uygulamaların kullandığı bellek alanına erişim denemesi ise bir parola hırsızlığı olabilir.

TruPrevent'in en önemli

özelliklerinden biri gelişmiş API protokol analizi. Farklı API erişimleri için oluşturulan derecelemeler ortak bir hesaplama ve değerlendirmeye tabi tutuluyor. Eşik değeri aşıldığında zararlı kod olarak tanımlanan işlem sonlandırılıyor ve yeniden başlatılmasına izin verilmiyor. Bazı durumlarda zararlı yazılımın anında durdurulması gerekebilir. Gelişmiş analiz birimi belirlenen kuralları her an göz önünde bulundurarak API erişimlerini açık ihlallerde anında engellemeyi amaçlıyor. Başlıca

Müziğe renk katın

Creative Zen Neeon OLED

■ Creative, yeni modeli Zen NeEon OLED'i ülkemizde de duyurdu. Zen Neeon OLED, üç farklı arka renk seçeneğine sahip. Renkli OLED ekranından tüm kontrollerini kolayca kumanda edebileceğiniz Zen Neeon OLED, 512 MB, 1 GB ve 2 GB'lık kapasite seçenekleriyle 1.000 adet şarkıyı yanınızda taşımanıza olanak sunuyor. Değiştirilebilir "stick-on" etiketleriyle Zen NeEon OLED, her gün farklı bir görünüme bürünüyor. Ön yüzeyi siyah olan cihazın birbirinden farklı birçok modelde "stick-on" etiketi mevcut. Bu etiketleri opsiyonel olarak temin ederek, MP3 çalarınızın tasarımını kendi zevkinize göre değiştirebilirsiniz. Bilgi için: <http://tr.creative.com>

Daha az elektrik

AMD enerji tasarrufunda iddialı

■ Watt başına performanstaki iddiasını sürdüren AMD, masaüstü işlemcilerinin 65 watt ve 35 watt enerji tüketen enerji tasarruflu modelleri için geliştirdiği yol haritasını açıkladı. Hem tüketiciler hem de işletmeler, performanstan ödün vermeden ev ve işyeri ortamına daha iyi uyum sağlayan küçük ve daha zarif bilgisayar isteklerini karşılayabiliyor. Yakında piyasaya çıkacak AM2 soketle çalışan, enerji tasarruflu, çift çekirdekli AMD Athlon 64 ve AMD Sempron işlemcileri, ticari ve kişisel bilgisayar alanlarında standart işlemcilere göre watt başına performans avantajları sağlayarak hayli tercih edileceğe benziyor. Bilgi için: www.amd.com.tr

A3 lazer yazıcı

Kyocera FS-6950DN

■ FS-6950, son derece düşük maliyetli bir A3 lazer yazıcı. 1.200 dpi çözünürlük sunan FS-6950DN, dakikada 32 sayfa A4, 16 sayfa A3 baskı hızına, standart olarak duplex ve ağ işlevlerine sahip. Maksimum 1.350 sayfaya kadar yükseltilebilen 350 sayfalık geniş bir kâğıt kapasitesi bulunan yazıcı, çeşitli tip ve ebatlardaki kâğıtları kullanıma hazır bulundurabiliyor. Tel: (0212) 275 00 20 Bilgi için: www.bilgitas.com.tr

Samsung'dan yeni kameralar

Her detay düşünülmüş

■ Dijital fotoğraf makinesi pazarında ilk kez D-SLR ürünleriyle karşımıza çıkan Samsung, bu kategoride iki yeni ürün piyasaya sürüyor. Aralık 2005'te çıkardığı yarı profesyonel PRO815 modelinden sonra D-SLR pazarına ilk adımını atan ve Pentax ile anlaşma yapan Samsung, profesyonel fotoğrafçılar için objektifi değişebilen GX-1S ve GX-1L modellerini Türkiye'de satışa sunuyor. Diğer öne çıkan modeller ise dünyada ilk HDMI desteği sunan 8 MP L85 ve PMP (taşınabilir medya çalar) özelliği taşıyan Digimax i6. Ayrıca video kamera konusunda da yenilemeler yapan Samsung'un ilk DVD'li modelleri

VP-DC161, 165W ve 565W video kameralar ile çekilen görüntüler anında DVD'ye kaydedilip izlenebiliyor. Piyasadaki diğer DVD'li modellerle kıyaslandığında Samsung DVD'li kamera serisi, 33x optik zum ve çift katman yazma özelliği ile öne çıkıyor. Samsung YP serisi. MP3 çalarlara iki yeni model daha ekliyor. iF Product & Design Awards 2006 ödüllü YP-Z5, ince tasarımıyla ve renk seçeneğiyle dikkat çekiyor. YP-Z5 ile 35 saatin üzerinde kesintisiz müzik dinlenebiliyor. YP-U2R MP3 çalar ise USB stick özelliği ile bilgisayara kolayca bağlanıp veri aktarımı sağlıyor. Bilgi için: www.kont.com.tr

Güvenlik Raporu

Çok platformlu virüsler

Hem Windows'u hem de Linux'u hedef alan virüsler

■ Hacker'lar tarafından yazılan yeni bir kod, işletim sisteminden bağımsız faaliyet gösterebiliyor. Linux ve Mac kullanıcıları; Windows kullanıcılarının virüslere karşı duyduğu korkuyu bugüne dek büyük bir özgüvenle izlemişti. Yandaki tabloyu inceleyerek bu özgüvenin nedenlerini anlamak mümkün. Ancak mevcut durum her an

değişebilir. Virus.Linux.Bi.a/Virus.Win32.Bi.a adlı ilk virüsün çalışma prensibi son derece basit: Assembler'da programlanan virüs hem Linux'ta, hem de Windows'ta çalıştırılabilir dosyaları hedef alıyor: Linux için ELF (Executable and Linking Format) ve Windows için PE (Portable Executable). Virüs, her iki dosya biçimin-

de de başlık ve komut kodlarının arasına yerleşerek, işletim sisteminin orijinal yazılım yerine zararlı kodu çalıştırmayı sağlıyor. Etkin olabilmesinin yegâne önkoşulu, kullanılan Assembler komutlarını değerlendirebilecek bir x86 işlemci. Artık Apple'ın ürettiği sistemlerde de x86 işlemciler kullanılmaya başlandığından, bu bilgisayarlar da yakın gelecekte saldırılara maruz kalacak. IBM işlemcili daha eski Mac'ler ise aynı tehlike karşısında güvende. Panik yapmak gereksiz, ancak kaygı duymakta da yarar var. Yayınlanan zararlı kod şu an için yalnızca yapılabilirliği kanıtlama amacıyla yani, Proof of Concept niteliğinde. Herhangi bir zarar verme amacı güdülmediğinden, bugün için gerçek bir tehlike söz konusu değil. Bilgi için: www.viruslist.com

Aldatıcı üstünlük

Bugün için geliştirilen virüslerin büyük çoğunluğu Windows işletim sistemini hedef alıyor. Ancak çok platformlu virüsler, Linux ve Mac OS için de ciddi bir tehlike potansiyeli taşıyor.

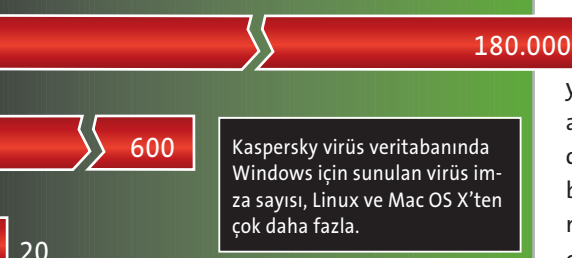
Windows

Linux

Mac Os

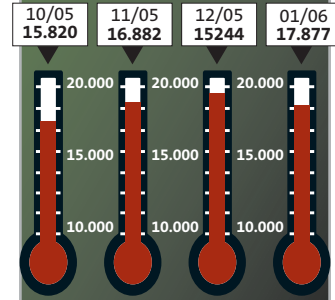
Kaspersky virüs veritabanında Windows için sunulan virüs imza sayısı, Linux ve Mac OS X'ten çok daha fazla.

KISA... KISA...

► **Sudoku, casus yazılımlar barındırıyor**
Sudoku'nun popüleritesinden yararlanan casus e-posta ve internet sayfaları üzerinden kullanıcılara ulaştırılan Yazzle Sudoku ardında PC'nizde çok sayıda reklâm mesajının görüntülenmesine neden olacak bir adware gizliyor. Benzer tuzaklara düşmek için verdiğimiz adresteki gizli spyware ve adware'lerin listesine göz atmakta yarar var. Bilgi için: www.spyware-warrior.com/rogue_anti-spyware.htm

BAROMETRE

Phishing saldırıları

Yeni rekorlar: 2006'nın ilk aylarında phishing çok büyük bir artış göstermiş.

YENİ GÜVENLİK AÇIKLARI

Internet Explorer 6

IE'da güvenlik açıkları tespit edildi. Bunlardan en kritik olanı, belleğe girilen kodun çalıştırılmasına izin veren JavaScript işlevi olan "CreateTextRange()" ile ilgili. Bir diğer açık HTML uygulamalarının dosya okuma ve değiştirmesine; dolayısıyla sistem üzerinde zararlı bir kod çalıştırabilmesine izin veriyor.

Çözüm: Kısa bir süre önce yayınlanan IE güncellemesiyle yukarıdakilerle toplamda on(!) güvenlik açığını ortadan kaldırmak mümkün.

Bilgi için: www.microsoft.com

Outlook Express

Microsoft Outlook Express'in 5.5 ve 6. sürümlerindeki bir açık bu sistemlerde Tampon bellek taşması yaratmak için kullanılabilir.

Çözüm: Microsoft farklı Outlook Express sürümleri için çeşitli yamalar sunuyor. Bu yamalara <http://www.microsoft.com/downloads/Search.aspx?displaylang=tr> adresinden ulaşabilirsiniz.

Spyware

Sahte güvenlik aracı

■ "UnSpyPC" adlı araç PC'leri casus yazılımlardan temizlemeyi vaat etse de, gerçekte anti virüs yazılımını devre dışı bırakmayı amaçlıyor. Varlığı birkaç aydır bilinen bu araç şimdi yeni ve daha saldırgan sürümüyle kullanıcıları hedefliyor. Sistemi analiz etmiş gibi görünen UnSpyPC, zararlı olduğunu öne sürdüğü yazılımların devre dışı bırakılmasını ya da silinmesini öneriyor. Bu tür sahte yazılımlar karşısında en iyi koruma anti virüs yazılımındaki imzaları sürekli güncel tutmak. Bilgi için: www.surfcontrol.com

Bilişim dünyasına Türk imzası

Krypton serisi ile 140 Mbps hızında kablosuz ağ

■ GEEK Bilgi Teknolojileri, sanal ortamda hız ve güvenlikle ilgili devrim yaratacak bir ürün konseptine imza attı. Yeni geliştirdikleri Krypton serisini tanıtan GEEK Bilgi Teknolojileri Genel Müdürü Musa Semerci, Ar-Ge çalışmalarından üretime kadar tüm süreçlerin Türkiye'de gerçekleştirildiğini belirtti. Semerci, Türk bilim adamları tarafından yaratılan Krypton ile sanal dünyanın pek çok yenilikle tanışacağını söyleyerek, projenin TTGV (Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı) tarafından da onaylanan ve desteklenen bir Ar-Ge projesi olma özelliğine dikkat çekti.

Üretimi Türkiye'de yapılan ilk yüksek teknoloji ürünü olan Krypton serisi ile 140 Mbps gibi inanılmaz bir veri aktarım hızına ulaşıldığına değinen Semerci, patenti de GEEK'e ait olan HyperG 140 teknolojisi ile daha güvenli ve normalden 3 katı daha büyük kapsama alanına sahip kablosuz bağlantı sağladıklarını söylüyor. Ayrıca WPA, WPA2, 64/128 bit WEP şifreleme, Mac ID kontrolü şifreleme gibi güvenlik önlemleri ile kablosuz ağ bağlantınıza ekstra güvenli bir ortam sağlandığına değinen

Semerci, istatistiksel ADSL Kota programı, TR-064 ve TR-069 ile sıfır kurulum, Hardware VPN, Vlan, QoS, cFosSpeed'in yeni sürümü gibi öğelerin, Krypton serinin sunduğu yeniliklerden sadece bazıları olduğunu belirtiyor.

Bilgi için: www.geek.com.tr

Futbol her yerde

Lenovo artık Ronaldinho'ya emanet

■ "Futbolun büyücüsü" olarak nitelendirilen Ronaldinho, Lenovo markalı dizüstü ve masaüstü bilgisayarların dünya çapındaki tanıtım etkinliklerinde ve pazarlama kampanyalarında yer alacak. Lenovo Marka Elçisi olmaktan dolayı mutlu olduğunu ifade eden Ronaldinho, "Lenovo'nun bana sunduğu teknoloji, antrenmanlar ve kamp dönemlerinde arkadaşlarımla ve ailemle iletişimden Barcelona hakkındaki yorumları incelemeye kadar pek çok konuda yaşamıma değer katıyor" dedi.

Bilgi için: www.lenovo.com

Film klasikleri hep sizinle

Packard Bell harici diskler

■ Store & Move modeli, kullanıcılara kolay taşınabilir bir yedekleme çözümü sunuyor. 50 ve 80 GB olarak iki farklı modelle sahip olan Store & Move, doğrudan USB 2.0 bağlantısından bilgisayara bağlanıyor. Cihaz, gömlek cebine dahi sığabiliyor; verilerini yanından ayırmak istemeyenler için ideal. Multimedya düşkünleri için tasarlanan Store & Play

ise 80 GB hafızası, kart okuyucusu ve tek tuşla kopyalama yeteneğine sahip. Aynı zamanda sabit disk TV'ye bağlayarak Store & Play'in içindeki DVD ve DivX filmleri TV'de izleme kumanda etme keyfi sunuluyor. Store & Save modeli ise 160 GB ve 250 GB'lık kapasiteleri sayesinde geniş bir depolama alanı sunuyor.

Bilgi için: www.koyuncu.com.tr

Maxell'den yeni biçim

1 TB kapasiteli SVOD sabit diskler yolda

■ Stacked Volumetric Optical Disc olarak adlandırılan yeni SVOD biçimi, disklerin inceliği ile dikkat çekiyor. Kıvrılıp bükülecek kadar ince olan disklerin yüz tanesi üst üste yerleştirildiğinde 6,5 cm kalınlığında bir sabit disk elde ediliyor. Bu şekilde oluşturulacak bir diskin kapasitesinin de 1 TB (1.024 GB) boyutunda olacağı hesaplanmış. 1 TB kapasiteli sabit

disk üretmeyi amaçlayan projenin seri üretimi, piyasaya 350 dolar civarında sunulacak. Yeni diskler ilk etapta iş dünyasındaki depolama problemlerinin çözümü için kullanılacak. Yeni teknoloji şimdilik iş dünyasına yönelik düşünülüyor.

Bilgi için: www.maxell.com

Tom Sanders
toms@chip.com.tr
Serbest gazeteci Tom Sanders
CHIP'e köşe yazıları yazıyor.

YORUM

Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?

CHIP forum sayfalarındaki **CHIP'te Bu Ay** bölümünde CHIP editörleri ve diğer okurlarla tartışın!
www.chip.com.tr

Milyarderlerin savaşı

Yazılım zenginlerinin savaşı özel hayatta da devam ediyor.

Yazılım müteşebbisi David Duffield, PeopleSoft yazılım firması atılımıyla milyarlarca dolar kazandı. Ama bu firma bağımsız olarak varlığını sürdürmeyi başaramadı ve yaklaşık 10 milyar dolara, Larry Ellison'un Oracle'ı tarafından satın alındı. Oracle gibi Peoplesoft da Silikon Vadisi'nde, yani ABD'nin Batı Kıyısı'nda, San Fransisco civarında yer alıyor. Duffield yazılım savaşını kaybetmiş olabilir, ama Ellison'dan, Bill Gates'ten ve tüm diğer yazılım müteşebbislerinden daha büyük bir adam olduğunu ispatlamak için yepyeni bir savaş açtı.

Milyarder, Silikon Vadisi'nin doğusundaki küçük Alamo kasabasında, yazılım sektörünün en büyük mega malikânesini kurmayı kafasına koydu.

Bunun için de kısa süre önce, sadece 740m² tutan bir evi, civar araziyle birlikte satın aldı.

Müstakbel komşularıyla tanışırken de, onlara evi yıkıp yerine 6.700 metrekarelik yeni bir konut yaptırmayı planladığını söyledi. Üstelik bu alana ek binaların, yani 20 arabalık garajın, atlar için yapılacak ahırın ve yüzme havuzunun 2.300 metrekarelik alanı da dâhil edildi.

Durumdan hoşnut olmayan komşuları, milyardere protesto mektupları göndererek veryansın ettiler ve tasarlanan malikânenin, aynı sokaktaki diğer binaların toplam alanından daha büyük olduğuna dikkat çektiler. Duffield çok geçmeden daha alçakgönüllü bir plan hazırladı. Bu seferki ev sadece 1.600 metrekare büyüklüğündeydi, ama bu da itirazları susturmaya yetmedi. Komşulardan bir kısmı bir araya gelip, yöredeki konutları 930 metrekareyle sınırlandıran bir karar aldırma çalıştırsa da, başarılı olamadılar.

Eğer siz de benim gibiyse ve 6.700 metrekare ile bir öğrenci yurdunun 12 metrekarelik odası arasındaki farkı gözünüzde canlandıramıyorsanız, buyrun şöyle düşünün: Duffield'ın orijinal tasarımı, Pa-

ris'teki Notre Dame kilisesinden ya da Washington'daki Beyaz Saray'dan daha büyük olacaktı. Hatta tüm ülkedeki en büyük şahsi konut olacaktı.

Ama Duffield tasarımları yenileyince, övünme hakkını da yitirdi. Şimdi inşa etmeyi tasarladığı ev, Bill Gates'in malikânesinin gölgesinde kalıyor. Gates, içinde bowling salonu, 70 arabalık otopark ve bir de konferans salonu bulunan 3.700 metrekarelik evini 50 milyon dolara mal etmişti.

Gates'in komşuları da durumdan pek hazzetmemişlerdi, özellikle de 1997'deki inşaat sırasında.

Ama dünyanın en zengin adamı, on bir komşusunun evini satın alarak dikkatleri yine üzerine çekti. Söylentiler doğruysa Gates, mahremiyetini korumak istediği için bu evleri satın alıyor ve malikânesinin etrafında bir tampon bölge yaratmak istiyormuş.

Gates komşularından ilkinin evini 1996'da, ev sahibi inşaat gürültüsünden serzenişte bulununca sat-

“Dünyanın en zengin adamı, on bir komşusunun evini satın aldı”

tın almıştı. Buraya da göz açıp kapayana kadar kendi dadısını yerleştirmişti. Şu anda çevredeki evlerin

bir kısmı boş, bir kısmında da Microsoft çalışanları yaşıyor. Yazılım milyarderleri dünyasında gerçek te- vazı naedir görmek için Larry Ellison'un Silikon Vadisi'nde, Woodside kasabasındaki evine bakmalısınız. Oracle'ın kurucusu, 740 metrekare gibi küçücük bir alanla yetinmeyi bilmiş, üstelik bunu yaparken de tarzını konuşturmuş.

Ellison, kendisine bir gölet etrafında kümelenmiş on binadan oluşan eksiksiz bir Japon köyü kurmuş. Göletin suyu bir yeraltı su arıtma istasyonunda işleniyor ve iddialar doğruysa, içilebilecek kadar temiz. Bu küçük numara ona 100 milyon dolara patlamış.

Ama milyarderlerin gözünde böyle yatırımlar bozuk paradan bile sayılmıyor. Bu çevrelerde önemli olan, sadece büyük firmalar değil büyük evler de kurabildiğinizi göstermek.

Teknoloji ve estetik

Creative I-Trigue L3800

■ Creative'in farklı tasarımı, estetiği ve sesiyle dikkat çeken I-Trigue serisinin yeni üyesi I-Trigue 3800, güçlü performansı ile ön plana çıkıyor. Çekici alüminyum tasarımını 48 W'lık gücüyle tamamlayan I-Trigue L3800, doğru ve gerçekçi sesler

sunan NeoTitanyum mikro sürücülerinde özel Bi-Amplifikatör kullanıyor. Bu amplifikatör sayesinde oyunlarda, müziklerde ve filmlerde gerçekçi ve net ses kalitesinin yanı sıra tok bas seslerde de başarı sağlıyor. Ayrıca tüm hoparlörlerin manyetik korumalı olması, ürünün rahatlıkla TV ve monitör gibi cihazların yanında kullanılabilmesine olanak

sağlıyor. I-Trigue L3800'ün en büyük artılarından biri de, Creative'in ilk uzaktan kumandalı 2 + 1 hoparlör sistemi olması.

Bilgi için: <http://tr.creative.com>

Office 2007'ye az kaldı

Sadece ciro ya da kârlılık değil Ar-Ge'ye ayırdığı kaynaklarla da en tepedeki şirketlerden biri olan Microsoft, Office 2007 ile hayatı epey kolaylaştıracak.

■ New York'ta 6-7 Mayıs'ta gerçekleşen Office 2007 lansmanında yazılımın genel yapısı ve bileşenlerdeki değişiklikler hakkında önemli bilgiler verildi. Şu anda son beta aşamasında olan Office 2007, önümüzdeki sonbaharda sistem entegratörlerine dağıtılacak. Ürünün son kullanıcılarla raflarda buluşması ise yeni yılda gerçekleşecek.

Arayüzde önemli değişiklikler var

Microsoft, Office 2007'nin arayüzünü geliştirirken bu konuda gönüllü 400 binden fazla kullanıcıyla işbirliği yapmış. Buna göre kullanıcıların en çok kullandığı ya da sık erişmek istediği işlevler, istatistik olarak toplanan veriler doğrultusunda yeni bir arayüz yaratma çalışmasında anahtar rol oynamış. Bu konuda ol-

dukça detaylı sonuçlar elde edilebilmiş. Bu sonuçlar arasında belki de en çarpıcı olanı, kullanıcıların mevcut işlevlerin sadece %5'ini kullandığı bilgisiydi. Microsoft bu verilerden hareketle daha homojen, verimli ve keyifli bir kullanım için gereken çalışma ortamını yaratmak adına yeni sürümde elinden geleni yapmış. Her şeyden önce, tüm genel arayüz daha şık bir görünüme bürünmüş. Kullanılmayan hatta farkında olunmayan özellikler daha göz önüne getirilirken sık kullanılan özelliklere erişim de hızlanmış. Yeniden tasarlanmış 3B parlak düğme ve kutular ilk bakışta dikkat çekiyor. Bunun dışında Ribbon (kurdele) adındaki yapı, yeni arayüzün temelini oluşturuyor. Kurdelenin hikmeti: Ribbon, çeşitli obje ve işlevleri kapsayan sek-

melerden oluşuyor. Her sekme kendi içinde farklı menü ve simgeler barındırıyor.

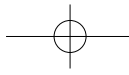
Office 2007 ile gelen Ribbon (kurdele)

Basitçe söylemek gerekirse, Ribbon gelişmiş özelliklere sahip kişiselleştirilebilir bir araç çubuğu aslında. Ribbon üzerinde, kullanım sırasında sıkça ihtiyaç duyacağınız işlevleri simge şeklinde görebilirsiniz. En güzeliyse fontları gerçek zamanlı olarak görebilmek. Yani diyelim ki yazınızdaki fontu değiştirmek istiyorsunuz. Herhangi bir metin seçmeden sadece ilgili fontun üzerine fare ile gelmek ve değişikliği tüm metin üzerinde izlemek mümkün. Benzer gerçek zamanlı biçim değişikliklerini farklı işlevlerle de görmek olanak dâhilinde. Ayrıca Ribbon üzerindeki simgelerin

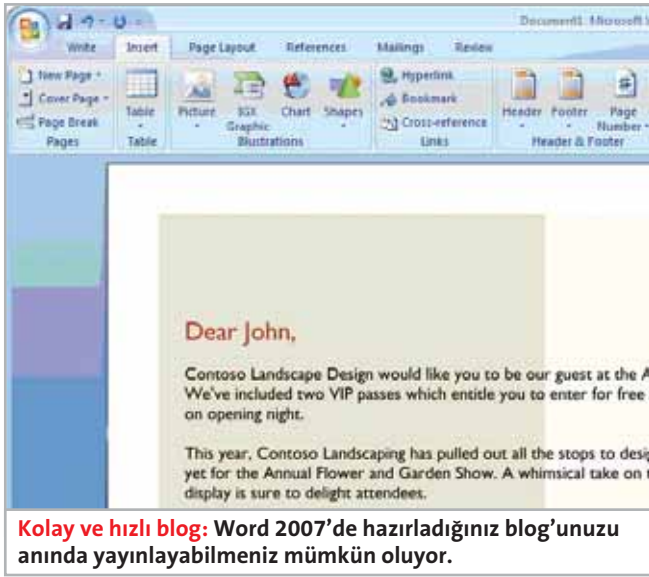
küçük ve belirsiz değil de ait oldukları işlevi anlatan bir görünüme sahip olması, kullanımda ciddi anlamda kolaylık sağlıyor. Bu simgeler arasında bulunan "Galeri"ler" yaratacakları kompozisyon değişikliğini gösteren bir simge düzene sahip. Ribbon'un hoş bir özelliği de ana pencerenin küçülmesi durumunda simgelerin işlevselliği bozmayacak bir mantıkla küçülmesi, hatta bazı durumlarda iç içe geçmesi. Benzer şekilde çözünürlüğü yükselttiğinizde Ribbon kendini geliştirip içeriğini zenginleştirerek daha fazla menü ve simgeye ev sahipliği yapıyor.

Open XML tabanlı yeni bir biçim geliyor

Office 2007 .docx uzantılı yeni bir biçimle geliyor. Yazılım paketi içindeki farklı programlar bu biçim sayesinde birbirleriyle

CHIP GÜNCEL Office 2007

Kolay ve hızlı blog: Word 2007'de hazırladığınız blog'unuzu anında yayınlatabilmeniz mümkün oluyor.

İle daha iyi ve doğru bir şekilde anlaşabiliyor. Office 2007 lansmanı sırasında Microsoft, sık sık farklı alanlardaki (fiziksel ya da elektronik olarak) kişilerin ortak bir noktada buluşup beraberce çalışabilmesine büyük önem verdiğinin altını çizdi. Bu biçimse esnek yapısıyla kullanıcılara bu noktada önemli avantajlar sağlıyor. Yeni biçimin dışında, zengin SharePoint ve InfoPath özellikleri, Word'de yazdığınız blog'unuzu anında yayınlatabilmeniz gibi gelişmelerin altında bu anlayış yatıyor. Böylece internet ya da intranet içinde ya da şirket içindeki bir sunucu üzerinde bulunan ortak alanda, kişiler ya da gruplar aynı proje dahilinde kolayca ortaklaşa çalışmalar yapabilecek. Kişisel kullanım açısından baktığımızdaysa örneğin Word'de yazdığınız blog'unuzu anında yayınlatabilmeniz, kolay ve hızlı iletişim düsturunun bir başka izdüşümü. Docx uzantılı herhangi bir dosyanın uzantısını ZIP olarak değiştirdikten sonra karşımıza çıkan klasör ağacı, dosyayı oluşturan temel bileşenleri barındırıyor. Ayrıca içeriği değiştirirken

sağlanan kolaylıklar verimi önemli ölçüde artırıyor. Yeni biçim üzerinde yapılan değişikliklerin kolayca izlenebilmesi de sunulan avantajlardan bir diğeri.

Şablon konusunda sıkıntı çekmeyin

Özellikle sunumlarda ya da tablolarada kullanılan grafikler konusunda Office 2007'de hem estetik hem de işlevsel açıdan önemli gelişmeler var. Diğer bir deyişle veri görselleştirme konusunda Microsoft yazılımcılarının epey uğraştıklarını söylemek mümkün. Outlook'ta hoşumuza en çok giden özelliklerden biri, kuşkusuz takvim ve kişisel çalışma planı oluşturma konusundaki gelişimlerdi. Randevularınızı ve çalışma planınızı içeren kişisel takviminizi e-posta yoluyla paylaşabilmeniz, iletişim olanaklarını artırıyor.

Böylece ortaklaşa plan program yapmak ve strateji belirlemek daha kolay hale gelmiş. Office 2007 içindeki Diagnostics aracı sayesinde bellek, uyumluluk, güncelleme ve diskteki olası problemler kolayca denetlenip belirleniyor ve üretilen çö-

zümmler kullanıcıya sunuluyor. Ayrıca RSS okuyucusu sayesinde önemli ölçüde "dışa açılım" ve otomasyon söz konusu. Office 2007 daha kullanıcı dostu bir hale gelirken, çevrimiçi özelliklerde de gelişmeler var. Ürünle gelen şablonlar size yetmiyorsa internette sürekli güncellenen şablon veritabanı içinden size en uygun olanı bulmanız çok kolay ayrıca kullanım sırasında yaşadığınız problemlerin çözümüne ulaşırken başvuracağınız ilk kaynak yine Office Online olacak. Zira sitede bulunan ve sürekli güncellenen çözümler ya da ipuçları çalışma veriminizi epey artırabilir.

Office 2007: Ofis ortamları için taze kan

Office 2007 sayısız yenilikle geliyor ve bu yenilikler sadece ortalama ofis kullanıcılarını değil, yazılım geliştiricileri ya da kurumsal kullanıcıları da önemli ölçüde ilgilendiriyor. Örneğin Office Live, KOBİ'ler için internet üzerinde harika bir ortam sunuyor. Şablonlar ve ilgili araçlar sayesinde ticari web sayfaları yaratmak, güncellemek, site trafiğini ve

diğer istatistikleri incelemek için çok fazla deneyim gerekmiyor. Buna ek olarak, çevrimiçi satış sitelerine otomatik olarak bağlanıp satılmak isteyen ürünü listelemek mümkünse de, şu an için bu özellik sadece ABD'de kullanılabiliyor. Office 2007 basit bir makyajla ortaya konan eski bir ürün değil. İstatistikler doğrultusunda çalışma verimini artırma amacıyla yeniden şekillendirilmiş önemli bir yeni sürüm. Eklenen yeni özelliklerin sayısı bir hayli fazla. Deneyimli bir Office kullanıcısıysanız "keşke şöyle olsaydı" dediğiniz pek çok şeyin Office 2007'de hâlihazırda "öyle olduğunu" fark edeceksiniz; hatta belki de "ben söylemiştim zaten" diyeceksiniz. Deneyimsiz bir kullanıcıysanız, alet işler el övünür misalince hızlı ve etkin çalışmanın keyfine varırken, hazırladığınız sunumlarla yarattığınız etki yüzünüzü güldürecek. Ocak 2007'de satışa sunulacak olan Office 2007, çalışma alışkanlıklarımızı değiştirecek fakat bundan dolayı kimsenin şikâyet edeceğini sanmıyoruz. ■

Şahin Ekşioğlu, esahin@chip.com.tr

Gelişmiş kişisel takvim: Randevularınızı ve çalışma planınızı içeren kişisel takviminizi e-posta yoluyla paylaşabiliyorsunuz.

Görkem Çetin
gorkemc@chip.com.tr

Makaleleri ve önemli çalışmalarıyla tanınan Linux uzmanı

YORUM

Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?

CHIP forum sayfalarındaki **CHIP'te Bu Ay** bölümünde CHIP editörleri ve diğer okurlarla tartışın!
www.chip.com.tr

Geçmiş fırsatlar

Görkem Çetin, Linux dünyasındaki iş modellerini mercek altına alıyor ve eleştiriler getiriyor.

Caldera, 1994 yılında Ransom Love adında, bana göre iş bitirici, özgür yazılım mimarı Richard Stallman'a göre ise parazit bir zat tarafından kuruluyor. Çok geçmeden Red Hat ile birlikte Amerika'daki Linux pazarının önemli bir kısmını ele geçiriyor. 1999 yılına doğru UNIX firması SCO ile pazarlığa oturuyor ve 2001 yılı ortalarında Caldera International adını alarak birleşiyor.

Bu yıldan sonra hem UNIX, hem de Linux üzerine çalışmalarını sürdüren Caldera, ilginç bir kararlar adını tekrar SCO Group'a çeviriyor ve o günden sonra Linux'a karşı muazzam bir anti-kampanyaya başlıyor. Uzun bir süre neden SCO UNIX'in Linux'a göre daha üstün olduğunu web sayfalarından anlatan, müşterilerini yeniden Linux'tan UNIX'e geçirmeye çalışan SCO şimdilerde eski olağan günlerine dönmüş durumda.

Aslında konumuz Ransom Love, ancak biraz geçmişini hatırlayalım istedik. Şimdilerde kimsenin üzerinde durmadığı konuları Ransom, biraz da kendisini riske atarak söylemişti. Ona göre, satılan Linux başına bir lisans alınmalıydı. Bu iş modelinde "destek" yetersizdi ya da tek iş modeli olarak anılmamalıydı. Aksi takdirde Linux ölmeye, yok olmaya ve sokaklarda yaşamaya mahkumdu.

Love bunları söyledikten sonra Linux dünyası ona sırtını döndü. Cemaat-i özgür dünyanın belli başlı yazılım geliştiricileri ardı ardına demeçler vermeye, Love'u açık kaynak dünyasına zarar verdiği için eleştirmeye başladılar. Love geri adım atmadı. Ancak zamanın büyük Linux dağıtımlarının sessizliği dışında hiç destek görmedi. Yanında olanlar da fikrini benimsemelerine rağmen konu üzerine kararlı ve eşgüdümlü gitmedikleri için Ransom Love yalnız kaldı.

“Ransom Love'a göre satılan her Linux başına bir lisans ücreti alınmalıydı.”

Aradan dört yıl bile geçmeden, benzer bir hamleyi Red Hat yaptı. Daha önce ürünlerini tamamen ücretsiz bir şekilde internetten indirmeye açan firmanın şimdi iki ayrı ürün gamı var. Red Hat Enterprise Linux adını alan ürün, satış adedi başına ücretlendiriliyor. Red Hat buna "destek" adını veriyor, ama aslında bunun adı bal gibi "koltuk başına lisans ücreti". En önemli farkı, ürünü alıp kullanabiliyor, ancak güncellemelerinden faydalanamıyorsunuz. Bugün Red hat, oldukça iyi çalışan, kasasında 2 milyar dolara yakın parası olan, 1.000'den fazla mühendisin çalıştığı ve Türkiye dâhil 60 noktada eğitimlerini alabileceğiniz bir kurum. Yıllar önce Love'un biraz zamansız ortaya koyduğu iş modeli şimdi sadece Red Hat değil, SugarCRM ve Alfresco gibi kurumlar tarafından da benimsenmiş durumda.

Önemli bir farkla: Çok az kişi bu sürece karşı durabiliyor. 4 yıl, Linux'un gelişiminde önemli bir mihenk taşı. Belki 3-4 yıl sonra, şimdilerin "hayır, o kadar da olamaz canım" dediğimiz fenomenler yeniden, kimseler direnç göstermeden hayat bulacak. Love, Caldera'yı kurup 7 yıla yakın bir süre yönettikten sonra ortaldan kayboldu. Kurduğu şirket, Linux'a en önemli dönemlerinde 50 milyon dolara yakın para aktardı. Love'ın Linux'a standart katma becerileri pek çok noktada başarılı oldu. UnitedLinux'u kurdu. Kurduğu şirket, Linux'a pek çok sürücü ve kütüphane hediye etti. Dünyanın ilk grafik tabanlı Linux kurulumu Caldera tarafından yapıldı. Amerika'daki pek çok Fortune 500 firması Caldera sayesinde Linux'la tanıştı.

Ancak Love'dan uzunca bir süredir ses seda çıkmıyor. Yönetim ve strateji konusundaki deneyim, vizyonerlik ile birleşince muazzam işler yapılabilir. Ransom'un düşünceleri, bugünün Linux iş modeline ışık tutuyor.

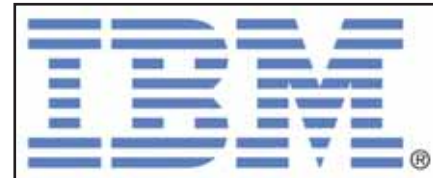
Tam güvenlik IBM'den mobil güvenlik

■ IBM'in araştırma bölümü, PC, cep telefonu, el bilgisayar gibi son kullanıcı ürünleriyle tıbbi cihazlar ve dijital medya uygulamalarındaki güvenliği büyük ölçüde artıracak yeni bir sistem geliştirdiğini açıkladı. SecureBlue adındaki yeni teknoloji, ana

bilgisayarlarda (mainframe) kullanılan bilgileri şifreleyen koruma yöntemini, düşük maliyetlerle son kullanıcı ürünlerine taşıyor. Tüketici ürünlerindeki işlemcilerle bir şifreleme katmanı ekleyen SecureBlue teknolojisi, cihaz üzerindeki bilgi, yazılım, iletişim protokolleri ve dijital imzaları, dışarıdan erişilemeyecek bir güvenlik duvarının içine alıyor. SecureBlue teknolojisi, cihaz üreticilerinin ürünlerine uyacak şekilde farklılaştırılabilir. IBM, elektronik

üreticileriyle çalışarak, SecureBlue'yu geliştirilen cihazın işlemcisine uygun hale getiriyor.

Bilgi için: www.ibm.com.tr

KISA... KISA...

► **Asus ve Pantech**

STS (Sakarya Telekomünikasyon Sistemleri), Asus ve Pantech markalarının distribütörü oldu. Böylece Asus ilk defa cep telefonu pazarında Türk tüketicisi ile buluşacak.

Bilgi için:
www.beep.com.tr

► **i-con'da burs**

i-con, 10 öğrenciyi, WebDev projesi için bir araya getirdi ve bu öğrenciler, normalde 2.500 YTL ödeyerek katılacakları "Eğitim ve Proje" dönemine, i-con'dan aldıkları burs sayesinde 250 YTL ödeyerek dahil olacaklar.

Bilgi için:
www.i-con.com.tr

EDİTÖRDEN NOTLAR

Cem Şancı
Haber Müdürü

► **Kariyeriniz için**

Bilişim Teknolojileri alanında kariyer yapmayı planlıyorsanız veya hali hazırda bu sektörde çalışıyor ve kariyerinizi geliştirmeyi hedefliyorsanız bu ay dergiyle verdiğimiz BT Kariyer Eğitimi ekine göz atmanızı tavsiye ederim. Seçim yapmak, yola çıkmak, rotasını belirlemek isteyenler için uygun bir başlangıç noktası oluşturma hedefini taşıyan BT Kariyer Eğitimi ekini, BT eğitimi konusunda uzmanlaşmış, dünyadaki sayılı eğitim kurumlarından birinin danışmanlığında hazırladık.

Yeni bağlantı standardı

802.11n teknolojisi ile çalışan cihazlar geldi

■ Neotech, kablosuz ağ teknolojilerinde son nokta olan 802.11n iletişim standardına uygun ilk Linksys ürünlerinin dağıtımına başlıyor. Linksys'in yeni Wireless-N ürünleri, Wireless-G'den 4 kat daha geniş kapsama alanı ve 12 kat daha hızlı kablosuz iletişim sağlıyor. Haziran ayında Neotech tarafından piyasaya sunulacak olan yeni Linksys Wireless-N Gateway (WAG300N), Wireless-N Broadband Router (WRT300N) ve Wireless-N Notebook Adapter (WPC300N), kablosuz ağ teknolojilerindeki 802.11n teknolojisiyle çalışıyor. Wireless-G'ye göre dört kat daha geniş kapsama alanı ve on iki kat daha hızlı kablosuz iletişim sağlayan WAG300N, WRT300N ve WPC300N ile aynı anda hem inter-

nette sörf yapmak, hem yüksek çözünürlüklü videoların tadını çıkarmak, hem dijital müzik albümlerini dinlemek, hem de internet üzerinden telefon görüşmelerini yapmak mümkün. Halen deneme sürümünü kullanan ve yakın gelecekte kablosuz ağların yeni standardı olacağı düşünülen 802.11n ile hız ve bant genişliği önemli ölçüde artıyor. Üstelik 802.11g ve 802.11b ile geriye dönük uyumluluk da sağlanabiliyor.

Bilgi için: www.neotech.com.tr

PC'ler TV'ye dönüşsün

Avermedia Media Center Edition TV kartları

■ TV kartları, bilgisayar üzerinden TV yayınlarını izlemek için kullanılıyor. Anten ve kablo yayınlarına uygun olarak hazırlanan kartlar, bilgisayar başında çalışırken TV yayınlarını kaçırmak istemeyenlerin ilgisini çekiyor. Pci, Pci Express, Pcmcia, USB 2.0, Mini PCI arabirimine sahip modelleri ile 100'den fazla çeşidi bul-

nan Avermedia TV kartlarına Media Center çeşidi de katıldı. Sony, Dell, Acer Asus, Toshiba, Shuttle, Gateway, Fujitsu gibi üreticiler de sistemlerinde bu kartı kullanıyor. Avermedia Media Center Edition TV kartları, Multimedya Bilgisayar tarafından satışa sunuldu.

Bilgi için: www.multimedya.com.tr

Yeni bir grafik işlemci

Dünyanın ilk PhysX ekran kartı

■ ASUS, Ageia'nın yeni üretime geçen PhysX Processing Unit (PPU)'ini kullanan PhysX P1 ekran kartını duyurdu. Bu tamamen yeni işlem biçimine sahip ekran kartı ile PC oyunlarında yüksek performans amaçlanıyor. ASUS, yeni kartların dağıtımına Mayıs ayı içerisinde başladı. PhysX işlem ünitesi (PPU) ile çok karmaşık ve etkileyici oyun

efektlerinin geliştirilmesine olanak sağlanıyor. Ageia, yeni işlemcinin oyunlardaki patlama sahneleri, su sıçramaları, rüzgâr etkisi ile hareket eden kıyafetler gibi pek çok ayrıntıyı artık gerçek hayattaki hızı ve kalitesi ile çizbildiğini iddia ediyor. Böylece dinamik hareket ve etkileşim ayrıntılarının şimdiye kadar görülmemiş bir gerçeklikle sunulacağı belirtiliyor.

Bilgi için: www.asus.com.tr

Anılarınızı dünyayla paylaşın

Nseries ile fotoları Flickr'a yüklemek mümkün

Nokia, Berlin'de düzenlediği Open Studio etkinliğinde, bir Yahoo Şirketi olan Flickr ile işbirliği yaptığını açıkladı. Bu işbirliği sayesinde, Nokia Nseries multimedya cihazlar ile fotoğraf çekenler, başka hiçbir ek uygulama yüklemeye gerek kalmadan fotoğraflarını ve yorumlarını online Flickr hesaplarına doğrudan gönderebilecek. Yine Open Studio etkinliğinde tanıtılan Nokia N93, Nokia N73 ve Nokia N72, Flickr'ı destekleyen ilk Nokia Nseries

cihazları olacak. Nokia gelecekte bu uygulamayı diğer Nseries ürünlerinde de sunacak.

Flickr, fotoğrafların tüm dünyayla kolayca paylaşılmasını sağlayan online bir paylaşım sitesi.

Flickr'a yüklenen fotoğraflar blog'lara da gönderilebiliyor ve düzenlenebiliyor.

Bilgi için: www.nokia.com.tr

Google Talk devri başlıyor

Yazışmak demode konuşmak şahane

■ Anında mesajlaşma ve sesli iletişim kurma yazılımı olarak tanımlanabilecek Google Talk kullanıma açıldı. Google Talk sayesinde, sıradan bir mikrofon ve kulaklık ile üstün ses kalitesiyle iletişim kurmak, sade ve anlaşılabilir kullanıcı arayüzü ile istenmeyen açılır pencere reklâmlardan kurtulmak, paylaşılan Gmail kontak listesiyle farklı liste arayışına girmeden sohbet başlatmak mümkün olacak

Gmail kullanıcıları www.google.com/talk adresinden yeni Google Talk yazılımını indirebilecek. Yazılımı bilgisayara indirdikten sonra arayüzden arkadaş ekle seçeneğine tıklayarak, dostlarınızı sohbete çağırabilirsiniz. Sizden çağrı alanlar aynı zamanda ücretsiz bir Gmail hesabı daveti alıyorlar. Eğer henüz bir Gmail hesabı yok-

sa bu davetiyeyi kullanabiliyorlar.

İçeriden Gmail ya da Google Talk ile yapılan sohbetlerin kayıtları, aynı e-posta mesajları gibi kaydedilebiliyor, kendi içinde arama yapılabilir ve kolayca ulaşılabilir bir halde saklanıyor. Kullanıcıların isteğine bağlı olarak sohbet kayıtları Gmail hesaplarına kaydedilebiliyor. Eğer Google'ın gizlilik ilkelerine rağmen kayıt tutmayı istemezlerse sohbet yapan taraflardan biri istese bile bunu engellemek de mümkün olacak. Google Talk'ı kullanabilmek için bir Gmail kullanıcı adı ve şifresine sahip olmak gerekiyor. Gmail'e üye olmak için ya bir Gmail kullanıcısından davetiye almanız ya da cep telefonu kullanarak bir Gmail hesabı açmanız mümkün. Cep telefonu ile hesap açmak için kullanıcı <http://gma->

adresini ziyaret ederek mobil telefon numarasını sisteme giriyor ve sistem o numaraya SMS ile bir davet kodu gönderiyor. Bu kod sayesinde kullanıcı hem Gmail'e hem Google Talk'a üye olabiliyor.

Bilgi için: www.google.com/talk

Çok dilli internet

Türkçe internet dünyaya örnek oldu

Uluslararası Telekomünikasyon Birliği ve UNESCO'nun Cenevre'de ortaklaşa gerçekleştirdikleri, "İnternette Çok Dilliliği Yaygınlaştırma" konulu küresel sempozyumda Türkiye, "Netpia Türkiye" ile yer aldı. 9 - 11 Mayıs 2006 ta-

rihleri arasında gerçekleştirilen sempozyumda, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki dijital uçurumun kapatılmasına yönelik çözüm önerileri tartışıldı. Sempozyumda, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki sa-

yısal uçurumun kapatılmasını sağlayacak teknik çözüm seçenekleri ve mevcut deneyimlerin yanı sıra, internette çok dilliliğin yaygınlaştırılması yönünde atılacak adımlar ko-

nusunda bir yol haritası hedeflendi. Netpia Türkiye Genel Müdürü Koray Kocagöncü de, sempozyumda "Türkiye'nin ADİA Deneyimi" başlıklı bir sunum gerçekleştirdi. Sunumunda, Türkiye'deki ekonomik göstergeleri ve nüfus istatistiklerine değinen Kocagöncü, Türkçe İnternet Adresi'nin (TİA) gelişimini anlattı.

Bilgi için: www.netpia.com.tr

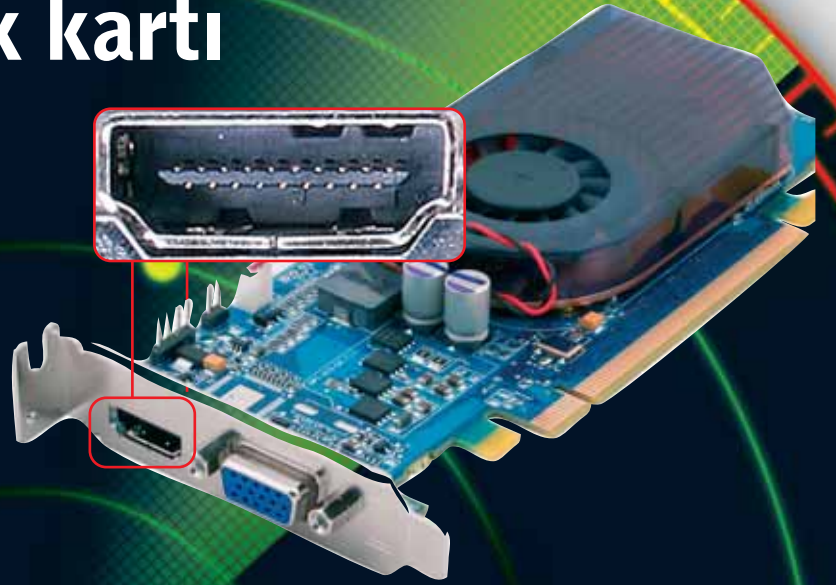
CHIP RADAR

Grafik kartı

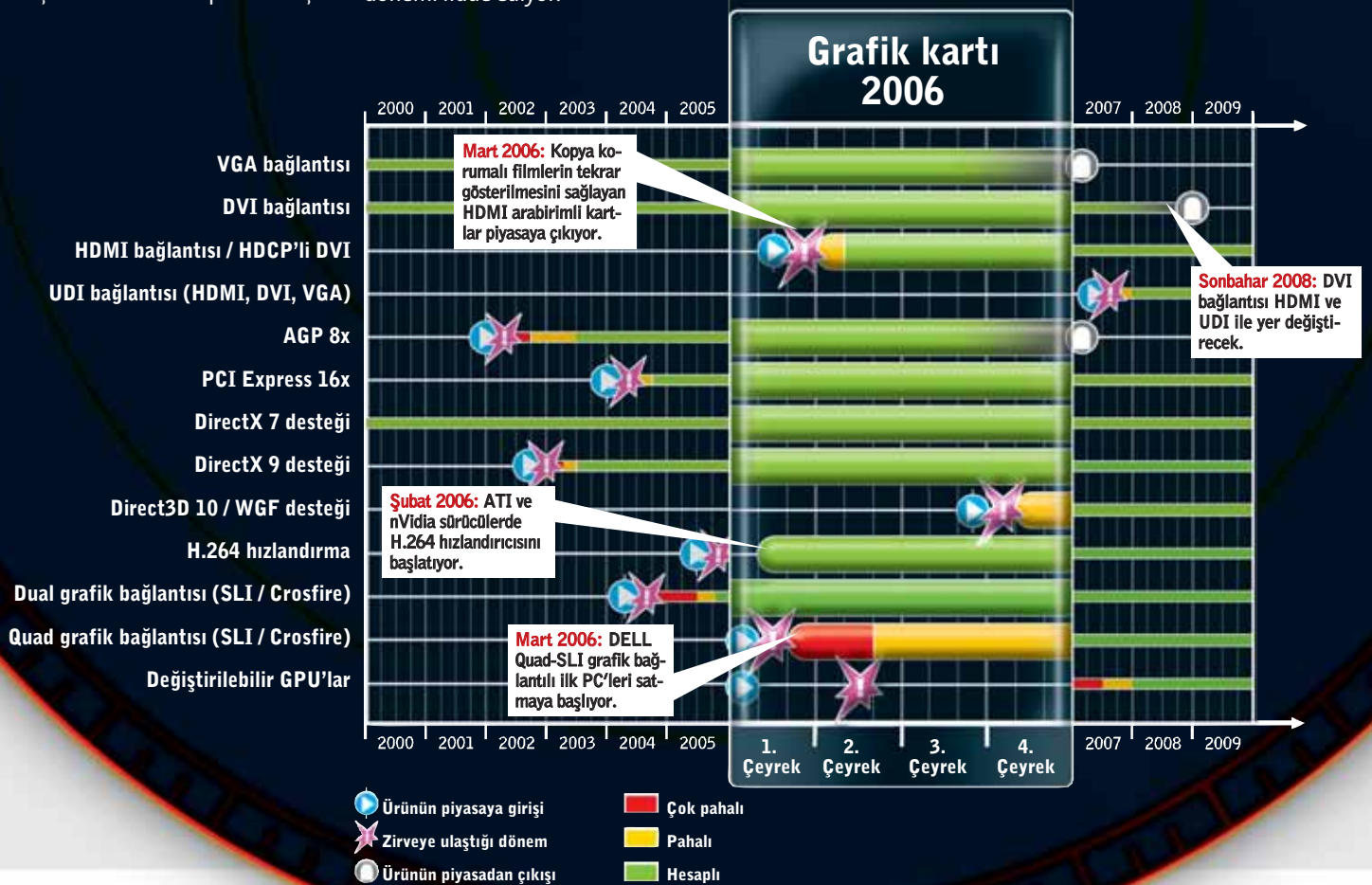
Yeni teknolojilerin piyasaya sunumu ve fiyat seviyeleri ne şekilde gelişim gösteriyor?

■ Yeni bir teknoloji, neredeyse daha ürünler piyasaya sürülmeden yarıştan çıkıyor. Sektördeki uzmanların aklını en çok meşgul eden soru ise şu: Bir teknolojinin doğru zamanlaması nedir? Soruya her ay yüzlerce ürün test eden ve haberi gözden geçiren CHIP Test ve Haber Merkezi'ndeki gözlemlere dayanarak hazırlanan Radar cevap veriyor. Diyagram karışık görünse de, okuması kolay: Beyaz üçgen, söz konusu teknolojinin üreticisi tarafından ilk kez duyurulduğu tarihi gösteriyor. İçinde ünlem olan pembe flaş

işareti ürünün veya teknolojinin patlama yaptığı dönemi ifade ediyor. Gri dairenin içindeki mezar taşı ise söz konusu teknolojinin "öldüğü" dönemin işareti. Renk kodlu çubuğu okumaksa çok kolay. Kırmızı renk, o ürünün "çok pahalı" olduğu dönemi, sarı renk ürünün yaygın kullanım için hâlâ pahalı ama ilgi duyan kullanıcılar için uygun fiyatlı olduğu orta süreci, yeşil renk ise ürünün yaygın üretim imkânı bulunduğu veya fiyatının rakip veya üstün teknolojiler karşısında eriyip çok ucuzladığı dönemi ifade ediyor.

HDTV Desteği: Yeni HDMI arabirimine sahip ilk grafik kartları piyasaya çıktı. Resimdeki model Sapphire Radeon X1600 Pro HDMI. Kart, kopya korumalı filmlerin HDMI üzerinden HD-Ready düz ekranlarda oynatılmasını sağlıyor.

CHIP PC FİYAT DANIŞMANI

CHIP Test Merkezi her ay üç adet PC sistemi oluşturup bu sayfalardan sizlere duyuruyor. Ofis, Multimedya ve Profesyonel kategorilerine ayırdığımız bu PC sistemleri, her kesimden kullanıcıya rehberlik etmeyi hedefliyor.

OFİS-PC

300 Watt güç kaynaklı standart ATX	KASA
Intel i915G yonga seti/ nForce 430 ve Lan, Sound, USB 2,0	ANAKART
Intel Celeron D 341 (2,93 GHz) / AMD Sempron 3100+ (1,8 GHz)	İŞLEMCI
512 MB DDR400	BELLEK
GeForce 6150/ Radeon X550 128 MB	EKRAN KARTI
160 veya 200 GB 7200 RPM	SABİT DİSK
16X DVD-ROM (Çift katman)	OPTİK SÜRÜCÜ
DVB-T / Analog	TV KARTI
Kablolu klavye ve kablolu scroll fare	KLAVYE+ FARE
Microsoft Windows XP Home	YAZILIM

Yaklaşık 650 \$

MULTİMEDYA-PC

350 Watt güç kaynaklı Midi-Tower ATX	KASA
Intel i945P yonga seti / nForce4 ve Gbit Lan, 7,1 Sound, USB 2,0	ANAKART
Intel Pentium D 830 (2x3,0 GHz) / AMD Athlon X2 3800+(2x2,0 GHz)	İŞLEMCI
1 GB DDR2-533 veya 1 GB DDR 400 (2x512 MB)	BELLEK
GeForce 6800 GT / Radeon X800 GTO 256 MB	EKRAN KARTI
300 GB 7200 RPM	SABİT DİSK
16X DVD Yazıcı (Çift katman)	OPTİK SÜRÜCÜ
DVB-T / Analog	TV KARTI
Kablosuz klavye ve kablosuz scroll fare	KLAVYE+ FARE
Microsoft Windows XP Media Center Edition	YAZILIM

Yaklaşık 1.300 \$

PROFESYONEL-PC

450 Watt güç kaynaklı Big-Tower ATX	KASA
Intel i975 yonga seti/ nForce4 SLI ve Gbit Lan, 7,1 Sound, Firewire 800	ANAKART
Intel Pentium D 955 (2x3,2 GHz) / AMD Athlon 64 X2 4800+(2x2,2 GHz)	İŞLEMCI
2 GB DDR2-667 veya 2 GB DDR 400 (2x1024 MB)	BELLEK
Radeon X1900 XT ve GeForce 7800 GTX 512 MB	EKRAN KARTI
S-ATA 2 (RAID), 400 GB 7200 RPM	SABİT DİSK
16X DVD Yazıcı (Çift katman)	OPTİK SÜRÜCÜ
DVB-T / Analog	TV KARTI
Kablosuz klavye ve kablosuz scroll fare	KLAVYE+ FARE
Windows XP Professional	YAZILIM

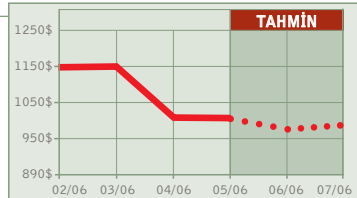
Yaklaşık 2.000 \$

BİLEŞENLERDEKİ FİYAT DEĞİŞİMİ

CPU

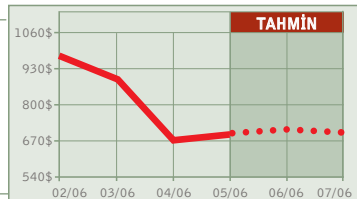
AMD Athlon 64 x 2 4600+

DİJİTAL FOTOĞRAF MAK. 1.000 EURO'YA KADAR SLR

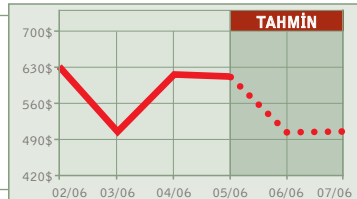
Konica Minolta Dynax 70

YAZICI (RENKLİ LAZER)

Xerox Phaser 6120V/N

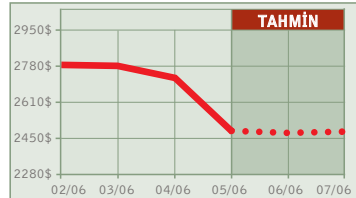

AMD, Intel'deki fiyat düşüşlerine tepki verdi ve öncelikle Athlon 64 X2 4600+ ucuzladı. Centrino Duo modellerinin mağazalarda yerini almasıyla Centrino dizüstü PC'lerin fiyatları da geriledi. Konica Minolta'nın DSLR pazarından

DİZÜSTÜ (GRAFİK YONGALI)

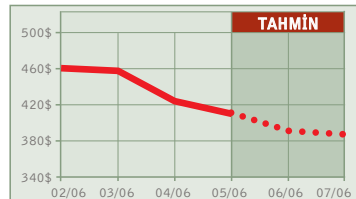
Fujitsu Simens Lifebook E8020

TFT (19 İNÇ)

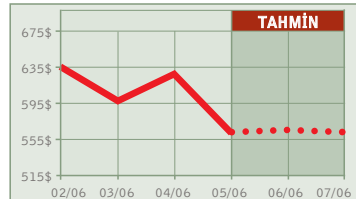
Benq FP93V

EKRAN KARTI (PCI EXPRESS)

Club 3D Radeon X1800 XT

çekilmesine karşı Dynax 7D'nin meraklıları var ve bu fiyatın az da olsa artmasına neden oluyor. TFT'lerin fiyatı ise düzenli olarak düşüyor. Xerox yazıcısındaki ve 3B ekran kartındaki dalgalanmaların nedeni arzdaki daralmalar.

Fiyat bilgileri ortalama değerleri yansıtmaktadır.

Kaynak: CHIP

Paul Thurrot
koseyazilari@chip.com.tr
Windows & .NET Dergisi
haber editörü

IE 7.0 ne kadar güvenli

Yeni web tarayıcısı tüm yönleriyle mercek altında.

Bu bir cesaret sınavı. Bu gece, yerel bir kullanıcı grubu önünde Microsoft IE 7.0 hakkında konuşacağım ve işin altından nasıl kalkacağımı bilmiyorum doğrusu. Son on yıllık kariyerimi IE'nin sayısız sorunlarından yakınlıkla yaptığım söylenebiler. Ama IE 7.0 ile Microsoft nihayet turnayı gözünden vurmuş.

Eğer bu söylediğim içinize sinmediyse, buyrun IE 7.0'ı kendiniz deneyin. Microsoft kısa süre önce ürünün Beta 2 sürümünü çıkardı ve yazılım gayet sağlam. Hatta bu yüzden Microsoft, Beta 2 kullanıcılarına bedava telefon desteği bile sunuyor. IE 7.0 Beta 2 kullanıcılarına, bu senenin ilerleyen aylarında çıkacak olan nihai sürüme terfi yardımı da verilecek.

Destek konusu bir yana bırakılırsa, IE 7.0 Beta 2, birkaç bakımdan ilginç. Aklımda IE'yle ilgili iki büyük mesele vardı: İşlevsellik ve güvenlik. IE 7.0'da Microsoft bu ikisini de güzel bir şekilde ele almış. Diğer tarayıcıların yıllardır sunduğu sekmeli gezinti ve entegre arama işlevi alınmış, üzerine açık tarayıcı pencerelerini grafiksel bir bölümlenmeyle gösteren Quick Tabs görüntü seçeneği ve kusursuz bir baskı işlevi eklenmiş. (Daha önce IE'den baskı almayı denemiş herkes, bunun ne kadar naahoş bir deneyim olduğunu bilecektir.)

IE 7.0, Windows Vista'dan esinlenmiş yeni bir kullanıcı arabirimiyle de donatılmış ve bu arabirim, Windows XP ve Windows Server 2003 gibi işletim sistemlerinde layığıyla çalışmıyor. İleri, Geri, Yenile ve Dur gibi butonların mantıklı, yalın ve temiz bir şekilde dizildiği Mozilla Firefox araç çubuğuna kıyasla Microsoft sıkça kullanılan bu butonları gelişigüzel serpiştirmişe benziyor. İleri ve Geri butonları eski yerinde dursa da, Yenile ve Dur düğmeleri tuhaf bir biçimde adres çubuğunun sağına yerleştirilmiş. Sıkça kullanılan Giriş düğmesiye daha da kötü bir yere, arabirim kontrollerinin ikinci satırına konmuş. Güvenlik konusundaysa Microsoft IE'nin sorunlarının birçoğunu nihayet gidermişe benziyor. Gerçi bunun Vista'daki User Account Protection - UAP yaklaşımına benzediğine değinmeden edemeyeceğim: Güvenlik, orijinalinde olmayan, sonradan düşünülmüş bir konu. Yıllar yılı IE'nin sistemleri birbiri ardına tehlikeye düşürmesine göz yuman Microsoft'un nihayet dizginleri ele alması beni sevindirdi. Ama bu özellikler, normalde güvensiz bir ürünün üstüne sonradan yapıştırılmış gibi duruyor. Dilerim, IE'yi hedef almayı sürdüren hacker'ların çabaları karşısında ayakta durabilirler.

IE'nin bir saldırı vektörü olarak kullanılmasında

genellikle ActiveX'ten, yani Microsoft'un 90'ların ortasında COM'dan türettiği güvensiz yardımcı uygulama teknolojilerinden faydalanılıyordu. Firefox iki sebepten ötürü IE'den daha güvenli: Birincisi, daha az kişi tarafından kullanılıyor ve bu yüzden saldırıya uğrama riski düşük. İkincisi, Firefox ActiveX'i desteklemiyor. IE 6.0'ın XP service Pack 2 (SP2) ile gelen sürümüne Microsoft bir dizi faydalı özellik eklemişti: Açılır reklâm engelleyici, otomatikman dosya indirmeyi engelleme, kullanıcıların ActiveX denetimlerini ve diğer tarayıcı eklentilerini devre dışı bırakmalarına olanak tanıyan bir eklenti yönetimi arabirimi. Önlemlerin üçte ikisinin ActiveX'in kötüye kullanımını engellemeye yönelik olması şaşırtıcı değildi.

IE 7.0'ın daha nice güvenlik özelliği var. ActiveX Opt-In adlı bir özellik, kullanıcının web üzerinde kullanımına izin vermediği ActiveX denetimlerini kendiliğinden devre dışı bırakıyor. Bu sayede sisteminizi, IE 7.0 kurulumundan önce de diskinizde bulunan denetimlere karşı korumanıza yardımcı oluyor. IE 7.0 cross domain script saldırılarına ve phishing sitelerine karşı da önlemler içeriyor (maalesef phishing koruması seçimsel) ve eklenti yönetim arabirimi, bazı ActiveX denetimlerini kaldırmanıza olanak tanıyor.

IE 7.0 Vista'da daha güvenli olacak. Bu platformda, IE Protected Mode denenilen özellik, IE 7.0'ın standart bir kullanıcı hesabınınkinden daha düşük haklarla çalışmasını sağlıyor.

Hem de kullanıcının ayrıcalıkları ne olursa olsun. Bu yüzden, kullanıcılar IE ayarlarını elle değiştirebilirken, bu ayarlar web'den indirilerek ya da programlanmış bir şekilde değiştirilemeyecek. Yönetimsel bir bakış açısıyla, IE 7.0 eskisinden daha yapılandırılabilir görünüyor. Tüm yeni özellikleri (bunlara paha biçilmez phishing filtresi de dahil) grup polişleri sayesinde yönetilebiliyor ve IE Administration Kit sayesinde, eskisi gibi kişiselleştirme yapılabilir. Birkaç haftalık IE 7.0 kullanımında birtakım uyum sorunlarıyla karşılaştım ve bu yüzden yazılımı kendi web uygulamalarınızla kullanarak değerlendirmeniz iyi olur. Firefox'ta elimin altında olan özelliklerden birkaçının, örneğin dahili arama işlevinin ve dosya indirme yöneticisinin eksikliğini hissettim. Ama IE 7.0'ın temel olarak Firefox'la eşdeğer işlevsellğe eriştiği ortada. Tek soru işareti, Microsoft'un güvenlik eklentilerinin zamanın sınavını geçip geçemeyeceği.

Kimse sevdiklerinin IE kullanmasına izin vermemeli diye düşünüyordum, ama IE 7.0 bu dengeyi değiştiriyor. Peki ya sizin kararınız ne? Yeni bir tarayıcı ya hazır mısınız?

Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?

CHIP forum sayfalarındaki **CHIP'te Bu Ay** bölümünde CHIP editörleri ve diğer okurlarla tartışın!
www.chip.com.tr

YORUM FARKI

» WiMAX teknolojisi Türkiye’de yaygınlaşabilecek mi?

Kilometrelerce kare genişliğinde yüksek hızlı kablosuz ağ oluşturmak için kullanılan WiMAX teknolojisi hakkında iki farklı bakış açısı.

EvettEylem Cülcüoğlu
İTB Dergisi Sorumlu Yazı İşleri MüdürüMahmut Karslıoğlu
CHIP Dergisi Yayın Koordinatörü**Hayır****Hızlı ve başarılı**

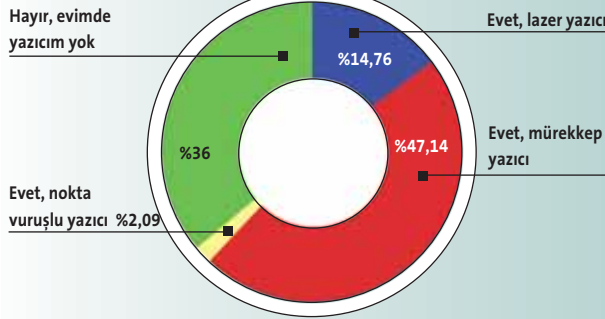
Günümüzün en popüler kablosuz teknolojisi WiMAX, geniş bant internette yeni bir seçenek olarak karşımıza çıkıyor. Dünyada WiMAX standartları henüz tam olarak belirlenmiş durumda değil. Bunun yanında birçok yerde test uygulamaları yapılıyor. Türkiye’de WiMAX’ın pilot uygulamalarını ise Superonline başlattı. Yaptığım testlerde Superonline WiMAX hizmetinin oldukça hızlı ve başarılı olduğunu gördüm. 5 Mbit olarak verilen serviste, 250 Kb/sn hızına ulaşabildim. Hızın yanında servisin gecikme süre değerleri de oldukça makul. WiMAX’ın Türkiye’de iyi bir geniş bant alternatifi olacağına inanıyorum.

Henüz erken

Türkiye’de WiMAX lisanslarının 2006 sonunda verilecek olması ve Türkiye’nin kişi başına düşen bilgisayar oranı, bu cazip teknolojinin kısa vadede yaygınlaşmasının önündeki engeller olarak beliriyor. Dolayısıyla bir süre daha kablosuz bağlantı için popüler noktalardaki 802.11x hotspot’larına muhtacız.. Ayrıca WiMAX lisansları alındıktan sonra da, servis sağlayıcıların tercih edecekleri kapsama alanı seçimine göre şehirlerin az nüfuslu veya bilgisayar kullanımının/sahipliğinin düşük olduğu az gelişmiş bölgelerde hala GPRS’e muhtaç kalacağımız, birkaç sene daha hayatın acı bir gerçeği olarak önümüzde duracaktır.

YAZICI SAHİPLİĞİ

Ev kullanımı için bir yazıcınız var mı?

Mürekkep: Ev kullanıcılarının büyük çoğunluğu mürekkep püskürtmeli yazıcı kullandığını ifade ederken, okurlarımızın yaklaşık üçte biri evinde yazıcısı bulunmadığını belirtmiş.

Kaynak: CHIP ONLINE

Online pazarlık

www.ekonomikticaret.com

■ Mağaza yetkilileri ile online pazarlık yapılabilen Ekonomikticaret.com bir yıllık altyapı çalışmasının tamamlanmasının ardından Şubat 2005 tarihinde online alışveriş sitesi olarak hizmet vermeye başladı. Ekonomikticaret.com’da 22 farklı kategoride 50 binin üzerinde ürün bulunuyor.

Ağa prizden bağlan

Evinize ağ kurmak çok kolay

■ NoNewWire (Yeni Kablo Yok) adı verilen yeni ağ teknolojisi, binalarda var olan elektrik şebekesi üzerinden, alışagelmışin dışında kolay, ucuz ve hızlı bir şekilde ağ kurmamızı sağlıyor. Kurulan bu ağa PowerLine Network deniliyor. Powerline Network’te, her odada bulunan elektrik prizleri birer ağ erişim noktası haline geliyor. Elektrik şebekemiz binanızın her yerine dağılmış ve hazır beklemeye olduğundan, binanızın her elektrik prizi istediğiniz uygulamaları için birer ağ ulaşım noktası oluyor. Bu noktalardan her bilgiye ulaşabilir ve paylaşabilirsiniz. SANİ-KOM A.Ş. nin Türk tüketicisine sunduğu, SARUS TurboNet HomePlug Adaptörler, binanızın elektrik tesisatı üzerinden yüksek hızda internet, veri, video ve ses aktarımı sağlayan ağ kurulumu için üretilmiş. Bu yeni ağ teknolojisinde iletişim hızınız 14 - 85 Mbps hızlarında seyredebiliyor.

Bilgi için: www.sanikom.com

CHIP GÜNCEL

Cool Tech

Gelişen teknolojinin en ilginç örnekleri

At binenin, kılıç kuşananın

Panasonic Core Trainer

■ Panasonic'in geliştirdiği yeni spor aleti, aletli antrenman yapma konusunda yeni bir çığır açıyor. Yeni cihaz sayesinde sosyetenin en gözde isimleri artık at üzerinde spor yapabiliyor. Kullanıcısına atın üzerindeymiş gibi hareket sağlayan cihaz, karın ve bel kaslarını çalıştırarak bel bölgesindeki yağları yakmak için kullanılıyor. Cihazın fiyatıysa mütevazı bir sütçü beygiri almaya yetecek boyutta.

Fiyat: 2.000 dolar

Bilgi için: www.panasonic.com

Kimse sizi yenemesin

Wolf Claw Devour Gaming Pad

■ LAN turnuvalarının, ödüllü oyun yarışmalarının fanatikleri bilirler. En heyecanlı anda mutlaka yanlış bir tuşa basarsınız, ileri gideceğinize geriye, sola gideceğinize sağa hareket edersiniz. Ateş edeceğinize zıplar, silah değiştireceğinize silahınızı düşürürsünüz. Sonunda da oyunu siz değil, bütün oyun boyunca bir köşeye sinip sizin herkesi eleme bekleyen "sote" ciler kazanır, saçınızı başınızı yolarsınız. İşte, Wolf Claw firması, oyuncuların heyecanlı anlarda yanlış tuşlara basmasını önleyecek 55 tuşlu bir klavye takımı geliştirmiş ki, bir oyunda ihtiyacını duyacağınız tüm tuşları klavyenin üzerinde bulabilir ve hepsine tek elle ulaşabilirsiniz.

Fiyat: 50 dolar

Bilgi için: www.wolf-claw.com

Eşinize yalan söylemeyin Shock lie detector

■ Kadınlar artık akıllandı. “Karıcığım bu akşam toplantım var” bahaneleri arkadaşlarınızla meyhaneye, maça gitmek için yeterli değil, üstelik çok da tehlikeli. İnternette satılan yeni yalan makinesi, özellikle eşinin yalanlarını yakalamak isteyen kadınları hedef alarak reklâm yapıyor ve kapış kapış giden bu cihazları alan kadınlar kocalarının avuçlarını cihaza sokup soru sormaya başlıyorlar: “Dün gece ofiste miydin? Yaptığım yemekleri seviyor musun? Saçım güzel olmuş mu? Beni hiç aldattın mı? Beni seviyor musun?” Eğer cevaplar samimi değilse ve cihaz yalan söylediğini fark ederse kırmızı ışıklar yanıp sönmeye, cihaz alarm sirenleri çalmaya başlıyor ve daha da kötüsü, sorgulanan eşe küçük bir elektrik şoku veriyor.

Yalnız sayın hanımlar, Aman diyelim, eşinizi yalanını bu-lacağım diye sorgularken kalp krizinden mezara sokmayın.

Fiyat: 45 dolar
Bilgi için:
www.latest-buy.com.au

Havanızdan geçilmesin

Şişen hoparlör Cebop POP

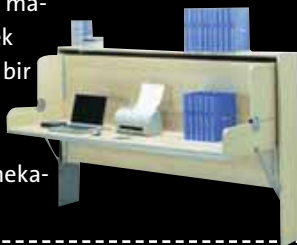
■ Dizüstü bilgisayarlar ile “taşınabilir” minik hoparlörler taşımak çoğu zaman kolay değildir. Hoparlörler ne kadar küçük olursa olsun, ince bir çanta taşıyorsanız biçimsiz kalır, çantayı deforme eder, hiçbir yere sığmaz. Üstelik hoparlör küçüldükçe ses kalitesi de kötüleşir. Cebop’un yeni geliştirdiği hoparlör seti ise katlanıp cepte taşınabilecek bir tasarıma sahip. Ancak kullanmak gerektiğinde isterse-niz nefesinizle, isterseniz yanında gelen motorlu adaptör-ü ile birkaç saniyede, 15 inç ekranınızdan büyük bir ses sitemine sahip olmanızı sağlıyor. Artık gümbür gümbür müzik dinleyebilirsiniz.

Fiyat: yaklaşık 25 Euro
Bilgi için: www.cebop.de

Hem yatak hem masa

Bilgisayarından ayıramayan gençlere

■ Genç odalarının tasarımı zor iştir. Yatağı nereye, bilgisayarı nereye koyacaksınız. Veya hadi ikisine de ayrı yer buldunuz, bu gençlerin okul arkadaşları sıkça ziyarete gelir, yatıya da kalır. Onu da bir yerde yatırmak gerekir. Avrupalı bir mobilya firması, yatak ve bilgisayar masasını birleştirerek pek çok ailenin sorununa bir cevap bulmak istemiş. Çevrildiğinden devrilmeyen bir raf meka-

nizması ile yatağı birleştiren tasarım, aslında CHIP yazı işleminde de çok işe yarar gibi görünüyor. Mobilyanın hareketli animasyonunu görmek isteyenler Cem Şancı’nın Blog sayfasını ziyaret edip Mayıs arşivini inceleyebilirler. (www.chip.com.tr/blog/cemsanci)

Fiyat: Belli değil
Bilgi için:
www.flyingbeds.com

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Profesyonel fotoğraf ipuçları

Fotoğraf makineniz ne kadar kaliteli olursa olsun, yazılımların yardımı olmadan olmaz. 10 ipucuyla daha etkileyici fotoğraflar mümkün.

66,67%

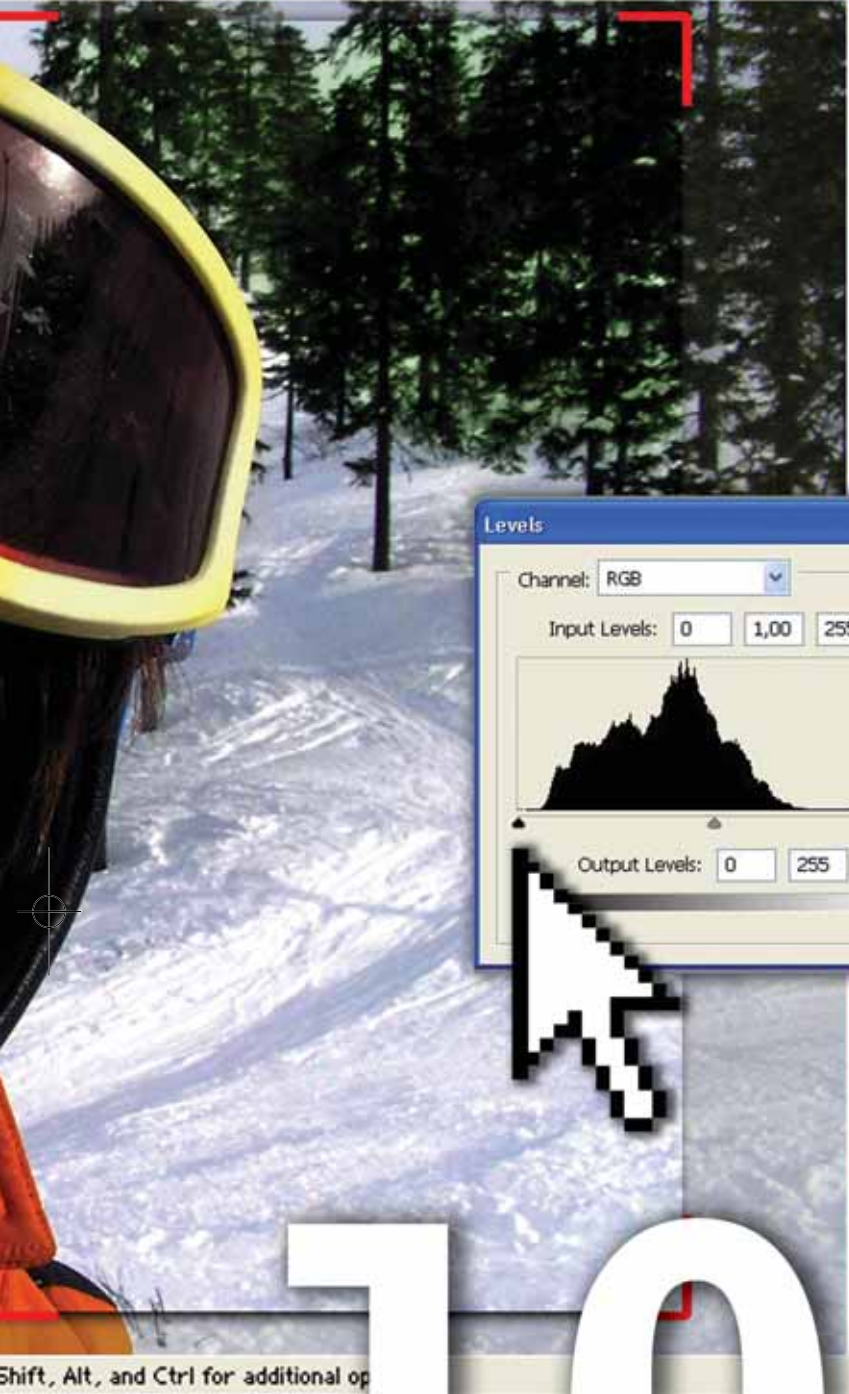

Doc: 4,36M/3,76M

Draw rectangular selection or move selection outline. Use Shift, Alt, and Ctrl for

Mükemmel fotoğraflar için

Çoğu zaman önemli bir anı kaçırmamak için ard arda deklanşöre basılır ancak resimler PC'ye aktarıldığında sonuç hüsrana uğrur. Oysa birkaç ipucuyla, mükemmel kalitede fotoğraflara ve herkesin beğeneceği bir fotoğraf albümüne sahip olmanız mümkün. CHIP, her yönüyle dijital fotoğrafı ele aldığı bu kapak konusunda, kaliteli fotoğrafların sırlarını sizlerle paylaşıyor.

1 Sis perdesini kaldırın

Dijital makineler, pozlama anında fotoğraf karesinin her köşesinin ışığı dengeli olarak almasını hedefler. Bu yolla görüntüyle ilgili daha fazla bilgi kaydedilebildiğinden, gerektiğinde az ışık alan noktalardaki detayları ön plana çıkarmak kolaylaşır. Ancak bu pozlama, birçok fotoğrafta hoş gitmeyen bir “sis perdesinin” oluşmasına yol açar. Aşağıdaki ipucu sayesinde yağmurlu bir tatil gününde yakaladığınız karelerin pırıltılı bir gökyüzünde çekilmiş gibi görünmesini sağlayabilirsiniz.

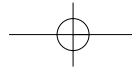
► **Otomatik ton değeri düzeltmesi:** Fotoğraflarınızın daha parlak görünmesi için ton değerleriyle oynamanız genellikle yeterli oluyor. Photoshop, gerekli değişiklikleri *Image / Adjustments / Auto Levels* menüsünden otomatik olarak yapıyor. *Image / Adjustments / Levels* menüsünden bu seçeneğin

standart ayarlarını değiştirmek için *Options*'a tıklamalısınız. Yazılım tarafından sunulan ayarlar da, dijital fotoğraflarda genellikle oldukça iyi sonuçlar veriyor.

► **Ton değerlerini elle ayarlamak:** Uzman kullanıcılar standart ayarlarla yetinmek istemeyebilir. Öncelikle *Levels* penceresindeki histogramı gözden geçirmelisiniz. Dinamik ve yüksek kontrastlı bir görüntü için histogramın hemen altında, dıştaki çubukları hafifçe ortaya doğru kaydırın. Fotoğrafınız bu sayede derinlik de kazanacaktır. Söz konusu çubukların ne kadar hareket ettirilmesi gerektiği hakkında genel bir kural belirtmek güç. En iyi çözüm deneme yanılma yöntemine başvurmak.

En dıştaki çubuklar, renk ve parlaklık spektrumundan en iyi şekilde yararlanabilmek için histogramdaki tepe ve çukurların hemen başlangıcı ve sonunda yer alıyor. *Ok*'e tıklayarak, düzeltmeyi gerçekleştirip histograma geri döndüğünüzde ton değerlerindeki değişikliklerden ötürü grafikte boşluklar oluştuğunu göreceksiniz. *Levels* penceresinde *Channel* menüsünden RGB yerine tek tek renk seçimi yaparak boşluklar arasındaki oranları dengeleyebilirsiniz.

► **Parlaklığı test edin:** Ton değeri düzeltmesinin son aşamasında fotoğrafın parlaklığını gözden geçirmek gerekebilir. Bu değişikliği ortadaki çubuk üzerinden en hızlı şekilde gerçekleştirebilirsiniz.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Fotobilder

2 Beyaz dengesi hatalarını giderin

Dijital fotoğraf makinelerinin otomatik beyaz dengesi ayarının her zaman doğru sonuçlar ürettiği söylenemez. Doğal olmayan ışık kaynakları, fotoğraftaki sarı tonlarının aşırıya kaçmasına neden oluyor. Makine bazı durumlarda bu etkiyi dengelemeye çalıştığında soğuk bir görüntü ortaya çıkıyor.

► **Renk tonlarını ayarlamak:** Image / Adjustments / Co-

2 **Beyaz dengesi ayarı:** Gün ışığı olmayan yerlerde çekilen fotoğraflarda bu tür bir düzeltme gerekli.

lor Balance'tan beyaz dengesi ayarını birkaç saniye içerisinde değiştirebilirsiniz. Resimlerin daha "sıcak" görünmesi için kırmızı ve sarı oranlarını arttırabilirsiniz. Daha soğuk bir görüntü oluştuğunda "Cyan" oranını arttırmak genellikle işe yarayacaktır.

► **Doğru ayarlar:** Standart ve ön tanımlı değerler bulunmuyor. Tipik sarı renk sapmasını gidermek için "-20 / 0 / +20" arasındaki değerlere yönelmelisiniz. Bu noktada en doğru değer, o an üzerinde çalıştığınız fotoğrafa bağlı olarak her seferinde değişiklik göstereceğini unutmayın.

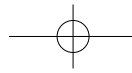
► **Atmosferi bozmayın:** Bazı fotoğraflarda sıcak renkler yeğdir. Tıpkı mum ışığında bir akşam yemeği gibi. Burada nötr renkler atmosferi bozacaktır.

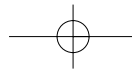
3 Aydınlık da karanlık da emrinizde

Dışarıda güneş parlıyor. Ancak içeriden çektiğiniz fotoğrafta pencerenin ardındaki güzel manzara yer almıyor. Fotoğraf makinelerinin önünde pozlama sırasında iki farklı seçenek bulunur. Bunlardan biri odanın aşırı karanlık fotoğraflan-

tekofaks 25 yıl

masına, diğeri ise manzaranın fazla ışık almasına neden olur. Photoshop kullanarak bu sorunu ortadan kaldıracabilirsiniz.

► **Fotoğrafın kopyasını aydınlatmak:** Dışarıdaki gökyüzünün oldukça iyi pozlandığını ancak odanın karanlık kaldığını varsayalım. Bu durumda şu genel çözümü uygulayabilirsiniz: *Image / Duplicate*'ten fotoğrafın bir kopyasını oluşturun ve *Adjustment / Levels*'dan iç mekanın yeterince aydınlık görünmesini sağlayın.

► **Fotoğrafları üst üste yerleştirmek ve maskelemek:** [Ctrl]+[A] tuş kombinasyonu ile fotoğrafın tümünü seçin. Önce [Ctrl]+[C] ve daha sonra [Ctrl]+[V] tuşlarıyla onu orijinal fotoğrafın üzerine kopyalayın. *Select Color Range*'den *Shadows*'u seçin ve daha sonra *Ok*'e tıklayın.

Fotoğraflar arasındaki geçişlerin çok sert olmaması için fotoğraf boyutuna bağlı olarak 5 ile 200 piksel arası büyüklükte bir *Feather* seçin. Seçili alanı maske olarak fotoğrafın üzerine yerleştirmelisiniz.

Layer penceresinin alt kısmındaki *Add Layer Mask* simgesine tıklayarak işlemi gerçekleştirin. Bu sayede az önce seçmediğiniz alanların yeniden arka plandaki halleriyle ön plana çıkmasını sağlayabilirsiniz. Daha doğal bir görünüm için

3 **Gölgelerin rengini açın:** Karanlık alanların rengini açmak için katman maskelerini kullanabilirsiniz.

Image / Adjustments / Brightness / Contrast'tan katmanların parlaklık ve kontrast ayarlarıyla oynayabilirsiniz.

► **Pozlama dizisi (Bracketing):** Maskeleme yöntemi tripod yardımıyla aynı konu ard arda üç kez farklı pozlanarak daha etkin bir biçimde kullanılabilir. Birçok dijital fotoğraf makinesi bracketing yardımıyla bu pozlamayı otomatik olarak gerçekleştirebilir.

DVD'YE ÇEK, SEYRET!

Artık çektiklerinizi aktarma derdine son! DVD'ye kayıt ve 30X optik zoom özelliğiyle hayatınızın kaçırılmaz anlarını e-cam'le DVD'ye kaydedin, film keyfinize ara vermeden anında DVD'den seyreidin.

DVD e.cam
30X OPTİK ZOOM

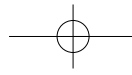

VDR-D150

DVD'YE KAYIT
30X OPTİK ZOOM
2.5" LCD EKRAN
PURE COLOR ENGINE GÖRÜNTÜ İŞLEMCİSİ
SD KART
0.3 MP SABİT GÖRÜNTÜ KAYDI
MPEG2 KAYIT FORMATI
RENKLI GECE GÖRÜŞÜ
YUMUŞAK TEN DETAYI

WWW.PANASONIC.COM.TR

Panasonic
ideas for life

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Fotobilder

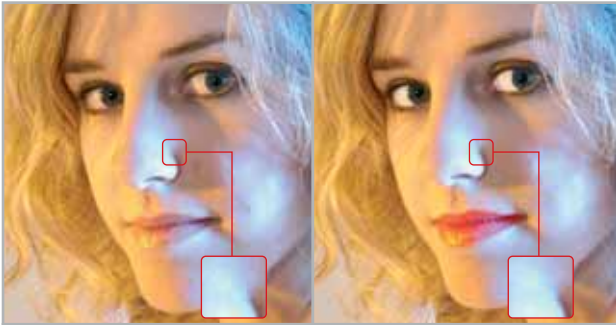
4 Kusursuz güzellik birkaç tık ötede

Photoshop yardımıyla küçük kırışıklıkları giderebilir ve modelinizin cildinin daha güzel görünmesini sağlayabilirsiniz.

► **Cildi pürüzsüzleştirmek:** *Blur Tool* ile kısa sürede modelinizin yüzünün daha pürüzsüz görünmesini sağlayabilirsiniz. Öncelikle büyük bir fırça seçerek (50 - 100 piksel arası) başlıca düzeltmeleri yaptıktan sonra, ikinci aşamada detaylar için daha küçük bir fırçaya ihtiyacınız olacak. *Strength* değerini 50% olarak belirleyin. Çoğu kez *Levels* ya da *Selective Color* ile cilt rengi sorunlarını giderebilirsiniz.

► **Cilt lekeleri ve sivilcelerden kurtulun:** Gereksiz nesneleri ortadan kaldırmada kullanılan "Clone Stamp Tool" ile bu cilt problemlerini gizleyebilirsiniz.

► **Son adım:** Kırmızı dudaklar, daha parlak dişler ve ışıltıya dayanan gözler için yeni bir katman üzerinde bu bölgeleri diletiğiniz renkle yeniden boyamalısınız. Katman penceresindeki dolgu seçim alanından *Soft Light*, *Color* ve *Darken* seçimlerini yapın. *Opacity* ile yoğunluğu ayarlayabilirsiniz.

4 **Dijital makyaj:** Ciltteki lekeler için *Blur* ve *Clone Stamp* aracı, makyaj için de katman modu yeterli.

5 Renk doygunluğunu düzeltmek

Sis perdesini, ton değerlerindeki değişikliklerle ortadan kaldırdığınız halde fotoğraf hala soluk görünümünden kurtulamadıysa şu değişikliği gerçekleştirmelisiniz:

► **Doygunluğu ayarlamak:** Renk doygunluğunu düzeltmek için birkaç tıklama yeterli. *Image / Adjustments / Hue / Saturation*'daki çubuğu sağa doğru kaydırarak değeri arttırabilirsiniz. Yeni değer doğallıktan uzak, aşırı bir doygunluğa neden olmamasına özen gösterin. Çubuğu sola kaydırarak ters yönde bir değişikliğe gidebilirsiniz.

► **Sepia fotoğraflar için:** Yine de etkileyici bir fotoğraf elde edemediyseniz "sepia" fotoğraf denemeleri de yapabi-

5 **Sis perdesine son:** Renk doygunluğunu artırmak için *Hue/Saturation* ayarı doğru bir seçenek.

lirsiniz. Bunun için *Colorize*'ı işaretledikten sonra renkleri uygun şekilde değiştirin.

6 Arka planı basitleştirin

Portre çalışmalarında arka plan daha bulanık görünmelidir. Bu nedenle fotoğraflama sırasında olabildiğince küçük bir diyafram değeri seçmek gerekiyor. Ancak çekim sırasında manuel ayarlamalar için zaman kalmadığında, Photoshop üzerinden de netlik derinliğini azaltmak mümkün.

► **Ön plandaki nesneyi seçmek:** Netliğini korumasını istediğiniz nesneyi *Lasso*'yla işaretleyin. Henüz bu aşamada çok özenli bir seçim yapmanız gerekmiyor. Detaylar için gereken seçimler *Quick Mask* modunda gerçekleştirilecek. Araç paletinden söz konusu simgeye tıklayın ve ufak bir fırça ile detayları açığa çıkarın. Siyah eklemek, beyaz ise seçili alanları çıkarmak için kullanılıyor.

► **Seçimi ters çevirmek:** *Select* menüsü yardımıyla birkaç piksel büyüklüğündeki bir *Feather* ile sert geçişleri engelleyebilirsiniz. Daha sonra *Transform selection*'a tıklayın.

► **Filter ile bulanıklaştırma:** *Filter / Blur*'dan *Gaussian Blur* ile en iyi sonuçları elde edebilirsiniz.

6 **Alan derinliği:** Nesneyi seçin ve seçimi tersine çevirin. *Gaussian Blur* yardımınıza koşacak.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Fotobilder

7 Gereksiz nesneleri ortadan kaldırın

İstenmeyen nesnelerin çekimi engellemesi ya da görüntüye dâhil olması, fotoğraf makinesi kullanıcılarının sıklıkla karşılaştığı bir sorundur. Sokak lambaları, kablolar ve insanlar her an her yerde karşınıza çıkabilir. Photoshop'la bu ve benzer nesneleri fotoğraflarınızın dışına taşıyabilirsiniz. Ancak bu işlem nesnenin konum ve boyutuna bağlı olarak uzun zaman alabilir.

► **"Clone Stamp" aracından yararlanmak:** Chicago'da çekilen bu örnek fotoğrafta, sağdaki kablo Sears Tower'ın görüntüsünü bozuyor. *Clone Stamp Tool* adı verilen araçla, çevresindeki gökyüzü ve bulutlardan yararlanarak kabloyu ortadan kaldırabilirsiniz. [Alt] tuşundan parmağınızı çekmeden, kopyalanacak alanı seçin ve rötüslama işlemini başlatın. Bazı durumlarda *Blur* aracından yardım alabilirsiniz.

7 **Çirkin görüntüler:** Clone Stamp aracı istenmeyen ayrıntıları kaldırmanıza yardımcı oluyor.

8 Fotoğrafı doğru kesmek

Fotoğraflamak istediğiniz konu uzağınızdaysa ve makinenizin zum özelliği yetersiz kalıyorsa, fotoğrafı kırparak daha etkileyici bir görünmesini sağlayabilirsiniz.

► **Kırpma:** Photoshop'taki kırpma aracı *Crop Tool* adını taşıyor. Fare ile gerekiyorsa kenar seçiminizi düzeltebilirsiniz. Fotoğrafa çift tıkladığınızda işlem tamamlanacaktır.

8 **Zum için fotoğrafı kırpma:** fotoğrafları kırparak sanal bir zum efekti yaratabilirsiniz.

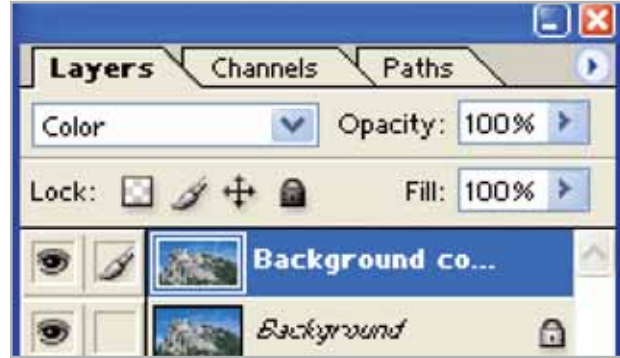

9 **Detayları artırın:** Fotoğrafın keskinliğini artırarak daha profesyonel görünmesini sağlayabilirsiniz.

9 Fotoğraf keskinliğini arttırmak

Birçok uzman fotoğrafçı, dijital fotoğraf makinelerinin otomatik netleştirme özelliğini devre dışı bırakır ve gerektiğinde daha iyi sonuçlar elde etmek için Photoshop'tan yararlanır. Ancak daha önce fotoğraf makinesi tarafından işlenen fotoğraflar, daha yüksek netlik sunar.

► **Unsharp mask kullanımı:** Kendi seçimlerinize daha iyi sonuçlar alabileceğinizi düşünüyorsanız *Unsharp mask*'a tıklayın. Bu yolla daha eşit bir keskinleştirme işlemi mümkün ve keskin kenarlardaki (Bk. üst resim tabela ve ağaç dalları arasındaki alan) aşırı keskinleştirme engellenir. Dijital fotoğraf makinesiyle çekilen fotoğraflarda *Radius* için 0.5 ile 2 piksel arası, *Amount* için %50 ile %150 arası, *Threshold* için 0 - 3 arası bir değer seçmelisiniz.

10 **Hatalı ASA kullanımına çözüm:** Fotoğraflardaki renk kirlilikleri Color katman modu ile gideriliyor.

10 Renk gürültüsünü azaltmak

Aşırı pozlama, fotoğraflarda renk gürültüsüne neden olur. Fotoğrafın farklı bölgelerinde aykırı renkleriyle dikkat çeken bu noktalar, Photoshop'tan en aza indirgenebiliyor.

► **Bulanıklaştırma:** *Layer / Duplicate Layer* ile yeni bir katman üzerinde fotoğrafın bir kopyasını oluşturun. Bu kopyayı, noktalar görünmez hale gelene dek bulanıklaştırın.■

Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Profesyonel fotoğraf ipuçları

Dijital kamerayla video çekimi

Eskiden dijital fotoğraf makinelerini video kayıt işlevleri pek sık kullanılmazdı. Ancak yeni nesil dijital fotoğraf makineleri yüksek çözünürlükte, sesli ve uzun süreli video kaydına izin veriyor. Durum böyle olunca fotoğraf çekmenin yanında video kaydı da sıkça yapılıyor. Ancak kaliteli kayıt yapabilmek için bilinmesi gereken çok şey var.

1 Her şeyin başı iyi bir kompozisyon

Dijital makinenizle tüm tatilinizi videoya kaydetmek mümkün olmasa da, bazı temel çekim kurallarına sadık kalarak başarılı kısa video çekimleri yapmanız mümkün. Titrek ve bulanık bir görüntü izleyicinin çok çabuk bakışlarını ka-

çırmaya neden olacaktır. Oysa vereceğimiz ipuçlarıyla iyi bir anlatım ve başarılı bir yapı elde edebilirsiniz.

Önce senaryoyu kurun: Amaçsız çekimlere yönelmeyin. Yüzeysel görüntüler izleyicilerin canını sıkacak ve zaten kısıtlı olan hafızada gereksiz yer kaplayacaktır. Önce ne çekmek istediğinizi

Günümüz dijital fotoğraf makinele-
rinin çoğu, video
kayıt cihazı olarak
da kullanılıyor.
10 pratik ipucuyla
daha başarılı
çekimler
yapabilirsiniz.

10 İPUCU

planlayın ve hangi sahnelerin daha fazla anlam taşıyacağına karar verin. Örneğin bir çocuğun doğum gününde tam da hediye paketini açtığı andaki yüz ifadesini kaydedebilirsiniz. Hediyeyi kimin getirdiği ya da çocuğun daha önce ne yaptığı, saklama alanının kısıtlı olduğu da hesaba katılırsa çok da anlamlı değildir.

Genel görünüm oluşturma: İyi bir yönetmen seyirciyi hikâyeye yönlendirir. Filme ilginç ama önemsiz ayrıntılarla başlamak yerine, seyirciye öncelikle o anda nerde olduğunuz hakkında bir fikir vermeye çalışın. Bunun için en iyisi, makineyi en küçük bir odak mesafesiyle kullanmak ve çevrenizi görüntülemeye çalışmak. Böylece izleyiciye mekân hakkında genel bir fikir verebilirsiniz. Böylece daha sonra ayrıntılı karelere yöneldiğinizde, bu görüntüleri tanımlamak kolaylaşır. Bu yöntemle izleyicinin olayları takibi kolaylaşacaktır.

Referans noktaları oluşturun: Bir otomobil ya da tren içindeyken yandaki camların ardından çekim yapmamaya çalışın. Aksi halde bulanık ve titreyen bir görüntü oluşur. Otomatik odaklama da işe yaramayacaktır. En iyi çözüm ön camdan, hareket yönünde ve görüntü için bir referans seçerek çekim yapmaktır. Bu nokta, arabanın ön paneli ya da motor kaputu olabilir. Böylece göz için sabit bir nokta oluşturulur ve hız algılanabilir.

2 Çözünürlük ve kare sayısına dikkat edin

Dijital kameranızla fotoğrafın yanı sıra film de çekmek istiyorsanız satın alırken ilgili teknik verilere dikkat etmeniz gerekiyor:

Çözünürlük: Video çözünürlüğü her modelde aynı değil. Temel olarak iki seçenek var: Piyasadaki modellerin bazıları yalnızca 320 x 240 çözünürlükle çekim yapabiliyor. Bu yolla çekilen görüntüler küçük boyutlu olduğundan e-posta yoluyla aktarım için elverişli olsa bile televizyon ekranında belirginleşen görüntü noktalarıyla seyir zevkini azaltıyor. Yeni modellerde maksimumda 640 x 480 piksele denk gelen VGA çözünürlüğü söz konusu. Sık sık video çekmeyi planlıyorsanız, VGA destekli bir fotoğraf makinesi satın almalısınız.

Kare sayısı: Saniyede gösterilen kare sayısının yüksek olması, akıcı bir görüntünün ön şartı. Avrupa'da kullanılmakta olan PAL, saniyede 25 resim karesi (25fps) anlamına geli-

2 Image Grab: Bu araçla bazı sahnelerden resim yakalayabilirsiniz.

yor. Amerikan NTSC normlarında bu değer 30 fps'ye ulaşıyor. Ancak bazı makinelerdeki 15 – 20 arası değerler görüntünün akıcılığını yitirmesine neden oluyor. Videodaki kareleri fotoğraflara dönüştürmek için farklı yazılımlardan yararlanabilirsiniz. Image Grab adlı ücretsiz araç bu iş için uygun. (<http://paul.glagla.free.fr>)

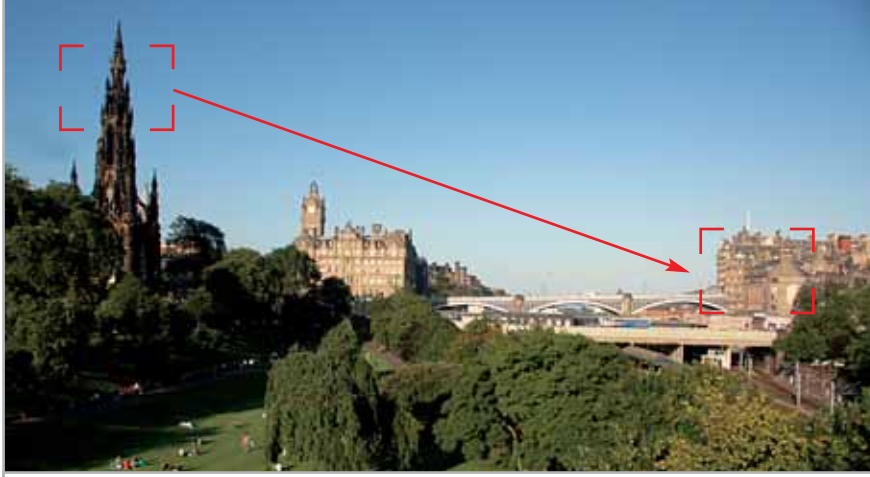
3 Doğru hareket ve yakınlaştırma tercihleri

Yakınlaştırmalar ve kamera, hareketleri bir videonun en önemli öğeleri arasında yer alıyor. Yine de hareketleri akılcı kullanmakta ve aşırıya kaçmamakta fayda var. Ayrıca bazı modellerin çekim sırasında yakınlaşmayı engellediği unutulmamalı.

Yakınlaştırma hızı: Sık karşılaşılan sorunlardan biri de yüksek züm hızlarıdır. Fotoğraflama sırasında seri hareketler konuyu kaçırmamak açısından yararlıdır ancak video çekimlerinde daha yumuşak geçişler tercih etmelisiniz. Makineniz zumlamayı yüksek hızda gerçekleştiriyorsa, bu özelliği göz ardı edip, sabit bir odak uzaklığı seçmeniz

Sesli ya da sessiz: Bazı makinelerde züm mekanizmasının çıkardığı ses, daha sonra görüntüye yansıtılacak kadar yüksek olabilmekte. Bu nedenle kimi üreticiler sessiz kayıt yapan makinelerin üretimine yönelebiliyor. Ancak bunun pek tatmin edici bir çözüm olduğunu söylemek söyleyemeyiz. Bugün artık züm mekanizmalarının çıkardığı ses son derece az. Ancak motor sesini yine de yüksek buluyorsanız ses kaydını

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Profesyonel fotoğraf ipuçları

3 Altın kural: Yakınlaştırma ve dönüşler için sabit duran resimlerden harekete geçmek görüntü akışını yumuşatıyor.

kapatıp daha sonra arka plan müziği ile videolarınızı renklendirme yoluna gidebilirsiniz.

Asla hemen yakınlaştırmayın: Çekime başladığınızda makine hareketlerinden ilk etapta sakınmanızı öneriyoruz. Temel kural zumdan hemen önce ve hemen sonra birkaç saniye boyunca sabit çekim yapmanız. Daha sonra bir hareketin ortasında kesmek zorunda kalmamak için buna dikkat etmeniz gerekiyor. Üstelik zum başarısız olsa bile sabit bir görüntü yakalamış olacaksınız. Başlangıç ve bitiş resimlerinin her zaman farklı olmasına dikkat edin.

Sert geçişler (Hard cut): Çok fazla dönüş izleyicide telaş hissi uyandıracaktır. Bu nedenle sert geçişleri tercih edin ve farklı boyut ayarlarıyla çekim yapın: Uzak, yarı yakın ve detay.

4 Özel donanımlı kameralar

Dijital fotoğraf makinelerinin video kayıt özelliği uzun süre ikinci planda kaldı. Oysa yeni nesil ürünler video kaydı için elverişli.

Casio Exilim Pro Ex-P505: Bu modelle videoları doğrudan makine üzerinde kesebilirsiniz. Gereksiz ve net olmayan sahneleri anında silerek hafıza kartını daha etkin kullanabilirsiniz. Ay-

rıca "Past Movie" adlı özellik sayesinde deklanşöre çok geç basarak önemli bir anı kaçırdığınızda, EX-P505 düğmeye basmadan 5 sn öncesinin görüntülerini geri alabiliyor. "Past movie" özelliği etkinleştirildiğinde, makine harekete geçiyor ve deklanşöre basıldığında çekilen bu görüntüler otomatik olarak kendi çekimlerinize ekleniyor.

Canon PowerShot S2 IS: PowerShot S2IS ile video kaydı sırasında bile fotoğraf çekebilirsiniz. İlginizi çeken bir sahneyi "Photo in movie" özelliği sayesinde 5 MP çözünürlükte fotoğraflayabilirsiniz. Tek sorun fotoğrafı çekim sırasında video çekimi durdurulduğundan yaklaşık bir saniyelik bir boşluk oluşması. Ürünle gelen yazılım, bu boşluğu makul oranda rötöslüyor.

Sony cyber shot M2: Bu model fotoğraf çekiminden önceki 5 ve çekimden sonraki 3 saniyeyi kaydedebiliyor.

4 Canon PowerShot S2 IS: Film çekimi sırasında 5 MP fotoğraflar çekebiliyor.

Böylece kullanıcı, resmin hangi ortamda çekildiğini sonradan izleyebiliyor.

5 Videoları döndürerek landan kazanın

Gerektiğinde makineyi dik konuma getirerek fotoğraf çekmek mümkün. Tüm resim göstericiler resimleri anında 90 derece döndürebildiklerinden görüntülemeye herhangi bir sorun yaşanmıyor. Ancak videolarda durum farklı. İzleyicilerin başlarını yana eğmek zorunda kalmamaları için uygun bir yazılımla bu değişikliği daha önce gerçekleştirmiş olmanız şart. Bu noktada VirtualDub'tan (© eCHIP-Code **DİJİTAL FOTOĞRAF**) yardım alabilirsiniz. Ancak yazılım yalnızca AVI biçimli dosyaları açıp değiştirebildiğinden Quicktime MOV dosyalarını önce AVI'ye dönüştürmeniz gerekiyor. (Bk. ipucu: Film dönüştürmek).

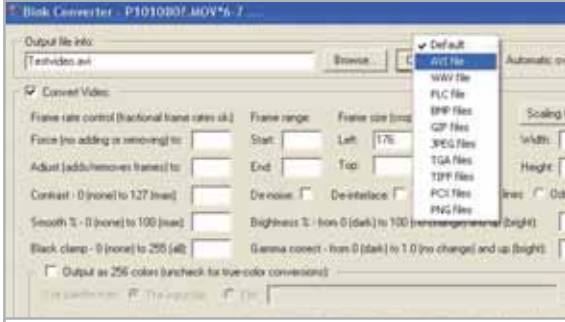
90 derece döndürmek: Film dosyasını açtıktan sonra *Rotate*'ten döndürme yönünü seçin. Burada sağa - sola 90 derecelik ve ayrıca 180 derecelik döndürme seçenekleri sunuluyor. Kaydetme aşamasında *Compression*'dan video işleme için kullanmak istediğiniz codec'i seçin. VirtualDub bilgisayarınızda bulunan codec'leri otomatik olarak tanıyacaktır. AVI biçiminde kayıt için bu dosyaları yüksek oranda sıkıştıran DivX kodlayıcısından yararlanabilirsiniz. Kayıt sonrasında video yatay ve siyah kenarlıklarla oynatılacaktır.

6 Videoları dönüştürerek yerden kazanın

Üreticiler dijital fotoğraf makinelerinde MPEG1, MPEG4 ya da MJPEG gibi farklı sıkıştırma biçimleri ya da MPEG; MOV, AVI gibi dosya türleri seçebilirsiniz. Aşağıdaki araçlarla videoları ücretsiz olarak diğer biçimlere dönüştürebilirsiniz.

RAD Video Tools: QuickTime dosyalarının AVI'ye dönüştürülmesi genellikle en büyük sorunlardan biri. Bu aşı-

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Profesyonel fotoğraf ipuçları

6 Biçim değişikliği: RAD Video Tools adlı araçla QuickTime videoları AVI'ye dönüştürün.

mada eCHIP'te yer alan RAD Video Tools'tan yararlanabilirsiniz. Yazılımın kullanımı son derece basit: MOV filmini açıp *Convert a file*'a tıklayın. *Output type* düğmesi üzerinden AVI'yi seçin ve *Convert*'e tıklayarak işlemi tamamlayın.

VirtualDub/ VirtualDubMod: Bu ücretsiz yazılım MPEG1 ve AVI biçimlerini görüntüleyebiliyor ancak yalnızca AVI biçiminde kayıt yapabiliyor. MPEG2'den AVI elde etmede uzun süredir güncellenmesi de işlevselliğini koruyan VirtualDubMod'dan yararlanabilirsiniz. Yazılım eCHIP'ten kurduktan sonra videoyu açın ve *Save as AVI* ile kaydedin.

TMPEGenc: Bu encoder, AVI dosyalarını MPEG1 ve MPEG2'ye dönüştürmenizi sağlıyor. Ancak MPEG2 dönüştürme özelliğinin kullanımı 30 güne sınırlı.

7 Ses kirliliğine son vermek elinizde

Dijital fotoğraf makinesiyle video kaydında en büyük sorun seslerde ortaya çıkıyor. Son derece küçük ve hassas mikrofonlarda belirli bir ses düzeyi aşıldığında, sesler anlamsız hisirtilara dönüşüyor. Videolarınıza ses eklemek için şu ücretsiz yazılımlardan yararlanabilirsiniz.

Ses yerine müzik: Pek çok kullanıcı düşük ses kalitesine sahip videoları saklamak istemez. Oysa ufak bir müdahaleyle onları saklamaya değer hale getirebilirsiniz. Bunun için hoşlandığınız bir

şarkıdan yararlanabilirsiniz. Önce eCHIP'teki VirtualDub veya TMPEGenc'i bilgisayarınıza kurun. Mevcut ses verilerini videodan ayırmak için VirtualDub'da dosyayı açtıktan sonra *Audio* sekmesinden *No audio*'ya tıklayın ve *File / Save as AVI* menülerinden videoyu sessiz olarak kaydedin. Daha sonra *Audio* sekmesinden *WAV Audio*'yu seçin. Burada WAV biçiminde bir parça işaretleyebilirsiniz. Daha sonra aynı videoyu yeniden AVI biçiminde kaydedin ve izleyin. TMPEGenc ile aynı işlemi gerçekleştirebilirsiniz: *Source*'tan *Only video*'ya tıklayın ve videoyu sessiz olarak kaydedin. Daha sonra ön izleme penceresinden yeni WAV dosyası belirleyin. Son aşamada *Source*'tan *Video+Audio*'ya tıklayın ve videoyu *Encode* ile kaydedin.

WAV verilerini uygun hale getirmek: Seçtiğiniz parça orijinal videodan daha uzun sürüyorsa, bu süre sonunda aniden kesilecektir. Bu sorunu gidermek için ücretsiz Audacity'yi eCHIP'ten yükleyin ve ses dosyasının süresini uygun şekilde kısaltın. *Cross Fade out* efektiyle bitiş için gerekli değişikliği yapın.

8 Nihayet TV'de başrol sizde

Videolarınızı dostlarınıza göstermek istiyorsanız bunun için onları CD ya da DVD'ye kopyalamak zorunda değilsiniz. Fotoğraf makinenizi taşınabilir bir oynatıcı olarak kullanabilirsiniz. Makine üreticilerinin neredeyse tümü bu amaca uygun bir video bağlantı kablosu sunuyor. Söz konusu kablounun AV çıkışını makinenize, sarı ucu ise televizyon ya da videonuzun Composite Video girişine bağlayın. Bazı televizyonlarda görüntünün kenarları kesilir ya da basık bir görüntü oluşur. Bu durum makinenin 640 x 480 piksellik maksimum kayıt çözünürlüğünün televizyonun 720 x 576'lık tipik PAL standardından farklı olmasıdır.

9 Titreşimlerin önüne geçmek mümkün

Kompakt fotoğraf makineleri son derece hafif ve küçük boyutlarda üretiliyor. Bu durumun en büyük dezavantajı, video kaydında makineyi sabit tutmanın güçleştirilmesi. Oysa aşağıdaki önlemlerle gereksiz titreşimlerin önüne geçmek mümkün.

Tripod: Video kayıtları için mümkünse mutlaka tripod kullanmalısınız. Özellikle tele, ayarlarında, yüksek odak mesafelerinde makineyi sabit tutmak neredeyse imkansızdır. Bir tripod sahibi değilseniz sabit bir zemin de işe yarayacaktır.

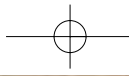
9 Kamerayı sabitleyin: Tele çekimlerde ve yüksek odak uzaklıklarında tripod kullanımı önemli

SteadyHand: Tripodla titremeleri önceden engellemek mümkün. Daha önce çekilen videolar için ise SteadyHand adlı yazılımdan (www.dynapel.com) yararlanabilirsiniz. Bu yazılım bir görüntü sabitleyici gibi çalışıyor ve PelKinetics ve IsoCam teknolojilerinin yardımıyla hareketleri analiz ederek aşırı hareketlerin etkilerini ortadan kaldırmaya çalışıyor.

10 Web'e uygun hale getirmek

Çektiği videoları başkalarının kullanımına sunmak istiyorsanız onları internet üzerinden yayınlatabilirsiniz. Bu noktada dosya boyutunu olabildiğince küçültmeniz son derece önemli. Dijital fotoğraf makinelerinin yaptığı AVI ve MPEG kayıtlarını internete uygun hale getirmek için Windows Media Encoder 9'dan (www.microsoft.com) yararlanabilirsiniz. Bu araç dosyalarınızı WMV biçimine dönüştürüyor. Real Media biçiminde sunmak isteyenler onları Real Producer Basic adlı yazılımla (www.realnetworks.com) RM dosyasına dönüştürebilir. ■

Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

CHIP KAPAK KONUSU Dijital kamera testi

Onsuz tatil olmaz

Son zamanlarda düşen fiyatları ile dikkat çeken dijital fotoğraf makineleri, teknolojinin günlük hayatımıza sunduğu en büyük hediyelerden biri.

Dijital fotoğraf makineleri adeta bir devrim yaptı. Bu kadar kısa zamanda bu kadar hızlı yayılan teknoloji sayısı çok fazla değil (evet, cep telefonları da öyle). Fotoğraf filmi üreticilerini kara kara düşündüren bu eğilim, ilgili ilgisiz herkesin kolayca fotoğraf çekip paylaşmasına, elektronik ortamda ya da albümlerde arşiv yapmasına olanak sağlıyor. En güzel tarafı, kuşkusuz çekilen resimlerin anında görülebilmesi ve sonuç tatmin edici değilse tekrar çekim yapılabilmesi. Tabii PC'deki imaj yönetim olanaklarını da eklemek gerek.

Dijital fotoğraf makinelerinin hızlı evrimi

Dijital fotoğraf makineleri ilk ortaya çıktığında ciddi bir sorun vardı: Yüksek pil tüketimi. Özellikle LCD, bu sorunun temelindeki sebepti. Zamanla bu

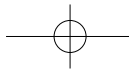
sorun aşıldı (evet, cep telefonlarında da öyle). Şu anda testimizde de görebileceğiniz gibi, yeni modellerdeki LCD'ler tek kelimeyle göz kamaştırıcı. Pil sorunu bir tarafa, dijital fotoğraf makinelerinin evrimindeki en önemli özellik tabii ki çözünürlük oldu. CCD (Charged Coupled Device) denilen algılayıcılar binlerce, hatta milyonlarca mikroskopik yarı iletken oluşuyor ve lensten gelen görüntü bilgisini elektriksel ilettilere dönüştürüyor. Kısaca CCD algılayıcı, kabaca söylemek gerekirse, bildiğimiz fotoğraf filmi gibi çalışır. CCD üzerindeki yarı iletken hücrelerin sayısı, çözünürlüğü anlatır. Fakat CCD'deki hücre sayısını artırmak çözünürlüğü artırmak için yeterli değildir. Kullanılan lens de bu çözünürlüğü besleyecek görüntü bilgisini içinden geçirebilmelidir. Üstelik lens bunu yaparken geometrik bozulma ya da gürültü gibi is-

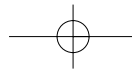
tenmeyen etkilerin en az olması istenir. Bunların dışında makul bir baskı çözünürlüğü (ki bunun alt sınırı 4 Megapiksel oldu artık) sunan dijital fotoğraf makineniz cebinize sığıyorsa ve kullanımı da kolaysa değmeyin keyfinize.

Şimdi 12 adet 300 dolar altı, 12 adet

Cebe sığmaz: Eğer makinenizi cebinizde taşımak istiyorsanız görece büyük objektifli modellerden uzak durun.

de 300-500 dolar arası dijital fotoğraf makinesini incelemeye başlayalım.

300 dolar altı kameralar

Praktica Luxmedia 8003: Test birincisi BenQ DC 800'le ortak özelliklere sahip olan bu ürün, fiyat olarak biraz daha yüksek kalıyor.

Acer CI-6530: Başta yüksek fotoğraf kalitesi ve manuel ayar seçenekleri olmak üzere hoş özelliklerle sahip olan bu 6 Megapikselli makine, yüksek sayılabilecek fiyatı yüzünden bu kategoriye ucu ucuna dâhil olabildi. Fakat yüksek gibi görünen fiyata 256 MB SD belleğin de dâhil olduğunu hatırlatalım.

Pretec DM-5370: Nerdeyse pantolonunuzun arka cebine bile sığabilecek boyutlara sahip olan bu 5 Megapiksel çözünürlüklü makine, tamamen metal gövdesi sayesinde kesinlikle çok sağlam bir yapı arz ediyor. Fiyatı yüksek gibi görünse de beraberinde 256 MB bellek kartı geldiğini unutmayın.

Acer CR-6330: Teste katılan Acer marka dijital fotoğraf makinelerinin üçü de sert bir koruyucu kılıfla satışa sunulmuştu ve bunu çok beğendik. Özellikle metal gövdeli fotoğraf makineleri oldukça dayanıklı, fakat gerçek anlamda koruma sağlayan bir kılıf, çarpma ve düşmelere karşı yine de iyi bir önlem. 6 Megapikselli bu makine diyafram ayarlarını elle yapmaya olanak sağlaması açısından ilginç. Özellikle fiyatı dikkate alındığında, ürünün oldukça esnek bir kullanım sunduğunu söylemek mümkün. Tabii 256 MB bellek kartıyla geldiğini de vurgulayalım.

Olympus X-725: Basit bir yazılım güncellemesiyle menüleri Türkçe oluveren Olympus X-725, 22 MB dâhili bellekle satışa sunulmuş, 6 Megapiksel çözünürlüklü bir makine. Ürünün başarılı özellikleri var fakat ses kayıt özelliği olmaması önemli bir dezavantaj.

HP Photosmart M525: Fiyat/performans oranı başarılı dijital fotoğraf makineleriyle ünlü olan HP, bu modeliyle

İç içe teknolojiler: Fotoğraf çekebilen video kameralar, video çekebilen fotoğraf makineleri var.

de kuralı bozmuyor. 6 Megapikselli makinenin LCD'si beklediğimiz kadar iyi değil ve sesli video çekimi yapamıyor. Fakat dar bütçeli kullanıcılar bu ürünü sevebilir.

300 dolar üstü kameralar

Acer CR-8530: Testteki diğer Acer'larla benzer şekilde manuel diyafram ayar se-

300 \$ altı dijital fotoğraf makineleri

» TEST BİRİNCİSİ

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

orta

FİYATI
BİLGİ İÇİN

279 \$ + KDV
www.benq.com.tr

Türkçe menü: Ürünün dilimizi desteklemesi önemli bir özellik.

- + Yüksek fotoğraf kalitesi
- + Türkçe menü sistemi
- + Ek bellekle geliyor

BenQ DC C800

Cebinizdeki harika

Beraberinde 256 MB bellek gelmesi bir yana, yüksek çekim kalitesi ve Türkçe menü gibi özelliklerle dikkat çeken bu ürün kesinlikle başarılı.

■ 300 dolar altı kategorisinde parlayan bir mücevher olarak dikkat çeken BenQ DC C800, gerek donanım özellikleri gerekse fotoğraf kalitesi açısından beğenimizi kazanmayı başardı. Küçük boyutlarıyla rahat ve kolay bir kullanım sağlayan makine, 8 Megapiksel çözünürlükte fotoğraf çekebiliyor. Bunun dışında, eğer yanınızda video kamerası yoksa kaydetmek istediğiniz anları DC C800 ile 640 x 480 çözünürlükte ölümsüzleştirebilirsiniz. Hem de sesli olarak. 32 MB dâhili bellekle gelen ürün, 2,4 inçlik LCD ile donatılmış ve bu LCD tatminkâr bir görüntü kalitesi sunuyor. Menü ve tuş kullanımı oldukça rahat diyebiliriz. Yeri gelmişken,

menülerin Türkçe olduğunu belirtelim. Böylece deneyimsiz kullanıcıların bile makineyi kullanırken sorun yaşamayacağını söyleyebiliriz.

Hem bu kadar yüksek çözünürlüğe sahip olup hem de 4 cm mesafeden çekim yapabilmesi, BenQ DC C800'un artılarından bir diğeri. SD-MMC bellek kullanan ürünle dâhili belleğe ek olarak 256 MB SD Card belleğin geldiğini de belirtelim. Bu aşamada ek belleği de hesaba katarsak ürünün gayet makul bir fiyata satıldığı sonucunu çıkarabiliriz. İki adet kalem pille çalışan BenQ DC C800 hem uygun fiyatlı hem de zengin özelliklere sahip bir makine isteyenler için ideal seçim.

CHIP KAPAK KONUSU Dijital kamera testi

Böceklere zum: Yeni makinelerin makro yetenekleriyle daha detaylı çekimler mümkün.

çeneklerine ek olarak, sert plastikten koruyucu bir kılıfla gelen bu makine, 8 Megapiksel çözünürlüğe sahip ve 256 MB bellek kartıyla donatılmış. Kabul etmek gerekir ki teste katılan Acer makineler oldukça iyi özelliklere sahip donanımlı ürünler. Her üç makine de ikişer adet şarj edilebilir AA pille geliyor ve kutudan şarj cihazı da çıkıyor. Kuşkusuz bu pil için en iyi çözüm. Zira aniden piliniz biterse sıradan kalem piller kolayca imdadınıza yetişebilir.

HP Photosmart R927: Sağlam metal gövdesiyle hoş bir görünüme sahip olan Photosmart R927, fotoğraf kalitesi olarak da beğenimizi kazanmayı başardı. PC bağlantısı için dock kullanan makinenin, hem kolay hem de zengin ve sofistike bir menü sistemi var. 3 inçlik LCD, manuel diyafram ayarları gibi hoş özellikleri olan ürün, fiyat/performans oranı açısından başarılı bir tablo çiziyor.

Canon Digital Ixus 60: Oldukça küçük hatlarıyla mükemmel bir taşınabilirlik sunarken yüksek fotoğraf kalitesiyle de dikkat çeken Ixus 60, Canon markasına yakışan bir ürün.

Olympus MJU-700: Testteki en ilginç ve şık modellerden biri olan MJU-700, katılımcılar arasındaki tek 7 Megapikselli modeldi ve başarılı bir performans ortaya koydu. Türkçe menülerle göz dolduran ürün, 19 MB dâhili belleğe sahip ve xD bellek kullanıyor.

CHIP Foto-Video Dijital

Dijital fotoğraf makinelerinin yarattığı büyük değişimin tek bir adı olabilir: Dijital devrim. Bugün herkesin elinde bir dijital fotoğraf makinesi görüyorsak, hatta iletişim aracı olarak görülen cep telefonları bile birer dijital fotoğraf makinesine dönüştüyse, artık hiç kimse dijital fotoğrafçılığı basit bir heves olarak değerlendiremez. CHIP ailesi olarak, bizler de bu büyük devrimin

bir parçası olmayı amaçlıyoruz. CHIP Foto-Video Dijital, üç ayda bir yeni konularıyla sizlerle birlikte olacak.

300 \$ altı dijital fotoğraf makineleri

» UYGUN FİYAT

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

çok iyi

FİYATI
BİLGİ İÇİN

179 \$ + KDV
www.minton.com.tr

Aynalı makine: Minik ayna ile kendi fotoğrafınızı çekebilirsiniz.

- + Yüksek fotoğraf kalitesi
- + Kaliteli video çekimi
- + Mükemmel fiyat/performans

Minton MDC3000

Kalite ve ekonomi bir arada

200 doların altında satın alabileceğiniz bir makineyle kaliteli fotoğraf, hatta video çekimi yapabileceğinizi biliyor muydunuz?

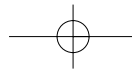
■ İyi bir dijital fotoğraf makinesi satın almak istiyorsunuz, fakat her zamanki gibi bütçeniz sizi kara kara düşündürüyor. Üstelik ucuz bir model alıp kaliteden ödün vermek de istemiyorsunuz. Yani ne yardım ne de serden vazgeçebiliyorsunuz.

Bu durumda Minton MDC3000'in tam size göre bir model olduğunu hemen belirtelim. 8 MP'lik bu makine 640 x 480 çözünürlükte sesli video çekimi yapabiliyor. Lensin hemen altında bulunan ve cep telefonlarında da sıkça gördüğümüz küçük ayna sayesinde, kendi fotoğrafınızı çekmek kolaylaşmış. 32 MB dâhili bellekle gelen ürün, iki adet AA pille çalışıyor. Tasarım açısından

baktığımızda Minton MDC3000 testteki en dikkat çekici model değil belki, fakat fiyatı dikkate alınınca sanki göze daha bir hoş görünüyor. Bu dijital fotoğraf makinesini satın aldıktan sonra tek yapmanız gereken, kendinize uygun bir bellek kartı almak. Zira SD-MMC bellek destekli ürünlerdeki 32 MB dâhili bellek, hele hele yüksek çözünürlük dikkate alınırsa yeterli olmayacaktır.

2,4 inçlik LCD ile donatılmış olan makine ebat olarak pek ufak tefek sayılmaz, fakat rahatsız edici derecede büyük olmadığını da söyleyebiliriz. Kompakt sınıfın ideal bir örneği olan Minton MDC3000 genel olarak başarılı bir dijital fotoğraf makinesi.

CHIP KAPAK KONUSU Dijital kamera testi

300-500 \$ arası dijital fotoğraf makineleri

» TEST BİRİNCİSİ

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS orta

FİYATI 499 \$ + KDV
BİLGİ İÇİN www.kont.com.tr

Çekim modları: Manuel ayarlarla da çekim mümkün.

- + Yüksek fotoğraf kalitesi
- + Zengin özellikler
- Yüksek fiyat

Samsung Digimax L85

Zengin özellikler

Testteki uzaktan kumandalı tek katılımcı olan Digimax L85, diğer özellikleriyle de ön plana çıkmayı başaran kaliteli bir makine.

■ 8 Megapiksel çözünürlük, USB 2.0 arabirimi, 16/9 görüntü ve HDMI desteği, hatta uzaktan kumanda gibi özelliklere sahip bir dijital fotoğraf makinesi var karşımızda. Etkileyici özellikleri bir yana, fotoğraf kalitesi açısından kesinlikle beklentilerinizi fazlasıyla karşılayacak olan Samsung Digimax L85, 5x optik zum yeteneğiyle de ortalamanın üzerinde bir performans ortaya koyuyor.

Sesli 640 x 480 piksel video çekimi oldukça başarılı. Ayrıca 1 cm makro mesafesi kesinlikle takdire şayan. Kompakt sınıftaki makinelerde nadiren gördüğümüz manuel diyafram ayar seçeneklerinin olmasıysa kullanım sırasında fotoğrafçılık

konusundaki bilgi seviyenizle orantılı olarak büyük bir esneklik sağlıyor. 23 MB dahili bellekle donatılmış olan Digimax L85, testteki en küçük makine değil. Fakat gelişmiş özelliklerini dikkate aldığımızda rahatsız edici kadar büyük de değil. 2,5 inçlik yüksek yoğunluklu (230.000 piksel) LCD ekranıyla etkileyici bir profil çizen ürün, şarj edilebilir Li-Ion pil kullanıyor ve docking station ile satışa sunulmuş.

Samsung Digimax L85 fiyat açısından testimize ucu ucuna katılabildi. Yani pek uygun fiyatlı olduğunu söylemek mümkün değil. Fakat bütçeniz bu makine için yeterliyse Digimax L85 gerçekten de harika bir seçim.

300-500 \$ arası dijital fotoğraf makineleri

» UYGUN FİYAT

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS çok iyi

FİYATI 313 \$ + KDV
BİLGİ İÇİN www.asteltr.com.tr

Büyük LCD: Üründeki 3 inçlik LCD ekran harika.

- + Mükemmel tasarım
- + Zengin özellikler
- + Uygun fiyat

Sanyo Xacti VPC-E6

Konuşan makine

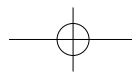
Başarılı fotoğraf kalitesi, harika bir LCD ve etkileyici bir tasarım. Bunlar yetmezmiş gibi, bu fotoğraf makinesi konuşuyor...

■ Tüketici elektroniği ürünlerinde sıkça kullanılan deyimle "seksi" bir görünüme sahip olan Sanyo Xacti VPC-E6, kompakt sınıfın tek kelimeyle mükemmel bir temsilcisi. Yuvarlak ve zarif hatlarıyla kolayca cebinizde taşıyabileceğiniz ürün, iş fotoğraf kalitesine gelince de geri adım atmıyor ve tatminkâr sonuçlara imza atabiliyor. 6 Megapiksel çözünürlükte fotoğraf çekebilen makinedeki 3 inç (230.000 piksel) LCD ekranı görünce zaten hemen ürüne sahip olmayı istiyorsunuz.

Makinedeki sesli uyarı sistemi ise oldukça şaşırtıcı. Bir bayan sesi, yeri geldiğinde size makineyle ilgili olarak çeşitli İngilizce uyarılarda bulunup bilgiler

veriyor. Dijital fotoğraf makinelerinin en büyük sorunlarından biri olan deklanşör gecikmesi (shutter lag) deklanşör tuşunu isteğe bağlı olarak dokunmatik kullanabilmeniz sayesinde önemli ölçüde aşılmış. Makinedeki USB 2.0 desteği sayesinde fotoğraflarınızı hızlı bir şekilde PC'ye aktarmanız mümkün.

Bu özellikler sizi yeterince etkilemediyse 1 cm makro mesafesini de Sanyo Xacti VPC-E6'nın zengin özellikleri arasına ekleyebilirsiniz. Son olarak, 16 MB dahili bellekle gelen ve SD-MMC Card arabirimini kullanan bu güzide dijital fotoğraf makinesinin fiyatının diğer modellerle karşılaştırıldığında çok uygun olduğunu da belirtelim.

CHIP KAPAK KONUSU Dijital kamera testi

300 \$ altı dijital fotoğraf makineleri

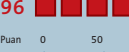
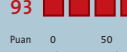
2

4

5

Ürün	BENQ DC C800	PRACTICA Luxmedia 8003	Minton MDC3000	Acer CI-6530	PRETEC DM-5370
Firma	Boğaziçi, Hızlı Sistem, Koyuncu	Natural	Minton	Infronic	Hızlı Sistem
Telefon	(212) 217 29 29, (212) 454 99 00, (216) 525 88 88	(212) 526 52 22	(212) 519 50 00	(216) 544 12 44	(212) 671 10 71
Fiyat	279 \$ + KDV	294 \$ + KDV	179 \$ + KDV	299 \$ + KDV	299 \$ + KDV
Toplam puan	98 	96 	96 	94 	93
Fotoğraf kalitesi	100	100	100	95	90
Donanım özellikleri	98	98	98	96	90
Ergonomi	90	90	90	88	100
Birlikte gelenler	98	83	83	98	100
Fiyat / Performans	65 (orta)	61 (orta)	100 (çok iyi)	58 (vasat)	57 (vasat)
Özetle	Türkçe menü sistemi ve yüksek fotoğraf kalitesi ile öne çıkıyor.	Türkçe menü sistemi ve yüksek fotoğraf kalitesi ile öne çıkıyor.	Hem özellikler hem de fiyat açısından baktığımızda gerçek bir hazine.	Tüm manuel ayarlar mevcut hatta dioptri ayarı bile düşünülmüş.	Şarj için cradle kullanılıyor. Bir tasarım harikası. İnce metal gövde etkileyici.
Teknik veriler					
Algılayıcı	8,2 Megapiksel CCD	8,2 Megapiksel CCD	8,3 Megapiksel CCD	6,3 Megapiksel CCD	5,2 Megapiksel CCD
Maksimum optik çözünürlük	3.264 x 2.448	3.264 x 2.448	3.264 x 2.448	2.816 x 2.112	2.560 x 1.920
Optik zum / Dijital zum	3X / 4X	3X / 4X	3X / 5X	3X / 4.4X	3X / 4X
Manual diyafram ayarları (AP/SP)	yok / yok	yok / yok	yok / yok	var / var	yok / yok
Video kaydı / çözünürlük	Sesli / 640 x 480	Sesli / 640 x 480	Sesli / 640 x 480	Sesli / 640 x 480	Sesli / 640 x 480
Makro netlik mesafesi	4 cm	4 cm	10 cm	9 cm	10 cm
Diyafram aralığı (geniş aç / tele)	F2.8 / F5.1	F2.8 / F5.1	F2.8 / F4.8	F2.8 / F4.7	F2.8 / F4.8
Beraberinde gelen / Desteklenen bellek	32 MB + 256 MB / SD-MMC	32 MB Dahili / SD-MMC	32 MB Dahili / SD-MMC	64 MB / SD-MMC	256 MB / SD-MMC
LCD ekran boyu (inç)/Piksel sayısı	2,4 / Belirtilmemiş	2,4 / Belirtilmemiş	2,4 / Belirtilmemiş	2,5 / Belirtilmemiş	2,5 / 230.000
Boyutlar (mm) / Ağırlık (g)	89 x 60 x 28 / 140	89 x 60 x 28 / 140	100 x 55 x 35 / 140	94 x 63 x 36 / 180	90 x 58 x 17 / 138
Vizör / Pil	Yok / 2 x AA	Yok / 2 x AA	Yok / 2 x AA	Var / Li-Ion	Yok / Li-Ion
Beraberinde gelenler	Ulead Software pack, A/V kablosu, kılıf, 256MB bellek	Praktika Yazılımı, A/V kablosu, kılıf	Photo Explorer SE, Video kablosu, kılıf	NTI Photo Suite, kılıf, adaptör, A/V kablosu, 256MB bellek	Pretec Software, kılıf, Docking Station, 256MB bellek

Sonuç

Şahin Ekşioglu,
CHIP Test Merkezi Editörü
esahin@chip.com.tr

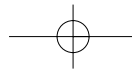
■ Öncelikle şunu söylemeliyiz ki üreticiler artık konuya oldukça hakimler. Testimize katılan 24 makine arasında hiçbir fotoğraf kalitesi açısından “başarısız” ya da “kötü” olarak nitelendirilemez. Fakat iyilerin en iyisini arayan titiz kullanıcılardanansanız, o zaman testimiz size faydalı bir rehber

olarak yol gösterecektir.

Eğer bas-çek mantığı sizi sıkıyorsa, çektiğiniz fotoğrafa kendinizden bir şeyler katmak istiyorsanız, manuel diyafram ayarı özelliğine sahip bir makine sizin için daha isabetli olacaktır. Bunun dışında doğayı seven ve doğayla iç içe olmaktan hoşlanan biriyseviz çiçek, böcek gibi detay resimleri çekmek için makro mesafesi düşük bir model daha uygun olacaktır. Testimize katılan ürünler arasında 2, hatta 1 cm mesafeden çekim yapabilen modeller bile yer aldı. Ayrıca

dijital fotoğraf makinelerinin video kayıt kalitesi her ne kadar video kameralarla boy ölçüşemese de, bazı kullanıcılar için pekâlâ tatmin edici olabiliyor. Bu noktada 640 x 480 piksel çözünürlükte sesli video kaydı yapabilen modelleri dikkate almanızda yarar var. 300 dolar altı kategorisinin birincisi olan BenQ DC C800 oldukça derli toplu bir makine. Yüksek çözünürlüğü ve başarılı fotoğraf kalitesiyle beğenimizi kazanan katılımcı, Türkçe menü sistemine 256 MB bellek kartını da ekleyince bu

● = var — = yok

	Acer CR-6330	OLYMPUS X-725	OLYMPUS FE-150	OLYMPUS X-720	HP Photosmart M525	OLYMPUS X-715	Fujifilm FinePix A400
	Infronic	Beyaz Teknoloji	Beyaz Teknoloji	Beyaz Teknoloji	HP Türkiye	Beyaz Teknoloji	Fujifilm Türkiye
	(216) 544 12 44	(216) 449 38 25	(216) 449 38 25	(216) 449 38 25	(216) 579 79 79	(216) 449 38 25	(212) 231 03 99
	234 \$ + KDV	258 \$ + KDV	263 \$ + KDV	233 \$ + KDV	179 \$ + KDV	195 \$ + KDV	194 \$ + KDV
	92	90	88	87	86	85	79
	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100
	90	93	88	90	88	88	78
	90	84	83	82	84	82	72
	100	90	94	88	82	82	88
	98	83	85	83	88	80	80
	57 (vasat) Sert koruyucu kılıf sayesinde taşıma güvenliği sunuyor.	65 (orta) Türkçe menüleri takdir ettik fakat ses kaydı özelliği yok.	62 (orta) Menüler Türkçe fakat dahili bellek yeterli olmaktan uzak.	70 (orta) Firmware güncelle-mesi ile Türkçe menü sistemine kavuşuyor.	90 (çok iyi) LCD ekranı daha iyi olabilir. Ayrıca video çekimi sessiz.	81 (iyi) Sevimli bir makine ama biraz tombul, Her cebe sığmayabilir.	71 (orta) Çözünürlük itibarıyla düşük kalıyor. LCD daha iyi olabilirdi.
	6,37 Megapiksel CCD	6,2 Megapiksel CCD	5,2 Megapiksel CCD	5,4 Megapiksel CCD	6,2 Megapiksel CCD	5,36 Megapiksel CCD	4,1 Megapiksel CCD
	2.848 x 2.136	2.816 x 2.112	2.560 x 1.920	2.592 x 1.944	2.800 x 2.128	2.560 x 1.920	2.304 x 1.728
	3X / 4X	3X / 4X	3X / 4X	3X / 4X	3X / 7X	2,8x / 4x	3X / 3,6X
	var / var	yok / yok	yok / yok	yok / yok	yok / yok	yok / yok	yok / yok
	Sesli/320 x 240 (20fps)	Sessiz / 320 x 240	Sesli / 320 x 240	Sessiz / 320 x 240	Sessiz/320x240(20fps)	Sessiz/320x240 (15fps)	Sessiz/320x240 (10fps)
	5 cm	5 cm	6 cm	5 cm	12 cm	2 cm	10 cm
	F2.8 / F4.8	F3.1 / F5.9	F2.8 / F4.8	F3 / F5	F2.8 / F4.8	F3 / F5	F3.3 / F5.5
	12 MB Dahili / SD-MMC	22 MB Dahili / xD	9 MB Dahili / xD	22 MB Dahili / xD	16 + 64 MB / SD-MMC	28 MB Dahili / xD	12 MB Dahili / xD
	2 / 130.000	2.5 / 110.000	2.5 / 230.000	2 / Belirtilmemiş	1.7 / 115.200	1.5 / 130.000	1.8 / 77.000
	91 x 61 x 32 / 160	96 x 63 x 26 / 130	90 x 55 x 25 / 125	96 x 63 x 26 / 130	95 x 62 x 31 / 190	88 x 63 x 39 / 140	93x60x28/170 (pili)
	Var / 2 x AA	Yok / 2 x AA	Yok / Li-Ion	Yok / 2 x AA	Yok / 2 x AA	Yok / 2 x AA	Var / 2 x AA
	NTI Photo Suite, kılıf, şarjlı pil, şarj cihazı, A/V kablosu, 256MB bellek	Olympus Master Yazılımı, Video kablosu, plastik altlık	Olympus Master Yazılımı, A/V kablosu, pil şarj cihazı	Olympus Master Yazılımı, Video kablosu, plastik altlık	HP Photosmart yazılım paketi, 64MB bellek	Olympus Master Yazılımı, Video kablosu	FinePix yazılımı, Video kablosu

fiyat kategorisinde ilk tavsiye edeceğimiz ürün oldu. 3. sıradaki Minton ise başarılı özelliklerine uygun fiyatı da ekleyince, testimizin fiyat/performans birincisi olmakta zorlanmadı. 4. sıradaki Acer CI-6530, sunduğu manuel olanaklarla dikkat çekerken, optik vizöründe gözü bozuk kullanıcılar için dioptri ayarı bile düşünülmüş. 5. sıradaki Pretec DM-5370 kesinlikle çok özel bir ürün. Mükemmel bir tasarıma sahip olan makine, dokunduğunuzda sizi kolayca etkisi altına alıyor ve 256 MB bellek kartıyla geliyor.

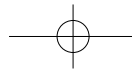
300 - 500 dolar arası kategorisinde ise Samsung Digimax L85 genel toplamda öne çıkan model oldu. Yüksek fotoğraf kalitesi, uzaktan kumanda, olağanüstü makro mesafesi ve daha pek çok özelliğiyle birinciliği alan cihaz, kesinlikle başarılı bir seçim.

Pek çok model var

2. sıradaki Acer CR-8530 ise manuel ayarlarla takdimimizi toplarken yüksek fotoğraf kalitesiyle test birincisine iyi bir alternatif olarak göz kırıyor. Ürünle birlikte 64 MB bellek kartı geldiğini de belirtelim. 4. sıra-

daki Canon Digital Ixus 60'ın küçük boyutlarına rağmen büyük işler başaran bir model olduğunu söylemek mümkün. Hemen ardından gelen Olympus MJU-700 ise Türkçe menüleri ve ilginç ince tasarımıyla oldukça cazip. 7. sıradaki Sanyo tüm test içinde dikkat çekici bir şekilde öne çıkmayı başarabilen katılımcılardan biri. 3 inçlik yüksek kaliteli LCD, 1 cm makro çekim mesafesi, isteğe bağlı dokunmatik deklanşör gibi özelliklerle donatılmış ürün, bu durumu uygun fiyatla taçlandırınca, bizden ödül kazanmayı da başarıyor.

■■■■■ Değerlendirmedeki kutucuklar, CHIP'in buradaki puanlama anahtarına göre belirleniyor.
100-90 Puan = 5 Kutucuk, 89-75 = 4 Kutucuk, 74-60 = 3 Kutucuk, 59-45 = 2 Kutucuk, 44-20 = 1 Kutucuk, 19-0 = 0 Kutucuk.

CHIP KAPAK KONUSU Dijital kamera testi

300-500 \$ arası dijital fotoğraf makineleri

Ürün	SAMSUNG Digimax L85	Acer CR-8530	HP Photosmart R927	Canon Digital Ixus 60	OLYMPUS MJU-700
Firma	Kont	Infronic	HP Türkiye	Erkayalar	Beyaz Teknoloji
Telefon	(216) 528 55 00	(216) 544 12 44	(216) 579 79 79	(212) 519 26 11	(216) 449 38 25
Fiyat	499 \$ + KDV	399 \$ + KDV	369 \$ + KDV	475 \$ + KDV	405 \$ + KDV
Toplam puan	99	98	98	96	95
Fotoğraf kalitesi	100	100	100	98	98
Donanım özellikleri	100	100	97	93	86
Ergonomi	95	90	96	100	100
Birlikte gelenler	100	98	87	86	85
Fiyat / Performans	67 (orta)	83 (iyi)	89 (iyi)	68 (orta)	79 (iyi)
Özetle	USB 2.0, 16/9 ve HDMI desteği, uzaktan kumanda gibi özellikleri etkileyici.	Çekim sırasında ihtiyaç duyabileceğiniz tüm manuel ayarlar var.	İlginç ve sağlam bir gövdeye sahip. Fotoğraf kalitesi yüksek	Küçük boyutlarına rağmen büyük işler başarabilen bir makine.	Türkçe menüler dikkat çekici ayrıca fotoğraf kalitesi de yüksek.
Teknik veriler					
Algılayıcı	8.3 Megapiksel CCD	8.28 Megapiksel CCD	8.3 Megapiksel CCD	6.2 Megapiksel CCD	7.1 Megapiksel CCD
Maksimum optik çözünürlük	3.264 x 2.448	3.264 x 2.448	3.296 x 2.480	2.816 x 2.112	3.072 x 2.304
Optik zum / Dijital zum	5X / 8X	3X / 5X	3X / 8X	3X / 4X	3X / 4X
Manual diyafram ayarları (AP/SP)	var / var	var / var	var / var	yok / yok	yok / yok
Video kaydı / çözünürlük	Sesli / 640 x 480	Sesli / 640 x 480	Sesli/640 x 480 (24fps)	Sesli / 640 x 480	Sesli / 320 x 240
Makro netlik mesafesi	1 cm	5 cm	12 cm	3 cm	8 cm
Diyafram aralığı (geniş aç / tele)	F2.8 / F4.4	F2.8 / F4.8	F2.8 / F5.0	F2.8 / F4.9	F3.4 / F5.7
Beraberinde gelen / Desteklenen bellek	23 MB Dahili / SD-MMC	64 MB / SD-MMC	32 MB Dahili / SD-MMC	16 MB MMC / SD-MMC	19 MB Dahili / xD
LCD ekran boyu (inç)/Piksel sayısı	2.5 / 230.000	2.5 / Belirtilmemiş	3 / 230.400	2.5 / 173.000	2.5 / 115.000
Boyutlar (mm) / Ağırlık (g)	109 x 64 x 29 / 190	91 x 57 x 27 / 150	96 x 62 x 26 / 200	86 x 54 x 22 / 170	95 x 56 x 20 / 110
Vizör / Pil	Yok / Li-Ion	Var / Li-Ion	Yok / Li-Ion	Var / Li-Ion	Yok / Li-Ion
Beraberinde gelenler	Digimax M., Docking station, şarj adaptörü, kablolar, uzaktan kum.	NTI Photo Suite, kılıf, adaptör, A/V kablosu, 256MB bellek	HP Photosmart yazılım paketi, Docking station, Şarj adaptörü	Canon Utilities, A/V kablosu, şarj cihazı	Olympus Master Yazılımı, A/V kablosu, pil şarj cihazı

NASIL TEST ETTİK?

■ Dijital fotoğraf makinelerini test ederken farklı özelliklere ve renklere sahip bileşenlerden oluşan bir test sahnesi kullandık. Işıklandırma iki adet 1.000 W'lık beyaz ışık kaynağıyla yapıldı.

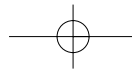
► **Fotoğraf Kalitesi (%55):** Test sahnesinde makinelerin kaydetmekte zorlanabileceği detaylar yaratıp başarımlı ölçtük. Fotoğraflardaki renkler, gürültü oranı, detay zenginliği ve beyaz dengelinin doğruluğu gibi kriterler, bu başlı-

ğın temel referansları oldu. Fotoğraflar otomatik ayarlarda, jpeg biçiminde ve optik çözünürlük bakımından en yüksek kalite ayarlarında çekildi.

► **Donanım özellikleri (%20):** Gövde materyali, çözünürlük, optik zum oranı, manuel ayar seçenekleri, video kaydı, pil tipi ve makro mesafesinin düşüklüğü bu kategorinin kriterleri. Ayrıca dâhil bellek ve LCD yapısı da yine bu kategoride dikkate alınan özelliklerden.

► **Ergonomi (%15):** Fotoğraf makine-
lerinin genel şekli, ebatları ve ağırlıkları,
menü ve tuş sistemi gibi kullanım ko-
laylığına yönelik kriterler bu kategoride
puanladı. Türkçe menüye sahip olan
modeller fazladan puan aldı. Ayrıca op-
tik vizöre ek olarak LCD bu kategoride
de dikkate alındı.

► **Birlikte gelenler (%10):** Ürünle gelen
ekstra bellek, kitapçık, yazılım ve dona-
nım bu başlık altında puanlandı. ■

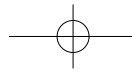
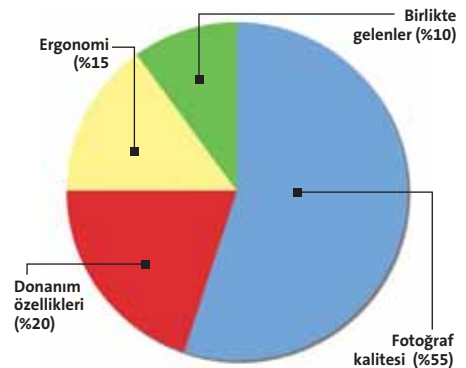

6	7	8	9	10	11	12
BENQ DC X600	Sanyo Xacti VPC-E6	Fujifilm FinePix F470	Fujifilm FinePix V10	Kodak EasyShare V550	BENQ DC P500	Kodak EasyShare V570
Boğaziçi, Hızlı Sistem, Koyuncu	Astel	Fujifilm Türkiye	Fujifilm Türkiye	Kodak Türkiye	Boğaziçi, Hızlı Sistem, Koyuncu	Kodak Türkiye
(212) 217 29 29, (212) 454 99 00, (216) 525 88 88	(212) 212 82 82	(212) 231 03 99	(212) 231 03 99	(216) 578 26 00	(212) 217 29 29, (212) 454 99 00, (216) 525 88 88	(216) 578 26 00
389 \$ + KDV	313 \$ + KDV	385 \$ + KDV	449 \$ + KDV	305 \$ + KDV	356 \$ + KDV	499 \$ + KDV
93	93	92	92	86	87	87
Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100
95 88 92 97	90 98 100 85	95 88 94 85	92 88 100 85	88 84 82 88	87 89 90 82	85 88 90 90
81 (iyi) 256MB bellekle geliyor ayrıca Antishake işlemcisi olması bir artı.	100 (çok iyi) Fantastik özelliklere sahip bir makine ayrıca fiyatı da gayet makul.	81 (iyi) USB 2.0 bağlantısı ile yüksek hızda aktarım mümkün. Zarif hatlara sahip.	69 (orta) USB 2.0 desteği ile dikkat çekiyor de vasa LCD ekran görmeye değer.	90 (çok iyi) Kaliteli LCD ekranı. Doğrudan ya da dock üzerinden bağlanabiliyor.	83 (iyi) Şarj ve PC bağlantısı için farklı bir çözüm sunan makinede 5x zoom olması avantaj.	59 (vasat) Geniş açılı ve tele için 2 ayrı lens kullanılıyor. Dock'la PC'ye bağlanıyor.
6.36 Megapiksel CCD	6.37 Megapiksel CCD	6.1 Megapiksel CCD	5.1 Megapiksel CCD	5.4 Megapiksel CCD	5.36 Megapiksel CCD	5.4 Megapiksel CCD
2.816 x 2.112	2.816 x 2.112	2.816 x 2.112	2.592 x 1.944	2.569 x 1.929	2.560 x 1.920	2.569 x 1.929
3X / 4X	3X / 4X	3X / 4X	3.4X / 4X	3X / 4X	5X / 4X	3X / 7X
yok / yok	yok / yok	yok / yok	yok / yok	yok / yok	yok / yok	yok / yok
Sesli / 640 x 480	Sesli / 640 x 480	Sesli / 640 x 480	Sesli / 640 x 480	Sesli / 640 x 480	Sesli / 640 x 480	Sesli / 640 x 480
15 cm	1 cm	10 cm	9 cm	7 cm	3 cm	12 cm
F2.7 / F5.7	F3.3 / F4.0	F2.8 / F4.9	F2.8 / F5.5	F2.8 / F4.8	F2.8 / F4.8	F3.9 / F4.4
23 MB + 256 MB / SD-MMC	16 MB Dahili / SD-MMC	16 MB / xD Picture Card	16 MB / xD Picture Card	32 MB Dahili / SD-MMC	32 MB Dahili / SD-MMC	32 MB Dahili / SD-MMC
2.5 / Belirtilmemiş	3 / 230.000	2.5 / 115.000	3 / 230.000	2.5 / 230.000	2.5 / Belirtilmemiş	2.5 / 230.000
86 x 54 x 19 / 130	98 x 60 x 23 / 134	92 x 58 x 20 / 150 (pilli)	83 x 64 x 23 / 185 (pilli)	94 x 56 x 22 / 160	96 x 61 x 30 / 165	101 x 50 x 20 / 175
Yok / Li-Ion	Yok / Li-Ion	Yok / Li-Ion	Yok / Li-Ion	Var / Li-Ion	Yok / 2 x AA	Yok / Li-Ion
Ulead Software pack, A/V kablo, şarj cihazı, 256MB bellek	Sanyo Software Pack, A/V kablo, şarj cihazı	FinePix yazılımı, A/V kablo, şarj adaptörü	FinePix yazılımı, A/V kablo, şarj adaptörü	Kodak Software, Plastik altlık, Docking Station, kablolar, kılıf	Ulead Software pack, A/V kablo	Kodak Software, Plastik altlık, Docking Station, kablolar, kılıf

Test sahnesi: Test için kullandığımız sahnede katılımcıları zorlayacak bir görüntü oluşturduk.

TEST KRİTERLERİ

CHIP KAPAK KONUSU **Dijital fotoğrafçılık**

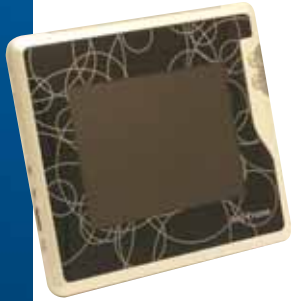
Doğru araç, iyi fotoğraf

Fotoğraf keyfini tamamlayan cihazlar, çekim sonrası müdahaleleri büyük ölçüde kolaylaştırıyor. Fiyatları da oldukça uyun.

Eğlenceli bir hobi olan dijital fotoğrafçılık donanım üreticilerinin çeşitli ürünleriyle de destekleniyor. Kolay ve hızlı baskı veya görüntüleme olanağı sunan bu donanımları gelin birlikte inceleyelim.

1 Masaüstü dijital çerçeve

HiQ 5,6 inç büyüklüğünde LCD ekrana sahip bir dijital çerçeve. Masaüstünüzde veya duvara sabitleyerek kullanabileceğiniz bu ürün, resimlerinizi slayt şek-

1 HiQ dijital çerçeve:

Kolay ve hızlı montaj imkânı sunan ürün sayesinde önemli anlarınızı dostlarınızla paylaşın.

linde gösteriyor. JPEG, BMP ve PNG resim biçimlerini destekleyen ürünü aynı zamanda MP3 oynatıcı olarak da kullanabiliyorsunuz. 16 MB dâhili belleğe sahip HiQ üzerinde SD, MMC, CF, MS, XD kartları destekleyen bir kart okuyucu bulunuyor. Aynı zamanda MPEG2 ve MPEG4 video biçimlerine destek sunan bu ürünü mini USB ile bilgisayarınıza, AV çıkışı ile TV'nize bağlamanız mümkün. Dâhili stereo hoparlörü ile keyifli dakikalar yaşatacak HiQ'nun dijital fotoğraf

tutkunlarının vazgeçilmezi olacağını düşünüyoruz.

Bilgi için: HiQ Tech
web: www.hiq-tech.com
Tel: (212) 444 1 447
Fiyat: 219\$ + KDV

2 Taşınabilir görüntüleme ünitesi

İçinde 80 GB 2,5 inç sabit disk barındıran Packard Bell Store & Play, birçok depolama biriminden farklı olarak içindeki bilgileri bağlantı yapabildiği cihazlar üzerinde görüntüleme imkânı sunuyor. AV ve S-video çıkışı sayesinde TV'ye veya USB çıkışı sayesinde bilgisayarınıza bağlayabileceğiniz üründe CF, SM, MS, MMC, SD kartları destekleyen bir de okuyucu bulunuyor. MPEG-4, MPEG-1, JPEG, MP3, BMP, WMA, JPG, AVI, DivX dosya biçimlerini desteklemesi, ürünü bir multimedya kutusuna dönüştürüyor.

Bilgi için: Koyuncu
Web: www.pbturkiye.com
Tel: (216) 528 88 88
Fiyat: 229\$ + KDV

2 Packard Bell Store & Play: Kılıfı sayesinde kolayca yanınızda taşımanız mümkün.

3 Evinizdeki fotoğraf stüdyosu

Kodak EASYSHARE Photo Printer 500 hemen her tür dijital fotoğraf makinesinden bir bilgisayar ile veya bilgisayar olmadan, fotoğrafları inceleme, düzenleme ve 10x 15 boyutunda baskı imkânı

3 Kodak EASYSHARE Photo yazıcı: Evinizin herhangi bir köşesinden kablosuz bağlantı yapabilirsiniz.

sunuyor. 3,5 inç LCD ekrana sahip ürünün üzerinde CF, SD/MMC, XD-Picture Card ve MemoryStick kart okuyucu bulunuyor. Bluetooth kablosuz teknolojisine sahip cep telefonları, PDA'lar veya başka aygıtlarla baskı imkânı sunan ürün ile dört renk modunda (doğal, gelişmiş, siyah/beyaz ve sepya) fotoğraflarınıza çeşitlilik kazandırmanız mümkün.

Bilgi için: Kodak Türkiye
Web: www.kodak.com.tr
Tel: (216) 578 26 00
Fiyat: 189 \$ + KDV

4 Anılarınızı kâğıda dökün

EPSON PictureMate 10 x 15 cm boyutlarında baskı yapabilen mürekkep püskürtmeli bir yazıcı. En önemli özelliği altı renge sahip tek bir mürekkep kartuşu kullanması. Bu sayede, geleneksel banyo laboratuvarlarıyla aynı kalitede dijital fotoğraf basmak mümkün. Ancak herhangi bir renk erken bittiğinde kalan baskıların kalitesinin önemli ölçüde bozulacağını göze almalısınız. Epson bu üründe, kendi geliştirdiği, tek dokunuşla baskı işleminde yol gösterebilen öğretici bir arayüz kullanıyor. Prova sayfası ise basılacak resimleri önceden görebilme olanağı veriyor. PC bağlantısı olmadan da çalışa-

4 EPSON PictureMate: Düşük fotoğraf maliyeti sunan bu ürünle, yüksek kalitede dayanıklı dijital fotoğraf baskısı almanız mümkün.

bilen ürün, beraberindeki USB Bluetooth adaptörü sayesinde cep telefonlarından ve dizüstü bilgisayarlardan da baskı yapabilmek imkânına sahip. PictureMate, otomatik olarak her fotoğrafı renk ve kalite için en iyi hale getiriyor.

Bilgi için: Epson erişim hattı

Web: www.epson.com.tr

Tel: (212) 336 03 03

Fiyat: 232 Euro + KDV

5 Çok işlevli fotoğraf stüdyosu

Çok işlevli baskı birimleri, bilgisayar dünyasının demirbaşı gibidir. Çünkü baskı, tarama, kopyalama ve faks çekme tek bir cihazda toplanabilir. Olivetti'nin ANYWAY-PHOTO modeli de bu ürünlerden. Ofis ve ev kullanımı için tasarlanan ANYWAY-PHOTO yukarıda saydığımız tüm özellikleri üzerinde barındırıyor. 1.200 dpi çözünürlüğünde mürekkep püskürtme teknolojisiyle baskı verebilmesi, özellikle baskı maliyetini düşük tutmak isteyen fotoğraf severler için ideal bir seçenek. Ürün, baskı kalitesi açısından yüksek değer bekleyen kullanıcılara hitap ediyor. Tarama özelliği, benzer cihazlara kıyasla çok daha iyi.

Bilgi için: Aymaksan

Web: www.tecnost.com.tr

Tel: (212) 213 73 78

Fiyat: 122 Euro + KDV

5 Olivetti ANYWAY-PHOTO: Üzerinde bulunan kart okuyucu sayesinde PC'den bağımsız baskı imkânı sunuyor.

6 Profesyonel baskı ünitesi

Bilgisayardan bağımsız fotoğraf baskısı desteği sunan Canon Pixma İp 6600 D'nin max. 9.600 x 2.400 dpi fotoğraf kalitesi desteği bulunuyor. Altı kartuşu ile kaliteli resim baskısı yapan ürün, tam bir profesyonel baskı çözümü. PIXMA iP6600D ile aynı zamanda kızılötesi ve seçimli Bluetooth ünitesi kullanılarak kameralı cep telefonlarından, bilgisayarlardan ve avuçiçi bilgisayarlardan doğrudan baskı alabiliyorsunuz. 10 x 15cm ebadında fotoğraf stüdyosu kalitesinde çerçevesiz baskıyı 46 saniyede yapan ürününde, resim ayarlarını kolaylaştırmak için 8,9 cm.lik renkli LCD ekran kullanılmış. Ayrıca ürün, yazılım araçlarıyla ekrandan kırmızı göz düzeltme ve diğer bazı görsel geliştirme işlevlerini yapıyor.

6 Canon Pixma İp 6600 D: Uzun ömürlü fotoğraflar için ChromaLife100 sistemini kullanıyor.

Bilgi için: Hesmak

Web: www.canon.com.tr

Tel: (216) 523 81 11

Fiyat: 175 Euro + KDV

7 O bir HP fotoğraf yazıcısı

Üç gri ton mürekkebi dâhil, dokuz adet HP Vivera mürekkebi kullanan, HP Photoret Pro precision teknolojisine sahip HP Photosmart 8750, profesyonel kullanıcıların yüzünü güldürecek. A3 ebadında fotoğraf baskı imkanı bulunan yazıcı 4.800 x 1.200 optimal dpi'ya kadar renkli baskı imkanı sunuyor. Baskı kalitesi açısından birçok ürünü geride bırakan HP Photosmart 8750'nin üzerindeki LCD ekran sayesinde kolay ve

7 HP Photosmart 8750: Renkli ve siyah-beyaz baskılar için profesyonel bir çözüm sunuyor.

hızlı baskı alınabiliyor. Ağ üzerinde baskı yapabileceğiniz ürün büyük fotoğraf baskısı yapacak kullanıcılara tavsiyemiz.

Bilgi için: HP Türkiye

Web: www.hp.com.tr

Tel: (212) 444 79 79

Fiyat: 550 \$ + KDV

8 Projektörle fotoğraf keyfi

Epson EMP TWD1, şık ve küçük bir ev eğlence paketi olarak tasarlanmış. JVC'nin DVD oynatıcısı ve hoparlörleri ile Epson'un yüksek görüntü kalitesine sahip projektörü bir araya getirilmiş. Epson EMP TWD1, kolay kullanımlı ve yüksek kaliteli sonuçlara en çabuk ulaşabileceğiniz şekilde tasarlanmış. Tek yapmanız gereken aygıtın fişini takıp DVD'nizi yerleştirmek; sonra geriye sadece arkanıza yaslanıp gösterinin keyfini çıkartmak kalıyor.

Ürünün kurulması ve saklanması da oldukça basit. Bir sehpaye ya da bir tabureye bile yerleştirmeniz mümkün. Yukarı,

8 Epson EMP TWD1: Sevdiğiniz fotoğrafları seyretmek için ihtiyacınız olan tek şey elektrik kablosu.

rı, aşağı, sola, sağa hareket edebilen merceği ile görüntüleme alanını en uygun konuma getirebiliyorsunuz. Aygıtı kullanmadığınızda kolaylıkla toplayarak kaldırabiliyorsunuz.

Bilgi için: Epson erişim hattı

Web: www.epson.com.tr

Tel: (212) 336 03 03

Fiyat: 820 Euro + KDV ■

Yavuz Şahin, yavuz@chip.com.tr

78 RAM TEKNOLOJİLERİ

Belleklerin dün, bugün ve yarınını CHIP sizler için inceledi. Bellek türleri ile ilgili bilmek istedikleriniz bu yazıda

88 ALSAK MI BEKLESEK Mİ?

2006 yılının yeni teknoloji standartları belirlendi mi? Bu donanımları satın almak için erken mi, değil mi?

98 AÇIK KAYNAK ÖDÜLLERİ

SourceForge.NET'in ziyaretçileri farklı Kategoriler altında 2006'nın en iyi açık kaynak projelerini seçti

testteknoloji

CHIP TEST MERKEZİ

Ay içinde zaman zaman çeşitli olaylar ve bizi şaşkınlığa uğratan ürünlerle karşı karşıya kalıyoruz. Bunları sizlerle paylaşalım istedik.

Bu ay birçok güzel ürün test merkezi-mize ulaştı. Örneğin Philips'in 19 inçlik LCD monitörü 190G6FB bunlardan biriydi. Oyuncular için tasarlanan bu monitör, her iki yanında yer alan ikişer hoparlörü ve beraberindeki subwoofer'ıyla bizleri şaşırttı. Bu 19 inçlik monitörle birlikte gelen 4+1 ses sistemi gerçekten görülmeye değer.

Intel, Conroe Benchmark'ı için bizi Münih'e davet etti. Tam o sırada AMD de yeni işlemcisi olan AMD FX-62 ya da diğer adı ile AM2 işlemcisini bize

yolladı. Yeni bir soket mimarisi ile karşımıza çıkan bu ürünü, DDR2 bellekleri nihayet desteklediği için takdir ettiksek de, ürünün bekleneni vermediğini de söylemeliyiz. AM2'yi FX-60'la kıyasladığımızda oldukça güçlü olduğunu, ancak kendisinden beklentilerimizi ve beklediğimiz değişimi beraberinde getirmediğini gördük.

Son olarak da kablosuz ağlardaki artıştan bahsetmek istiyoruz Çevremizde gün geçtikçe daha çok Wi-Fi ağ kuruluyor. Geçenlerde yaptığımız bir

taramada, şirket civarında toplam altı adet kablosuz ağ yakaladık. Şaşırtıcı olan bunlardan dördünün şifresiz oluşuydu. Yaptığımız denemelerde bu ağlara kolayca bağlanabildik ve internet erişiminden faydalanabildik. İlginç bir diğer durum da, kablosuz yönlendirici ayarlarına bile ulaşabilmemiz ve istediğimiz değişikliği kolayca yapabilecek durumda oluşumuzdu.

DDR2 desteği: AM2 ile AMD de sonunda DDR2 bellekler için destek sunuyor. Ancak beklentilerimizi karşılayamadı.

İÇİNDEKİLER

74 AMD AM2'ye ilk bakış

78 A'dan Z'ye RAM teknolojileri

88 Satın alma danışmanı

Bellek modülleri testte: Kameranız için en uygun kartları sizin için inceledik.

98 En iyi 30 açık kaynak yazılım

106 Test: Hafıza kartları

114 Yeni ürünler incelemede

136 Donanım günlüğü

138 TOP 10 listeleri

Beklenen işlemci nihayet aramızda

AMD, yeni nesil işlemcisi AM2 ile hızlı bir giriş yaptı. DDR2 bellek desteği sunan işlemci sıcaklığına test merkezimize ulaştı.

AMD'nin yeni nesil işlemcileri bu aralar oldukça merak uyandırıyor. Nedeni de Intel'in Conroe ile istikrarlı adımlarla piyasada yoluna devam etmesi. Dolayısıyla gözler ister istemez AMD'ye çevrildi.

AMD'nin merakla beklenen işlemcisinin adı uzun süre gizli kaldı. Bazı çevreler bu yeni işlemcinin M2 olarak adlandırılacağını duyurdu. Fakat AMD bir değişiklik yapmış olmalı ki, yeni nesil işlemcinin adı AM2 oldu.

Yeni işlemcinin birçok yeniliği beraberinde getirmesi bekleniyor. Nitekim öyle de oldu. Beklendiği üzere yeni işlemciyle soket 940'a resmen geçildi. Soket 940 esasında bildiğimiz bir işlemci yuvası. AMD'nin sunucu kısmı için geliştirdiği Opteron işlemciler hali hazırda bu yuvayı kullanılıyor. "Bu bildiğimiz bir yuva" derken ilk şoku yaşadık:

AM2 için geliştirilen soket 940 yuvası, Opteron işlemcilerle çalışmıyor. Görünen o ki ortada bambaşka bir hedef var. AMD bir karışıklık yaşanmaması için bu yuvaya AM2 demeyi daha uygun görmüş.

DDR2 desteği 800 MHz ile geldi

Değişiklikler tabii ki yuvayla sınırlı değil. Değişimin asıl nedeni nihayet DDR2 desteğine geçilmesi. Unutmadan söyleyelim AMD bu değişimi önceden yapabiliirdi. Fakat kendi içinde yaptığı testlerde DDR2 533 ve DDR2 667 ile istenilen sonucu alamadığı duyular arasında. Bu belleklerin etkin çalışma frekansı yeterli bulunmadı. Ayrıca zamanlama değerleri de pek iyi değildi. AMD bu yüzden DDR2 800 MHz bellek modüllerinin piyasaya girmesini bekledi. Dolayısıyla tüm stratejisini de bu bellek türlerine göre ayarladı. Zaten bize gelen test sisteminde bu bariz ortada; yeni nesil Asus Nforce 5 yonga setli anakart, Corsair'in 1.066 MHz'lik DDR2 bellekleriyle test merkezimize →

CHIP TEST & TEKNOLOJİ AMD AM2

TEKNİK ÖZELLİKLER

AMD ATHLON 64 FX-62 işlemcisi

Frekans	2,8 GHz
Önbellek boyutu	Çekirdek başına 1 MB L2
Desteklenen DDR2 bellek	DDR2 533 / 667 / 800 MHz
HyperTransport özellikleri	2 GHz (2 x 1.000 MHz / DDR)
Kullanılabilir veri bant genişliği	20,8 GB/sn
Kalıp	Soket 940
Üretim teknolojisi	90 nm
Yaklaşık transistör sayısı	227,4 milyon
Yaklaşık kalıp boyutu	230 mm ²
Nominal voltaj	1,35 - 1,4V
Maksimum ısınma gücü	125 W

ulaştı. Ne yalan söyleyelim iyi de oldu. Çünkü yeni nesil çift çekirdek işlemcileri sistem kaynaklarını fazla yormuyor. Tıkanma meydana gelmediğinden dolayı da sistem her daim belleğe aç. Bu tam da bir işlemci üreticisinin isteyeceği türden bir durum. Çünkü eskiden sistem kaynakları takılı kalır ve işlemlerde yavaşlama yaşanırdı.

Pacifica: Tek bir işlemcide iki işletim sistemi

90 nm teknolojisi ile üretilen bu yeni işlemci toplamda 2 MB'lık bir önbelleğe sahip. Sistem saat frekansı 2,8 GHz ve çift çekirdek teknolojisini destekliyor. FX-62 olarak adlandırılan bu ürün, ısınma sıcaklığı olarak FX-60'dan pek farklı değil. Çekilen maksimum ısı gücü 125 watt civarında. Kullanılan fan ise değişik tasarımı ile ilgi çekiyor. Soğutma Pipe (boru devreleri) ile güçlendirilmiş. Bu kullanışlı bir teknik çünkü yaptığımız testlerde işlemcinin fazla ısınmamasına ve sessiz çalışabilmesine tanık olduk. Bitmedi... AMD yeni işlemcisi ile Pacifica adlı bir "Virtualisatıon" teknolojisini de beraberinde getiriyor. Bu teknoloji, tıpkı Intel'deki gibi iki farklı işletim sisteminin aynı partitiona kurulmasına ve aynı anda çalıştırılmasına izin veriyor.

Masaüstü kullanım için düşünülen bu yeni işlemci, toplam üç farklı çekir-

dek ile piyasada bulunabilecek. Bu çekirdekler Windsor, Orleans ve Manilla olarak adlandırılmış. Windsor, aralarında en güçlü olanı. FX-62 ve X2 (4200/4600/4800/5000+) serisi bu çekirdeğe sahip olacak. Buna karşın Orleans daha çok orta seviye kullanıma uygun olan Athlon 64 3500/3800/4000+ serisi ile katılacak. Manilla ise alt segment Sempron serisi (3000/3200/3400 /3500/3600+) ile dolduracak.

Sonuç: Gözle görülür bir fark var. Fakat yeterli mi?

AMD işlemcilerin soket 939 pin'den soket 940 pin'e geçiş işe yaradı. Fakat beklediğimiz performans artış bu değildi. FX-62'yi soket 939 yuvası ile çalışan FX-60'la karşılaştırdık. Her iki işlemci benzer özellikler taşıyor. Tek fark FX-60'ın 2,4 GHz'de çalışması. Birçok Benchmark'ta FX-62 üstünlük sağladı. Fakat uç farklar göremedik. Oysa testimizde oldukça iyi bellekler kullanıldı. Buna ek olarak Asus'un yeni nesil Nforce 5 yonga setli anakartı da işin içindeydi.

AMD-FX62 ile alınan sonuçlar gü-

AMD DDR2'ye geçti: AM2'yi destekleyen yeni anakartlar daha hızlı olan DDR2 bellekleri kullanacak.

nümüz Intel işlemcilerine yetiyor da artıyor bile. İ955ee ve i965ee bu işlemciyi her ne kadar yorsa ve hatta bazı uygulamalarda (Multitasking) daha iyi olsa da, sonuçta AM2'nin önde olduğunu söylemeliyiz. Tabii bu şimdilik geçerli. Çünkü Intel, Conroe ile oldukça sağlam adımlarla geliyor ve öyle görülüyor ki, AMD buna karşı daha iyi bir önlem almazsa oyun Benchmark'larındaki üstünlüğünü Conroe'ya kaptırması sadece an meselesi. ■

Ecevit Bıktım, ecevitb@chip.com.tr, MCSE+ MCSA

YENİ AMD'NİN PERFORMANSI

Marka	AMD AM2	AMD
Model	FX-62	FX-60
Sistem frekansı	2,8 GHz	2,4 GHz
Pin sayısı	940 pin	939 pin
Bellek	DDR2	DDR
Anakart yonga seti	nForce 5	nForce4
Test sonuçları		
3D Mark06 işlemci puanı	2.148	1983
3D Mark05 işlemci puanı	7.056	6439
PCMark 05 işlemci puanı	5.73	5218
Dosya sıkıştırma MB / sn	10,872	9,998
Dosya Açma MB / sn	165,896	152,235
Şifrileme MB / sn	57,966	49,027
Şifre çözme MB / sn	48,532	44,666
Resim açma MP / sn	32,281	29,696
Ses sıkıştırma KB / sn	3200,922	2943,661
Multithreadet Test 1		
File Compression MB / sn	10,876	10,054
File Encryption MB / sn	58,046	49,166
Multithreadet Test 2		
File Decompression MB / sn	83,102	76,319
Dosya açma MB / sn	24,377	22,476
Ses açma KB / sn	1,250,211	1201,924
Resim açma MP / sn	16,155	14,831
Cinebench Rendering CPUx	757 CB-CPU	717 CB-CPU
Super Pi 1 MB	31 sn	34 sn
Call Of Duty II	109 FPS	104,5
Quake 4	77 FPS	69,25

CHIP TEST & TEKNOLOJİ A'dan Z'ye bellekler

Belleklerin gizemli dünyası

Bilgisayarda performans denince ilk akla gelen belleklerin dünü, bugünü ve yarınını CHIP sizler için inceledi.

SDRAM devri kapandı. Piyasada en çok DDR, ardından DDR 2 bellekler satılıyor. Fiyatların düşmesi ile bu belleklere yatırım yapmanın hiçbir sakıncası kalmadı. Fakat bellek modülleri satın alırken yüksek kapasiteli belleklerin tercih edilmesi hayli önem arz ediyor. Peki bu durumda ne tür bellekler kullanmalı? Eski sistemlerde SDRAM bellekler kullanılmaktaydı. Dolayısıyla seçim yapmak da hayli kolaydı. Oysa günümüz teknolojisi aynı seçim rahatlığını sunmuyor.

Bellek satın alırken birçok noktaya dikkat etmek gerekiyor. Dikkat edilmesi gerekenlerin başında, anakartın desteklediği maksimum bellek kapasitesi ve hangi bellek modülleri ile uyumlu çalıştığı geliyor. Tabii ki yeterlilik ve

uyum tek başına yeterli kriterleri oluşturmuyor. Satın almadan önce teknolojiler hakkında detaylı bilgiye sahip olmak büyük fayda sağlıyor. Masaüstü sistemler için ne tür bellekler seçilmesi gerektiğini tüm detaylarıyla yazımızda inceleme altına aldık.

JEDEC: Standartlaşma ortak çatı altında

Donanım ve yazılımların gelişmesi ile bellek ihtiyaçlarının da aynı oranda arttığı bir gerçek. Artan ihtiyaçlar ve çeşitlilik, kullanıcılara değişik türde bellekler arasından uygun bir seçim yapma zorunluluğu getiriyor. Bu karışıklığı önlemek için birçok üründe olduğu gibi burada da bir standartlaşmaya gidilmiş. Fakat belleklerde bir standarda git-

mek ancak büyük firmalarla ortaklaşa çalışıldığında mümkün oluyor. Bellek alanında JEDEC adlı kurum yeterince söz sahibi. JEDEC (Joint Electron Device Engineering Council) toplam 300 firmanın birleşiminden oluşan bir kurum. Bu firmaların hepsi yonga seti ve bellek üreticileri. JEDEC'de standartlaşma yarışı bu yüzden kolay değil. Çünkü zaman zaman firmalar arasında sert tartışmalar yaşanıyor. Buna en iyi örneği, Intel'in DDR yerine DDR 2 belleklerini kullanmak istediğinde yaşanan sorunlar veriyor. Intel, DDR400 belleklerin piyasaya sürülmesini istemiyor, DDR400 yerine doğrudan DDR 2'ye geçilmesini istiyordu. Yaşanan tartışmalar sonucu DDR400 piyasaya sürüldü. Ama Intel'in gönlünü almak için de

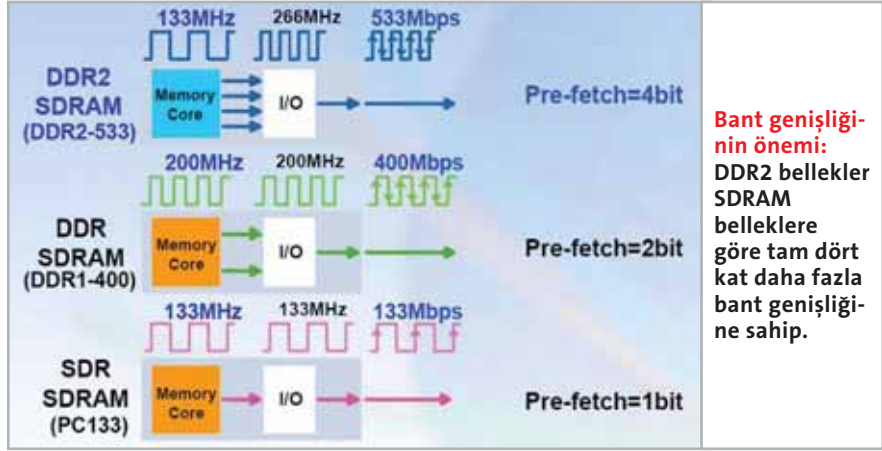
bazı modüllere Intel onaylı bir geçerlilik belgesi eklendi.

Sonuçta 2003 yılında DDR400 bellekler piyasaya yayıldı. Bu değişim ile teknik özellikler de değişti. Örneğin voltaj gerilimi DDR400 belleklerde 2,6 volt'a kadar çıktı. Ne var ki bu artış beraberinde bir son da getirdi. Bu değişim ile yavaş yavaş DDR teknolojisi yerini DDR 2'ye bıraktı.

Günümüzde DDR600 bellek modülleri bulmak mümkün. Fakat bu ürünler JEDEC'in standart kapsamında bulunmuyor. Buna karşın DDR 2'nin özellikleri belirlenmiş ve bu standartta üretilmiş durumda.

SDRAM, DDR ve DDR 2 modülleri arasındaki farklar

SDRAM'lerin en temel ayırt edici özelliği, Intel'in MMX işlemcilerinde bu bellek türünün kullanılıyor olmasıydı. 133 MHz'lik değerlere kadar üretilen bu bellek türü, bilgisayar sistemlerine önemli bir hız artışı getirmesiyle ilgi çekiyordu. Ama SDRAM'ın bu kadar yaygınlık kazanmasının tek ve biricik nedeni bu değildi. Bellekten istenilen verilerin tekrar kullanılması gerektiğinde, bu ikinci isteğe daha çabuk ulaşılması, SDRAM'leri farklı kılmaıydı. SDRAM, bu yüzden uzun süre kullanımda kaldı. Fakat yeni işlemcilerin gelişimi ile ancak Pentium III döneminin sonuna kadar dayanabildi. Sıra 266 MHz ile piya-

saya sürülen DDR belleklere gelmişti. SDRAM'ın 133 MHz frekansında yayına son vermesi, DDR belleklerin reytingini arttırdı.

Ne var ki tüm imaj abartılarına karşın bu bellek türü, özünde SDRAM'lerin geliştirilmiş bir sürümünden başka bir şey değildi. Kaçınılmaz olarak yeni bellek türü zamanla 333 ve 400 MHz'lik modellere terfi etti.

400 MHz'lik frekans değeri, DDR belleklerin adeta sınırını çizdi. Çünkü veliyahdı olan DDR2 bellekler, ilk olarak 400 MHz olarak piyasaya sürülmüştü. Bazı üreticiler 500 MHz'lik DDR bellekler de üretmeyi sürdürdüler. Ama bu bellekler özel konumları nedeniyle yaygın tüketimin önünü alan fiyatlara sahipti. 400 MHz'lik DDR2 bellekler piyasaya çıktı ama onlar da ara ürün olarak sınıflandırılmıştı. Çünkü beklenti

DDR2 belleklere yakışacak değerin 533 MHz'lik modüllerden geçmesine yöneldi. Unutmadan belirtmemizde fayda var; DDR2 bellekler ilk bakışta hala kullanımda olan DDR belleklere çok benziyor. Fizyolojilerindeki temel fark, biraz daha uzun ve yüksek olmalarından ibaret. 240 pinlik bir bağlantıya sahip olan DDR2 belleklerin oldukça düşük bir güç tüketimi ile çalışmaları önemli bir artı sağlıyor. Ek olarak, DDR belleklere (184 pin) oranla daha yüksek frekanslarda çalışabilmelerini de unutmamak gerekiyor.

Bant genişliğinin artması: Yeni bellekler dört kat hızlı

DDR2 her ne kadar görünüşte DDR ile aynı olsa da, esas değişimin yongada gerçekleştiğini belirtmeliyiz. Bu değişimi anlamak için biraz tarihsel bakış gerekiyor. Eski teknolojiyi kullananlar anımsayacaktır, Pentium'lu yıllarda SDRAM belleklerle tanışmıştık. SDR'ın açılımı Single Data Rate anlamına geliyor. Bu bellek türünde yonga çekirdeği, I/O Buffer (yonganın içinde yer alan ara bellek) ve harici bellek Bus'u aynı frekansta çalışmaktaydı. Veri paketleri, frekans sinyalinin bir sinüs dalgası olarak düşünürsek, sadece tepe noktasında ilettiliyordu. Bu özellik sayesinde 1 GB/s'lik bir bant genişliğine sahip olunuyordu. Bu örneği daha iyi anlamak için şöyle bir hesaplama yoluna gidilebilir: PC133 SDRAM'ın 133 MHz'lik çalışma frekansı bant genişliği ile çarpılması. Yani 1 bit X 133 MHz X 64 bit (bant genişliği) = 1.064 MB/s gibi. DDR belleklerin gelmesi ile yaşanan değişim, böylelikle veri iletimin sinüs dalgasının →

DDR 2 BELLEKLERDE ZAMANLAMA

DDR 2 bellekler	CAS	RAS to CAS	RAS Precharge Time	RAS Active Time / Active to Precharge
DDR 2 / 400	3	3	3	12
DDR 2 / 400	4	4	4	12
DDR 2 / 533	3	3	3	12
DDR 2 / 533	4	4	4	12
DDR 2 / 533	5	5	5	12
DDR 2 / 667	4	4	4	12
DDR 2 / 800	5	5	5	15

MODÜLLERİN ÖZELLİKLERİ

Yonga	Modül	Frontside bus	Çalışma frekansı	Bant genişliği	Dual-Channel bant genişliği
DDR 2-400	PC2-3200	200 MHz	400 MHz	3,2 GB/s	6,4 GB/s
DDR 2-533	PC2-4300	266 MHz	533 MHz	4,3 GB/s	8,6 GB/s
DDR 2-667	PC2-5300	333 MHz	667 MHz	5,3 GB/s	10,6 GB/s
DDR 2-800	PC2-6400	400 MHz	800 MHz	6,4 GB/s	12,8 GB/s

CHIP TEST & TEKNOLOJİ A'dan Z'ye bellekler

FAYDALI PROGRAMLAR

CPU-Z: Birçok donanım bileşeni hakkında çeşitli bilgiler içeriyor.

Bilgi paylaşmak için

Bilmiyorsanız CPU-Z ile öğrenin

Anakart'a bağlı olan bellekler hakkında bilgi sahibi değilsiniz. Hatta yuva sayısını, kaç modülün takılı olduğunu, türlerini ve çalışma performanslarını bilmiyorsunuz. Sorun değil. CPU-Z tam aradığınız program. CPU-Z size, anakart üzerinde bulunan yuva sayısından tutun, bellek türüne, kapasitesine, çalışma frekansına ve zamanlama değerlerine kadar tüm bilgileri anında veriyor. Bu program bellek modüllerden anlamayan veya kasanın içini açmaya üşenen kişiler için biçilmiş kaftan. Program sayesinde, bellekleri ne kadar zorlayabileceğinizden tutun, terfi işleminde ne almanız gerektiğine kadar birçok bilgiye erişebilirsiniz.

Program adı: CPU-Z

Web: <http://www.cpubid.com/cpuz.php>

Memory Optimizer

Sistem belleğini yönetin

Birçoğumuzun başına gelmiştir. Sistem kaynaklarının tamamen dolmasının nedeni, çalıştırılan uygulamanın belleğe yüklendikten sonra serbest bırakılmamasıdır. Bellekler serbest kalmadığında, sistem sabit diske yüklenir ve buradaki boş alanı bir bellek gibi kullanmaya başlar. Bu da diskin gereğinden fazla çalışmasına neden olur. Dolayısıyla sistem kaynakları da dolar. Böyle bir durumla karşı karşıya gelmek için tek çare bir Memory Optimizer programı kurmak. Memory optimizer programları sisteminizde boşuna adreslenen belleklerinizi serbest kalmasını sağlayan ve bundan dolayı bilgisayarın daha hızlı çalışmasının yanı sıra çökmesini de engelleyen bir uygulamadır.

Program adı: FreeRAM

Web: www.yourwaresolutions.com

FreeRAM: Sistem kaynaklarının gereksiz yere dolmasını engelliyor.

hem alt hem de üst tepe noktalarında da gerçekleşiyor. İşte bu yüzden DDR bellekler Double Data RAM adını alıyor çünkü her bir döngüde 1 yerine 2 bit aktarılıyor. Dolayısıyla 2 bit X 133 MHz X 64 bit (bant genişliği) = 2.128 MB/s'lik bir bant genişliği ortaya çıkıyor. DDR bellekler'in etkin veri frekansı bu yüzden 133 MHz yerine 266 MHz olarak gösteriliyor. Saniyede 2 GB'lık bir bant genişliğine ulaşan bu ilk DDR bellekler, PC2100 olarak adlandırılmıştı.

Sonraki adım DDR2 belleklerle gerçekleşti. DDR2 belleklerin üretiminde her ne kadar yeni teknoloji kullanılmış olsa da, ürünün mantığında bir yeniliğe

gidilmediğini söyleyebiliriz. DDR2 bellekler, I/O Buffer'ın yonga çekirdeğine göre iki misli frekans değerine sahip. Yonga çekirdeği ile I/O Buffer'ın iki kat veriyi taşıyabilmesi için iletim yolu dört (Prefetch of 4) çıkarılmış. Sözü edilen iletim yolu DDR belleklerde iki, SDRAM belleklerde ise bir adetti.

I/O Buffer'ın iki misli frekans değeri ile çalışması ve bu işlemin 2 bit ile gerçekleştirilmesi, bant genişliğini 4,3 GB/s değerine çıkartıyor. Bu değer PC4300 olarak adlandırılan ve DDR2 533 olarak bilinen bellek modüllerinin standardını oluşturuyor.

Sonuçta DDR2 SDRAM'den dört kat

daha fazla veri iletim değerine sahip. Tüm bu baş döndürücü değişimlerde ise ilginç bir durağanlık gizli: 133 MHz'de çalışan bellek yongasının zaman içinde değişmemesi.

Zamanlamanın önemi: CAS deyip geçmeyin

Bellek modüllerinde saat hızı her zaman belirleyici olmayabiliyor çünkü CAS Latency (Column Address Strobe Latency) adındaki işlev çok daha büyük rol oynayabiliyor. Yüksek performanslı bellek modüllerinde saat hızı ile CAS Latency değerleri de veriliyor. CAS Latency, okuma komutu ile veri akışı arasındaki süreyi gösteriyor.

Bu tarz belleklere RAS Precharge Delay/Time ve RAS-to-CAS-Delay değerleri de veriliyor. RAS Precharge Delay/Time, bellekte depolanacak verinin onaylanması için geçen zamanı göstermekte. RAS-to-CAS-Delay, buna karşın depolanacak verinin onaylanmadan önce CAS'a ulaşan zamanı gösteriyor.

Bunların birleşimi, örneğin CL3.3.3 olarak gösteriliyor. Buradaki ilk rakam CAS, ikincisi RAS Precharge, üçüncüsü de RAS-to-CAS-Delay zamanını gösteriyor. Verilen değerlerinin düşük olması makul.

Sözü edilen gecikme zamanı, bir veriyi hazırlamak için gereken frekans değeridir. DDR2 bellekler, I/O Buffer ile bellek modülleri arasındaki veri iletimini dört adet ileti olan Pipeline ile yaptığından dolayı verim düşmekte.

DDR belleklerde zamanlama DDR2 belleklere göre daha iyi. Örneğin bu alanda en hızlı zamanlamaya sahip ürünler 5-3-3-8 değerlerine, bu kategoride en yavaş olan ise 3-4-4-8'lik bir zamanlama değerine sahiptir. Görüleceği üzere bu değerler DDR2'ye oranla çok daha başarılı. Kaldı ki Low Latency olarak adlandırılan modüller, daha da yüksek performans değerlerine çıkabiliyor. DDR2 bellekler bu yüzden DDR belleklerle oranla daha yavaş olabiliyor. Fakat bu durum sadece aynı frekans değişimlerinde geçerli.

! DİKKAT: Bazı üreticiler 5-5-5 olarak gösterilen bellek zamanlamasını düşürmeye başarmışlar. Örneğin DDR2 bel-

CHIP TEST & TEKNOLOJİ A'dan Z'ye bellekler

leklerde 4-4-4'lük bir zamanlamaya sahip olan bellek türleri görmek mümkün. Yinede bu durumun frekans değişimi ile orantılı olduğunu söylemeliyiz. Çünkü 533 MHz üstü modellerde oldukça iyi zamanlama değerleri sadece çok pahalı ürünlerde görülmekte.

Gerilim'e karşı dayanıklı: DDR2 bellekler daha avantajlı

Kim demiş overclock sadece işlemciye yapılır diye! Bellek modüllere de aynı işlem uygulanabiliyor. Belleklerinizin frekansını yükseltip, daha yüksek bir voltaj verebilirsiniz. Ayrıca CAS, RAS ve diğer değerlerle de oynayabilirsiniz.

Overclock tutkunları ne demek istediğimizi çok iyi anlayacaktır. DDR belleklerdeki frekans değerleri, çoğu zaman normalden yüksek bir voltaj değeri ile çalışıyor. DDR2 belleklerde durum farklı. Bu bellek modülleri yüksek frekans değerlerine sahip. Fakat gerilim değeri olan 1,8 volt'luk değeri oldukça düşük. DDR belleklerde bu değerin 2,5 volt olduğunu düşünürsek, ufukta belleklerde overclock imkanı beliriyor.

DDR bellekler JEDEC standardına göre 2,5V +/- 0,2V olarak belirlenmişti. Böylelikle en düşük değer 2,3V, en yüksek değer de 2,7V olarak atanmaktaydı. Fakat burada bazı değişikliklere gidildi ve 2,6 +/- 0,1V aralığı baz alındı.

Üreticiler işte burada bilinen eski bir uygulamaya kaçıyorlar. O da hesapta yüksek frekans değeri olan belleklere daha yüksek bir voltaj değeri vermek. Yani overclock'tan bildiğimiz yöntemleri uygulamak.

CAS'ın ayarlanması: BIOS ayarlarının altında yer alan menüden, belleklerin zamanlama değerleri ayarlanabiliyor.

		Döngü başına gecikme		
	RL t _{CK}	3	4	5
DDR2-400	5ns	15ns	20ns	25ns
DDR2-533	3.75ns	11.25ns	15ns	18.75ns
DDR2-667	3ns	9ns	12ns	15ns
DDR2-800	2.5ns	7.5ns	10ns	12.5ns

Belleklerde gecikme: Gecikme süresi, etkin frekansın artmasıyla orantılı olarak değişiyor.

Bu, zararlı olabilecek bir uygulama. Çünkü I/O ve bellek çekirdeğin gerilim değeri 1,8 volt. Özellikle bellek yongalarının değerinin 1,8 volt olması ilgi çekici. Çünkü DDR belleklerde 2,5 ya da 2,6 volt'luk gerilim, özel bir dönüştürücü ile 1,8'e indirgeniyor.

Bellek'lerin sürekli 2,7 volt'un üzerinde çalıştırılmaması gereğinin nedeni de bundan kaynaklanıyor. Çünkü 2,7 volt un üstünde yer alan bir gerilim değerinde dönüştürücü yük altında kalıyor ve yongaya 1,8 volt'dan fazla değer vererek zarara uğratabiliyor. DDR2 belleklerde durum biraz farklı. Çünkü buradaki değer 1,8V +/-0,1V olarak tanımlanmış.

Hangi bellek: İşlemciye göre bellek seçimi

Bellek performansı söz konusu olduğunda Dual channel teknolojisini de unutmamak gerekiyor. Dual Channel

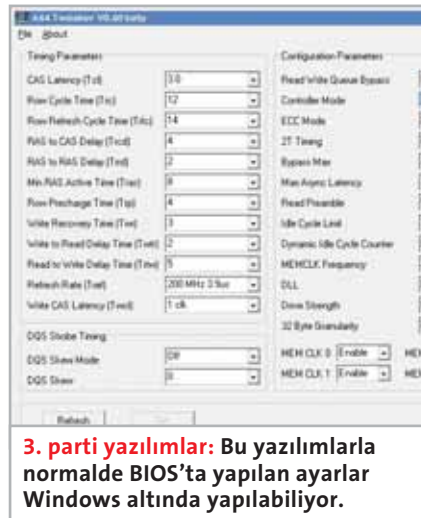
teknolojisi iki adet bellek modülünü birlik bir modül'e göre daha iyi performans değerine taşıyan bir teknoloji. Örneğin bu teknolojiye iki adet 512 MB'lık bellek modülü, Dual Channel çalışmada tekli 1 GB bellek modülüne göre daha iyi bir sonuç verebiliyor. Tabii işlemcinin önemini de unutmamak gerekiyor. Yeni nesil işlemciler oldukça büyük bir bant genişliğine sahip. Bu bant genişliğini besleyecek bellek modüllerine ihtiyaç duyuluyor. Dual Channel teknolojisi işte bu bant genişliğine yardım eden bir teknoloji.

Olayı basit bir matematik hesaplama daha anlaşılır hale getirmek mümkün. Intel işlemciler 800 MHz'lik FSB değerine sahip. Bu işlemciler 64 bit teknolojisine göre tasarlanmış. Dolayısıyla bant genişlikleri de :

200 MHz FSB X 64 bit X 4 (QDR) Frekans başına düşen veri paketi t = 51.200 Mb/s = 6.400 MB/s değerini alıyor. Bu işlemciler DDR400 belleklerle çalıştırıldığında:

200 MHz bellek frekansı X 64 bit (Single Channel) X 2 (DDR) frekans başına düşen veri paketi = 3.200 MB/s'lik bir değer elde ediliyor. Her iki değer karşılaştırıldığında işlemci ile bellek arasında bir dar boğaz olduğu görülüyor. Benzer durumda Dual Channel teknolojisi kullanıldığında:

200 MHz bellek frekansı t X 64 bit (DualChannel) X 2 (DDR) frekans başına düşen veri paketi = 51.200 Mb/s = 6400 MB/s büyüklüğünde bir bant genişliğine ulaşıyor. Intel'in DDR2 belleklere geçmesinin nedenlerine bakacak →

3. parti yazılımlar: Bu yazılımlarla normalde BIOS'ta yapılan ayarlar Windows altında yapılabilir.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ A'dan Z'ye bellekler

BELLEK MONTAJI

Dizüstü sistemlere bellek montajı

1. Adım: Dizüstü sisteminizi kapatın ve alt tarafı yukarıya gelecek şekilde çevirin.

2. Adım: Yıldız tornavida yardımı ile genelde ortada bulunan kapağı sökün.

3. Adım: Belleğin uç bağlantılarına dikkat edin. Kısa ve uzun tarafı

belirleyip boş bellek yuvasına denk gelecek şekilde yatay takın. Üzerine hafifçe bastırın. Hepsi bu kadar.

Masaüstü sistemlere bellek montajı:

12. Adım: PC sisteminizi kapatın ve kasanın yan kapağını sökün.

2. Adım: Bellek yuvasını tespit edin ve yanda bulunan mandalları açın. Dual Channel için aynı renkteki bellek yuvalarını tercih edin.

3. Adım: Belleğin uç bağlantılarına dikkat edin. Kısa ve uzun tarafı belirleyip boş bellek yuvasını denk gelecek şekilde dik takın. Üzerine hafifçe bastırın. Sisteminiz çalışmaya hazır.

olursak, DDR2 533 MHz'lik belleklerin daha iyi bir bant genişliğine sahip olduğunu ve bu yüzden tercih edildiğini söyleyebiliriz. Örneğin, DDR2 533 MHz'lik belleklerin kullanıldığı Dual Channel teknolojisi ile 266 MHz bellek Frekansı X 128 bit (DualChannel) X 2 (DDR) frekans başına düşen veri paketi = 68.096 Mb/s = 8.512 MB/s'lik bir bant

genişliği elde ediliyor. Bu değer fazlasıyla yeterli ve geleceğin işlemcileri için de uygun. Tüm bunlar teorik değerler. Hepimiz biliyoruz ki uygulamada durum bu kadar varit değil. Nedeni de teoride hep en üst değerlere göre hesap yapılması, pratikte de bu değerlere hemen hemen hiç ulaşılmaması.

Yine de Intel oldukça dikkatli. Çünkü donanım devinin derdi, gelecekteki işlemciler için şimdiden altyapının hazır olması. 1.066 MHz'de çalışan Extreme Edition işlemciler bu konuda Intel'in endişelerini haklı çıkarıyor.

266 MHz'lik FSB değerine sahip olan bu işlemciler 8,5 GB/sn'lik bir bant genişliğine (266 MHz FSB X 64 bit X 4 (QDR) = 8.512 MB/s) ulaşıyor. Günümüzde rahatlıkla bulabileceğimiz DDR2 667 MHz'lik bellekler, 10,6 GB/sn'lik bir değer ile yeterli kalıyor. Fakat Intel'in planı bu senenin sonunda işlemcileri 1.300 MHz civarı bir FSB değeri ile çalıştırmak. Hesaplara göre bu ancak DDR2 800 ve üstü bellek türleri ile mümkün.

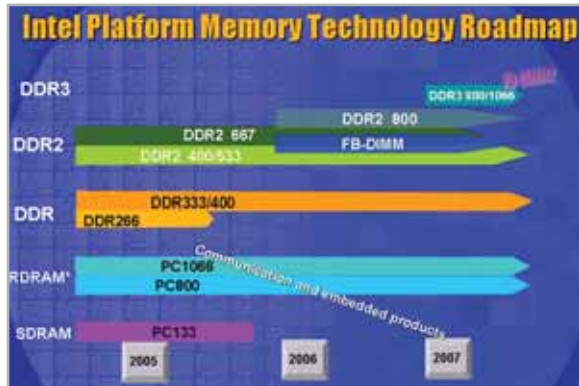
Sonuçta bellek alırken hangi frekans değerinde çalışacak belleklere sahip olması gerektiğini bilmek gerekiyor. Yüksek frekanslı bellekler yüksek bir performans sağlayabiliyor. Fakat bu bellekler ancak düşük zamanlama ile çalıştığında mantıklı bir seçim oluyor. Bu tür bellekler genelde "Overclocker Ram" olarak adlandırılıyor ve oldukça yüksek fiyatlara satılıyor. Bu tarz bir belleğe sahip olmak normal bir kullanıcı için gereksiz.

Hızlı ve öfkeli: Daha yüksek performans için ne yapmalı

Bellekleri gereğinden daha hızlı çalıştırmak mümkün. Bunun en güzel yolu yukarıda da anlattığımız gibi ya frekans değerini yükseltmek ya da gecikme zamanını düşürmekten geçiyor. Frekans değeri, anakartın BIOS'undan yükseltilebiliyor. Intel ve AMD tabanlı sistemlerde, bellek frekans değeri, FSB'nin artması ile sağlanabiliyor. Bu belirli bir yere kadar mümkün. Daha fazlasını almak için belleğe giden voltajın artması gerekiyor. Bu değer gerek overclock yazılımları gerekse anakartın BIOS'undan yapılabilir. Tabii bunları gerçekleştirmek tek başına yeterli değil. Gecikme zamanının da düşük olması şart. Düşük gecikme zamanlı bellekler çok performanslı çalışabiliyor.

Yaptığımız testlerde en iyi performans, yüksek bir frekans değişimi ile minimum gecikme zamanlı belleklerden elde ettiğimizi söylemeliyiz. DDR2 533 MHz'lik bir bellek, 667 MHz ve 4-4-4-15 zamanlı bir çalışmada oldukça iyi bir performans değeri verebiliyor. 533 MHz'den 667 MHz'e geçiş performans artışı gösteriyor. Fakat gecikme zamanını düşürmek, frekansı yükseltmekten çok daha verimlilik sunuyor. Buna ek olarak Dual Channel teknolojisi de pratikte işe yarıyor. Bu teknoloji ile ekstra bir değer kazanılıyor.

Sonuçta Dual Channel teknolojisinde, yüksek frekans değeri ve düşük zamanlama ile üst seviye bir performans artışı sağlanıyor. Eğer bellek gerilim değerine ilişkinilmezse performans artışının sağlıklı gerçekleştirildiğini söyleyebiliriz. Yine de hatırlatalım: Gecikme zamanının ayarlanması ve buna ek ola-

DDR 3 2007'de hazır:
Intel'in yol haritasında
DDR 3 bellekler
görölmeye başladı bile.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ A'dan Z'ye bellekler

PİYASADA BULUNAN BELLEK MODÜLLERİ

» Bu ürünlere dikkat!

Bu bölümde piyasada bulunan kaliteli bellek modüllerinden kısaca söz edelim istedik. Gelişen teknoloji ile bellek modüllere de ciddi bir yatırım yapmak gerekiyor. Biz de bu bellek modüllerini sizler için inceledik.

Kingston:

Hem normal kullanıcılara hem de profesyonellere: Kaliteli bellek modülleri ile tanıdığımız Kingston, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de söz sahibi bir firma. Kingston birçok ürüne sahip. Bunlardan en önemlisi ise DDR ve DDR2 olarak üretilen HyperX serisi bellek modülleri. 900 MHz'e (DDR2) kadar bulunan Hyper X serisi,

zamanlama değeriyle de kendinden söz ettiriyor. Overclock tutkunları için pasif bir soğutucuya da sahip olan Kingston, performans darboğazı gibi önemli bir engeli ortadan kaldırmayı biliyor. Kingston, normal kullanıcılar için de kaliteli ürünlere sahip. En büyük özelliği ise mükemmel uyum ve her kesime uygun fiyat politikası ile satış yapması.

Adata

Her kesime uygun: Ülkemizde yeni yeni tanıştığımız Adata, dünyada önemli bir yeri olan bellek markalarının başında geliyor. Yeni başlayanlardan profesyonel kullanıcı-

lara kadar geniş bir ürün portföyüne sahip olan Adata, hem DDR hem de DDR2 bellek modüllerine sahip. 500 MHz DDR bellekler oldukça iyi CAS zamanlama değerleri ile ilgi çekerken, DDR2 belleklerde 800 MHz sınırına dayanmış durumda. AT1 gibi çeşitli üreticilerden uyum sertifikasına sahip olan Adata, Vitesta mo-

delleri ile beğeni topluyor. Bu bellek türünde de soğutma unutulmamış.

Mushkin

DDR ile iddialı: Mushkin bellekler daha çok AMD'li sistemlerde söz sahibi olan bellek markalarından biri. Birçok profesyonel kullanıcı bu bellek türünü özellikle tercih ediyor. Nedeni de yüksek frekans değerlerine overclock edilmesi ve bu esnada CAS zamanlamasında minimum derecede fedakârlık etmesi. Bu bellek türü DDR alanında Corsair ile kapışabilecek güçte. Fakat aynı-
sını DDR2 bellekler için söylemek mümkün değil. Mushkin bu alanda iddialı ürünlere sahip fakat bu Corsair'e üstünlük sağlamak için yeterli değil.

Corsair

En iyisini isteyenlere: Corsair bir overclock'çunun hayal edebileceği tüm ürünlere sahip bellek firması. Yüksek frekanslı belleklerden tutun, yüksek bir gerilime dayanabilen ve düşük CAS zamanlamasına sahip olan geniş bir ürün portföyüne sahip. Üstün performans için birebir olan bu bellekler, ne yazık ki oldukça pahalı fiyatlara sahip. Birçok modelde platin ısı dağıtıcısı bulunuyor. Hatta bazılarında da sanki bu özellikler yetmiyormuş gibi ayrıca çalışma yoğunluğunu gösteren bir led takımı yer alıyor.

DDR550 ve DDR2 1066 bellekler, Corsair'in en iyileri arasında. Bu yüzden de kesinlikle en iyisini isteyen kullanıcıların kaçırılmaları gereken bir marka.

rek frekans değerinin değiştirilmesi görüldüğü kadar kolay değil. Nedeni, belleklerin belirli standartlara sahip olması ve overclock sayesinde bu standartların çok üstüne çıkması. Uzun sü-

re yük altında çalıştırılan bu bellekler, belirli bir süre sonra iflas edebiliyor. Bu yüzden işlemler sırasında tıkanıkların meydana gelmesini normal karşılamak gerekiyor. Aksi takdirde mavi ekran,

restart veya sistemin hiç açılmaması gibi sorunlar oluşabiliyor. Böyle bir durumda belleğin değerlerini eski haline getirmek ya da anakartın BIOS'unu sıfırlamak gerekiyor.

Kimin dediği oluyor: Intel mi yoksa AMD mi?

Bellek dendiğinde akla ilkin Intel veya AMD gelmekte. Neden mi?

Çünkü her ikisi de, çıkardığı işlemcilerle var olan bellek türlerini değişime itmeye yeterli güçte üreticiler.

SDRAM belleklerle çalışan sistemlerin artık üretilmemesi ve DDR'ın da yavaş kalması, Intel cephesini DDR2'ye geçirdi. Öyle ki, LGA 775 işlemci yuvalı masaüstü sistemlerden tutun sunucu sistemlerine kadar DDR2 kullanılmaya başlandı. Intel bu yüzden DDR2 baskısını arttırmış durumda. Gelecekte Intel, DDR2'yi daha geniş alanlarda kullanmaya kararlı. Buna en son örnek, dizüstü sistemlerinin de DDR2 teknolojisine geçmesi.

Peki bu durumda AMD cephesi ne yapıyor. DDR2 bellekler ileride kesinlikle desteklenecek. Tek sorun bunun ne zaman olacağı. AMD burada doğru zamanlamaya oynuyor. AMD, DDR2 belleklerinin iyice yaygınlaşmasını, performanslarının artmasını ve fiyatlarının düşmesini bekliyor. AMD, çift çekirdekli işlemcilerinin çıkması ile bu yeni teknolojiye geçmeyi düşünüyordu. Zaten bant genişliği artmış durumda. Ama çeşitli nedenlerden dolayı halen DDR bellek modüllerini desteklemeyi sürdürüyor. AMD için değişim yeni işlemcisi AM2'nin çıkması ile yaşanacak. Bu yeni işlemci yeni bir yonga seti ile piyasaya sürülecek. Bu sayede de ilk kez DDR2'ye geçilmiş olacak. AMD zaten buna mecbur. Çünkü yeni işlemciyi beslemek ancak DDR2 belleklerle mümkün.

Geleceğe bakış: DDR 3 bellek modülleri yolda

DDR 3 belleklerin prototipleri hazır. Seri üretimin 2007'de başlaması ön görülüyor. Bu yeni bellek türü için elbette birçok soru var. Bazılarını şimdiden yanıtlamakta fayda var:

BELLEKLERDE YÜKSEK PERFORMANS

Bellek modülleri					
Model	512 MB DDR2 533	1 GB DDR2 533	512 MB DDR2 533	1 GB DDR2 533	1 GB DDR2 533
Adet	2	1	2	1	1
Toplam Kapasite	1 Gbyte	1 Gbyte	1 Gbyte	1 Gbyte	1 Gbyte
Zamanlama	5-5-5-15	5-5-5-15	5-5-5-15	5-5-5-15	5-5-5-15
Dual Channel	Var	Yok	Var	Yok	Yok
Etkin frekans	667 MHz	667 MHz	667 MHz	667 MHz	533 MHz
Etkin zamanlama	4-4-4-15	4-4-4-15	5-5-5-15	5-5-5-15	5-5-5-15
Test sonuçları					
PC Mark 05					
Memory Score	3789	3761	3760	3708	3696
PC Wizard					
Bellek Geçikme süresi	94 / ns	93 / ns	97 / ns	96 / ns	100 / ns
Crystalmark					
Toplam değer	9.955	8.764	8.743	8.254	7.535
Okuma	4.689	4.022	3.965	3.858	3.459
Yazma	2.033	1.738	1.812	1.610	1.560
Okuma / Yazma	1.831	1.637	1.784	1.506	1.395
Önbelleğe yazma	1.380	1.345	1.160	1.258	1.099
Sysmark					
Bellek bantgeniřlięi	4.363	4.301	4.311	4.248	4.198
SiSoft Sandra					
Bantgeniřlięi Integer Buffer	5.030	4.563	4.958	4.868	4.526
Bantgeniřlięi Floating Buffer	5.025	4.566	4.937	4.845	4.524

Yukarda da anlattığımız gibi DDR2 bellekler 1,8 volt'luk bir gerilim değeri ile çalışıyor. DDR 3 belleklerde bu değer 1,5 volt'a inmiş durumda. Piyasaya sürülmesi düşünülen ilk model 512 MB'lık bir kapasiteye sahip olacak ve 1.066 MHz frekansında çalışacak. DDR 3-1066 olarak adlandırılacak bu belleğin en önemli farkı ise 80 nm mimarisinin yanı sıra I/O frekans değerinin DDR2'ye göre daha yüksek olması. Söz konusu değişim, bu bellek türünü saniyede 800 Mb'lık bir bant genişliğine ulaştırıyor. DDR 3 bellekler bu değişim

ile DDR 3-1333 ürünlerle de desteklenecek. Bu değer, Intel'in gelecekteki 1333 MHz FSB'li Conroe işlemcilerle eşit olması bakımından şaşırtıcı. Fakat değişim bununla sınırlı kalmayacak. Çünkü 2008 yılında DDR 3-1600 bellek modülleriyle de tanışacağız.

DDR2'ye herkes geçecek, DDR 3'e hazırlıklar başladı

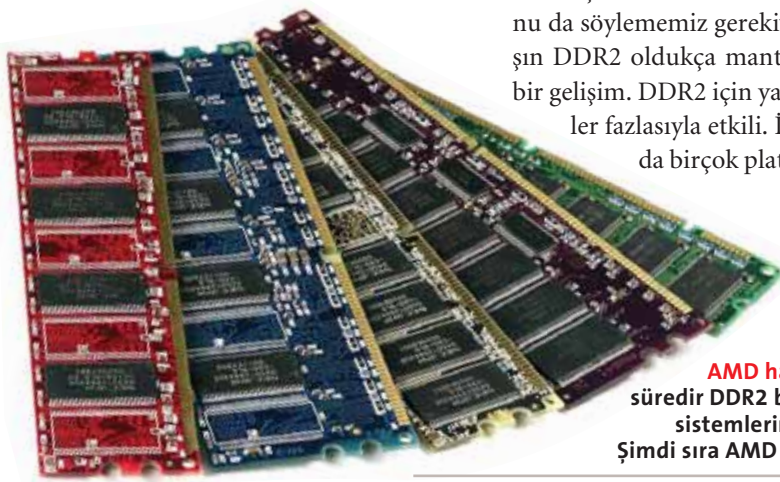
DDR zaman içinde oturmuş ve sorunsuzca çalışan bir teknoloji. Bu teknolojiyle oldukça iyi bir performans elde etmek mümkün. Hatta daha fazla performans için az da olsa rezervlerin olduğunu da söylememiz gerekiyor. Buna karşın DDR2 oldukça mantıklı ve başarılı bir gelişim. DDR2 için yapılan değişimler fazlasıyla etkili. İlerleyen aylarda birçok platformda rahat-

lıkla kullanılacağına kesin gözüyle bakılıyor. Zaten DDR bellekler de benzer bir süreçten geçti. Başlangıçta DDR bellekler SDRAM belleklere göre daha performanslı değildi. Ayrıca platform uyum sorunu da yaşanmaktaydı. Yani teknoloji tam oturmamıştı. Fakat zamanla ve frekans değerlerinin yükselmesiyle, gerçek güçleri ortaya çıktı ve piyasada iyi bir yer edindiler. Şu an sıra DDR2 belleklere geçmiş durumda. Hatta özellikle Intel platformlarda uzun süredir kullanılıyor. Yinede yeni teknolojilerin peşi bırakılmış değil. Örneğin DDR 3 hakkında çalışmalar başladı. Hatta ilk prototiplerle testler başladı bile.

Bu bellek türü esasında çok da yeni değil. Ekran kartlarında kullanılıyor ve oldukça büyük başarı da sağlıyor. Yine de masaüstü sistemlere fazlasıyla yeni. Dolayısıyla ilk ürünlerin pahalı olması da ters karşılanmamalı. Ne de olsa bunu her yeni bellek türü yaşamıştır. Tek yapılması gereken teknolojinin oturmasını ve yaygınlaşmasını beklemek ve alınabilir hale gelmesi için sabretmek. ■

Ecevit Bıktım, ecevitb@chip.com.tr

MCSE+MCSA

AMD hazır: Intel uzun süredir DDR2 bellekleri kendi sistemlerinde kullanıyor. Şimdi sıra AMD platformlarda.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Yeni teknolojilere geçiş

Alsak mı, beklesek mi?

LCD TV ve ya Centrino Duo'ya sahip olmayı kim istemez ki? 2006'nın donanımlarını inceledik ve almak için erken olup olmadığını yorumladık.

Cebit gibi fuarlar, yeni teknolojilerin gelişini gösteren ve sunulan ürünlerin yakında piyasada satılacağı gibi çeşitli mesajlar veren büyük organizasyonlar. Bu fuarlara bakarak Centrino Duo dizüstü sistemlerden tutun, PC ve ev elektroniğinde kullanılan HD-DVD ve Blu-Ray oynatıcılar ile dünya kupasının geniş ekranlı HD televizyonlarına kadar, tüm bu yeni ürünlerin yakında evlerimizi süsleyeceklerini söyleyebiliriz. Siz de kabul edersiniz ki böyle bir gelişmede, teknoloji çılgınları boş durmayıp paralarını bu teknolojilere yatırmak isteyecekler. Fakat bu teknolojilerin, her ne kadar yeni olsa da, beraberinde köklü bir değişiklik getirmedikleri iyi bilinmeli. Bu yüzden aceleci davranmamak gerekiyor. Kim bilir, belki de dizüstü sistemler, TFT ekranlar ya da LCD televizyonlar kısa sürede ucuzlayacak.

Bu yazımızda işte bu soruları cevaplandırmayı çalıştık ve yeni teknolojiye geçiş için vaktin erken olup olmadığını, yoksa biraz daha beklemenin mi mantıklı olacağını, kısaca anlatmak istedik.

**Herkese bir tane lazım:
Centrino-Duo dizüstü sistemler**

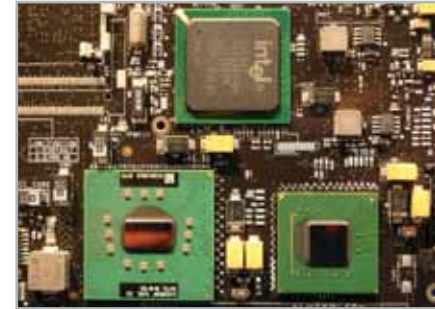
Intel, Centrino-Duo ile başarılı adımlarının gerisini getirmeyi planlıyor. Yani cazip fiyatlarla, oldukça hafif ve çift çekirdek gibi yeni özelliklerle donatılmış ürünleri piyasaya sunacak.

Evet, fiyata önem veren okurlarımız sevinebilirler. Yeni dizüstü platformu olan Centrino Duo sayesinde dizüstü bilgisayarların fiyatı düşecek. Öyle ki, 1.000 doların altına, tanınmış bir üreticiden, geniş ekranlı, W-Lan özellikli, bellek kart okuyuculu, DVD yazıcı y-

ni nesil bir dizüstü PC'ye sahip olabileceksiniz. Gelişmeler, ev kullanımı için biçilmiş kaftan; tabii 3B oyunları oynamadığınız sürece.

1.000 dolara Centrino Core Duo

Centrino Duo'ya sahip olmak yaklaşık 1.000 dolarlık bir maliyet ile başlıyor. Örneğin Yakumo Mobilium Q7M Duo

Intel "Leap Ahead": Intel, Centrino-Duo ile bir adım önde olmak istiyor.

YW, 14,1 inç ekran, çift çekirdek mimarisi ve 1,3 megapiksel kamerası ile buna iyi bir örnek. Yakumo ilk bakışta modern görünse de, üzerinde bulunan entegre grafik işlemcisi ve benzerlerinden biraz daha yavaş olan bellek modülleri bu işi bozuyor. Bu esasında bilindik bir yöntem. Çünkü birçok üretici Centrino Duo'nun maliyetini düşürmek için benzer yollara başvuruyor. Bu taktikler arasında, modern teknolojiyi eski kasa sistemine entegre etmek ya da 533 MHz bellek modülleri ile Bluetooth 2.0 teknolojisinden vazgeçmek de var. Bu konuyu göz ardı etmemekte fayda var, zira bu sayede normal Centrino dizüstü sistemleri, ödediğiniz paranın karşılığı- nı daha iyi veriyor.

Dizüstünde çift çekirdek mimarisi ne kadar mantıklı?

Intel'in çift çekirdek mimarisine sahip olmak istiyor musunuz? Peki, bunun için en azından 1.500 dolar ödemeye hazır mısınız? Evet, bu fiyata 15,4 inçlik ekran gibi üstün özellikleri barındıran ve Centrino Duo mimarisini de destekleyen bir ürün almak mümkün. Örneğin Asus A6JA-Q001H.

Buraya kadar her şey tamam. Fakat iki çekirdekli bir işlemci ne gibi avantajlar sağlıyor? Hemen söyleyelim: Bu özellik sayesinde, işlemcinin çalışma rezervleri, birçok uygulamayı çalıştırmada yeterli oluyor. Bu özellikle çeşitli veri akışının kopyalanıp yazıldığı veya bir video DVD'yi sisteminize kopyaladığınızda kendisini gösteriyor. Böyle bir durumda %70 ile %90'a varan işlemci yükü, internette gezintiyi sıkıcı bir slayt gösterisine dönüştürebilir.

Çift çekirdekli işlemciler işte burada öne çıkıyor ve sözünü ettiğimiz bu olumsuz durumun gerçekteşmesini engelliyor, her ne kadar da her gün DVD kopyalamasak ve işlemci yükü kısa sürede tavana vursa da.

Belirli uygulamalar daha performanslı çalışıyor. Her şeye rağmen çift çekirdek mimarisinin mantıklı olduğunu söylemeliyiz. Çünkü Rendering ve Raytracing gibi uygulamalarda çoklu

CHIP'İN TAVSİYESİ

Asus A6JA-Q001H

Asus'un bu dizüstü sistemi, yeni nesil Centrino Duo neslinin tipik bir temsilcisi. Oldukça başarılı bir tasarıma sahip olan bu ürün, 15,4 inçlik ekranın altında işten eğlenceye kadar birçok isteği yerine getirebilecek donanımına sahip sabit diskten tutun, ekran kartına, ve hatta belleğe varıncaya dek hepsi en güncel teknolojiye sahip ve bundan dolayı da performanslı. Sistemde, Bluetooth 2.0, web kamerası ve Intel'in yeni WLAN modülü (802.11 a/b/g desteği) de yer alıyor.

Fiyat: Yaklaşık 1.500 dolar

Acer Aspire 5502 WXMİ

Acer, 5502 WXMİ modeli sayesinde (1.000 dolar civarında) birçok isteği yerine getiren bir Centrino paketi sunuyor. Üzerinde bulunan 14,1 inçlik TFT ekran ile 1.280 x 800'lük bir çözünürlüğü destekleyen ürün, 2,4 kg'lık ağırlık değeri ve üç saatlik pil çalışma süresi ile uygun bir mobil kullanımı sunuyor. 1,73 GHz'lik Pentium M 740 işlemcisi, 1 GB'lık sistem belleği ve 100 GB kapasiteli sabit disk, oldukça performanslı bir çalışma için düşünülmüş. Üzerinde bulunan Mobility

Radeon X700 grafik işlemcisi ile ara sıra oyun da oynayabilirsiniz.

Fiyat: Yaklaşık 1.000 dolar

çekirdek mimarisi oldukça yüksek bir performans sağlıyor. Buna ek olarak Windows XP'nin sonraki sürümü olan Windows Vista da çoklu çekirdek mimarisini destekleyecek.

Centrino Duo'nun sadece işlemci temelli bir platform olmadığını anımsamak gerekiyor. Bu platform daha iyi güvenlik için TPM (Trusted Platform Module), daha esnek haberleşme seçenekleri ve yüksek performansta düşük güç tüketimi gibi özellikleri de beraberinde getiriyor.

CHIP'in yorumu: Almalı mı, beklemeli mi?

Centrino Duo, gerek iş amaçlı gerekse özel kullanım için şimdiden tercih edilebilir. Ucuzlaması için beklemeye gerek yok. Dikkat edilmesi gereken tek nokta, ucuz modelleri tercih etmemek ve 1.500 dolardan daha fazla bir harcama yapmak. Zira 1.000 dolar civarında satılan ürünler, normal Centrino dizüstü sistemlere oranla daha düşük kaliteli donanım bileşenleriyle sunuluyor.

Blu-Ray ve HD-DVD: Sahip olmaya değer mi?

DVD'nin geleceği için birçok şey söylendi. Hatta Cebit'de, söylenenlerin birçoğu da gerçek oldu. HD-DVD ve Blu-Ray cihazlar, henüz yaygın değilse de, nihayet piyasada. Bu teknolojilere geçmek için yeterince zaman var.

Normal çözünürlükteki televizyonların PAL biçimine göre beş misli daha iyi bir çözünürlük değeri ile karşımıza çıkması tek başına yeterli değil. Bu televizyonları destekleyecek geniş kapasiteli medyaların da piyasaya sunulması şart. HD-DVD ve Blu-Ray işte burada büyük bir önem kazanıyor. Çünkü her ikisi de gelecekte DVD'nin yerini almak için geliştirilmiş. Buraya kadar her şey iyi ve güzel görünüyor. Fakat yalnızca standartlar geliştirilerek bir ilerlemenin kaydedilemeyeceği bilinmeli. Bu yüzden, bu standartlar ile içerik, uygun medyalar ve bu medyaların oynatılacağı cihazların da piyasada bulunması gerekiyor.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Yeni teknolojilere geçiş

Dünya kupası ve oyun konsolları ilgiyi artıracak

İçerik sağlanmış durumda. Fakat oldukça az. Avrupa'da bazı ulusal kanallar HDTV yayınlarına geçti. Bu desteğin, 2006 Dünya Kupası'nı en yüksek kalitede sunmak için artacağı düşünülüyor. Buna ek olarak bazı uydu kanalları da HD içerikli yayınlar yapıyor. Yalnız bu yayınların birçoğu, kalitesi artırılmış PAL görüntülerinden oluşuyor. Bu yüzden oyun konsollarının, piyasaya bir hareket getireceği düşünülüyor.

Örneğin Microsoft'un Xbox 360 ürünü şimdiden 720 düşey noktadan oluşan bir resim çözünürlüğünü destekliyor. PAL standardında bu değer 576 olduğunu düşünürsek, söz konusu değer iyi olduğunu söyleyebiliriz. Yine de desteklenen oyunlar DVD medyalarında satılıyor.

Microsoft, ancak bu sene içinde yüksek kapasiteli medyaları oynatabilen bir HD-DVD sürücüsüne geçmeyi düşünüyor. Sony buna karşın, 2006'nın sonlarına doğru piyasaya çıkacak olan Playstation 3 ürünü ile Blu-Ray teknolojisine oynuyor.

İlk HD medyası sonbaharda piyasada

LG ve NEC gibi üreticiler yeni nesil standardını destekleyen ürünleri hem PC hem de dizüstü piyasası için üretmiş durumda. Bu ürünler sonbaharda piyasada olacak. Bununla birlikte HD-DVD ve Blu-Ray videolar da satışa sunulacak.

Yeni medyalarla sunulacak olan bu sinema filmlerinin normal DVD medyalarından %20 daha pahalı olması bekleniyor. PC ve dizüstü sistemler için geliştirilen ürünlerin fiyatı hakkında ise henüz net bir cevap yok.

Tüketici elektroniği alanında şimdilik sadece Toshiba, HD-A1 modeli ile ilk HD-DVD oynatıcısını piyasaya sürmüş durumda. Yaklaşık 600 dolarlık fiyata sahip olan bu ürün, sadece Amerika'da satılıyor.

CHIP'IN TAVSİYESİ

LG GSA-4167B DVD yazıcı

LG'nin bu güzel ürünü piyasadaki tüm DVD medyalarının yanı sıra DVD-RAM'leri ve çift katmanlı medyaları da destekliyor. Oldukça yüksek bir yazma hızına sahip olan bu ürün, sessiz çalışıyor ve yazma kalitesi ile de kendisinden söz ettiriyor. Tüm bu özelliklerin uygun fiyatla birleşmesi LG'yi vazgeçilmez kılıyor.

Fiyat: Yaklaşık 50 dolar

Panasonic DMR-EH56 DVD kaydedici

Panasonic'ın bu DVD kaydedicisi oldukça yeni ve başarılı bir ürün. DMR-EH52'nin yerine geliştirilen bu ürün, sezgisel menüsü sayesinde kolayca kullanılabilir. Üzerinde bulunan 160 GB'lık disk birçok TV yayını kaydetmek için yeterli. Ayrıca ürün, tüm DVD biçimlerini destekliyor ve bir DVD oynatıcısı olarak da başarılı bir tablo çiziyor.

Fiyat: Yaklaşık 500 dolar

Sabit diskli DVD kaydedici: Panasonic DMR-EH56, 160 GB'lık sabit diske sahip.

CHIP'in yorumu: Teknoloji oturmalı

Ülkemizde HD-DVD ve Blu-Ray ürünleri satışa sunulmuş değil. İlk ortamla- rın ve cihazların ancak sene sonunda piyasaya sürülmesi bekleniliyor. Bununla birlikte iki biçim arasında seçim yapmanız da gerekiyor. Bu yüzden bizim tavsiyemiz acele etmemek ve biraz daha beklemek. Bu süre zarfında da DVD, DVD kaydediciler ve DVD yazıcı ürünlerle zaman geçirmek daha doğru olur.

LCD TV ve Plazma: Oturma odası- na geniş ekranlar

Zarif, ince ve çok yönlü. LCD ve Plazma televizyonlar kendilerini bu şekilde tanıtıyor. Bu ürünler sadece TV yayını vermekle kalmıyor, aynı zamanda HD teknolojisi sayesinde geleceğin yüksek çözünürlüklü yayın kalitesini de destekliyor.

Düz kare ve ince ekranlar yüksek satış fiyatlarına rağmen normal televizyonlardan daha çok satılıyor. Nedenini biliyor musunuz? Çok basit: İnsanlar 4:3 biçimindeki eski televizyonlarında haberler ve hava durumlarını seyretmekten bıktılar. Üst ve alt kısımda yer alan kalın siyah çizgilerden de sıkıldılar. Birçok televizyon yayını artık geniş ekran biçiminde yayına başladı. 16:9 biçimli bir televizyonun çok havalı durduğunu da inkâr edemeyiz. Tabii birçok kişinin yaklaşan dünya kupası için hazırlık yaptığını da unutmamak lazım. Ne de olsa birçok televizyon kanalının bu yılın spor olayını geniş ekran yayınlama- cağına dair haberler aldık.

Argümanlar konuşuyor. Bir LCD ya da bir Plazma TV ince tasarımı, düşük güç tüketimli, uygun biçimli ve bildiğimiz Pal sinyallerinden çok daha yüksek çözünürlüklü. Microsoft Xbox 360 ve bazı uydu kanallarına bakacak olursak bunun aksini iddia etmek yanlış olur. Buraya kadar her şey iyi güzel. Fakat bu özelliklere sahip olmak ancak başarılı bir televizyon elektroniği ile mümkün. Aksi takdirde maliyeti düşürmek için sinyal dönüştürücüde yapılan bazı kısıtlamalar yüzünden, kötü bir PAL resmi veya (örneğin borsa haberlerindeki alt ekranda geçen yazılı bilgilerin bozulması) kutucuklar ve basamaklardan oluşan başarısız bir HD sinyaliyle karşılaşabilirsiniz.

HD-Ready logosu ile bağlantı çeşidine dikkat

! DİKKAT: Sadece HD Ready logosuna sahip cihazlar, üzerinde doğru bağlantıları bulundurup, yüksek çözünürlüklü resimleri destekliyorlar. HDTV Compatible (HDTV uyumlu) gibi logolar birçok reklamda görülebiliyor. Bu logoları gördüğünüzde üründen →

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Yeni teknolojilere geçiş

CHIP'İN TAVSİYESİ

Yakumo 32 inç LCD TV

80 ekran televizyonlar için uygun fiyatlı bir seçenek yakında Yakumo'dan gelecek. Bu ürün yaklaşık 1.000 Euro'luk bir fiyat ile HD-Ready logolu, 16:9 biçimini destekliyor ve 81 cm'lik bir ekrana sahip. Gerekli olan tüm bağlantıları da içeren Yakumo'da, Scart ve S-Video girişleri de unutulmamış. Ürünü ne yazık ki test etme şansımız olmadı. Ama teknik verilere bakıldığında oldukça fazla özellik sunduğunu söylemeliyiz.

Fiyat: Yaklaşık 1.000 Euro

uzak durmanızı tavsiye ederiz. Nedeni, bu ürünlerin kesinlikle HD Ready logosu gibi eksiksiz bir teknoloji desteğine sahip olmamaları. HD Ready logosunu hak etmek için en az 720i çözünürlük değerinin yanı sıra, HDCP kopya korumalı DVI ya da HDMI dijital girişleri ve analog bir YUV girişi şartları sağlanması gerekiyor. Kısaca, alacağınız yeni nesil televizyonun uzun süre kullanmak istiyorsanız, HD Ready logosu ile birlikte Video, S-Video ve Scart girişlerine de sahip olan bir cihaz tercih etmek en doğrusu olur. Bu sayede eski DVD oynatıcısını ve uydu bağlantısını da korumuş olursunuz.

Büyük bir görüntünün yanına tok bir ses şart

Birçok ince ekranda, toplam ses gücü yeterli olmuyor. Sesler tok olmaktan çıkıp, çok zayıf kalabiliyor. Maliyeti yüksek modellerdeyse bu tür bir sorun yok. Nedeni, bu modellerle birlikte oldukça

kaliteli hoparlörlerin de verilmesi. Bazı cihazlarda ses çıkışı başka kaynaklara veya doğrudan başka hoparlörlere bağlanma imkânı da sunuluyor. Bu tür ürünler gözden kaçmamalı. Çünkü ancak bu ürünler sayesinde çok kanallı ses işlevi özelliğine, yani ev sineması keyfine sahip olunabiliyor.

CHIP'in yorumu: Amacınız belirleyici

HD içerikler ilginizi çekmiyorsa, eski televizyonunuzu değiştirmesiz de olur. Bunun dışında kalan kullanıcılar yeni nesil ince ekranları tercih etmelidir. HD Ready logosu, başarılı bir elektronik aksam ve kaliteli bağlantı çeşitleri, hem PAL hem de geleceğin HDTV biçimi için aranan özelliklerin başında geliyor.

LCD ya da Plazma arasındaki seçim ise tamamen kullanıcıya kalmış durumda. Bizim söyleyebileceğimiz tek şey 1 metre altındaki ekranlarda LCD televizyonların fiyat avantajına sahip olduğu. Bu durum, 1 metre üstü ekranlarda Plazma ekranlara doğru kayıyor.

Intel iV teknolojisine sahip PC ve tüketici ürünleri

Intel'in ViiV teknolojisi sayesinde PC sistemleri nihayet oturma odalarında yerlerini alıyor. Aopen ve Shuttle gibi üreticiler bir DVD oynatıcıdan büyük olmayan, oldukça sessiz çalışan ve kullanımı da çok kolay olan ürünlerini görücüye çıkardı.

Hepsi bir büyü mü, yoksa nihayet oturma odasına beklenen geçiş sağlandı mı? Intel ViiV platformu ile PC tabanlı dijital eğlenceyi kolay kullanılabilir hale getirdi. Intel bunun için çok uğraştı ve platformun düzgün çalışması için de birçok koşul sağladı. Örneğin bir cihazın ViiV logosuna sahip olabilmesi için üzerinde Intel yonga setinin yanı sıra, bir W-Lan modülü ve çift çekirdek (Pentium D ya da Core Duo) teknolojisine uygun bir işlemci barındırması gerekiyor. Bununla birlikte Media Center Edition ve kopya koruması işlevi sağlayan ViiV yazılımlar ile bir uzak-

tan kumanda cihazı da şart.

ViiV sertifikalı tüketici elektroniği PC sistemler için çeşitli örnekler yok değil. Örneğin bir DVD kaydedici gibi görünen Shuttle'ın M2000 ürünü ya da miniPC biçimindeki Aopen MP 945-VX ürünü bu alanda ki ilklerden. Buna karşın tüketici elektroniği konusunda uzmanlaşmış firmalardan olan Sony, Samsung ve Philips gibi firmalar ancak bu senenin sonuna kadar ürünlerini piyasaya sunacaklar.

Bu konseptin içeriği, genelde internet üzerinden sağlanacak. Intel bu alanda AOL, Google, MTV ve Clickstar gibi firmalarla anlaşmış. Öyle ki, anlaşmaya göre uzaktan kumanda yardımı ile bu içerikler satın alınabilecek. Bu senenin sonunda çıkacak olan HD-DVD ve Blu-Ray cihazların yayılması ile ViiV PC'ler için uyumlu medyalar da bulunabilecek.

ViiV platformlarda bir sorun olarak yansıtılan yavaş açılış ve kapanış işlevi, Quick Resume özelliği ile ortadan kalmış görünüyor. Bu özellik sayesinde kısa bir süre içinde cihaz açılıp kapanabiliyor. Dezavantajı ise, normal kullanımda bile aynı güç tüketimine sahip olması.

CHIP'İN TAVSİYESİ

Shuttle Media Center M1000

M1000, DVD kaydedici biçiminde ve ideal oturma odası PC platformuna en yakın ürün. Bu sistem oldukça performanslı ve sessiz çalışıyor. Ayrıca ev sineması tutkunları hesaba katılarak tasarlanmış. Dijital ve analog olarak çoklu kanal desteği sunan Shuttle, sahip olduğu komponent çıkışı sayesinde, ince ekran TV'lere ve projeksiyon cihazlarına da bağlanabiliyor.

Fiyat: Yaklaşık 2.000 Euro

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Yeni teknolojilere geçiş

CHIP'in yorumu: Zamana bırakın

ViiV bir sonraki nesile geçmek için doğru bir adım. Fakat bu onu satın almak için yeterli değil. Bu teknolojiye sahip sertifikalı cihazlar bu yıl içinde piyasaya çıkacak. ViiV platformu mükemmel bir ev eğlence istasyonu, oyun konsolu, DVD oynatıcısı veya bir internet gezgini olarak ne kadar uygun olduğunu ise zaman gösterecek. Bu konuda şimdilik bir şey söylemek için henüz çok erken. Merakını gidermek isteyen kullanıcılara tavsiyemiz, sorularına yanıtı üzerinde Media Center Edition işletim sistemi bulunan PC ve dizüstülerde aramaları.

TFT'ler: Asil, performanslı ve alınabilir.

Masaüstü ekranların yeni trendi: Artan ekran büyüklüğü ve estetik kasalar. Gün geçtikçe daha çok üretici 16:9 biçimine geçiyor. Sıra tüketici elektroniğine ait dizüstü sistemlere de geliyor.

Piyasada çok sayıda TFT ekran bulmak mümkün. 17 inçten (43 cm) tutun da 30 inç (76 cm) kadar olan modeller, 300 ile 3.000 dolar arası fiyat yelpazesinde yayılmışlar. Aralarında en büyük ilgiyi ise kuşkusuz 1.280 x 1.024 çözünürlüğe kadar çıkabilen 19 inçlik modeller çekiyor. Bu ilginin nedeni, bu ekranlarda yazıların ve sembollerin 17 inçlerle kıyasla daha rahat okunabilmesi. 19 inçlik modeller bu özellikleri sayesinde daha konforlu kullanım sunuyor.

Yeni trend: Geniş ekranlı TFT'ler

20 ve 23 inçlik modeller (50 ile 58,5 cm) gün geçtikçe daha çok rağbet görüyor. Örneğin Dell'in 2005FPW modeli 1.680 x 1.050 piksel çözünürlük desteği ve 650 dolarlık fiyatı ile uzun süredir piyasada. Acer, AL2016 modeli ile aynı çözünürlük değerini yaklaşık 450 dolara sunuyor. Bunlar fazlasıyla ilgi çeken özellikler. Fakat özellikle 19 inçlik TFT ürünlerini satın alırken, dikkat etmeniz

CHIP'İN TAVSİYESİ

Benq FP91V

19 inçlik bu TFT monitör, grafiikerlerin işine yarar. Buna karşın oyun sevenler ve fiyat/performans oranına dikkat eden kullanıcılar için biçilmiş kaftan. Yüksek kontrast ve parlaklık değerinin yanı sıra, gerek duyacağınız tüm bağlantıların ve hoparlör - kulaklık girişlerinin bulunması büyük avantaj. Özellikle oyun oynarken kendini belli ediyor. **Fiyat: Yaklaşık 350 dolar**

Dell 2005FPW

Dell'in 20 inçlik geniş ekran ürünü birçok alanda kullanılmak için tasarlanmış. Sahip olduğu çeşitli girişlerin bir düğme yardımıyla rahatlıkla kontrol edilebilmesi, sağlam bir ayak yapısına sahip olması, dönebilmesinin yanı sıra yükseklik derecenin de ayarlanabilmesi, ürünün güçlü yanları. Ürünün renk ve kontrast dağılımı oldukça başarılı. Tek kusuru ise tepki süresinin oyun tutkunlarını hayal kırıklığına uğratması, yani hareketli oyunlar için biraz yavaş kalması. **Yaklaşık: 650 dolar**

ve buna karşın başarılı bir tepki süresine sahip olan TN Film panellerini kullanıyor. Daha pahalı olan ekranlarsa MVA veya S-IPS panellere sahip. Bu ekranlar düşük bir tepki süresinde geniş bir açı değeri ile daha başarılı bir renk doğruluğu oluşturabiliyor. Bu özellikler nedeniyle de ofis kullanımından 3B oyunlara kadar geniş bir kullanım alanıyla ilgi çekiyorlar.

CHIP'in yorumu: Zevk meselesi

Piyasada ürün bolluğu var, ayrıca fiyatlar da oldukça iyi. Dolayısıyla bu tür ürünleri satın alırken hata yapmak neredeyse imkânsız. 4:3 biçimini terk edip, moda haline gelen 16:9 biçimine geçmek tümüyle zevk meselesi. Ama şunu unutmayın: 4:3 biçimine sahip bir ekranda web siteleri ve dokümanlar daha rahat görüntüleniyor.

16:9 biçimli ekranda benzer bir rahatlık için "Pivot" işlevi şart. Yan alanların kullanımı 16:9 biçimli ekranlarda büyük avantaj sağlıyor. Bu, özellikle çeşitli programların ve menülerin bu alanda konumlandırılmasında kendisini belli ediyor.

Özetle: Acele etmeyin bazen beklemek gerekir.

Yeni teknolojiler ilginizi mi çekiyor? Olabilir. Fakat en yenisine sahip olmak her zaman mantıklı değil.

Dizüstü sistemleri ve ince ekranları şimdiden satın alabilirsiniz. HD-DVD, Blu-Ray ve oturma odası PC sistemlerinde ise acele etmemek ve teknolojinin yayılmasını beklemek daha doğru olur.

Centrino Duo: Tam zamanı

Dizüstü sistemlerde çift çekirdek teknolojisi günümüzde kullanılabiliyor. Centrino Duo platformu ile geleceğin teknolojisine şimdiden sahip olmak elinizde. Her ne kadar fiyatı 1.500 doları aşıyor ve etkisi sadece belirli programlarda hissedilebiliyor olsa da. Sözünü ettiğimiz parayı gözden çıkarmak istemeyen kullanıcılara tavsiyemiz, bildiği-

Televizyon keyfinde sınır yok: LCD TV'ler ve Plazmalar geleceğin standardı olan HDTV'yi desteklemeye başladı bile.

miz Centrino sistemlere yönelmeleri. Zira bu ürünlerin fiyat/performans oranı daha iyi.

HD-DVD ve Blu-Ray: Bekleyin

HD-DVD ve Blu-Ray söz konusu olduğunda henüz piyasada düzgün bir teklif görmek mümkün değil. PC ve tüketici elektroniği sektörlerinden gelen ürünler ancak bu yılın sonlarına doğru piyasada bulunabilecek. Üstelik bunların fiyatları da belli değil. Dahası, HD-DVD ile Blu-Ray arasında yaşanan mücadele

sürüyor. Bizim tavsiyemiz, galip belirlenene kadar DVD sürücü, DVD yazıcı ve DVD kayıt edici ürünlerinin dışına çıkmamak.

LCD-TV ve Plazma: Hemen şimdi

İnce bir ekrana şimdiden sahip olmak isterseniz bu yanlış bir karar olmaz. Fakat bu yeni teknolojinin zevkini yaşamak için doğru bağlantı olanaklarının yanı sıra, HD Ready logosuna da dikkat etmekte fayda var. Yeni televizyonu- nuzla, tıpkı eskisiyle olduğu gibi uzun

bir birlikteliği, ancak bu sayede yaşayabilirsiniz.

Oturma odası PC'leri: Acele etmeyin

Intel, ViiV platformu ile önemli bir adım atıyor. PC teknolojisi nihayet oturma odalarına giriyor. Fakat sonbaharda piyasaya sürülecek olan cihazlar hakkında pek bir bilgi yok. Dolayısıyla yeni platformun ne şekilde gelişeceğini görmek ve beklemekte fayda bulunuyor.

TFT ekranlar: Ertelemeye gelmez

TFT ekranlarının avantajlarını artık herkes kabullendi. Bu yüzden 17 inç, 19 inç ya da daha büyük ekranları gönül rahatlığıyla satın alabilirsiniz. Kullanılan modern panellerde, düşük kontrast değeri ve düşük tepki süresi sorunları tarihe karışmış durumda. Bu yüzden, bu senenin modası 4:3 görüntü biçimindeki TFT ekranlar ve 16:9 biçimindeki ürünler. ■

Ecevit Bıktım, ecevitb@chip.com.tr, MCSE+ MCSA

**WORK
SHOP
BİLGİ
MERKEZİ**

Windows & .NET Magazine workshop'ları (BT profesyonellerinin en fazla merak ettikleri konuları kapsayan, profesyonel eğitmenler tarafından gerçekleştirilen seminerler) hakkında tüm güncel bilgiler, katılım ve rezervasyon bilgileri için:

www.winnetmag.com.tr/workshop

*“Hiçbir sorunuz
cevapsız
kalmayacak”*

workshop'larda

1. Türkiye'nin en başarılı eğitmenleri tarafından anlatılan konular...
2. Sizinle aynı sorunları paylaşan ve sorumlulukları taşıyan BT yöneticileriyle fikir alışverişi imkanı...
3. Konforlu ve sakın bir ortamda...
4. Ekonomik ücretlerle...
5. Katılımcılara sürpriz hediyeler...

CHIP TEST&TEKNOLOJİ Açık kaynak Oscar ödülleri

SOURCEFORGE
net

Açık kaynak Oscar'ları sahibini buluyor

İnternet üzerinde en geniş açık kaynak kodlu yazılım içeriğinin sunulduğu adres olan SourceForge.net'in ziyaretçileri 2006'nın en iyi projeleri seçti.

Açık kaynak kodlu yazılımların popülerliği her geçen gün artıyor: Güvenlik ve çoklu ortam araçları, oyunlar ve gündelik yaşamın diğer ihtiyaçları için geliştirilen diğer yazılımlar ticari rakiplerini birçok yönden geride bırakıyor. Kullanıcıların oylarıyla kendi kategorilerinde başı çeken 30 proje şu şekilde sıralanıyor.

GENEL

Açık kaynak kodlu üç klasik yazılım, genel kategoride sağlam bir yere sahip. 7-Zip ücretsiz bir sıkıştırma aracı olarak, eMule ve Azureus ise dosya paylaşım alanında kullanıcıların gözdesi.

1. Sıra: Azureus

Azureus, en yeni dosya paylaşım ağlarından biri olan BitTorrent için tasarlanmış en popüler istemcilerden. Yazılım, orijinal

BitTorrent istemcisinden farklı olarak daha konforlu kullanım özellikleri sunuyor ve eklentilerle genişletilebiliyor. BitTorrent ağında kullanılan teknoloji, yüksek dosya indirme hızlarına ulaşılabilmesini sağlıyor. Çok sayıda özellikle donatılmış bu ücretsiz yazılım, ihtiyaç duyduğunuz dosyalara en kısa sürede ulaşmanızı sağlayacak çoklu dosya in-

dirme, öncelik atama, önizleme gibi işlemlere ve bir IRC istemcisine sahip.

2. Sıra: eMule

eMule, diğer bir dosya paylaşım yazılımı olan eDonkey karşısında güçlü bir alternatif. Bu ücretsiz yazılım, eDonkey2000'in yanı sıra önceden özel bir sunucu seçimi gerektirmeyen Kademli-→

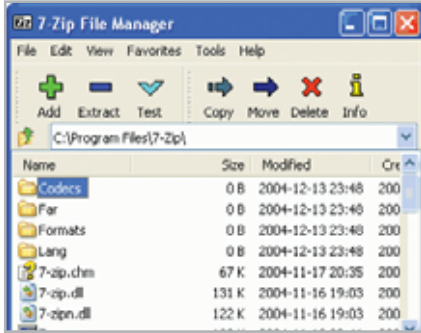

Zirvede: Azureus, Java tabanlı bir BitTorrent istemcisi.

Dosya paylaşımı: eMule, eDonkey2000 dosya paylaşım ağından yararlanıyor.

CHIP TEST&TEKNOLOJİ Açık kaynak Oskar ödülleri

Arşiv dosyaları için: 7-Zip tüm popüler dosya sıkıştırma biçimlerini destekliyor.

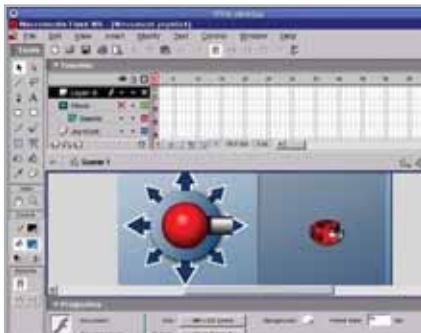
a ağına da bağlanabiliyor. eDonkey2000 ağı büyük boyutlu dosya içeriği bakımından zengin. Çeşitli Linux dağıtımlarını, oyun ve film tanıtımlarını bu ağdan indirmek mümkün. eMule'un program penceresi çok kullanışlı.

3. Sıra: 7-Zip

Açık kaynak kodlu bu araç 7z, ZIP, ARJ, RAR, GZIP, BZIP2, TAR, CAB, RPM ve CPIO gibi birçok güncel sıkıştırma biçimini destekliyor. Nispeten daha yeni olan 7z biçimiyle en yüksek sıkıştırma oranlarına ulaşmak mümkün. 7-Zip aynı zamanda doğrudan çalıştırılabilen (self extracting) 7z biçimli arşiv dosyaları oluşturabiliyor ve Windows kısayol menüsüne eklenebiliyor. Yazılım bu özellikleriyle WinZip ve WinRAR gibi kendi kategorisinde başı çeken ürünler için ciddi bir rakip.

MASAÜSTÜ

Açık kaynak kod dünyasında hemen her amaca yönelik ücretsiz araçlara rastlamak mümkün. Söz konusu araçlar arasında emülatörler, programlama ve grafik tasarım yazılımları yer alıyor.

Windows'suz kalmayın: WINE, MacOS X için bir Windows emülatörü.

1. Sıra: WINE for Mac OS X

Birçok MacOS X ve Darwin kullanıcısı Windows altındaki bazı yazılımları kendi işletim sisteminde de kurmak ve çalıştırmak istiyor. Çünkü Microsoft'un işletim sistemi için daha fazla alternatif mevcut. Ayrıca Windows yüklü bilgisayarların yaygınlığı çalışmaların hemen her ortamda ve sistemde kesintisiz olarak sürdürülebilmesini sağlıyor. WINE bu durumdaki kullanıcılar için en iyi çözümlerden biri. Açık kaynak kodlu yazılım MacOS X ve Darwin üzerinde bir Windows emülatörü olarak çalışıyor.

2. Sıra: GnuWin32

Ücretsiz yazılım; GNU araçlarının Win32 sürümlerini ve aynı nitelikteki açık kaynak kod lisansına sahip araçları barındırıyor. GnuWin32 bu özelliğiyle projelerinde ücretsiz araçlara ihtiyaç duyan geliştiriciler için doğru çözüm.

3. Sıra: Inkscape

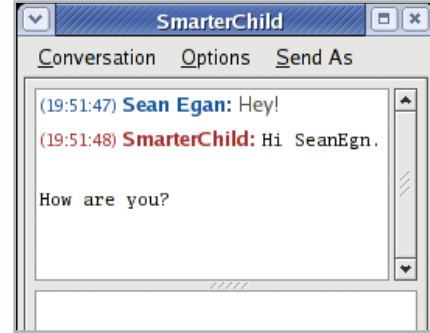
Bu açık kaynak kodlu vektörel grafik tasarım yazılımı logo, poster ve banner hazırlamak için kullanılabilecek çok sayıda araca sahip. Inkscape; farklı form, dolgu, saydamlık, çizgi ve metin düzenleme seçenekleriyle dikkat çekiyor. Yazılım, SVG desteğinin yanı sıra mevcut EPS, Postscript, JPEG, PNG, BMP ve TIF dosyalarından yararlanma ve PNG dosyalarına veri aktarma fırsatı sunuyor.

GELİŞTİRME

Sıradan web araçları bir süre sonra sizin için can sıkıcı olmaya başladıysa bu ücretsiz yazılımlarla farklı bir yol seçebilirsiniz.

Vektörel tasarım: Inkscape, vektör tabanlı grafik tasarımı yapmayı sağlıyor.

Anında mesajlaşma: Gaim, ICQ, MSN, Yahoo ve IRC uyumlu bir yazılım.

1. Sıra: Gaim

Reklam barındırmayan ücretsiz mesajlaşma yazılımı ICQ, AIM, MSN, Yahoo, Jabber ve IRC ağlarıyla uyumlu. Eş zamanlı olarak farklı protokollerle bağlantı kurmak ve kullanılan anında mesajlaşma yazılımının tüm popüler özelliklerinden yararlanmak mümkün. Çeşitli tema ve eklentilerle Gaim'i ihtiyaçlarınıza göre yapılandırabilirsiniz.

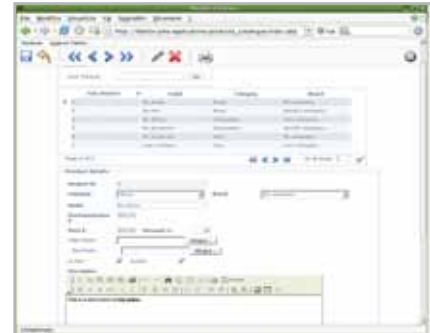
Ayrıca yazılımı saydam kipte çalıştırılabilir veya yazdığınız metnin kullanıcı tanımlı ayarlarla otomatik olarak değiştirilerek gönderilmesini sağlayabilirsiniz.

2. Sıra: XOOPS

XOOPS ile farklı boyutlarda web sayfaları, kurumsal portallar ve webloglar hazırlayabilir ve yönetebilirsiniz. Yazılım tümüyle PHP'de hazırlandığından platformdan bağımsız. XOOPS Apache sunucularla ve MySQL veri tabanlarıyla uyumlu. Ayrıca üreticinin web adresinden (www.xoops.org) çok sayıda eklenti ve temaya ulaşabilirsiniz.

3. Sıra: PHP For Applications

PHP web uygulamaları internet dünya-

PHP Framework: PHP For Applications ile PHP web uygulamaları oluşturun.

CHIP TEST&TEKNOLOJİ Açık kaynak Oskar ödülleri

si bakımından yüksek önemde. Birçok forum ve internet alışveriş siteleri PHP ile hazırlanıyor.

PHP For Applications ile kendi web uygulamalarınızı tasarlayabilirsiniz. Yazılım paketi geliştirme için ihtiyaç duyulan temel kitaplık, modül ve araçları içeriyor. Bu nedenle PHP Framework olarak da adlandırılıyor.

DONANIM

Donanım bileşenlerinden tam performans almak için başarılı yazılımlara ihtiyaç var. Bu kategorideki en iyi yazılımlar şöyle:

1. Sıra: Linux on Xbox

“Oyun konsolu” ifadesi Xbox’ı eksiksiz olarak nitelendirmede yetersiz kalıyor. Linux on Xbox ile Xbox’ı tümüyle işlevsel bir bilgisayara dönüştürebilirsiniz. Xbox’ın işlem gücü Linux gibi bir işletim sistemini çalıştırmak için yeterli. Yazılımı kurduktan sonra Xbox’ı normal bir Linux sistem gibi kullanabilir, derseniz fare, klavye ve monitör bağlayabilirsiniz.

Linux for Xbox: Bu Linux sürümüyle Xbox’ın yalnızca oyun konsolu olmadığı ortaya çıkıyor.

2. Sıra: S.M.A.R.T. Monitoring Tools

S.M.A.R.T.-Tools sabit disk izleme ve denetleme işlevlerine sahip smartctl ve smartd araçlarından yararlanıyor. “Self-Monitoring, Analysis and Reporting Technology System” yani kısaca S.M.A.R.T teknolojisi, birçok modern ATA ve SCSI sabit diskte mevcut.

Test edilen sabit diskte sorun veya çeşitli riskler ortaya çıktığında kullanıcı uyarılıyor. Yazılım hemen her işletim sisteminde kullanılabilir. Üreticinin web sayfasından FreeBSD ve Solaris sürümlerini bile indirmek mümkün.

Gutenprint: Yazıcı sürücülerini daha iyi baskı kalitesine ulaşmanızı sağlıyor.

3. Sıra: Gutenprint

Önceleri Gimp-Print adını taşıyan bu Gutenprint; Mac OS X Jaguar, Darwin, Linux, BSD, Solaris, IRIX ve diğer UNIX sistemleri için geliştirilmiş bir yazıcı sürücü paketi. Paketle amaçlanan en iyi baskı kalitesine ulaşmak. Özellikle düşük fiyatlı renkli yazıcılarda iyi sonuçlar almak mümkün. Ayrıca bu sürücü paketi MacOS X tarafından desteklenmeyen yazıcılardan bu işletim sisteminde yararlanılmasını sağlıyor.

ÇOKLU ORTAM

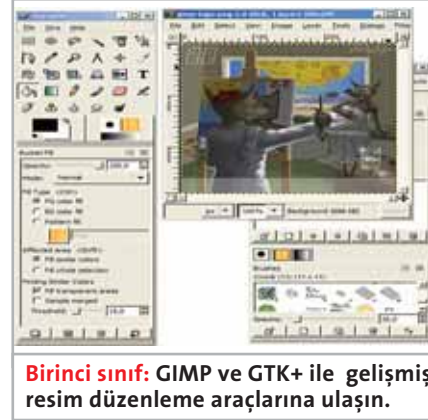
Medya merkezleri, resim düzenleme araçları ve Xbox modding: Çoklu ortam kategorisindeki en iyi üç açık kaynak kodlu yazılım, çok geniş bir kesime hitap ediyor.

1.Sıra: Xbox Media Center

Açık kaynak kodlu Xbox Media Center projesi sayesinde MPEG-1/2/4, DivX, XviD, MP3, AAC, JPG, GIF gibi birçok güncel çoklu ortam biçimlerini Xbox’ta oynatabilirsiniz. Bu yazılımdan yararlanmak için “modlanmış” bir Xbox’a

Müzik kutusu: Oyun konsolunuzu çoklu ortam oynatıcısına dönüştürün.

Birinci sınıf: GIMP ve GTK+ ile gelişmiş resim düzenleme araçlarına ulaşın.

2. Sıra: GIMP ve GTK for Windows

Bazı ücretsiz Windows uygulamalarında geleneksel kullanıcı arayüzü tercih edilmemesinden ve tüm araçlar tek bir pencere altında toplanmadığından kullanıcıda ilk aşamada alışma güçlüklerine neden olabiliyor.

Ana menünün ayrı bir iletişim penceresinde yer alması ve sağ tıklamayla çağırılması gibi farklılıklar pek çok kullanıcı açısından tuhaf bulunabilir. Ancak GIMP (GNU Image Manipulation Program) adlı yazılım bu arayüz altında birçok gelişmiş özellik barındırıyor.

GIMP, özellikle sunduğu seçim ve montaj araçları açısından son derece cazip. Yazılımın rötuş ve kontrast düzeltme özellikleri, beklentileri fazlasıyla karşılayacak nitelikte.

! DİKKAT: GIMP kurulumunu başlatmadan önce ilk olarak ZIP arşiv dosyasında yer alan GTX+’ı yüklemelisiniz.

3. Sıra: Guliverkli

Guliverkli projesinde, programcılar yardımcı çoklu ortam araçları üzerinde yoğunlaşmış. Geliştirilen yazılımlar içerisinde en fazla isimse yapan Media Player Classic. Bu küçük ve kullanışlı yazılım beraberindeki ve indirilebilen eklentilerle tüm çoklu ortam dosyalarını oynatabiliyor. VobSub ise DVD filmlerdeki VOB dosyaları içerisinde →

CHIP TEST&TEKNOLOJİ Açık kaynak Oskar ödülleri

Çoklu ortam: Media Player Classic ve VobSub, guliverkli projesi kapsamında.

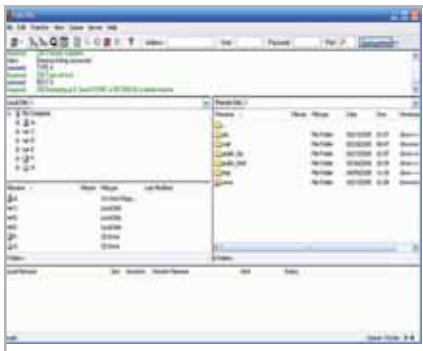
alt yazıları çıkarabilen güçlü bir araç. Altyazıları görüntüden ayırtmada iki farklı seçeneğe başvuruluyor: OCR ve Bitmap. VobSub'da daha başarılı bir seçim olarak kabul edilen Bitmap tercih edilmiş. Altyazılar .idx ve .sub biçiminde kaydediliyor.

AG

AG ve internet alanındaki açık kaynak kodlu projelerin sayısı oldukça fazla. Bunlar içerisinde en iyi üç yazılım şu şekilde belirlenmiş.

1. Sıra: FileZilla

FileZilla, FTP sunucularından maksimum performans elde edilmesini sağlamak amacıyla tasarlanmış. Araç yarım kalan dosya aktarımlarını sürdürüyor. Karşı tarafın aşırı yoğun olması halinde ise Keep-Alive sistemi devreye giriyor. Etkin bir güvenlik duvarı ve Proxy karşısında bile bağlantı kurmak mümkün. Güvenli bağlantı seçeneklerinden biri de SSL. Veri akışı, indirme ve yükleme işlemleri için ayrı birer kuyruk oluştu-

Konforlu: FileZilla, kullanım kolaylığı sağlayan özellikleriyle dikkat çekiyor.

olarak kanalize ediliyor. Kimlik doğrulama için Kerberos protokolünden de yararlanılabilir.

2. Sıra: Ultr@VNC

Ultr@VNC ile uzaktaki sistemleri onları yanı başındaymış gibi kontrol edebilirsiniz. Yazılımla bu bilgisayarların ekran görüntüsüne anında ulaşabilir ve fare ve klavyeye hükmedebilirsiniz. Ultr@VNC, dosya aktarımı, şifreli bağlantı, mesajlaşma penceresi olanakları sunuyor.

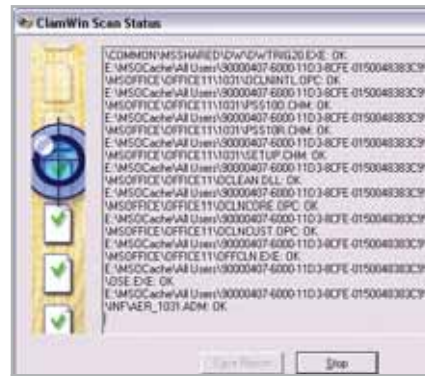
Üreticinin web sayfasından (<http://www.uvnc.com/addons/index.html>) farklı eklentilere ulaşmak mümkün. Bu eklentilerle NAT güvenlik duvarı üzerinden bağlantı kurabilirsiniz. Mini istemci sürümü web üzerinden kullanım sağlıyor ve artık gerekmediğinde otomatik olarak kaldırılıyor. Resim aktarımı sırasında işlemci üzerindeki yükü belirgin bir şekilde azaltan video sürücüsü yazılımın performansını artırmış.

3. Sıra: ClamWin

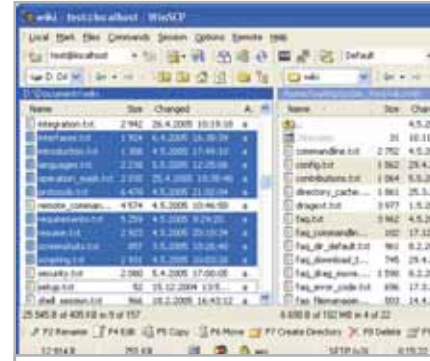
ClamWin, kendini Windows Gezgini ve Outlook'a entegre eden ücretsiz bir anti virüs yazılımı. ClamWin sıkıştırılmış dosyaları da tarıyor ve bugün için 40.000'in üzerinde virüs, solucan ve Truva atını tespit edebiliyor. Ayrıca dâhili güncelleme özelliği sayesinde güncelliğini her an koruyor.

GÜVENLİK

Sistem güvenliği konusunda içinizdeki tüm şüpheleri ortadan kaldırmak için başarılı yazılımlara ihtiyaç var. Bunun için para ödemek zorunda değilsiniz.

Ücretsiz virüs tarayıcı: ClamWin, Outlook ve Explorer'a entegre oluyor.

Güvenli bağlantı: WinSCP ile Secure Copy'yi Windows altında kullanın.

1. Sıra: WinSCP

WinSCP, Secure Copy'nin Windows altından kullanılmasına olanak tanıyan ücretsiz bir istemci. Kullanım sırasında iki bilgisayar arasında veri aktarımı bir SSH (Secure Shell) bağlantısı üzerinden gerçekleştiriliyor.

Tüm veri aktarımı şifreli olarak gerçekleştiriliyor. Bu yolla Unix ve Linux'taki güvenlik standardını Windows altında da yakalamak amaçlanıyor.

2.Sıra: ClamAV for Windows

ClamAV, Dos konsolu için tasarlanmış bir ücretsiz anti virüs yazılımı. ClamAV sıkıştırılmış dosyaları da tarayabiliyor ve bugün için 40.000'in üzerinde virüs, solucan, Truva atını tespit edebiliyor. Entegre güncelleme özelliği sayesinde yazılımın her an güncel kaldığından emin olabilirsiniz.

Grafik arayüzünden vazgeçmek istemeyen kullanıcılar aynı yazılımın Windows sürümünü tercih edebilir.

3. Sıra: IPCop

IPCop, Linux sistemler için kullanışlı ve yüksek güvenlik sunan bir güvenlik duvarı. Tüm ayarlar web arayüzü üzerinden gerçekleştiriliyor. Güvenlik duvarını www.ipcop.org adresindeki çok sayıda eklentiyle genişletebilir ve kişisel ihtiyaçlarınıza uygun hale getirebilirsiniz.

OYUNLAR

Biraz da eğlence. Birçok açık kaynak kodlu yazılım geliştiricisi oyun dünyasına yönelmiş durumda.

Televizyonda: AdvanceMAME ile MAME32'yi televizyon ekranına taşıyın.

Pratik: Webmin ile Unix sunucusunu web arayüzünden yapılandırabilirsiniz.

1. Sıra: Xbox Media Center

Açık kaynak kodlu Xbox Media Center projesi sayesinde MPEG-1/2/4, DivX, XviD, MP3, AAC, JPG, GIF gibi birçok güncel çoklu ortam biçimini Xbox'ta oynatabilirsiniz. Bu yazılımdan yararlanmak için "modlanmış" bir Xbox'a ihtiyaç var. Bu projeden yararlanmak için biraz donanım bilgisine sahip olmalısınız. <http://manual.xboxmediacenter.de/wakka.php?wakka=Index> adresindeki İngilizce ipuçlarıyla tüm sorunların üstesinden gelebilirsiniz.

2. Sıra: ScummVM

ScummVM, eski Lucas Arts macera oyunlarını bilgisayarınızda yeniden oynamanıza sağlıyor. Oyunlar kontrolleri o gün için devrimsel olarak nitelenen, patentli ve metin girme zorluğunu ortadan kaldıran Scumm-System (Script Creation Utility for Maniac Mansion) ile sağlanıyor.

3. Sıra: AdvanceMAME

Bu geliştirilmiş MAME32 emülatörüyle söz konusu arcade makinesi için gelişt-

rilen oyunları televizyonların yanı sıra bilgisayar ve arcade ekranları üzerinden oynayabilirsiniz. AdvanceMAME'in en önemli artlarından biri görüntüyü deforme etmeden ve doğru frekansta görüntüleyebilmesi.

SİSTEM YÖNETİMİ

Açık kaynak kod dünyası sistem yöneticilerinin beklentilerini de dikkate alıyor. Bu alandaki en iyi üç araç şunlar:

1. Sıra: phpMyAdmin

Web sunucusunda PHP'yi tercih eden kullanıcılar bu araçla MySQL'i kolaylıkla web tarayıcı üzerinden yönetebilir. Projede bugün gelinen noktada veritabanları, tablolar ve alanların oluşturulması ve değiştirilmesinin yanı sıra SQL ifadelerinin çalıştırılmasında başarı gösteren bir yazılım elde edilmiş.

2. Sıra: TightVNC

Yazılım iki farklı bilgisayara kurulduğunda bir PC'den diğerini uzaktan yönetmek mümkün. Güncel ekran görüntüsünü elde ederek fare ve klavyeyi de etkin şekilde kullanabilirsiniz. Elbette her iki bilgisayar arasında dosya alışverişi yapılabilir.

3. Sıra: Webmin

Webmin, Perl'de yazılmış UNIX sistemler için geliştirilmiş bir yönetici arayüzü. Açık kaynak kodlu araçı tablo ve Java destekli tüm web tarayıcılarla uyumlu. Webmin bir web sunucusundan ve sistem dosyalarını doğrudan güncelleyen bir dizi CGI programdan oluşuyor.

MacOS X için: XMeeting, MacOS X için bir VoIP ve Video konferans aracı.

<http://webmin.thirdpartymodules.com/> adresindeki ek modül ve temalarla webmin özelliklerini geliştirebilir ve görünümünü değiştirebilirsiniz.

VoIP

İnternet üzerinden yapılan telefon görüşmelerinin popülerliği giderek artıyor. Kullanıcılara göre en iyi üç açık kaynak kodlu proje şu şekilde:

1. Sıra: Asterisk GUI client

Asterisk GUI Client, Asteriks PBX'in sunduğu işlevleri genişleten ücretsiz bir VoIP istemcisi. GUI, platformdan bağımsız ve çok yönlü olarak kullanılabilir. Yazılım Zap (T1/E1/PSTN), IAX ve SIP ile uyumlu

2. Sıra: XMeeting

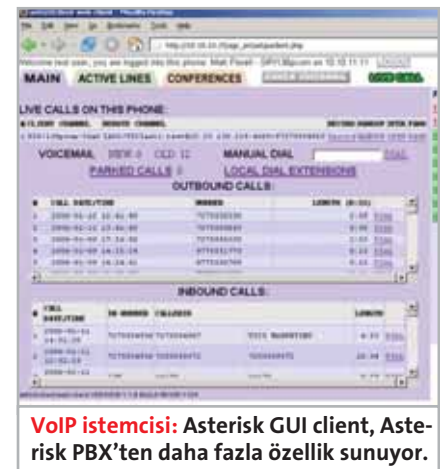
XMeeting for MacOS X; ohphoneX'in (<http://xmeeting.sourceforge.net/pages/ohphonex.htm>) takipçisi olarak tanımlanabilir. ohphoneX adlı VoIP aracı video konferans görüşmelerini de destekliyor.

Geliştirme aşamasındaki XMeeting H.323 ve SIP sayesinde Video konferans olanağı sunuyor. Yazılım bu kategoride üçüncü sırada bulunan OpenH323 projesini temel alıyor.

3. Sıra: OpenH323

OpenH323'ün amacı ITU-T 323 protokolünün açık kaynak kodlu projelerde kullanılabilmesini sağlamak. Bu protokol VoIP, video konferans ve Fax over IP için elverişli. ■

HP / Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

VoIP istemcisi: Asterisk GUI client, Asterisk PBX'ten daha fazla özellik sunuyor.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Bellek kartları testi

Doğru bellek kartını seçin

Birçok cihaz bellek kartı kullanarak depolama gücünü artırıyor. Yaptığımız test, performansın fiyatla alakası olmadığını gösteriyor.

Dijital fotoğraf makinesi, MP3 çalar, avuçiçi bilgisayar, cep telefonu ve PSP. Bu cihazların ortak özellikleri arasında bellek kartı yuvasına sahip olmaları bulunuyor.

Aşağı yukarı bir pul büyüklüğündeki taşınabilir hafızalar, evrensel bir standart olma yolunda hızla ilerliyor. Öyle ki, bir dizüstü bilgisayar satın almadan önce üzerinde bellek kartı okuyucusunun olması tercih kıstasları arasında yer alıyor. Cep telefonları, avuçiçi bilgisayarlar ve taşınabilir medya oynatıcılar hem bellek kartındaki verileri depo-

layan, hem de bu sayede işlevlerinin daha rahat kullanılmasını sağlayan cihazlar. Söz konusu teknolojinin gelecekte flash bellek teknolojisini kullanan melez (hybrid) yapıli sabit disklerde dahi yer alacağından bahsediliyor.

Ufak, hızlı ve uyumlu

İlk üretildiği dönemde bellek kartlarının tercih edilme nedeni ufak ve dayanıklı olmalarından kaynaklanıyordu. Ancak zamanla hız ve uyumluluğun çeşitliliği gözle görülür biçimde arttı. Ne var ki diğer depolama cihazlarındaki gi-

bi tek bir bellek kartı standardının olmaması bellek kartlarının dezavantajı. Bu yüzden bilgisayar mağazalarının raflarında Compact Flash, SecureDigital (SD), MultiMedia Card (MMC), MemoryStick ve xD Picture Card gibi farklı tipte bellek kartları yer alıyor.

Bir bellek kartını satın almadan önce, birlikte kullanacağınız cihazı da seçmelisiniz. Hatta öyle ki, fotoğraf makinesini kullandığı bellek kartına göre tercih eden kullanıcılar bile var. Biz de bunu çok yanlış bulmuyoruz, zira kimi bellek kartlarının hem fiyat hem de hız →

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Bellek kartları testi

Cep telefonuna bellek kartı: Yeni bellek kartları, kutudan çıkan adaptörle PC ve kart okuyucu ile de uyumlu.

avantajı bulunuyor. Örneğin Compact Flash, MMC ve SD kartlar diğer kartlara oranla daha yaygın kullanılıyor. xD kartlar Olympus ve Fuji dijital fotoğraf makinelerinde, MemoryStick kartlar ise Playstation Portable ve Sony marka MP3 çalarlarla kullanılıyor.

Kaliteli bir kart okuyucu şart

Test tablomuzdaki hız değerlerinin, bilgisayara bağlı kullanımdaki performansı ortaya koyduğunu belirtelim. Zira her fotoğraf makinesi veya kart uyumlu

cihazın belirli okuma ve yazma sınırları olacağından, en hızlı kartın her makineye eşdeğer performans vermeyeceğini hatırlatmalıyız. Hız konusundaki diğer bir problem de, kart okuyucu seçimi esnasında yaşanabiliyor. USB 2.0 bağlantısıyla yüksek hızlı olduğu belirtilen çoğu kart okuyucu, aslında en yüksek 66x hızında okuma ve 33x hızında yazma işlemi yapabiliyor. Burada her çarpan 150 KB/sn hızına denk geliyor. Testteki ölçümlerimizde 130X'e varan değerlerle okuma yapabilen kart-

XD				MS			
2				3			
Ürün	SanDisk xD Card M	FujiFilm xD Card H	Olympus xD CardH	SanDisk Extreme III	SanDisk MS PRO DUO	SanDisk MS PRO DUO (PSP)	
Firma	Turanlı	Fujifilm Türkiye	Beyaz Teknoloji	Turanlı	Turanlı	Turanlı	
Telefon	(212) 216 05 20	(212) 473 38 00	(216) 365 32 32	(212) 216 05 20	(212) 216 05 20	(212) 216 05 20	
Web (www.)	turanli.com.tr	fujifilm.com.tr	beyazteknoloji.com	turanli.com.tr	turanli.com.tr	turanli.com.tr	
Fiyat	74 \$ + KDV	48 \$ + KDV	88 \$ + KDV	96 \$ + KDV	138 \$ + KDV	138 \$ + KDV	
MB başına fiyat (\$)	0.074	0.096	0.176	0.101	0.07	0.07	
Toplam puan	88	85	85	94	72	69	
Hız (%70)	83	85	85	100	62	59	
Teknik özellikler (%20)	100	77	77	69	100	100	
Servis / dokümantasyon (%10)	100	100	100	100	83	83	
Fiyat / Performans	orta	çok iyi	vasat	çok iyi	vasat	vasat	
Teknik veriler							
Arabirim	xD	xD	xD	MemoryStick Pro	MemoryStick Pro	MemoryStick Pro Duo	
Kapasite (toplam / net)	1.024 / 999	512 / 499	512 / 499	1.024 / 948	2.048 / 1.946	2.048 / 1.946	
Üreticinin belirttiği hız	belirtilmemiş	belirtilmemiş	belirtilmemiş	belirtilmemiş	belirtilmemiş	belirtilmemiş	
Yazma kilidi	—	—	—	—	—	—	
Diğer							
Birlikte gelenler							
Donanım	—	—	—	—	—	—	
Yazılım	—	—	—	—	—	—	
Test sonuçları							
SiSoft Sandra 2007							
Sıralı yazma (KB/sn)	20	16	18	905	474	117	
HDTach 3							
Rastgele erişim süresi (ms)	548.6	495.6	536.5	0.8	0.9	0.8	
Ortalama okuma (MB/sn)	4.1	4.9	5.2	16.8	15.9	16.9	
Ortalama yazma (MB/sn)	0.6	1.3	0.7	9.6	6.7	4.7	
Pratik kopyalama							
Dosya okuma süresi (sn)	2.562	2.75	1.578	1.218	1.812	1.35	
Dosya yazma süresi (sn)	77.43	110.559	134.274	17.1	135.91	306.51	

● = var — = yok

■ ■ ■ ■ ■ Değerlendirmedeki kutucuklar, CHIP'in buradaki puanlama anahtarına göre belirleniyor. 100-90 Puan = 5 Kutucuk, 89-75 = 4 Kutucuk, 74-60 = 3 Kutucuk, 59-45 = 2 Kutucuk, 44-20 = 1 Kutucuk, 19-0 = 0 Kutucuk.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Bellek kartları testi

Kart okuyucusuz bağlantı: Testteki az sayıda ürünü USB yuvasına takarak, veri aktarabilirsiniz.

lar, böyle bir bellek kartı kullanımında fayda sağlamayacağından, bu konuda SanDisk'in ImageMate 12-in-1 adlı okuyucusunu kullandık.

Yüksek hızdaki kartlar gibi geniş kapasiteli kartları sadece yeni dijital makinelerde kullanabilirsiniz. Örneğin 4 GB kapasitedeki diskleri FAT dosya sistemiyle biçimlendirmek mümkün değil. Bunun nedeni FAT dosya sistemi üst sınırının 4 GB olması. Dolayısıyla farklı bir dosya sistemiyle biçimlendirdiğiniz-

de, fotoğraf makinesi bu biçimi okuyamıyor ve kartı kullanmak mümkün olmuyor. Ancak Canon EOS 1D gibi dijital SLR fotoğraf makineleri için üreticilerin hazırladığı firmware güncellemeleri, bu kartları kullanmanızı mümkün kılıyor. Satın almadan önce fotoğraf makinesi üreticinizin web sayfasında bu güncellemeleri aramanızda yarar bulunuyor. Satın alırken dikkat etmeniz gereken noktalardan bir diğeri de, tıpkı LCD panellerde olduğu gibi üre-

CF

SD

2

3

5

Ürün	SanDisk Extreme III	Kingston CF Ultimate	SanDisk CompactFlash	Pretec Cheetah CF Card	Toshiba CF-1G02-T-B	SanDisk Extreme III
Firma	Turanlı	Datagate	Turanlı	Hızlı Sistem	Koyuncu	Turanlı
Telefon	(212) 216 05 20	(212) 321 41 41	(212) 216 05 20	(212) 454 99 00	(216) 528 88 88	(212) 216 05 20
Web (www.)	turanli.com.tr	datagate.com.tr	turanli.com.tr	www.hs.com.tr	koyuncu.com.tr	www.turanli.com.tr
Fiyat	75 \$ + KDV	74 \$ + KDV	107 \$ + KDV	45 \$ + KDV	59 \$ + KDV	73 \$ + KDV
MB başına fiyat (\$)	0.07	0.03	0.05	0.04	0.06	0.075
Toplam puan	92	79	75	71	51	92
Hız (%70)	99	74	69	74	45	96
Teknik özellikler (%20)	65	100	99	61	62	73
Servis / dokümantasyon (%10)	100	75	75	75	75	100
Fiyat / Performans	iyi	orta	kötü	çok iyi	vasat	vasat
Teknik veriler						
Arabirim	CF	CF	CF	CF	CF	SD
Kapasite (toplam / net)	1.024 / 977	2.048 / 1.967	2.048 / 1.952	512 / 495	1.024 / 976	1.024 / 968
Üreticinin belirttiği hız	133x	100x	belirtilmemiş	80x	belirtilmemiş	133x
Yazma kilidi	—	—	—	—	—	•
Diğer						
Birlikte gelenler						
Donanım	taşıma çantası	—	—	—	—	taşıma çantası
Yazılım	RescuePro 3.0	—	—	—	—	RescuePro 3.0
Test sonuçları						
SiSoft Sandra 2007			395			
Sıralı yazma (KB/sn)	504	421		662	132	657
HDTach 3			1.1			
Rastgele erişim süresi (ms)	1	1.7	12.2	1	1.5	0.9
Ortalama okuma (MB/sn)	16.7	11.6	6.2	9.5	7.2	18
Ortalama yazma (MB/sn)	15.8	11.2		8.5	4.3	16.4
Pratik kopyalama			1.984			
Dosya okuma süresi (sn)	1.938	2	8.5	1.844	2	1.906
Dosya yazma süresi (sn)	3.4	4.982		16	44.3	3.1

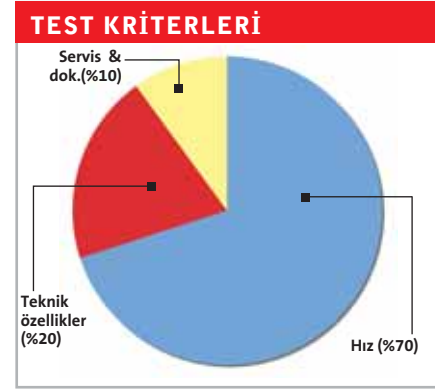
• = var — = yok

tim kalitesi olmalı. Örneğin bellek kartı üreticilerinin başında SanDisk, Infineon, Lexar ve Apacer gibi markalar geliyor. Sony, Olympus ve Fujifilm de kendi bellek kartlarını üretiyor.

B kalite kart tehlikesi

Yukarda saydığımız üreticiler veya kendi etiketini yapıştıran firmaların ürünlerini gönül rahatlığı ile tercih edebilirsiniz. Nedeni, bu ürünlerin hepsinin kalite testlerinden geçmiş olması. Bu-

nun dışında kalan ve çok düşük fiyatlara satılan ürünlere ise dikkat etmelisiniz. Çeşitli web sitelerinde satılan, Hong Kong veya Şangay menşeli, marka olarak duyulmamış bellek kartlarının ortalama kaliteyi zor tutturamayan ürünler olduğunu akıldan çıkarmamanız gerekiyor. Düşük kaliteli olmalarının yanı sıra üreticilerden çeşitli testleri geçememiş ve B sınıfı olarak adlandırılan bu ürünlerden, fiyatları ne olursa olsun, uzak durmanızı tavsiye ediyoruz.

	3	4	5	6	7	8	9
							
Pretec SD Card	A DATA MyFlash Turbo SD	RiDATA SD Card	Kingston SD Ultimate	Pretec Mini SD Card	SanDisk Ultra II	Silicon Power SD Ultima	SanDisk SecureDigital
Hızlı Sistem	Endeks Bilişim	Smart BS	Datagate	Hızlı Sistem	Turanlı	Neotech	Turanlı
(212) 454 99 00	(216) 313 68 68	(212) 243 23 37	(212) 321 41 41	(212) 454 99 00	(212) 216 05 20	(212) 312 05 49	(212) 216 05 20
hs.com.tr	endeksibilisim.com	smart-bs.com	datagate.com.tr	hs.com.tr	turanli.com.tr	neotech.com.tr	turanli.com.tr
79 \$ + KDV	32 \$ + KDV	169 \$ + KDV	32 \$ + KDV	53 \$ + KDV	70 \$ + KDV	35 \$ + KDV	106 \$ + KDV
0.041	0.032	0.044	0.067	0.108	0.072	0.036	0.054
80 	75 	74 	73 	72 	71 	66 	62
Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100
80	76	67	73	67	67	63	55
82	73	100	68	81	85	73	82
75	75	75	75	88	75	75	75
kötü	çok iyi	çok kötü	vasat	vasat	kötü	iyi	kötü
SD	SD	SD	SD	miniSD	SD / USB	SD	SD
2.048 / 1.905	1.024 / 976	4.096 / 3.813	512 / 472	512 / 489	1.024 / 968	1.024 / 963	2.048 / 1.933
133x	150x	150x	133x	belirtilmemiş	66x	45x	belirtilmemiş
●	●	●	●	●	●	●	●
					USB bağlantısı		
—	—	—	—	SD adaptör	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
555	633	279	110	611	389	564	354
1.1	1.2	1.1	1.6	1.2	1.5	1.6	1.3
18	17.7	18	17	10.6	10.3	15.6	10.3
15.2	12.7	12.6	15.5	10.4	10	6.3	6.4
1.907	1.703	1.922	1.641	1.703	1.547	1.781	1.922
6.26	11.14	10.719	4.094	10.87	5.6	12.2	10

■■■■■ Değerlendirmedeki kutucuklar, CHIP'in buradaki puanlama anahtarına göre belirleniyor.
100-90 Puan = 5 Kutucuk, 89-75 = 4 Kutucuk, 74-60 = 3 Kutucuk, 59-45 = 2 Kutucuk, 44-20 = 1 Kutucuk, 19-0 = 0 Kutucuk.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Bellek kartları testi

NASIL TEST ETTİK?

■ Bellek kartı testinde kart okuyucu performansı kadar pratik kullanım da puanlamamızda önem taşıdı.

► **Hız:** SiSoft Sandra 2007 ve HDTach 3 kullanarak yaptığımız testler, farklı boyutlardaki dosyaların boş bellek kartına yazılarak bellek kartını doldururken, süre, hız ve rasgele erişim sürelerini be-

lirledi. Burada elde ettiğimiz sonuçları, resim ve video dosyalarından oluşan, kendi hazırladığımız dosyaların bellek kartına yazılma ve okunma sürelerini belirleyen pratik kullanım puanıyla birleştirdik. Bu kriteri hazırlamak için en yüksek hızlarda bile sorunsuz şekilde çalışabilen Sandisk ImageMate 12-in-1 Reader kart okuyucudan faydalandık.

► **Teknik özellikler:** Bellek kartlarının boyutları, sundukları net kapasite ve yazma kilidi gibi donanımsal özellikler, bu kriterin toplam puanını oluşturdu.

► **Servis ve dokümantasyon:** Garanti süresi, kılıf ve çeşitli yazılımlar gibi kutu içeriği birleşerek Servis ve Dokümantasyon puanını belirledi. ■

10

11

12

13

MMS

Ürün	TwinMOS SD Ultra-X	Toshiba SD-01G-T	SanDisk grovi RollingStones	Pretec SD Card
Firma	Kont	Koyuncu	Turanlı	Hızlı Sistem
Telefon	(216) 528 55 00	(216) 528 88 88	(212) 216 05 20	(212) 454 99 00
Web (www.)	kont.com.tr	koyuncu.com.tr	turanli.com.tr	hs.com.tr
Fiyat	29 \$ + KDV	35 \$ + KDV	30 \$ + KDV	40 \$ + KDV
MB başına fiyat (\$)	0.03	0.035	0.126	0.0423
Toplam puan	61	60	57	53
Hız (%70)	55	54	47	44
Teknik özellikler (%20)	73	73	78	73
Servis / dokümantasyon (%10)	75	75	88	75
Fiyat / Performans	iyi	orta	iyi	vasat
Teknik veriler				
Arabirim	SD	SD	microSD	SD
Kapasite (toplam / net)	1.024 / 960	1.024 / 982	256 / 238	1.024 / 944
Üreticinin belirttiği hız	66x	belirtilmemiş	belirtilmemiş	60x
Yazma kilidi	●	●	●	●
Diğer			albüm hediyesi	
Birlikte gelenler				
Donanım	—	—	—	—
Yazılım	—	—	—	—
Test sonuçları				
SiSoft Sandra 2007				
Sıralı yazma (KB/sn)	96	197	273	439
HDTach 3				
Rastgele erişim süresi (ms)	1	0.8	1.3	2.6
Ortalama okuma (MB/sn)	17.9	10	10.3	7.8
Ortalama yazma (MB/sn)	4.7	5	3.2	3.5
Pratik kopyalama				
Dosya okuma süresi (sn)	1.812	1.906	1.922	1.984
Dosya yazma süresi (sn)	17.842	13.407	17.827	19.79

SanDisk MMCmobile	Bigboy MMC	
Turanlı	AsNet	
(212) 216 05 20	(312) 481 60 00	
turanli.com.tr	asnet.com.tr	
36 \$ + KDV	15 \$ + KDV	
0.073	0.03	
93	87	
100	86	
82	82	
67	100	
kötü	çok iyi	
RS-MMC	RS-MMC	
512 / 489	512 / 490	
belirtilmemiş	belirtilmemiş	
—	—	
MMC adaptör	MMC adaptör	
—	—	
310	632	
1	1.2	
19.3	11.5	
15.3	10.6	
1.968	2.125	
3.56	4.73	

● = var — = yok

Sonuç

Aytaun Çelebi,
CHIP Test Merkezi Editörü
aytaun@chip.com.tr

■ SanDisk'in Extreme III serisi CompactFlash, SD ve MemoryStick kategorilerinde birinci olurken, xD ve MMC kategorilerinde de farklı modelleriyle en iyi performansı elde etti.

Burada, en hızlı bellek kartının MMC kategorisinde olduğunu görüyoruz. Aynı zamanda SD bellek kartını destekleyen birçok fotoğraf makinesinde de çalıştırabileceğiniz bu kartlar, yüksek hızları ve hesaplı olmalarıyla ilginizi çekecektir. xD bellek kartlarının pratik sonuçlarda ortalamasının çok altında sonuçlar alması da dikkatimizi çekti. Bu kartları kullanan Olympus ve Fuji fotoğraf makinelerinde

kayıt esnasında hızla ilgili bir problem yaşanmıyor olsa da, farklı cihazlarla olan uyumluluğu yetersiz. Ancak yaygın olan CompactFlash, SD ve MMC kartlar için aynısını söyleyemeyeceğiz. Bu kartların daha fazla cihazda kullanıldığı gibi, üretim sayısının yüksek olması da uygun fiyatlarla yüksek kapasiteler edinebilmenizi sağlıyor.

3

4

5

6

7

8

9

10

**Pretec
MMCmobile**

**SiliconPower
MMCmobile**

**Kingston
MMC mobile**

**A DATA
MMCplus**

**Kingston
MMC plus**

**TwinMOS
MMC Mobile**

**SanDisk
RS-MMC**

**Minton
3C Card**

Hızlı Sistem
(212) 454 99 00
hs.com.tr
25 \$ + KDV
0.051

neotech
(212) 312 05 49
neotech.com.tr
25 \$ + KDV
0.051

Datagate
(212) 321 41 41
datagate.com.tr
50 \$ + KDV
0.05

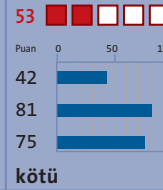
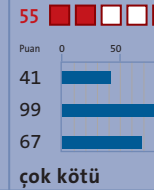
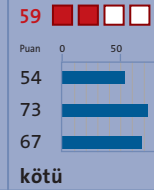
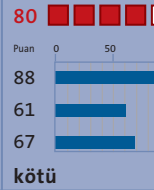
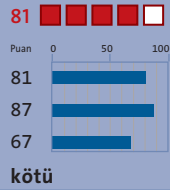
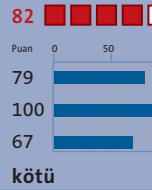
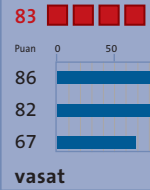
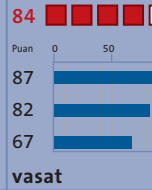
Endeks Bilişim
(216) 313 68 68
endeksbilisim.com
33 \$ + KDV
0.033

Datagate
(212) 321 41 41
datagate.com.tr
50 \$ + KDV
0.204

Kont
(216) 528 55 00
kont.com.tr
27 \$ + KDV
0.105

Hızlı Sistem
(212) 454 99 00
hs.com.tr
52 \$ + KDV
0.0536

Depa
(212) 519 50 00
minton.com.tr
29 \$ + KDV
0.0607

RS-MMC
512 / 490
belirtilmemiş
—

RS-MMC
512 / 489
100x
—

RS-MMC
1.024 / 995
belirtilmemiş
—

MMC
1.024 / 975
200x
—

MMC
256 / 245
belirtilmemiş
—

RS-MMC
256 / 244
belirtilmemiş
—

RS-MMC
1.024 / 970
belirtilmemiş
—

MMC / USB
512 / 477
80x
—
USB bağlantısı

MMC adaptör
—

MMC adaptör
—

MMC adaptör
—

—
—

—
—

MMC adaptör
—

MMC adaptör
—

—
—

627

658

340

318

629

477

262

495

1.2

1.2

1

1

1.1

1.2

2.2

1.6

12

11.6

17.5

19.3

11.1

2.3

1.8

9.5

10.8

10.7

6.9

13

10.4

2.7

1.8

2.7

2.156

2.329

2

2.265

1.969

2.219

1.922

8.547

4.67

4.65

7.28

10.79

5.04

17.2

25.76

35.69

■ ■ ■ ■ ■ Değerlendirmedeki kutucuklar, CHIP'in buradaki puanlama anahtarına göre belirleniyor.
100-90 Puan = 5 Kutucuk, 89-75 = 4 Kutucuk, 74-60 = 3 Kutucuk, 59-45 = 2 Kutucuk, 44-20 = 1 Kutucuk, 19-0 = 0 Kutucuk.

İÇİNDEKİLER

DONANIM

- 116 **2,5 inç sabit disk:**
Toshiba MK6032GAX
Dizüstü bilgisayar:
Sony Vaio VGN-FJ270+
Kasa: Chenbro PC602
- 118 **Cep telefonu:** Sony Ericsson W810i
- 120 **Dizüstü bilgisayar:** Benq Joybook R55
- 121 **ADSL modem:** D-Link DSL-G624T
Ekran kartı: Asus EN7900 GT
- 122 **LCD / TV:** Philips 190G6FB
- 123 **Kablosuz erişim noktası**
TrendNET TEW-611BRP
Su soğutma sistemi
Thermaltake Aquarius III
- 124 **Sabit disk kutusu:** Microlab T-9668
ADSL modem: Apache AP-200-P
Kablosuz ağ kartı:
CNet Wireless-G PCI Adapter
- 125 **Harici disk:** Packard Bell Store & Play
Anakart: Foxconn 975X7AA
- 126 **Fotoğraf yazıcısı:** Olivetti MY-WAY
Dizüstü bilgisayar: MSI S262
Web kamerası: Logitech QC Fusion
- 128 **Kablosuz PC kilidi**
Digitus Wireless PC Lock
2+1 hoparlör: Creative Inspire T3030
USB kayıt arabirimi
M-audio FastTrack USB
- 130 **Ekran kartı:** Palit 7600 GT Sonic
Anakart: Abit AN8 32X
DVD yazıcı: LG GSA-2166D
- 132 **Dizüstü bilgisayar:**
MONSTER ND521N20S3
Çizim tableti: UC-Logic A5
Anakart: Sapphire Pure CrossFire

YAZILIM

- 134 **Video işleme:** Pinnacle VideoStudio 9
Sistem aracı: Diskeeper 9 HE
Anti virüs yazılımı
eTrust Antivirus 7.1
- 135 **Dijital fotoğraf düzenleme:**Picasa 2
Ofis yazılımı:Easy Office
Not saklama yazılımı
EverNote 1.0 Beta

Donanım & Yazılım

TESTLERİ

CHIP Test Merkezi olarak, piyasadaki yeni ürünleri test ediyor ve sizlere tanıtıyoruz. Her ay bu sayfalarda yeni ve ilginç ürünlerin incelemelerini bulabilirsiniz.

■ Tüketici elektroniği ürünleri çeşitlenirken, kalite çıtası da yukarılara taşınıyor. Bu ay test merkezimize gönderilen Philips 190G6FB adlı LCD/TV, 19 inç boyutunda olmasına rağmen boyundan büyük özelliklere sahip. Güçlü dahili ses sistemi, düşük tepki süresi ve yüksek görüntü kalitesi arayanlar bu ürün hakkındaki incelememizi okuyabilirler. Intel'in yeni mobil işlemcisi, üreticiler tarafından yeni modellere bir bir entegre ediliyor. Bu ay Yonah adlı bu işlemciyi taşıyan iki ürün incelemelerimiz

arasında. Bunlardan Benq R55, ayın ürünü kategorimize yerleşti. Ayın ürünü seçiminin sonuncusu ise Sony ve Ericsson işbirliğinin son meyvesi olan W810i. Walkman özelliklerini koruyan yeni modele, EDGE adlı hızlı internet bağlantısı eklenmiş. Yazılım bölümünde, güçlü bir video işleme yazılımı olan Pinnacle Video Studio 9 ile sabit disk performansınızı artıran Diskeeper 9 Home Edition'ın ilginizi çekeceğini düşünüyoruz.

Aytun Çelebi, aytun@chip.com.tr

DEĞERLENDİRME

Test & Teknoloji sayfalarında, ürünler hakkında detaylı bilgi ve ürünleri puanlandırarak bir not sistemi bulabilirsiniz. Puanlama sisteminin karmaşık olmaması için iki kategori oluşturduk. Bunlar "Toplam CHIP Puanı" ve satın almada önemli bir rol oynayan "Fiyat/Performans Oranı". Tüm ürünleri daha önce belirlediğimiz test platformu ve test kriterlerine uygun olarak inceleyip değerlendiriyoruz. Böylece önceki aylarda yer alan benzer ürünleri

de birbirleri ile karşılaştırma fırsatını yakalayabilirsiniz. Bu puan sistemini ürünleri daha kolay değerlendirip sıralandırmak için uygun gördük. Ürünlerin teknik verilerini ayrıca bir kutu halinde vermemizin sebebi ise, ürünler arasında karşılaştırmayı kolaylaştırmak. Burada test edilen donanım ürünleri, eğer puanları tutarsa her ay güncellediğimiz TOP 10 listelerimize yer alabilecekler. Bu sayede piyasada bulunan en iyi 10 ürünü bir bakışta görebilirsiniz.

TOPLAM CHIP PUANI

çok iyi	■ ■ ■ ■ ■	(100–90 Puan)
iyi	■ ■ ■ ■ ■	(89–75 Puan)
orta	■ ■ ■ ■ ■	(74–60 Puan)
vasat	■ ■ ■ ■ ■	(59–45 Puan)
kötü	■ ■ ■ ■ ■	(44–20 Puan)
çok kötü	■ ■ ■ ■ ■	(19–0 Puan)

FİYAT/PERFORMANS

çok iyi	■ ■ ■ ■ ■	(100–90 Puan)
iyi	■ ■ ■ ■ ■	(89–75 Puan)
orta	■ ■ ■ ■ ■	(74–60 Puan)
vasat	■ ■ ■ ■ ■	(59–45 Puan)
kötü	■ ■ ■ ■ ■	(44–20 Puan)
çok kötü	■ ■ ■ ■ ■	(19–0 Puan)

Ürün fotoğrafları Fuji Finepix S5600 ile çekilmiştir.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Yeni ürünler

2,5 inç sabit disk

TOSHIBA MK6032GAX

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS	■ ■ ■ ■ ■
FİRMA	Multimedya
BİLGİ İÇİN	(212) 479 46 46
WEB	www.multimedya.com
FİYAT	100 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	
Kapasite	60 GB
Ortalama erişim süresi	12 ms
Disk dönüş hızı	5.400 rpm
Arabirim	ULTRA ATA 100
Önbellek	8 MB
Boyut / Ağırlık	70 x 100 x 9,5 mm, 101 g

DİZÜSTÜNE SABİT DİSK: Dizüstü bilgisayarlarda satın alma kararında sabit disk etkili bir unsur. Zira çoğu dizüstünde tek bir disk yuvası bulunduğundan, sistem güncellemesinin ardından eski disk için başka bir kullanım alanı bulunamayabiliyor. Toshiba'nın yeni 2,5 inç sabit disk seçeneği bu konuda geniş bir kapasite sunmamasıyla kafa karıştırabilir. Ancak bu diskin farkı, 5.400 rpm dönüş hızına sahip olması. Bu da eski bir dizüstü bilgisayara sahip olanlar için, kapasite açısından büyük bir değişiklik sunmasa da, önemli bir performans farkı yaratıyor. 8 MB önbelleğe sahip ürünün 12 - 22 ms arasında değişen erişim hızı, ortalama seviyede. Okuma ve yazma işlemi sırasında 1,9 watt'lık bir güç harcayan bu ürün, testlerimiz sırasında kapasite olarak kendinden büyük olan disklere göre başarılı bir performans gösterdi.

SONUÇ: Yeni uygulamalara yetişemeyen eski sabit diskini güncelleyenler için hesaplı bir seçenek.

- ➕ 5.400 rpm devir hızı
- ➕ Yüksek performans
- ➖ Kapasite çok geniş değil

Dizüstü bilgisayar

SONY VAIO VGN-FJ270+

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS	■ ■ ■ ■ ■
FİRMA	İstanbul Bilişim Merkezi
BİLGİ İÇİN	(212) 217 30 40
WEB	www.ibm-tr.com
FİYAT	1.549 Euro + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	
İşlemci	Intel Pentium M 750
Bellek	1 GB DDR2 SDRAM
Sabit disk	100 GB SATA
Ekran	14,1 inç WXGA TFT LCD
Boyut	254 x 21 x 340 mm
Ağırlık	2,35 kg

O BİR VAIO: Test merkezimize gönderilen VGN-FJ270+, 1,86 GHz hızında işlemcisiyle bir Sonoma platformu üyesi. Ergonomisi ve sağlam yapısıyla dikkat çeken ürün, oyunlarda yüksek performans arayanlar için değil, multimedya ve ofis işlevlerine ihtiyaç duyanlar için uygun. Bu noktada 1 GB sistem belleği her işin altından kalkabilmek için yeterli. Üzerinde çift katman destekleyen bir DVD yazıcı, stereo hoparlör, kart okuyucu ve mikrofonlu web kamerası bulunduran Vaio'nun üç saati bulan pil ömrü, geniş depolama kapasitesi ve etkili ofis performansı kadar X-BRITE teknolojisiyle benzerlerine nispeten ekstra parlak bir ekrana sahip olması takdire şayan yanları. Ayrıca ürünle gelen virüs tarayıcıdan, video ve müzik işlemeye kadar birçok işin üstesinden gelebilecek zengin yazılım paketini de unutmamak gerekiyor.

SONUÇ: Vaio FJ serisi, multimedya işlevlere önem verenler için şık tasarımı ve güçlü bir seçenek.

- ➕ Başarılı tasarım
- ➕ Parlak ekran
- ➕ Tam bir multimedya bilgisayarı

Kasa

CHENBRO PC602

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS	■ ■ ■ ■ ■
FİRMA	Boğaziçi, Çizgi
BİLGİ İÇİN	(212) 217 29 29, (212) 356 70 70
FİYAT	52 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	
Form Faktör	ATX
Güç Kaynağı	350 watt
Yuva sayısı	3 x 5,25 inç , 2 x 3,5 inç
İç yuva sayısı	2 x 3,5 inç
Yuva sayısı	7 adet
Boyut	395 x 180 x 428

STANDART KASALARDAN FARKLI: Chenbro PC602, ATX form faktöründeki anakartları destekleyen, sade fakat şık bir tasarıma sahip bir kasa. Sürücü yuvalarına, ön paneldeki USB ve ses bağlantıları için bir kapak kullanılmadığından, doğrudan erişilebiliyor. Dolayısıyla buraya takılan sürücüler, az da olsa sırtıyor diyebiliriz. Kasa montajının biraz problemli olduğunu belirtmeliyiz. Elle açılabilir vidalar işi kolaylaştırır da, yan kapağı açmak için kasanın üst kısmını sökmek gerekiyor ve arka kısımdaki 80 mm'lik fan sökülmeden anakart takılamıyor. 350 watt'lık FSP marka güç kaynağında yeni nesil bağlantı çeşitlerini desteklememesi bir eksi. Buna karşın, yan kapakta işlemcinin üzerine gelen bir Duct sistemi kullanılmış. Normal kullanıcılar için bu bir avantaj. Fakat büyük bir işlemci fanı kullananlar bunu da sökmek zorunda.

SONUÇ: Birçok donanım bileşenine sahip kullanıcılar için uygun değil, daha çok giriş seviyesi PC'lere göre.

- ➕ 350 watt gerçek güç kaynağı
- ➕ Yan kapakta fanlı soğutma
- ➖ Zahmetli montaj

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Ayın ürünü: İletişim

Cep telefonu

SONY ERICSSON W810i

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

- + Kaliteli fotoğraf ve müzik işlevleri
- + EDGE desteği ve geniş bellek
- + Kutuda kulaklık ve USB kablosu var

FİRMA SonyEricsson Türkiye

BİLGİ İÇİN (212) 473 77 77

WEB www.sonyericsson.com.tr

FİYAT 452 EURO + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Ekran	176 x 220 piksel 262k TFT LCD
Bellek	20 MB dahili, 512 MB MS PRO DUO
Frekans bandı	850 / 900 / 1.800 / 1.900 MHz
Boyutlar ve ağırlık	100 x 46 x 20 mm, 99 g
Konuşma / bekleme süresi	8 / 350 saat
Diğerleri	2 MP dij. fot. mak., EDGE, Bluetooth, MP3 çalar

Yılın telefonu olmaya aday

HER ŞEY BU TELEFONDA: Sony Ericsson müzikçılar telefon serisine adapte ettiği Walkman markasına, yüksek hızlı internet bağlantısı ile kaliteli fotoğraf ve video çekim işlevleri ekledi.

Walkman markası, yıllar önce devrim niteliğinde bir ürün olan ve bu adı taşıyan taşınabilir kaset çalarlar sayesinde gençliğin vazgeçilmezi haline gelmişti. Kasetler ve bir sonraki neslin oyuncakları olan CD'ler yerini, MP3 çılgınlığına bıraktı. Teknolojik cihazlara yoğun bir şekilde rağbet eden gençler, internetten edindikleri müzikleri ve CD'den dijital ortama aktardıkları albümleri MP3 çalarlarıyla her yerde dinleyebiliyorlar.

Aynı şekilde dijital fotoğraf makineleri ve mobil internet bağlantısı kurabilen cihazlara da yoğun bir rağbet var. Ancak tüm bu cihazlar bir arada taşındığında, taşınabilirlik sözcüğü anlamını yitiriyor. Cep telefonları, bu noktada devreye girerek tüm bu cihazların sunduğu işlevleri, tek bir cihaz üzerinde

topluyor. Bu da çok işlevli cep telefonlarının yaygınlaşmasındaki en önemli etken. Teknolojik hayatın gerçekleri bir yana, Sony Ericsson ortaklığının son ürünü olan W810i, Walkman serisinin tüm işlevlerini taşıyor. MP3 ve AAC biçiminde müzik dosyalarını çalan cihaz, RDS desteği sayesinde yayın hakkında bilgi almanızı sağlayan FM radyosuyla ilgi çekiyor. Tüm bu müziği telefon kapalıyken de dinleyebilmeniz, sık seyahat edenlerin hoşuna gidecek bir özellik.

Otomatik odaklama ile net çekimler yapabilirsiniz

Dijital fotoğraf makinesi işlevinin de oldukça iddialı olduğunu söyleyebiliriz. Bu modelde ekran düzeni yatay olarak konumlandırılmış, dolayısıyla size minik bir dijital fotoğraf makinesi kullanıyormuşsunuz hissi veriyor. Kamera menüsünde bir cep telefonu için fazlasıyla detaylı ayarlar var. 2 MP çözünürlükte çekimler yapan algılayıcının yanındaki

turuncu ve parlak kısım, özportre çekimlerinde kendinizi görebilmenizi sağlarken, yandaki iki minik led, gece veya düşük ışıklı ortamlarda yapılan çekimleri kolaylaştırıyor.

Yeni kontrol sistemi kullanımı kolaylaştırıyor

Görünüm olarak K750i ve W800i modellerini andıran cihazın nümerik tuşları üzerinde yanyana üç adet minik yuvarlak göreceksiniz. Sol kısımda müzik dinlemeye hemen başlayabileceğiniz Walkman tuşu, sağda da farklı işlevlere erişim sağlayan kısayol tuşu bulunuyor. Orta kısım her zamanki gibi kumanda koluna ayrılmış. Ancak W810'da kumanda kolu biraz farklı. Bu işlev dördü yön işlevi gören beş adet tuşla yapılıyor. Bu tuşlar, medya oynatıcı uygulamasını da kolayca yönetiyor.

1,9 inç boyutunda parlak bir ekrana sahip olan ürünün, yan kısımlarında da çeşitli tuşlar bulunuyor. Sol kısımda Play/Pause tuşu ve MemoryStick yuvası mevcut. Gerçi telefonla gelen 512 MB kapasiteli kart çok sayıda fotoğraf, müzik ve veriyi depolamak için yeterli. Sağda ise ses ve fotoğraf makinesi uygulamasında zum işlevi gören tuş ile, deklanşör tuşu bulunuyor. Bluetooth, GPRS ve kızılötesi gibi bağlanabilirlik işlevlerine, ülkemizdeki GSM operatörleriyle kullanabileceğiniz EDGE desteği de eklenmiş. Böylece web tarayıcısıyla veya Bluetooth üzerinden, dizüstü bilgisayarınızda hızlı internet keyfi yaşayabilirsiniz.

SONUÇ: Sony Ericsson, yeni Walkman telefonunda, sadece müzik işleviyle yetinmemiş. Cihaz, yılın telefonu olma yolunda başarılı bir adım atmış.

Daha yüksek ses için: Ayrı satılan stereo hoparlörleri kullanarak MP3 dosyalarınızı yüksek sesle dinleyebilirsiniz.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Ayın ürünü: Donanım

Dizüstü bilgisayar

BENQ

JOYBOOK R55

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

- + Parlak ekran
- + Zengin genişleme seçenekleri
- + Oyun performansı yüksek

FİRMA Koyuncu, Hızlı sistem, Bogaziçi

BİLGİ İÇİN (216) 528 88 88,
(212) 454 99 00, (212) 217 29 29

FİYAT 1.449 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci	Intel Core Duo T2400
Bellek	1 GB DDR2 SDRAM
Kapasite	80 GB SATA
Ekran	15,4 WXGA TFT LCD
Boyut / Ağırlık	355 x 255 x 36 mm
Diğer	2,8 kg

Yonah bu kapağın altında

ÇİFT ÇEKİRDEKLİ İŞLEMCI DİZÜSTÜNDE: Intel'in üçüncü nesil Centrino platformunu duyurduğu şu sıralar, dizüstü işlemcilerinde de bazı yenilikler yaşıyor. Bunların başında, ikinci nesil Centrino platformu Sonoma'ya entegre edilen Yonah kod adlı işlemci geliyor.

İki çekirdekten oluşan bu işlemci, masaüstündeki çift çekirdekli işlemcilere oranla biraz farklı. Örneğin Yonah'ta her çekirdek için ayrı bir ön bellek yerine tek bir ön bellek kullanılıyor. CoreDuo (eski kod adıyla Yonah) işlemciler, ilk bakışta daha yüksek güç tüketimine sahip gözükseler de, yüksek frekanslarda çalışmadan da tek çekirdekli işlemcilerden üstün bir performans sağladıklarından, aynı işlemleri nispeten kısa bir sürede tamamlayabiliyorlar. Ayrıca piyasaya uygun fiyatla giriş yapmaları da, kullanıcılar için bir avantaj.

Benq'nun bu özellikteki ilk modeli olan R55, 1,86 GHz hızına sahip Core Duo T2400 işlemcisini taşıyor. Bu işlem-

ci Centrino platformunda en alt sınıfta olan i915 yongalı anakartlarla çalıştırılmadığından, 945GM yongalı bir anakart üzerine kurulu. Bu anakart ile 80 GB kapasiteli, 5.400 rpm dönüş hızına sahip seri ATA bağlantılı bir sabit disk kullanılmış. Dönüş hızının alıştığımız 4.200 rpm'lik dizüstülere oranla yüksek olması ve bağlantı arabiriminde seri ATA terfisi yapılması, ikinci nesil Centrino platformu olan Sonoma'nın bizlere sunduğu en önemli faydalarından sayılabilir. Öyle ki, sabit diskin performansı tüm sistemin hızını etkiliyor.

128 MB nVIDIA ekran kartıyla oyunlarda yüksek hız

Çift kanal 533 MHz hızında çalışan 1 GB DDR2 bellek, yeni nesil uygulamaları dertsiz tasasız çalıştırmamız için yeterli bir miktar. Böyle güçlü bir işlemciye ve yeterli miktarda belleğe sahip olan bir dizüstünde oyun oynamak da büyük bir keyif olurdu. Bunu düşünen Benq,

R55'e 128 MB belleğe sahip bir ekran kartı eklemiş. Kullanılan ekran kartı nVIDIA'nın mobil cihazlar için ürettiği GeForce 7400 Go olunca en yeni oyunları bile oynayabilmek mümkün oluyor. Dilerseniz ekran kartının belleğini sistem belleğinden 128 MB kullanacak şekilde ayarlayarak, toplam grafik belleğini 256 MB'a çıkartabilirsiniz.

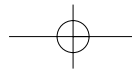
Dış görünümüne bakarsak 160 cd/m² destekleyen 15,4 inç boyutundaki LCD ekranı, parlaklık açısından oldukça başarılı. Dizüstünde film keyfi yaşamak isteyenler, dizüstlerinde görmeye alışık olmadığımız optik ses çıkışı kullanarak, sıradan ses sistemlerine oranla çok daha kaliteli ses çıkışı elde edebiliyor.

Benq R55'te 802.11a/b ve 802.11g desteği olan bir kablosuz ağ kartı kadar, 10/100 Mbit hızında bağlantı sağlayan ethernet yuvası, Bluetooth v2.0 kartı, çift katman destekli bir DVD yazıcı, stereo hoparlör ve mikrofon, 4 adet USB, 1 adet Firewire yuvası da bulunuyor. Bunun dışında dizüstüye ek bir kart takmak için PCMCIA yuvasını kullanabilirsiniz. Port Replicator adlı bir yuva da, satın alacağınız ayrı bir aparatla seri ve paralel port bağlantısı sunarken, dört farklı tip bellek kartını okuyabilen kart okuyucu da multimedya işlevlerini tamamlıyor.

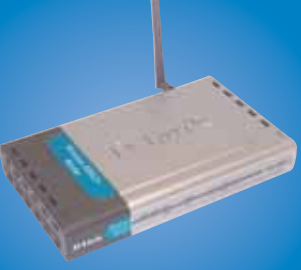
SONUÇ: Gerek DVD ve diğer multimedya işlemler, gerekse oyunlardaki performansı ile etkileyici olan bu ürün, zengin bağlanabilirlik seçeneklerini uygun bir fiyatla tüketiciye sunuyor. Eğer büyük ekranlı dizüstüler ilginizi çekiyorsa, Benq R55'i satın alma listenize ekleyebilirsiniz.

Eski bağlantılarla uyumlu: BenQ R55'in PortReplicator yuvası paralel ve seri bağlantılara olanak sağlıyor.

ADSL modem

D-LINK DSL-G624T

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS	■ ■ ■ ■ ■
FİRMA	Sky
BİLGİ İÇİN	(216) 422 75 05
WEB	www.sky.com.tr
FİYAT	89 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	
Arabirim	Ethernet, 802.11b/g
Standartlar	ITU-T G.992.1/2/3/4/5, G994.1
Download hızı	24 Mbit / sn
Upload hızı	1 Mbit / sn
Boyut	193 x 118 x 30 mm
Diğer	SPI güvenlik duvarı, UpnP, DDNS, QoS

Ekran kartı

ASUS EN7900 GT

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS	■ ■ ■ ■ ■
FİRMA	Boğaziçi, Çizgi
BİLGİ İÇİN	(212) 217 29 29,
	(212) 356 70 70
FİYAT	622 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	
Yonga	nVIDIA GeForce 7900 GT
Bellek	256 bit 256 MB GDDR3
Çekirdek frekansı	450 MHz
Bellek frekansı	1.320 MHz
Arabirim	PCI Express
Çekirdek ışıltısı	24 adet

KABLOSUZ GENİŞBANT RAHATLIĞI: Piyasadaki ADSL modem seçeneklerinin tamamı, kullanıcıların tüm ihtiyaçları karşılayacak şekilde tasarlanmış değil. Örneğin yeterli güvenlik işlevleriyle donanmış bir kablosuz bağlantı arabirimi her modemde bulunmuyor. Çok bilgisayarlı ortamlarda, bant genişliğini dengelemek, hele internet hızı da çok yüksek değilse hayati bir konuma gelebiliyor. Güvenli kablosuz bağlantı için tercih edebileceğiniz bu D-Link modemde, ilk gözümüze çarpan QoS kullanılarak bant genişliğini belirlenen önceliğe göre paylaştırabilmesi oldu. Dört adet ethernet yuvası bulunan DSL-G624T, kolay kullanılan ve web üzerinden yönetilebilen arayüzü, paket filtreleme yapan güvenlik duvarı, farklı cihazları tanıyabilen UPnP ve port kullanımını ayarlayabileceğiniz NAT/NAPT ile eksiksiz bir ADSL yönlendirici.

SONUÇ: Kolay kurulumu kadar, zengin yönetilebilirlik ve güvenlik işlevleriyle beğenimizi kazandı.

- ➕ Bant genişliği dengeleme
- ➕ Kablosuz güvenlik
- ➕ ADSL2 ve ADSL2+ desteği

ASUS'UN GRAFİK CANAVARI: nVIDIA A'nın GeForce 7900 GT yongasını kullanan Asus, kart üzerinde iki adet DVI-I çıkışı yerleştirmiş. Kutuda, analog monitör bağlantısı kuran DVI/VGA çeviricisinin yanında kartı çalıştırmak için gereken güç bağlantısı da unutulmamış. Üst sınıftaki kartlarda yaşanan problemlerin başında güç kaynağının yetersiz kalması ve soğutma sistemlerinin sesli çalışması geliyor. Üst seviye kartları çalıştırmak için en az 350 Watt gücünde bir güç kaynağına ihtiyacınız olacağını belirtelim. Üründeki sessiz ve etkili soğutma sistemi, grafik yongası ve bellek modüllerinin üzerini kaplayan ince bir yapıda. Tek yuva kaplayan kart, devasa soğutma sistemli benzerlerine oranla önemli bir avantaja sahip. Ayrıca, kutuda yakın bir zamanda vizyona giren King Kong filminin oyunu da bulunuyor.

SONUÇ: Kasa içinde sıkışıklık yaratmayan ve yüksek grafik performansı sunan bir ekran kartı.

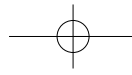
- ➕ Sessiz soğutma
- ➕ Yüksek 3B performansı
- ➖ ViVo bağlantısı yok

ZyXEL

Öncelik
her zaman sizin :)

ZyXEL'in Bant Genişliği Atama özelliği ile internette veri transferi konusunda öncelik her zaman sizin. Birbirine bağlı bilgisayarlar arasında kendi bilgisayarınıza öncelik tanıyabilir, Multimedya Bant Genişliği yönetimini kullanarak, ses ve görüntü taşınmasında belli bir bant genişliğini ilgili servislere atayabilirsiniz.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Ayın ürünü: Ev elektroniği

LCD/TV

PHILIPS

190G6FB

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

- + Nispeten güçlü ses sistemi
- + İşlevsel uzaktan kumanda
- + Kaliteli görüntü çıkışı

FİRMA Philips Türkiye

BİLGİ İÇİN (800) 261 33 02

WEB www.philips.com.tr

FİYAT 915 YTL + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Ekran	TFT LCD
Görüntü alanı	19 inç
Maksimum çözünürlük	1.280 x 1.024 piksel
Tepki süresi	8 ms
Parlaklık	420 cd / m ²
Kontrast	700:1

Oyunculara özel LCD TV

BİR MONİTÖRDEN ÇOK DAHA FAZLASI: Bilgisayar kullanıcılarının büyük çoğunluğu oyunlarla haşır neşir olduğundan, üreticiler bu konuda özel donanımlar hazırlamaya başladılar. Bu donanımların başında, hızları fabrika çıkışında artırılmış ekran kartları, ergonomik klavye ve yüksek tarama hızına sahip fareler, optik ses girişine sahip güçlü hoparlörler geliyor. Bu ayın sonunda oyuncuların vazgeçilmezleri olan monitörlerden özel bir örnek test merkezimize gönderildi.

Dünyanın sayılı panel üreticilerinden olan Philips'in hazırladığı 19 inç görüntü alanına sahip bu LCD TV, gerçekten de görenleri şaşırtacak yapıya sahip. Ekranın yan kısımlarındaki dört adet mini hoparlör ve kutudan çıkan subwoofer ile Philips, bir taşla iki kuş vurmaya hedefliyor. Kısacası, bu LCD/TV'yle güçlü bir ses sistemine de sahip oluyorsunuz.

Siyah ve parlak yapıdaki LCD panelin yan kısımlarına yerleştirilen hoparlörler

gümmüş renkte olmalarından dolayı kendini saklamıyor ve bu da hoş bir görünüm ortaya çıkartıyor. TV özelliği sayesinde bunu güçlü bir miniPC sistemine bağlayarak oturma odanızda da kullanabilirsiniz. Bu durumda monitörün üzerinden yapabileceğiniz tüm kontrolleri uzaktan yapabilmenizi sağlayan kumanda da işinize yarayacaktır.

Beraberindeki 4.1 hoparlörler çevresel ses sağlıyor

Ekranın alt kısmında bir ses ayar düğmesi, görünüm ayar düğmeleri, ses kapatma düğmesi ve dört farklı ekolayzer seçeneği bulunuyor. Tıpkı LCD ekranlardaki farklı görünüm modları gibi hoparlörleri de, Jazz, Natural, Classic ve Rock modlarında çalıştırabilirsiniz. Monitör üzerindeki USB çıkışları da, beraberindeki kabloyla bilgisayara ek donanımlar takmak isteyenlerin işini kolaylaştıracak nitelikte. Monitörün arka tarafına baktığımızda video için HD,

Komponent ve S-video ve DVI-I bağlantıları olduğunu görüyoruz. Cihazın yeni teknolojileri desteklemesi kadar eskileri de desteklemesi hoş. Zira giriş seviyesi ekran kartlarında bulabileceğiniz VGA çıkışı da mevcut.

Yatayda ve dikeyde 160 derece görüş açısı ve 8 ms'lik tepkime süresi bulunan ürünü, oyunlarda ve filmlerde oldukça başarılı bulduk. Burada yüksek parlaklık ve kontrast değerlerinin altını çizmeliyiz. Özellikle parlaklık ve kontrast değeri yüksek olan monitörlerin başarısı film ve oyunlarda kendini iyice belli ediyor.

Zengin girişler sayesinde farklı cihazlara bağlanabiliyor

Ses kalitesine baktığımızda 20 watt gücündeki hoparlör ve her biri 5 watt gücündeki toplam dört adet hoparlör, büyük ses sistemleriyle boy ölçüşecek kadar güçlü değil fakat giriş seviyesindeki çevresel sistemlerle eşdeğer bir performans ortaya konuluyor. Müzik, oyun ve filmlerle yaptığımız testlerde bazı koşullarda bas tonlarının boğuk çıktığına tanık olsak da, ortalamanın üzerinde performansı yeterli bulduk.

Bir diğer eksiklik ise monitörün yüksekliğinin ayarlanamıyor olması. Ayağın sabit durması, masaüstü kullanımda çeşitli kullanım zorlukları yaşamanıza sebep olabilir.

SONUÇ: Oyun meraklıları için yüksek parlaklık ve kontrast oranları kadar düşük tepki süresi önem kazanırken, içerisinde HDTV'yi destekleyen bir TV alıcısı bulunması ve benzer TV panellerindeki ses sistemlerinden çok daha güçlü bir ses sistemine sahip olması ile farklı ve etkileyici bir seçenek oluşturuyor.

Kolay kontrol: Uzaktan kumandayla veya panelin alt kısmındaki düğmelerle görüntü ve ses kontrol ediliyor.

Kablosuz erişim noktası**TRENDNET TEW-611BRP**CHIP PUANI ☐ ☐ ☐ ☐ ☐FİYAT/PERFORMANS ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

FİRMA Multimedya
BİLGİ İÇİN (212) 479 46 46
WEB www.multimedya.com
FİYAT FIRMAYI ARAYINIZ

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim Ethernet, 802.11b/g, MIMO
Hız 11 / 54 / 108 Mbit / sn
Etki alanı 400 metreye kadar
Veri güvenliği 128 bit WEP, WPA2-PSK
Boyut 180 x 122 x 30 mm
Ağırlık 320 g

HIZLI VE ETKİLİ: Kablosuz erişim noktalarının bir kısmı internet erişimi sağlasa da bazı konularda yetersiz kalıyor. TrendNET'in yeni ürünü piyasadakilere oranla daha gelişmiş işlevler sunuyor. Ürünün, MIMO destekli bir kablosuz ağ adaptörüyle birleştirildiğinde, bant genişliği ve erişim mesafesinde büyük ölçüde artış sağlaması en ilgi çeken yanı olsa da, bizce diğer özelliklerini de atlamamak gerekiyor. Yönetim ekranından ağ içerisindeki sunuculara, oyun oynayanlar için de farklı port ve protokollere yönlendirme yapabilen cihazın, 128 bit WEP ve WPA2-PSK gibi güvenlik seçenekleri oldukça zengin. İngilizce kullanma kılavuzu ve menüye sahip olması bir dezavantaj. Kablosuz ağınıza genişletmek isterseniz üründe bu işi gören WDS işlevi bulunuyor. Yoğun ağ kullanımını rahatlatmak için de trafik önceliği ayarı mevcut.

SONUÇ: Hem ev, hem küçük ofislerde tercih edilebilecek işlevler başarıyla bir araya getirilmiş.

- + MIMO desteği
- + Zengin güvenlik seçenekleri
- + Trafik önceliği ayarı

Su soğutma sistemi**THERMALTAKE AQUARIUS III**CHIP PUANI ☐ ☐ ☐ ☐ ☐FİYAT/PERFORMANS ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

FİRMA Vega
BİLGİ İÇİN (212) 266 92 00
WEB www.vega.com.tr
FİYAT 246 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci desteği Intel P4, AMD K7 / K8
Boyut / Ağırlık 135 x 191 x 312 mm
Güç tüketimi 3,5 – 7,7 Watt
Yapı Alüminyum
Radyatör fanı 80 mm (2.100 – 5.500 rpm)
Kablo uzunluğu 2 x 152 cm

TAŞINABİLİR SU SOĞUTMA: Su soğutmalar son birkaç yıl içerisinde önemli bir yol aldı. Öyle ki, artık kullanıcılar neredeyse hiç uğraşmadan su soğutma terfisi yapabiliyor. Thermaltake'in Aquarius III adlı ürünü, basit bir kablo-lamayla kurulabilecek harici bir su soğutma sistemi. Kurulum için Intel ve AMD işlemcileri destekleyen soğutma bloğunu yerleştirip, harici kutuya erişen iki kabloyu takmak yeterli oluyor. Radyatör ve soğutucunun harici kutuda olması, Aquarius III'ün her sistemle uyumlu olmasını sağlıyor. Harici kutu üzerinde yer alan LCD ekrandan, radyatör ve işlemci ısı görülebiliyor. Ayrıca cihazın fan hızı da buradan kontrol edilebiliyor. Fan 21-48 dB arasında gürültü yapıyor. Yaptığımız denemelerde, yoğun işlem gücü gerektiren çalışma ortamında dahi sistemin benzerlerine oranla sessiz kaldığını gördük.

SONUÇ: Kurulumuyla göz korkutmayan, uyumlu, sessiz ve bir o kadar da etkili bir soğutma sistemi.

- + Geniş sistem uyumu
- + Düşük güç tüketimi
- + Sessiz ve etkili çalışma

ZyXEL**Aynı anda çok iş :)**

ZyXEL'in başka hiçbir entegre sistemde bulunmayan gelişmiş QoS özelliği sayesinde; internet üzerinden yüksek hızda veri transferi yaparken, MSN Webcam ve oyunlar gibi ses ve görüntü içerikli, beklemesi kalite kaybına neden olan servisleri sorunsuz kullanabilirsiniz. ZyXEL ile multimedya paketlerini tanımlayıp öncelikli taşıyarak, en üst kalitede 3Play servisi alırsınız.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Yeni ürünler

Sabit disk kutusu

MICROLAB T-9668

CHIP PUANI	□ □ □ □ □
FİYAT/PERFORMANS	■ ■ ■ ■ □
FİRMA	Segment
BİLGİ İÇİN	(212) 266 62 90
WEB	www.segment.com.tr
FİYAT	95 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	
Arabirim	USB 2.0, PATA
Desteklediği biçimler	MPEG 1/2/4, MP3, JPG,
Çıkışlar	VGA, Kompozit, USB
Boyut	210 x 35 x 120 mm
Ağırlık	395 g

DİSK KUTUSUNDA DIVX: Bilgisayarda film seyretmek yaygınlaştığından bu yana, üreticiler ürettikleri donanımlara DivX desteğini de eklemeye çalışıyor. Bu tarz yapıya sahip ürünlerden biri olan Microlab T-9668, USB arabirimi-ne sahip bir 3,5 inç sabit disk kutusu. Harici sabit disk olarak kullanabileceğiniz ürünü aynı zamanda bir medya oynatıcı olarak da kullanabiliyorsunuz. MPEG4 (DivX), MPEG1/2, dijital fotoğraf ve müzik biçimlerini destekleyen ürün, TV veya monitöre bağlanabiliyor. Uzaktan kumandayla çalıştırabileceğiniz cihaza en son firmware'i yüklemek için web sitesine baktığımızda, sürücülerin ve dokümanların üretici sitesinde yer almadığını gördük. Adaptörsüz PC bağlantısı kuramayan bu cihaz ile PATA arabirimine ve FAT dosya sistemine sahip eski sabit disklerinize ek işlev kazandırabilirsiniz.

SONUÇ: Kolay kurulması ve DivX desteğine karşın, kısıtlı bir kullanıma yönelik bir ürün.

- ⊕ Çift görüntü çıkışı
- ⊖ Adaptörsüz çalışmıyor
- ⊖ Yetersiz teknik destek

ADSL Modem

APACHE AP-200-P

CHIP PUANI	□ □ □ □ □
FİYAT/PERFORMANS	-
FİRMA	Sönmez AGB
BİLGİ İÇİN	(216) 356 77 23
WEB	www.agb.com.tr
FİYAT	FİRMAYI ARAYINIZ
TEKNİK ÖZELLİKLER	
ADSL Desteği	ADSL2/2+
Bağlantı	1 USB, 1 ethernet
Download Hızı	24 Mbit/sn
Upload Hızı	1 Mbit/sn
Yönetebilirlik	NAT, DNS, DHCP, SMTP, NTP
Güvenlik	SPI, güvenlik duvarı, DoS, URL Filtre

HER EVE UYGUN: 56K modemler zamanında Apache modemler kendilerinden çok söz ettirmişlerdi. Fakat ADSL modemlerin çıkması ile büyük bir kesim Apache'den memnun kalmamıştı. Nedeni ise ilk modellerin zor kurulmaları ve sorun çıkarmalarıydı. Apache bunu dikkate almış olmalı ki, yeni nesil ADSL ürün gamı ile bu sorunların üstesinden geldi. Test merkezimize gelen AP-200-P, ADSL2/2+ standardını destekleyen bu tür bir ürün. Bir adet USB ve bir adet ethernet bağlantısına sahip olan AP-200 oldukça kolay kurulum oluyor. CD takarak yapılan kurulumda, ayarların hazır olması bir avantaj. Öyle ki sadece kullanıcı adı ve şifre girmek yeterli. Gelişmiş yönlendirme ayarlarıyla, çeşitli koruma yöntemlerinin de olması, bu üründe beğendiğimiz bir özellik. Buna ek olarak, gelişmiş işlevlere sahip bir güvenlik duvarı da bulunuyor.

SONUÇ: Başarılı ergonomisi, gelişmiş ayarları ve koruma seçenekleri bu ürünü farklı kıyor.

- ⊕ Geleceğin ADSL standardına uygun
- ⊕ Türkçe arayüz ve kurulum
- ⊕ Açma / Kapatma düğmesi var

Kablosuz ağ kartı

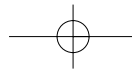
CNET WIRELESS-G PCI ADAPTER

CHIP PUANI	□ □ □ □ □
FİYAT/PERFORMANS	■ ■ ■ ■ ■
FİRMA	Armada
BİLGİ İÇİN	(212) 230 89 80
WEB	www.armada.com.tr
FİYAT	25 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	
Arabirim	PCI
Haberleşme standardı	802.11b / g
Aktarım hızı	11 - 54 Mbit / sn
Etki alanı	25 - 350 m
Veri güvenliği	WEP 64/128, WPA, WPA2, TKIP
İ. sistemi	Windows 98SE / ME / 2000 / XP

MASAÜSTÜNE KABLOSUZ BAĞLANTI: Kablosuz ağ donanımları o kadar yaygın kullanılır oldu ki, artık masaüstü bilgisayarların da ağ bağlantısını bu yöntemle yapabilirsiniz. CNet'in bu tip bir bağlantıyı yapabilmek için hazırladığı Wireless-G, PCI yuvasına takılan bir kart. Kutudan çıkan mini anteni kartın arkasındaki yuvaya taktıktan sonra, sürücü CD'sinden kurulumu tamamlayarak kullanmaya başlayabilirsiniz. Kurulum aşamasında herhangi bir sorun yaşamadığımız gibi, kurulumdan sonra Windows'un bağlantı arayüzünü kullanması herhangi bir alışma zorluğu da yaşatmadı. Dilerseniz gelişmiş ayarlar için kendi yazılımını da kullanabilir, buradan kablosuz erişim noktalarına bağlanabilir veya kendi kablosuz erişim noktanızı (Ad-Hoc yöntemiyle) oluşturabilirsiniz. 120 x 52 x 1.6 mm boyutlarındaki anteni de oldukça güçlü bulduk.

SONUÇ: Kolay kurulan ve kullanılan, güvenlik işlevleri eksiksiz bir kablosuz bağlantı aracı.

- ⊕ Güçlü harici anten
- ⊕ Kolay kurulum
- ⊕ Güvenlik işlevleri tam

Harici disk

**PACKARD BELL
STORE & PLAY**

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS	■ ■ ■ ■ ■
FİRMA	Koyuncu
BİLGİ İÇİN	(216) 499 62 99
WEB	www.koyuncu.com.tr
FİYAT	229 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	
Arayüz	USB 2.0
Kapasite / Önbellek	80 GB / 2 MB
Dönüş hızı	4.200 rpm
Boyut / Ağırlık	150 x 85 x 22 mm / 285 g
Diğer	Uzaktan kumanda, TV bağlantısı, kart okuyucu

MULTİMEDYA SEVER DİSK: Packard Bell yeni ürünüyle 80 GB kapasitede taşınabilir bir depolama çözümünün yanında, uzaktan kumandalı bir ev eğlence cihazı sunuyor. İçerisindeki müzik ve video dosyalarını oynatabilen cihaz, fotoğrafları da slayt olarak gösterebiliyor. Bunun için cihazın TV bağlantısını yapmanız yeterli. Bağlantı için kompozit ses ile video kablosu veya, SCART adaptörünü kullanabilirsiniz. Uzaktan kumandasıyla kolayca yönetilen ürün MPEG-4 (DivX), AVI, JPEG, MP3, BMP, WMA biçimlerini destekliyor ancak videolarda altyazı desteği yok. Beş farklı tipte bellek kartını okuyabilen ve diske kopyalayabilen bir kart okuyucu modülü de bulunan ürün, Windows, Linux ve MacOS altında çalışabiliyor. Ürünü bilgisayara takarken USB kablosu çalışması için yeterli, ancak TV bağlantısı için adaptörü gerekiyor.

SONUÇ: Ergonomi ve işlevleri açısından başarılı olsa da ortalama bir performans sunuyor.

- ⊕ Yedekleme yazılımı var
- ⊕ Multimedya oynatıcı
- ⊖ Düşük dönüş hızı

Anakart

FOXCONN 975X7AA

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS	-
FİRMA	Çözüm, Kont, logosoft
BİLGİ İÇİN	(216) 540 64 74, (216) 528 55 00, (212) 217 55 85
FİYAT	FİRMAYI ARAYINIZ
TEKNİK ÖZELLİKLER	
Form faktörü	ATX
Yonga seti	Intel 975X
İşlemci yuvası	LGA 775
FSB hızı	1.066 / 800 / 533 MHz
Bellek yuvası	4 x DDR2 SDRAM
Yuva sayısı	2 x PCIeX16, 2 x PCIeX1, 2 x PCI

FOXCONN'UN AMİRAL GEMİSİ: Intel'in en son yonga setini taşıyan bir anakart, Intel'in partnerlerinden Foxconn tarafından hazırlanırsa ne olur? Foxconn, kararlı çalışması ve çok sayıda işlevi bir araya getirebilen anakartlar hazırlamadaki maharetini en yeni ürününden de esirgememiş. 975X7AA, 1.066 MHz FSB hızındaki Pentium D XE işlemcileri desteklemeye kadar, 8 GB kapasitede bellek kullanımına olanak sağlamasıyla da yüksek performans tutkunlarının gözdesi olabilecek bir ürün. Bunun dışında Intel'in çoklu işletim sistemine donanımsal destek sağlayan Virtualization adlı teknolojisinden faydalanabilmek de mümkün. Biri harici olmak üzere toplam altı adet SATA yuvası, optik ses giriş ve çıkışları bulunduran 7.1 kanal ses yongası, iki adet Gigabit Ethernet, ATI CrossFire desteği de bu anakartın etkileyici yanları.

SONUÇ: Performans ve kararlılığı bir araya getiren ve zengin işlevler sunan bir sistem çözümü.

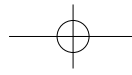
- ⊕ Kararlı çalışma
- ⊕ Zengin genişleme olanağı
- ⊖ BIOS'taki overclock kısıtlamaları

ZyXEL

Siz istemeyin yeter :)

ZyXEL'in antivirüs kullanma opsiyonu, internet üzerinden gelen ve giden tüm web, mail, POP3, SMTP, ftp paketlerini kontrol edip virüs taramasından geçirir. Profesyonel içerik filtreleme opsiyonu ise tam bir kontrol sistemi sağlar. BlueCoat Cerberian üzerinden 53 kategoride (şiddet, pornografi, uyuşturucu, alışveriş v.b) web sayfasını otomatik tanıyarak filtreleme yapar. Keyword Blocking özelliği ile istenmeyen web sitelerini tanımlayarak erişimi engelleyebilirsiniz.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Yeni ürünler

Fotoğraf yazıcısı

OLIVETTI MY-WAY

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA Aymaksan
BİLGİ İÇİN (212) 213 73 78
WEB www.tecnost.com.tr
FİYAT 138 Euro + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim	USB 2.0, Bluetooth
Çözünürlük	2.400 x 1.200 dpi'a kadar
Baskı hızı	90 sn / fotoğraf
Boyutu	220 x 162 x 90 mm
Ağırlığı	1,6 kg
İşletim sistemi	Win 98/Me/2000/XP, MacOS

Dizüstü bilgisayar

MSI MEGABOOK S262

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA Datagate, Multimedya
BİLGİ İÇİN (212) 321 41 41,
(212) 479 46 46
FİYAT 1.499 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci	Intel Celeron M 420
Bellek	512 MB DDR2 SDRAM
Sabit disk	40 GB SATA
Ekran	12,1 inç WXGA TFT LCD
Boyut	303 x 225 x 30 mm
Ağırlık	1,95 kg

Web kamerası

LOGITECH QUICKCAM FUSION

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA Hızlı Sistem, Logosoft
BİLGİ İÇİN (212) 454 99 00,
(212) 217 55 85
FİYAT 105 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim	USB 2.0
Algılayıcı	1,3 MP CMOS
Video çözünürlüğü	640 x 480 piksel
Fotoğraf çözünürlüğü	1.280 x 960 piksel
Video yakalama hızı	30 fps
Diğer	Yakalama tuşu, mikrofon

TAŞINABİLİR FOTOĞRAF STÜDYOSU: Dijital fotoğraf tutkusu beraberinde farklı donanımlar kullanmayı gerektirebiliyor. Bunların başında dijital baskı üniteleri geliyor. Ancak aklınıza büyük ve hantal baskı makineleri gelmesin. Olivetti firmasının ürettiği, 10 x 15 boyutlarında fotoğraf baskı imkanı sunan, mürekkep püskürtmeli bu yazıcı, taşınabilirliğiyle ön plana çıkıyor. USB 2.0 ve Bluetooth arabirimi ile baskı yapabileceğiniz ürünün üzerinde, SD/MMC ve Compact Flash kart yuvaları bulunuyor. Kolay ve sorunsuz baskı imkanı sunan ürünün rahat kullanımı için 1,9 inç büyüklüğünde renkli bir LCD ekran bulunuyor. Bilgisayardan bağımsız çalışabilme avantajı sunan cihaz, doksan saniyede 10 x 15 boyutlarındaki bir fotoğrafı basabiliyor. Rakiplerine göre daha hafif olan cihazın baskı kalitesi de oldukça başarılı.

SONUÇ: Baskı maliyeti açısından uygun değerler sunan ürün, kolay taşınabilirliğiyle de göz dolduruyor.

- ➕ Yüksek kaliteli baskı
- ➕ Bilgisayardan bağımsız çalışma
- ➕ Hızlı baskı süresi

MSI'IN İLK YONAH'I: MSI'nın Intel'in en yeni dizüstü işlemcisi olan Yonah'ı ilk kez kullandığı, Megabook S262 modeli, test merkezimize ulaştığında oldukça yüksek bir performans bekliyorduk. Ancak MSI, Megabook serisinde taşınabilirliğe yöneldiğinden, bu cihazda Yonah ailesinin giriş seviyesine yönelik bir ferdinin bulunması garip değil. 1,6 GHz hızındaki bu işlemci, düşük güç tüketiminin yanında ofis ve multimedya işlemleri için yeterli bir performans sunuyor. Calistoga kod adlı i945gm anakart ise DDR2 bellek, Seri ATA sabit disk ve yeni kablosuz ağ yongasının kullanımını sağlayarak performansa olumlu etki ediyor. Karbon fiberden meydana gelen sağlam dış yapısı ve inci beyazı rengi oldukça alımlı görünüyor. Çift katman destekli DVD yazıcının yanında bellek kartı okuyucusu ve entegre Bluetooth bulunması da etkileyici.

SONUÇ: Görünümüyle göz alan, güncel donanımlara sahip giriş seviyesinde bir dizüstü bilgisayar.

- ➕ Küçük, hafif ve şık
- ➕ Güncel donanımlar taşıyor
- ➖ Pil ömrü beklenenin altında

EĞLENCİLİ SOHBET ARACI: Sağlam dış yapısı kadar her tipte monitöre ve yüzeye rahatlıkla yerleştirilebilen, ayarlanabilir ayak, aslında her kamerada göremeyeceğiniz kalitede. Kurulum oldukça kolay, CD içerisinde de mesajlaşma yazılımlarına ek olarak, fotoğraf ve video çekebilen, bunları e-posta ile gönderebilen yazılımlar yer alıyor. Dahili mikrofonunun arkaplandaki sesleri iptal edebilmesi ve lens için koruyucu kapak bulunması da gerçekten ince düşünülmüş. Her türlü görüntü ayarını yapabileceğiniz sürücünün bir özelliği var ki, bahsetmemek olmaz. Hazır şablonları kullanarak görünümünüze gözlük, bıyık, şapka gibi eğlenceli eklemeler yapabileceğiniz gibi, sizi bir çizgi karaktere dönüştürerek, bu karakterin sizin mimiklerinizi karşı tarafa yansıtmasını sağlayabilirsiniz. Bunun için tam karşıdan çekim yapmak gerekiyor.

SONUÇ: Fusion, bir web kamerasının ne kadar yetenekli olabileceğini gözler önüne seriyor.

- ➕ Düşük ışıktaki kaliteli çekim
- ➕ Eğlenceli şablonlar
- ➕ Kulaklık hedyeli

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Yeni ürünler

Kablosuz PC kilidi

DIGITUS WIRELESS PC LOCK

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA Deponet
BİLGİ İÇİN (212) 213 6624
WEB www.deponet.com.tr
FİYAT 105 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim	USB
Çalışma mesafesi	~2 m
Çalışma frekansı	315 – 434 MHz
Güç gereksinimi	3 V
Standartlar	FCC, CE
İ. sistemi	Windows 98SE / ME / 2000 / XP

PC'NİZ SAHİBİNİ TANISIN: Bilgisayarlar için hazırlanan güvenlik donanımları çeşitleniyor. Parmakizi okuyan biyometrik cihazlardan sonra, Digitus'un bu ilginç ürünü test merkezimize ulaştı. Bir USB çubuk ve minik bir kontrol aparatından oluşan bu set, bilgisayarınızdan uzaklaştığınızda kablosuz haberleşerek sistemin kilitlenmesini sağlıyor. Kutudan çıkan klips yardımıyla kontrol modülünü anahtarlığa takılabilir veya yakaya tutturulabilir. CD'deki yazılımı kurduktan sonra sistemi yeniden açabilmek için bir şifre belirlemeniz gerekiyor. Ancak kontrol modülü varsa şifreyi kullanmanıza gerek yok. İki metre mesafeden uzaklaşıncı kilitlenen sistem, yaklaştığınızda otomatik açılıyor. Ayrıca modül üzerindeki düğmeyle kilitlenme süresini belirlemek mümkün. Ancak elle kilitleme yok ve şifre kurtarma seçeneği işe yaramıyor.

SONUÇ: Özellikle dizüstü bilgisayarlar için kullanışlı, fakat elle kilitleme olmaması bir eksi.

- + Otomatik kilitleme
- + Kilitlenme süresi belirlenebiliyor
- Elle kilitleme yapılamıyor

2+1 hoparlör

CREATIVE INSPIRE T3030

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA Multimedya, Kont, Koyuncu
BİLGİ İÇİN (212) 479, 46 46,
(216) 528 55 00, (216) 528 88 88
FİYAT 67 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Hoparlör	2 satellite, 1 subwoofer
Subwoofer çıkışı	17 W
Uydu hoparlör çıkışı	6 W
Frekans aralığı	40 Hz – 20 kHz
Gürültü oranı	80 dB
Diğer	Kablolu kumanda, AUX girişi

UYGUN FİYATLI 2+1: Creative, Inspire serisi hoparlörleriyle sıradan görünüm- lü hoparlör setlerine mecbur kalmak istemeyenlere alternatif sunuyor. Serinin yeni ürünü olan T3030, kablolu kumandası ile bilgisayar başında kullanım için uygun. Kumanda üzerinden bas ve ses seviyesi ayarlanabiliyor. Her ne kadar gözlerimiz treble ayarını aradıysa da, kumanda üzerindeki AUX girişine ek bir cihazın bağlanabilmesi beğenimizi kazandı. Bağlantı stereo kabloyla yapılabilirdi gibi, kutudan çıkan Stereo/RCA kablusuyla televizyon, oyun konsolu, DVD çalar gibi cihazlardan da ses çıkışı alınabiliyor. Çıkış kalitesine gelince, iki adet uydu hoparlör yüksek frekanslarda başarı sağlamak için üzerlerine eklenen tweeter'larıyla fazlasıyla tatmin edici. Ahşap yapıdaki subwoofer ise gürültülü bas tonları dışında gayet iyi.

SONUÇ: Tasarım açısından çok başarılı olmasa da, fiyatına oranla iyi kalite sunan bir hoparlör seti.

- + Duvara monte imkânı
- + Kumanda ile kolay yönetim
- Tasarım ergonomik değil

USB kayıt arabirimi

M-AUDIO FASTTRACK USB

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA Compel
BİLGİ İÇİN (212) 224 32 01
WEB www.compel.com.tr
FİYAT 219 YTL

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim	USB 1.1
Örnekleme hızı	24 bit 48 KHz
Girişler	XLR ve 1/4 inç jak girişi
Çıkışlar	Kulaklık, stereo RCA
Uyumluluk	WDM, ASIO 2, Kernel Streaming, Mac OS X, ProTools

AMATÖR MÜZİSYENLERE GÜN DOĞDU: Astronomik fiyatlı kayıt stüdyolarından hesaplı ev stüdyolarına geçiş, amatör müzisyenlerin sayısını artırıyor. Böylece tüm dünyadan hayran toplamak ve büyük plak şirketlerinin gözüne girmek kolaylaşıyor. Ne var ki PC'de çalgı ve vokal kaydı kolay değil: Sinyalin güçlendirilmesi ve kayıt sırasında çeşitli efektlerin uygulanması gerekiyor. FastTrack USB adlı ürün bunları kolayca halletmeniz için tasarlanmış. Ek bir güç bağlantısı gerektirmeyen cihaz, içerdigi ön güçlendirici sayesinde gitar ve mikrofon gibi ses kaynaklarından gelen sinyali ideal kayıt seviyesine çıkarıyor. Beraberinde gelen yazılımsa, müzisyenlerin gözde efekt pedallarını (gürültü önleyici, distortion, reverb, delay, ekolayzır ve chorus) ekranınıza taşıyor ama çok sayıda efekti eşzamanlı kullanınca ses gecikebiliyor.

SONUÇ: Amatör müzisyenlerin neredeyse profesyonel kalitede kayıt yapması için ideal bir ağıt.

- + Adaptör gerektirmiyor
- + Gerçek zamanlı efektlerle donatılmış
- Girişler ön değil arka panelde

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Yeni ürünler

Ekran kartı

PALIT 7600 GT SONIC

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS	■ ■ ■ ■ ■
FİRMA	Datagate
BİLGİ İÇİN	(212) 321 41 41
WEB	www.datagate.com.tr
FİYAT	220 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	
Yonga	nVIDIA GeForce 7600 GT
Bellek	128 bit 256 MB GDDR3
Çekirdek frekansı	575 MHz
Bellek frekansı	1,500 MHz
Arabirim	PCI Express
Çekirdek ışıltısı	12 adet

Anakart

ABIT AN8 32X

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS	■ ■ ■ ■ ■
FİRMA	Koyuncu
BİLGİ İÇİN	(216) 499 62 99
WEB	www.koyuncu.com.tr
FİYAT	160 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	
Form faktörü	ATX
Yongaseti	nVIDIA nForce4 SLI 16X
İşlemci yuvası	Soket 939
FSB hızı	2,000 MHz
Bellek yuvası	4 x DDR SDRAM
Yuva sayısı	2 x PCIeX16, 2 x PCIeX1, 2 x PCI

DVD yazıcı

LG GSA-2166D

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS	■ ■ ■ ■ ■
FİRMA	Ufotek
BİLGİ İÇİN	(212) 336 61 00
WEB	www.ufotek.com.tr
FİYAT	89 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	
Arabirim	USB 2.0
DVD+R/-R	16X / 16X
DVD+RW/-RW	8X / 6X
CD-R/RW	40X / 24X
DVD-ROM	16X
CD-ROM	40X

SESSİZ EKRAN KARTI: nVIDIA'nın yeni yongalarından olan 7600 GT'yi Sonic adlı bir soğutmayla birleştirerek piyasaya çıkartan Palit, kaliteli transistörler, düşük gecikme süreli bellek modülleri kullanması kadar, grafik işlemci ve bellek modüllerinin üzerini kaplayan pasif bloklar üzerine yerleştirilen bir fanın meydana gelen soğutmasıyla dikkat çekici. Bu sistem görünüşte klasik ekran kartı soğutucularından farksız olsa da, nispeten büyük olan fanı daha düşük devir hızlarında çalışarak, benzerlerine eşdeğer bir soğutma sağlarken sessiz bir çalışma ortamı yaratıyor. Üzerinde DVI-I ve VGA çıkışlarının bulunması, çevirici kullanmadan monitör bağlantısı yapılmasını sağlıyor. Kartın yüksek çekirdek hızlarına rağmen bellek veriyolunun 256 yerine 128 bit olması, bizzati performansın daha yukarılara çıkmasının önünde bir engel.

SONUÇ: Orta sınıfta iyi bir performans elde eden ürün, sessiz PC hazırlayanlar için de uygun.

- Kaliteli devre tasarımı ve bellekler
- Sessiz soğutma sistemi
- Analog ve dijital görüntü çıkışı

FANSIZ ANAKART: Üreticiler arasında özel bir yere sahip olan Abit, fansız modellerle de farkını ortaya koyarak ön plana çıkmayı başarıyor. Bu modellerden biri olan AN832X, kullandığı Silent Otes teknolojisi sayesinde yongaların üzerindeki ısıyı özel iletim boruları yardımıyla kasa dışına taşıyor. nVIDIA nForce4 SLI 16x yonga seti sayesinde iki adet nVidia ekran kartı kullandığınızda, PCI-Express veriyolu ikiye bölünerek paylaşılmıyor ve böylece SLI konfigürasyonunun gerçek performansı ortaya çıkabiliyor. AMD Athlon X2, Athlon FX ve Athlon 64 işlemcilerini destekleyen AN832X, altı adet SATA (4+2) yuvasına ek olarak iki adet de PATA (UDMA 133) yuvasına sahip. 7.1 kanal, S/PDIF çıkışlı ses ile kaliteli ses kartına para ödemenize gerek kalmıyor. Abit AN832x'i AMD platformu için gerçek bir kazanç olarak niteleyebiliriz.

SONUÇ: Bu anakart performans ve konforu bir arada isteyen kullanıcılar için adeta biçilmiş kaftan.

- Sessiz çalışma
- Yüksek performans
- Zengin özellikler

DVD ETİKETLEMeye SON: Harici bir DVD yazıcı olan LG GSA-2166D'nin en önemli özelliği Lightscribe teknolojisi ile DVD ve CD sırtına baskı yapılabilmesi. Bunun için özel medya kullanmanız gerekiyor. Bu baskı, CD yazma zamanından uzun sürse de, kullanıcıyı büyük bir külfetten kurtarıyor. Lazer ışınının medyanın sırtında kimyasal bir tepkime oluşturması sonrasında, ortaya çıkan koyu renk bölümler bir bütün oluşturuyor ve baskı tamamlanıyor. 600 dpi çözünürlükteki bu baskı, renkli olmasa da gri tonları sayesinde oldukça kaliteli. LG GSA-2166D, USB 2.0 bağlantısı sayesinde DVD+/- medyalar yazarken 16X hızına erişebiliyor. DVD-RAM medyası da destekleyen ürünü medya uyumu açısından başarılı bulduk. Kutu içerisinde medya yazma, video işleme ve DVD izleme için çeşitli yazılımlar da bulunuyor.

SONUÇ: Harici bir DVD yazıcı olmasına rağmen performans açısından dahili sürücülerine atlatıyor.

- Lightscribe ile CD/DVD sırtı hazırlıyor
- Başarılı performans
- Etkili yazılım paketi

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Yeni ürünler

Dizüstü bilgisayar

MONSTER ND521N20S3 TYRANNOSAURUS

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA Fokus bilgisayar
BİLGİ İÇİN (216) 449 49 30
WEB www.fokusbilgisayar.com
FİYAT 1.649 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci	Intel Pentium M 760
Bellek	2 GB DDR2 SDRAM
Kapasite	80 GB
Ekran	15,4 inç WXGA TFT LCD
Boyutu	358 x 272 x 25 mm
Ağırlığı	3 kg

Çizim tableti

UC-LOGIC A5

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA Exa Bilgisayar
BİLGİ İÇİN (216) 418 92 00
WEB www.eksa.com.tr
FİYAT FİRMAYI ARAYINIZ

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim	USB
Basınç seviyesi	1.024
Çözünürlük	4.000 dpi
Etkin alan	20,3 x 15,2 cm
Boyut	305 x 267 x 10 mm
Ağırlık	615 g

Anakart

SAPPHIRE PURE CROSSFIRE PC-A9RD580

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA Arena, Beko, Datagate
BİLGİ İÇİN (212) 364 64 64,
444 1 404, (212) 321 41 41
FİYAT 229 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Form faktörü	ATX
Yonga seti	ATI RD580 / SB450
İşlemci yuvası	Soket 775
FSB hızı	2.000 GHz
Bellek yuvası	4 x DDR SDRAM
Yuva sayısı	2 x PCIe16X, 1 x PCIe1X, 1 x PCI

PROFESYONELLERİN GÖZDESİ: Dizüstü bilgisayar satın alırken, kullanım amaçlarınızı belirledikten sonra satın alma kararı vermek en doğru yol olacaktır. MONSTER'ın yeni ürünü, 2 GHz işlemcisi ve 2 GB Dual DDR2 (533 MHz) bellek kullanımıyla güçlü bir Sonoma platformu ortaya çıkartmış. 15,4 inç boyutundaki geniş TFT LCD ekranı, nVIDIA'nın 256 MB belleğe sahip GeForce 6600 ekran kartıyla birleştiğinden oyunlarda ve diğer multimedya uygulamalarda yüzünüzü güldürecek. Başarılı bir test performansı sergileyen ürünün kablosuz ağ bağlantı performansını da beğendiğimizi söyleyelim. Uzak bağlantılarda dahi kopmadan düzgün şekilde çalışması oldukça iyi. Ayrıca ürünle gelen Power Cinema programı sayesinde dizüstü bilgisayarınızı açmadan tek tuşla DVD veya VCD seyredebilirsiniz.

SONUÇ: Güçlü performansı kadar görüntü kalitesi açısından da tatmin edici bir dizüstü çözümü.

- ➕ Yüksek performans
- ➕ Başarılı multimedya özellikleri
- ➕ Deri çanta hediyesi

TASARIMLARI KOLAYLAŞTIRIYOR: Fareler ne yazık ki çizim konusunda tasarımcıların serbestliğini kısıtlıyor. Çizim tabletleri ise kalemle kullanılması nedeniyle tercih edilmekte. Ancak bu donanımların da kullanılabilirliklerini artıran kendilerine özgü bazı özellikleri var. Exa Bilgisayar'ın distribütörlüğünü yaptığı UC-Logic markası A5 modeliyle piyasaya iyi bir giriş yapıyor. Bu konuda oldukça başarılı sonuçlar veren cihaz 1.024 basınç seviyesi sayesinde, çizimlere tıpkı fırça vuruşu gibi detay katabiliyor. Kolayca kurulan ve geniş bir yazılım desteğiyle sunulan bu ürün ile bir de fare geliyor. Kablosuz bu fareyi de tablet üzerinde kullanabilmek mümkün. Geniş bir etkin alanı bulunan ürün, USB bağlantısıyla çalışıyor ve etkin alanın kenarlarında 16 tanesi kullanıcı tanımlı olmak üzere toplam 42 adet hazır işlev yer alıyor.

SONUÇ: Çizim yapmayı kolaylaştırdığı gibi, CD'sindeki yazılımlarla farklı işlevler sunuyor.

- ➕ Yüksek hassasiyet
- ➕ Kutudan fare de çıkıyor
- ➖ Tam sürüm çizim yazılımı yok

SAF CROSSFIRE PERFORMANSI: Pure CrossFire adlı modeliyle görücüye çıkan Sapphire, kullandığı RD580 yongasının tüm işlevlerinden sonuna kadar faydalanan bir anakart hazırlamış. Soket 939 yapıdaki tüm Athlon işlemci ailesini destekleyen ürünün üzerinde hiç fan yer almaması, sessiz bir çözüm arayanları sevindirecek. İki adet ekran kartı yuvası ile ATI'nın CrossFire uyumlu iki adet ekran kartını kullanarak, oyunlarda yüksek bir performans elde edebilen Pure CrossFire, overclock konusunda oldukça etkileyici bir ürün. Anakart üzerinde iki standart bağlantının yanında CrossFire için gereken gücü PCI Express yuvalarına verebilmek için bir adet dörtlü molex bağlantı yuvası bulunuyor. Seri ATA 3 Gb/sn destekli yuvalarda RAID konfigürasyonları ve dört adet bellek yuvasında çift kanal DDR bellekleri çalıştırabiliyor.

SONUÇ: En yeni teknolojiler bir yana, overclock konusunda benzersiz bir cömertlik sergiliyor.

- ➕ Yeni teknolojilerle uyumlu
- ➕ İdeal overclock anakartı
- ➕ Ücretsiz oyun hediyesi

Kasım ayını bekleyin!

Sony PS3'ü kasım ayında çıkaracağını duyurdu. Yani kasım ayından itibaren üst uç bir ekran kartı yerine süper bir konsol alabileceğiz. Tabii yeni bir erteleme olmazsa

8 Mayıs: Silicon Graphics baş aşağı gidiyor

Üst uç render makineleriyle yıllarca Hollywood filmlerinde en fazla kullanılan donanımları üreten SGI, iflas masasına başvurdu. Gittikçe düşen gelirleri dengelemek için masrafları kırmak da işe yaramadı ve şirket mevcut borçlarını ödemek için çözüm yolları arar hale geldi. SGI'nın kısa bir süre öncesine kadar kullandığı ofis binasının şu anda Google çalışanlarına ev sahipliği yapması, özellikle 3B yazılım/donanımlarıyla ilgilenen kullanıcılar için oldukça dramatik bir tablo yarattı. Bu arada belki bilirsiniz, nVidia, SGI'dan ayrılan mühendislerce kurulmuştu.

SGI O2 Plus: Zamanın efsane render makinelerine imza atan Silicon Graphics, Hollywood'un 3B efekt geleneğine önemli bir katkı yapmıştı.

19 Mayıs: Symantec ile Intel el ele

Güvenlik yazılımı deyince akla ilk gelen firmalardan biri olan Symantec ve işlemci devi Intel ortak bir güvenli projesi için işbirliği yaptı. Sanaştırma ve Deskbrand teknolojileri üzerine kurulu bu projenin temelinde, işletim sistemini yazılım zararlılarından tamamen so-

yutlamak yatıyor. Bunun için, PC içinde işletim sistemi dışında gömülü bulunan güvenlik çözümü daha emniyetli bir ortam sunacak. Ev kullanıcılarının en kötü ihtimalle sistemlerini biçimlendirerek kurtulabildikleri zararlı yazılımlar, kurumsal kullanıcılar için tam bir kâbus haline gelebiliyor ve binlerce dolarlık zarara neden oluyor.

19 Mayıs: Seagate'in 750 GB'lık disk

Seagate 750GB'lık disk duyurdu. Barracuda 7200.10 serisinden çıkan bu disk (daha önce SCSI disklerde kullanılan) dikey yazım tekniğini kullanıyor. Böylece kısa bir süre içinde 7200.9 200 GB diskler "giriş seviyesi" modeller haline gelecek. 750 GB'lık kapasite gerçekten de etkileyici, fakat bundan çok fazla bahsetmek şu aşamada gereksiz. Zira yeni 7200.10 serisi disklerin başka avantajları da var. 7200.9

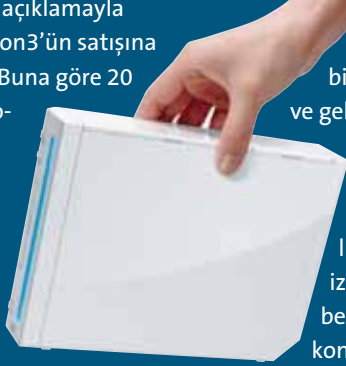

Çıta yükseliyor: Barracuda 9200.9 serisiyle büyük başarı kazanan Seagate, yeni 9200.10 serisiyle de iddialı.

CHIP Test Editörü Şahin Ekşioğlu, donanım dünyasında dikkatini çeken gelişmeleri, her ay günlüğünde sizlerle paylaşıyor.

12 Mayıs: Konsollarda son durum

Sony nihayet resmi bir açıklamayla Kasım ayında Playstation3'ün satışına başlayacağını uyurdu. Buna göre 20 GB diskli sürüm 499 dolar larken 60 GB diskli sürüm 599 dolar olacak (ABD fiyatı). 60 GB diskli sürümde kablo-suz bağlantı özellikleri ve kart okuyucu gibi ekstralar da var. Kardeş yayın organımız Level dergisinin genel yayın yönetmeni Sinan Akkol geçtiğimiz hafta E3 fuarı için Los Angeles'taydı. Konuyla ilgili olarak Sinan'la yaptığım görüşmeye göre Sony PS3'ü hala bir miktar spekülasyona açık olarak

saklıyor. Yani konsol ortada ve oyun oynanabiliyor, fakat konsola giden ve gelen kabloların doğrudan makineye girdiği görülüyor. Her halükarda Sinan, kişisel olarak konsolun nerdeyse hazır olduğunu izlenimine sahip olduğunu belirtti. Sony'den PS3 tarihi konusunda resmi bir açıklama

gelmesi iyi oldu, zira bu konuda söylentiler almış yürümüşü. Kasım 2006'da PS3'ü bekliyoruz; bakalım tarihte bir sapma olacak mı? Bu arada Nintendo konsol savaşlarının ilginç bir tarafında iddiasını sürdürüyor. Wii adlı konsoluyla görücüye çıkan Nintendo Xbox 360 ya da Playstation3'ün aksine, en hızlı donanım iddiası yerine oynanabilirliği en yüksek konsol olma peşinde. E3'teki demo'larda bu noktada oldukça başarılı bir performans ortaya koymayı başaran Nintendo Wii, özellikle Quake ya da Doom tarzı oyunlar için biçilmiş kaftan olan kontrolörüyle epey ses getirecek. Bu yeni kontrolörle oyun sırasında nişan almak için fareyle boğuşmanıza gerek kalmıyor. Nintendo Wii'nin de kasım ayında piyasada olacağı ve fiyat avantajı sunacağı belirtiliyor.

Nintendo'yu da hesaba katın: Yüksek işlem gücü ve süper 3B grafikler yerine Wii ile dâhil olan Nintendo başarılı gibi.

serisine göre daha az ısınan ve daha sessiz çalışan bu seri, performans açısından da (veri aktarımı testlerinde) bariz bir üstünlüğe sahip. Bağımsız sitelerdeki ilk testlere bakılırsa 8 ve 16 MB önbellekle satışa sunulacak olan bu yeni seriye ait diskler, yakında epey popüler olacak. Son olarak, bu seriye ait disklerin hem SATA hem de PATA modellerinin olacağını belirtelim.

21 Mayıs: Samsung'un yeni melezi

Fiziksel sınırlar yüzünden performans açısından sık sık günah keçisi olarak karışımıza çıkan sabit diskler, öyle ya da böyle vazgeçemediğimiz yapıtaşları. Sam-

sung'un ise konuya yeni bir bakış açısı var. Hybrid Hard Disk Drive (H-HDD) adlı yeni bir diskin duyurusunu yapan firma, bu disklerde 128/256 MB önbellek kullanıyor. Böylece alıştığımız disk konseptiyle flaş bellek konsepti bir anlamda birleşmiş oluyor.

H-HDD'lerin özellikle taşınabilir PC'lerde pil tüketimi açısından avantaj sağlayabileceği ya da PC'lerin açılış/kapanış sürelerini kısaltacağı belirtiliyor. Uzun süre sabit disk yerine flash bellek kullanalım dedik, ama bu pahalı çözüm yerine belki de H-HDD benzeri bir orta yol, hem üreticiler hem de kullanıcılar açısından en iyi seçim olacak. Samsung H-HDD'ler 2007 başında piyasaya çıkacak. ■

LEXMARK

EPDATA
BİLGİSAYAR

0312 4726090 | www.epdata.com.tr

CHIP TEST&TEKNOLOJİ TOP 10

Test cihazları: Donanımların performanslarını ölçmek için hazırlanan cihazlar sayesinde birçok ürünü test etmek mümkün.

En iyi donanımlar

CHIP TOP 10

Donanım pazarındaki en başarılı ürünler CHIP TOP 10 tablolarında her ay listeleniyor. TOP 10 tablolarını incelemeniz satın alma kararınızı olumlu yönde etkileyecektir.

CHIP TOP 10 LİSTELERİ

► SATA sabit diskler	140
► PATA sabit diskler	140
► Mürekkep püskürtmeliler	140
► Intel 775 anakartlar	142
► AMD 939 anakartlar	142
► 200 \$ altı lazer yazıcılar	142
► Dijital fotoğraf makineleri	144
► Çok işlevli cihazlar	144
► DVD yazıcılar	144
► PCIe ekran kartları 300 \$ üstü	146
► PCIe ekran kartları 150-300\$	146
► PCIe ekran kartları 150 \$ altı	146
► Cep telefonları	148
► 17" LCD monitörler	148
► 19" LCD monitörler	148

■ CHIP TOP 10 tablolarında her ay kendi kategorisinde en iyi on donanımı yayınlıyoruz. Her ay gerçekleştirilen testlerde birçok ürün inceleniyor ve test prosedürümüz doğrultusunda değerlendiriliyor. Değerlendirdiğimiz ürünleri bir veritabanında toplayarak sizlerle paylaşıyoruz. Burda önemli olan bu ürünleri güncel ve doğru olarak yayınlamak. Hazırladığımız bu tabloların en büyük farkı her ay güncellenmesi. CHIP Top 10 tabloları test tablolarından biraz farklı. TOP 10 tablolarında önemli ve kısa bilgiler yer alıyor. Donanım inceleme bölümümüzde yer alan ürünleri ve piyasaya yeni çıkan ürünleri aynı kriterlerle ölçüp TOP 10 tablolarındaki yerlerine koyuyoruz. Testi veya incelemeyi kaçırın okurlarımız ürünleri TOP 10 tablolarından takip edebiliyorlar. Böylece aylar önce çıkan bir ürün ile yeni çıkan bir ürünü kıyaslayabilme şansımız oluyor. Ürünleri ayırırken

kategorilerine ve performanslarına göre değerlendiriyoruz. Kategori seçimi çok önemli. Eğer bir ürün yanlış bir kategoride yer alıyor ise bu tüm tabloyu etkiliyor bunun için tabloları tekrar tekrar kontrol ediyoruz. TOP 10 tablolarında fiyat performans oranlarına da yer verdiğimiz için bu bilgileri satın alma rehberi olarak da kullanabilirsiniz. Bu oran yalnızca o ayki tablodaki ürünler arasındaki bir oran olduğunu unutmayın. Yani performansı iyi olan bir ürünün fiyatı da uygun ise tüm diğer ürünlerin fiyat performans puanını değiştirebilir. Ürünlerin performans değerlerini bir bakışta görebilmeniz için renk kodları kullanıyoruz. Yeşil renk test ve incelemede çok iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Sarı renk test ve incelemede iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Turuncu renk test ve incelemede orta performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor.

Satın alma kararınız için CHIP TOP 10 tabloları

Bir aygıtın sıralaması CHIP Toplam Puanından elde ediliyor. Puanlar eşitse fiyatı daha uygun olan ürün üst sırada yer alıyor.

Bir aygıtın CHIP Toplam Puanı tek tek değerlendirmeler baz alınarak hesaplanıyor. CHIP Toplam Puanı sonucunda aygıtların sınıfları ortaya çıkıyor. Aygıt sınıflarında ayırım, zirve sınıfı, üst sınıf ve orta sınıf aygıtlar şeklinde yapılıyor.

Bu sütunlar puanlamalar, ölçüm değerleri veya teknik bilgilerden oluşuyor. Tablolarda sadece en önemli olanları yer alıyor. Ürünleri temin edebileceğiniz firmaların iletişim bilgilerini e-CHIP'te **CHIP TOP 10** bölümünde bulabilirsiniz.

17" MONİTÖRLER									
Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (5 + 10)	Genişlik	Karşılaştırmalı	Renk	Ekran	Notlar
1	Sony CPD-G200P	94	100	328	76	100	97	100	T. CRT, 0.24 mm, 1600 x 1200 Pixel
2	Sony CPD-G200P	92	100	375	71	100	98	94	T. CRT, 0.24 mm, 1600 x 1200 Pixel
3	ADI Microscan G700	80	100	260	74	50	95	89	T. CRT, 0.24 mm, 1600 x 1200 Pixel
4	Samsung SyncMaster T57 NF	80	100	267	76	50	94	88	N.Flat, 0.25 mm, 1820x1440 Pixel
5	Samsung SyncMaster T57 GFK	79	100	250	75	50	93	88	D.Flat, 0.20 mm, 1820x1440 Pixel
6	Philips 107B4	78	100	189	73	50	86	90	D. Pitch, 0.25 mm, 1600x1200 Pixel
7	Mura 17F81	78	100	206	74	50	91	89	D. Pitch, 0.25 mm, 1600x1200 Pixel
8	Visionomic G5771	77	100	330	90	50	83	83	D. Pitch, 0.26 mm, 1280x1024 Pixel
9	Iiyama VisionMaster Pro 410	76	100	360	43	50	100	91	D.Tron, 0.25 mm, 1600 x 1200 Pixel
10	Sony CPD-E220E	76	100	299	57	50	98	86	T. CRT, 0.24 mm, 1280 x 1024 Pixel

YENİ

Bu renklerle aygıtları şu gruplara ayırıyoruz:

- Zirve sınıfı
- Üst sınıf
- Orta sınıf

Bu simge ile CHIP TOP 10'a yeni giren ürünleri ifade ediyoruz.

Her ay ürünlerin son kullanıcı satış fiyatlarını güncelliyoruz. Ürünleri daha uygun fiyatlarla da temin etmeniz mümkün. Fiyat ve CHIP toplam puanından da daha sonra Fiyat/Performans puanını 5'lik okul notu sistemine göre hesaplıyoruz.

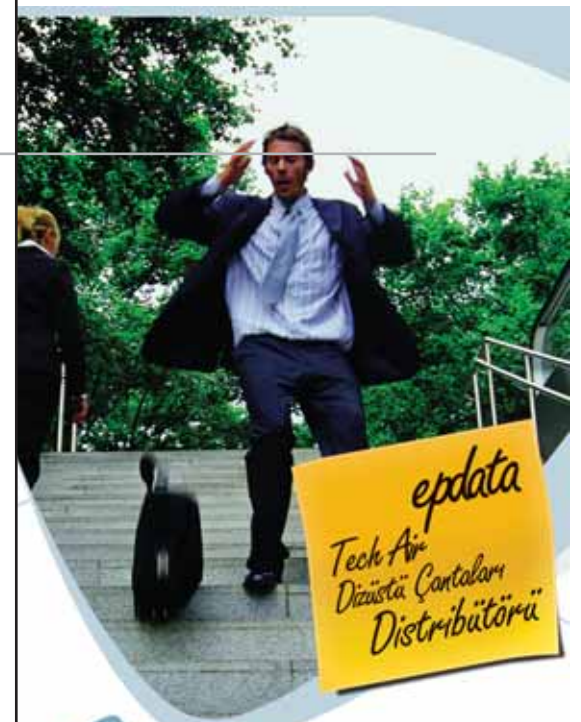
Tek tek değerlendirmelerdeki en iyi değerler sütunlarda kalın yazı tipleriyle gösteriliyor. Sadece puanlamalarda bu tip bir öne çıkarılma söz konusu, teknik özelliklerde böyle bir uygulama yok.

DEĞERLENDİRME

» Kendi kriterlerinize göre değerlendirin

TOP 10 tablolarında, CHIP Test Merkezi'nde yapılan testler sonucunda ilk 10 arasına girmeyi hak eden ürünleri, performans puanları ve teknik bilgileriyle birlikte bulabilirsiniz. Tablolarda iki ayrı puan türü yer alıyor. Bunlar Performans ve Fiyat/Performans olarak sınıflandırıldı. Sizin için ürünün fiyatından çok performansı önemli ise, size hitap edecek olan performans puanlandırmasıdır. Ama eğer bir ürünün performansından çok fiyatına önem veriyorsanız, o zaman fiyat/performans

oranı belirleyici faktörünüz olacaktır. CHIP TOP 10 listelerinde ürünler sıralanırken performans puanları dikkate alınıyor. Fiyat sıralamada bir etken değil. Bu listeler her ay güncellendiğinden, fiyatların değişmesi fiyat/performans oranını da her ay değiştiriyor. Fakat fiyatın test kriterleri içinde ayrı bir başlık olmaması nedeniyle, fiyat/performans sıralamasını tabloya bakarak siz oluşturmalısınız. CHIP TOP 10 tablolarını dergide olduğu gibi CHIP Online'da da (www.chip.com.tr) bulabilirsiniz.

Dizüstüler Artık Güvende

tech air
THE AIR BAG

Hava Yastıklı
Dizüstü Bilgisayar
Çantaları

EPDATA
BİLGİSAYAR

0312 4726090 | www.epdata.com.tr

CHIP TEST&TEKNOLOJİ TOP 10

SATA SABİT DİSKLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Disk perfor.	Gürültü oranı	Çalışma sıcaklığı	Servis ve doküman.	Kapasite (GB)	Teknik veriler Arabirim, önbellek, dönüş hızı (rpm)
1	Western Digital WD1500AHFD	88	■■■■■	329	99	82	92	90	150	SATA, 16 MB, 10000
2	Western Digital WD740GD	84	■■■■■	219	94	89	92	90	74	SATA, 8 MB, 10000
3	Western Digital WD1200JS	82	■■■■■	95	85	90	92	90	120	SATA, 8 MB, 7200
4	Samsung HD120UJ	81	■■■■■	92	82	91	92	90	120	SATA, 8 MB, 7200
5	Seagate ST3500641NS	81	■■■■■	450	73	86	92	90	500	SATA, 16 MB, 7200
6	Samsung HD080HJ	80	■■■■■	65	80	85	100	90	80	SATA, 8 MB, 7200
7	Seagate ST3250823AS	80	■■■■■	131	86	95	96	90	250	SATA, 8 MB, 7200
8	Western Digital WD1600JS	78	■■■■■	95	85	91	55	90	160	SATA, 8 MB, 7200
9	Seagate ST3400832AS	78	■■■■■	275	83	97	96	90	400	SATA, 8 MB, 7200
10	Western Digital WD2500JS	78	■■■■■	118	82	88	71	90	250	SATA, 8 MB, 7200

1. SIRA: WD 1500AHFD

Kurumsal uygulamalar için tavsiye edeceğimiz Western Digital Raptor, yüksek veri aktarım hızı ile bizleri büyüledi.

- 10,000 RPM dönüş hızı
- Başarılı gürültü oranı
- MB başına düşen fiyat yüksek

CHIP Toplam Puanı: **88**
Fiyatı: 329 \$ (vasat)

5. SIRA: Seagate ST3500641NS

Hızlı, sessiz ve güvenli bir erişim sağlayan Seagate NL35.2, depolama alanı açısından da oldukça uygun bir seçenek oluşturuyor.

- 16 MB önbellek
- 500 GB boyutunda eşsiz kapasite
- Başarılı RAID performansı

CHIP Toplam Puanı: **81**
Fiyatı: 450 \$ (vasat)

PATA SABİT DİSKLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Disk perfor.	Gürültü oranı	Çalışma sıcaklığı	Servis ve doküman.	Kapasite (GB)	Teknik veriler Arabirim, önbellek, dönüş hızı (rpm)
1	Samsung SP2014N	93	■■■■■	105	93	98	89	90	200	PATA, 8 MB, 7200
2	Western Digital WD3200JB	92	■■■■■	183	91	97	92	90	320	PATA, 8 MB, 7200
3	Seagate ST3400832A	91	■■■■■	275	88	95	100	90	400	PATA, 8 MB, 7200
4	Western Digital WD1600JB	90	■■■■■	109	86	97	100	90	160	PATA, 8 MB, 7200
5	Seagate ST3300831A	90	■■■■■	149	88	93	92	90	300	PATA, 8 MB, 7200
6	Western Digital WD2500JB	89	■■■■■	141	84	96	100	90	250	PATA, 8 MB, 7200
7	Seagate ST3200822A	88	■■■■■	106	84	98	89	90	200	PATA, 8 MB, 7200
8	Western Digital WD2000JB	88	■■■■■	119	85	93	89	90	200	PATA, 8 MB, 7200
9	Samsung SP0822N	87	■■■■■	63	80	100	96	90	80	PATA, 2 MB, 7200
10	Seagate ST3160023A	83	■■■■■	93	76	98	89	90	160	PATA, 8 MB, 7200

MÜREKKEP PÜSKÜRTMELİ YAZICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (+ kdv)	Ofis baskı hızı	Grafik baskı hızı	Resim baskı hızı	Grafik kalitesi	Resim kalitesi	Teknik veriler Çözünürlük, arayüz, baskı hızı renkli
1	Canon Pixma iP5200	92	■■■■■	169 €	93	79	100	100	93	9600 x 2400 dpi, USB, 24 sayfa/dk
2	HP Photosmart 8250	88	■■■■■	231 \$	87	67	86	88	95	4800 x 1200 dpi, USB, 31 sayfa/dk
3	Canon Pixma iP6000D	88	■■■■■	241 \$	100	64	82	88	95	4800 x 1200 dpi, USB, 17 sayfa/dk
4	Canon Pixma iP4200	86	■■■■■	109 €	92	77	77	92	96	9600 x 2400 dpi, USB, 19 sayfa/dk
5	Epson Stylus Photo R800	85	■■■■■	339 €	82	46	64	96	100	5760 x 1440 dpi, USB, 17 sayfa/dk
6	HP Deskjet 6980	85	■■■■■	197 \$	82	76	86	96	80	4800 x 1200 dpi, USB, 24 sayfa/dk
7	HP Business Inkjet 1200D	84	■■■■■	215 \$	83	100	64	96	83	4800 x 1200 dpi, USB, 24 sayfa/dk
8	HP Officejet Pro K550	84	■■■■■	205 \$	68	87	98	75	92	4800 x 1200 dpi, USB, 24 sayfa/dk
9	HP Deskjet 6940	83	■■■■■	192 \$	78	77	82	96	80	4800 x 1200 dpi, USB, 24 sayfa/dk
10	HP Business Inkjet 1000	83	■■■■■	204 \$	75	79	82	96	80	4800 x 1200 dpi, USB, 23 sayfa/dk

Fiyat bilgileri ortalama değerleri yansıtmaktadır.

CHIP TEST&TEKNOLOJİ TOP 10

INTEL 775 ANAKARTLAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Performans	Stabilite	Birlikte gelenler	Servis/dokümantasyon	Yonga seti	Teknik veriler (Bellek, Ses, Lan,Wlan)
1	Asus P5N32-SLI Deluxe	100	■ ■ ■ ■ ■	307	100	100	100	100	nForce4 SLI	DDR2-667, 7.1 Kanal, 2 x 1 Gbit
2	Gigabyte GA-G1975X Turbo	100	■ ■ ■ ■ ■	270	100	98	100	100	i975X	DDR2-888, 7.1 HDA, 1 Gbit
3	Gigabyte GA-8I955X Royal	99	■ ■ ■ ■ ■	262	99	100	96	100	i955X	DDR2-667, 7.1 HDA, 2 x 1 Gbit
4	MSI P4N Diamond	98	■ ■ ■ ■ ■	265	99	92	100	92	nForce4	DDR2-667, 7.1 Creative HDA, 2 x 1 Gbit
5	Asus P5LD2 Deluxe WIFI - TV	95	■ ■ ■ ■ ■	293	99	92	92	92	i945P	DDR2-667, 7.1 HDA, 1 Gbit, 54 Mbit
6	Foxconn 955X7AA-8EKR52	92	■ ■ ■ ■ ■	250	100	100	85	67	i955X	DDR2-667, 7.1 HDA, 2 X 1 Gbit
7	Abit N18 SLI	92	■ ■ ■ ■ ■	206	99	92	85	83	nForce4 SLI	DDR2-667, 7.1 Kanal, 1 Gbit
8	MSI P4N SLI-FI	91	■ ■ ■ ■ ■	160	100	98	73	92	nForce4 SLI	DDR2-667, 7.1 Kanal, 1 Gbit
9	Foxconn Intense 945P7AA	86	■ ■ ■ ■ ■	105	99	96	67	67	i945P	DDR2-667, 7.1 HDA, 1 Gbit

YENİ

AMD 939 ANAKARTLAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Performans	Stabilite	Birlikte gelenler	Yapısı	Servis/doküman.	Teknik veriler (Yonga seti)
1	MSI K8N Diamond	94	■ ■ ■ ■ ■	172	100	100	93	71	100	nVidia nForce4 SLI
2	Asus A8N32-SLI Deluxe	92	■ ■ ■ ■ ■	257	88	92	100	96	74	nVidia nForce 4 SLI
3	DFI Lanparty nF4 SLI-DR	91	■ ■ ■ ■ ■	219	97	88	86	100	96	nVidia nForce4 SLI
4	Asus A8N-SLI Deluxe	90	■ ■ ■ ■ ■	156	91	88	100	88	74	nVidia nForce 4 SLI
5	MSI K8N Neo 4 Platinum	89	■ ■ ■ ■ ■	167	88	94	92	85	61	nVidia NForce4 Ultra
6	Gigabyte GA-K8N51 PVMT-9	89	■ ■ ■ ■ ■	100	94	88	82	91	80	nVidia GeForce 6150, NForce 430
7	ECS KN1 Extreme	88	■ ■ ■ ■ ■	135	97	89	87	68	65	nVidia nForce4 Ultra
8	Asus A8N VM CSM	88	■ ■ ■ ■ ■	106	91	88	86	91	74	nVidia GeForce 6150, nForce 430
9	Abit AX8	87	■ ■ ■ ■ ■	110	88	89	90	94	80	VIA K8T890
10	Foxconn Winfast NF4UK 8AA-8EKR5	86	■ ■ ■ ■ ■	105	84	88	89	85	85	nVidia nForce4 Ultra

200 \$ ALTI LAZER YAZICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Office baskı hızı	Grafik baskı hızı	Resim kalitesi	Grafik kalitesi	Arabirim	Teknik veriler (Çözünürlük, bellek, baskı hızı renkli)
1	Xerox Phaser 3122	93	■ ■ ■ ■ ■	142	96	100	84	86	USB, paralel	1.200 x 600, 8 MB, 20 sayfa / dk
2	Samsung ML-2010	92	■ ■ ■ ■ ■	150	96	94	84	100	USB	1.200 x 600, 8 MB, 20 sayfa / dk
3	OKI B4100	92	■ ■ ■ ■ ■	160	100	96	84	82	USB, paralel	1.200 x 600, 8 MB, 18 sayfa / dk
4	Brother HL-2040	89	■ ■ ■ ■ ■	146	89	84	89	80	USB, paralel	600 x 600, 8 MB, 20 sayfa / dk
5	Kyocera FS-820	85	■ ■ ■ ■ ■	172	71	91	100	68	USB, paralel	1.200 x 600, 16 MB, 16 sayfa / dk
6	Samsung ML-1610	85	■ ■ ■ ■ ■	89	81	85	84	100	USB	600 x 600, 2 MB, 16 sayfa / dk
7	HP Laserjet 1020	84	■ ■ ■ ■ ■	149	72	93	89	83	USB	600 x 600, 2 MB, 18 sayfa / dk
8	Xerox Phaser 3117	84	■ ■ ■ ■ ■	114	85	84	82	86	USB	600 x 600, 8 MB, 16 sayfa / dk
9	Canon Laser Shot LBP 2900	81	■ ■ ■ ■ ■	132	68	90	89	72	USB	600 x 600, 2 MB, 12 sayfa / dk

1. SIRA: Xerox Phaser 3122

Yüksek çözünürlüklü baskı yeteneğini uygun boyutları ve süratıyla birleştiren, ev ve ofis kullanımı için hesaplı bir yazıcı.

- ⊕ Hızlı ve kaliteli baskı imkânı
- ⊕ USB ve paralel port bağlantısı
- ⊕ Linux desteği

CHIP Toplam Puanı: 93
Fiyatı: 142 \$ (orta)

6. SIRA: Samsung ML-1610

Kolay kurulum ve kullanım özellikleri bulunan ürün başarılı fiyat / performans oranı ile dikkat çekiyor.

- ⊕ Uygun fiyat
- ⊕ Telefon ve web desteği
- ⊕ Kolay kurulum ve kullanım

CHIP Toplam Puanı: 85
Fiyatı: 89 \$ (çok iyi)

Fiyat bilgileri ortalama değerleri yansıtmaktadır.

CHIP TEST&TEKNOLOJİ TOP 10

DİJİTAL FOTOĞRAF MAKİNELERİ

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (+ kdv)	Görüntü kalitesi	Ergo-nomi	Beraber. gelen don.	Servis/ doküman.	Optik zum	Teknik veriler (USB, AV Out, çözünürlük)
1	Sony Cyber-Shot DSC-R1	89	■■■■■	899 €	100	71	99	83	5 X	2,0, AV Out, 10 Megapiksel
2	Panasonic Lumix DMC-FZ30	84	■■■■■	580 €	85	90	93	67	12 X	2,0, AV Out, 8,0 Megapiksel
3	Sony Cyber-Shot DSC-R2	84	■■■■■	370 €	82	83	96	83	12 X	2,0, AV Out, 5,9 Megapiksel
4	Fujifilm FinePix S9500	83	■■■■■	719 €	91	80	82	50	10,7 X	2,0, AV Out, 9,1 Megapiksel
5	Samsung Digimax Pro 815	81	■■■■■	719 €	77	100	67	83	15 X	2,0, AV Out, 8,0 Megapiksel
YENİ	6	Canon PowerShot S3 IS	81	■■■■■	670 \$	71	90	86	12 X	2,0, AV Out, 6,0 Megapiksel
7	Kodak Easyshare V570	80	■■■■■	499 \$	71	75	94	100	3 X	2,0, AV Out, 5,0 Megapiksel
8	Panasonic Lumix DMC-FZ7	80	—	—	72	87	90	67	12 X	2,0, AV Out, 5,9 Megapiksel
9	Panasonic Lumix DMC-TZ1	80	■■■■■	360 €	74	79	90	83	10 X	2,0, AV Out, 4,9 Megapiksel
10	Kodak Easyshare P880	79	■■■■■	639 \$	75	79	82	67	5,8 X	2,0, AV Out, 7,0 Megapiksel

ÇOK İŞLEVLİ CİHAZLAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (+ kdv)	Office baskı hız	Grafik baskı hız	Resim baskı hız	Grafik kalitesi	Resim kalitesi	Teknik veriler (Çözünürlük, bağlantı, baskı hızı renkli)
1	Canon Pixma MP830	90	■■■■■	360 €	100	91	100	98	100	9.600 x 4.800 dpi, USB 2.0, 24 s. / dk
2	Canon Pixma MP800	89	■■■■■	329 €	100	94	95	100	100	9.600 x 4.800 dpi, USB 2.0, 24 s. / dk
3	Canon Pixma MP500	88	■■■■■	239 €	95	91	94	61	79	9.600 x 2.400 dpi, USB 2.0, 19 s. / dk
4	Epson Stylus Photo RX700	88	■■■■■	345 €	99	100	100	71	95	5.760 x 1.440 dpi, USB 2.0, 20 s. / dk
5	HP Photosmart 3310 AiO	86	■■■■■	379 €	91	100	92	85	49	4.800 x 1.200 dpi, USB 2.0, 31 s. / dk
YENİ	6	Epson Stylus Photo RX520	80	■■■■■	170 €	92	97	82	64	5.760 x 1.440 dpi, USB 2.0, 18 s. / dk
7	Epson Stylus Photo RX620	79	■■■■■	213 €	95	100	100	100	76	5.760 x 1.440 dpi, USB 2.0, 18 s. / dk
8	HP OfficeJet 6210	71	■■■■■	235 \$	93	70	92	30	25	4.800 x 1.200 dpi, USB 2.0, 27 s. / dk
YENİ	9	Canon Pixma MP170	71	■■■■■	115 €	88	90	65	64	4.800 x 1.200 dpi, USB 2.0, 17 s. / dk
YENİ	10	Brother DCP-340CW	69	■■■■■	199 €	75	77	70	93	4.800 x 1.200 dpi, USB 2.0, 27 s. / dk

DVD YAZICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	DVD okuma prf. puanı	CD okuma prf. puanı	DVD yazma puanı	CD yazma puanı	Servis ve dok.	Teknik veriler (DVD yazma, DVD yeniden yazma, DVD okuma, CD yazma, CD yeniden yazma, CD okuma, bellek)
1	Philips DVDR-1648K	96	■■■■■	60	92	90	98	99	100	16X, 8X, 16X, 48X, 32X, 48X, 2 MB
2	LG GSA-4167B	96	■■■■■	50	93	89	99	98	75	16X, 8X, 16X, 48X, 32X, 48X, 2 MB
YENİ	3	Plextor PX-755A	95	■■■■■	135	91	86	91	100	16X, 8X, 16X, 40X, 24X, 48X, 2 MB
4	BenQ DW-1640	95	■■■■■	51	96	88	98	98	90	16X, 8X, 16X, 48X, 32X, 48X, 2 MB
YENİ	5	Plextor PX-760A	94	■■■■■	150	85	87	91	100	18X, 10X, 18X, 40X, 24X, 48X, 2 MB
6	Plextor PX-750A	94	■■■■■	150	95	8	95	96	100	16X, 8X, 16X, 40X, 24X, 48X, 2 MB
7	NEC ND-4550A	93	■■■■■	57	95	79	96	91	85	16X, 8X, 16X, 48X, 32X, 48X, 2 MB
8	Samsung WM SH-W162C	92	■■■■■	50	92	88	96	98	75	16X, 8X, 16X, 48X, 32X, 48X, 2 MB
9	NEC-3550A	91	■■■■■	56	94	79	96	89	85	16X, 8X, 16X, 48X, 32X, 48X, 2 MB
10	ASUS DRW-1608P2S	88	■■■■■	65	85	79	90	80	100	16X, 8X, 16X, 40X, 32X, 40X, 2 MB

1. SIRA: Philips DVDR-1648K

Çok iyi bir performans ve güvenilir destek sunan Philips DVDR-1648K, başarılı bir çözüm.

- Yüksek performans
- Başarılı teknik destek
- Başarılı kutu içeriği

CHIP Toplam Puanı: **96**
Fiyatı: 60 \$ (çok iyi)

4. SIRA: BenQ DW-1640

Uygun fiyat / performans değeri sunan BenQ DW 1640'ın test sonuçları da oldukça tatmin edici.

- Yüksek performans
- Başarılı kutu içeriği
- Uygun fiyat

CHIP Toplam Puanı: **95**
Fiyatı: 51 \$ (çok iyi)

Fiyat bilgileri ortalama değerleri yansıtmaktadır.

CHIP TEST&TEKNOLOJİ TOP 10

PCIe EKРАН KARTLARI 300 \$ ÜSTÜ

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Sentetik perform.	Oyun perform.	Donanım özellikleri	Servis doküman.	Bellek/ veri yolu	Grafik yongası
YENİ 1	Sapphire X1900 XTX Blizzard	92	■■■■■	670	87	93	100	87	512 MB GDDR3 / 256 bit	Radeon X1900 XTX
YENİ 2	Powercolor X1900 XTX	89	■■■■■	625	87	89	90	87	512 MB GDDR3 / 256 bit	Radeon X1900 XTX
YENİ 3	Leadtek WinFast 7900 GTX TDH	88	■■■■■	625	92	88	78	100	512 MB GDDR3 / 256 bit	GeForce 7900 GTX
YENİ 4	Asus 1900 XTX	86	■■■■■	671	84	91	94	61	512 MB GDDR3 / 256 bit	Radeon X1900 XTX
YENİ 5	Sapphire X1900 XTX	82	■■■■■	580	82	73	96	87	512 MB GDDR3 / 256 bit	Radeon X1900 XTX
YENİ 6	Palit 7900 GT Sonic	75	■■■■■	559	82	76	72	61	512 MB GDDR3 / 256 bit	GeForce 7900 GT
YENİ 7	Sapphire X1900 GT	71	-	-	75	59	83	87	512 MB GDDR3 / 256 bit	Radeon X1900 GT
YENİ 8	Asus EN7900 GT	70	-	-	73	70	69	61	256 MB GDDR3 / 256 bit	GeForce 7900 GT
YENİ 9	Leadtek WinFast PX7800 GT TDH	67	■■■■■	425	65	57	73	100	256 MB GDDR3 / 256 bit	GeForce 7800 GT
YENİ 10	MSI NX7800 GTX	65	■■■■■	430	74	54	67	74	256 MB GDDR3 / 256 bit	GeForce 7800 GTX

YENİ 4. SIRA: Asus 1900 XTX

Yaptığımız testlerde birçok sonucu tarihe gömen Asus EAX 1800XT Top bizden yüksek puan almayı hak etti.

- Yüksek performans
- Etkili soğutma
- Başarılı kutu içeriği

CHIP Toplam Puanı: **86**
Fiyatı: 671 \$ (vasat)

YENİ 9. SIRA: Leadtek WinFast PX7800 GT TDH

Leadtek WinFast PX7800 GT TDH'in üst seviye kullanıcıların ilgisini çekeceğini tahmin ediyoruz.

- Yüksek performans
- Başarılı kutu içeriği
- Uygun fiyat

CHIP Toplam Puanı: **67**
Fiyatı: 425 \$ (çok iyi)

PCIe EKРАН KARTLARI 150 - 300 \$ ARASI

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	3B performs	Donanım özellikleri	Servis ve dok.	Bellek/ bellek veriyolu	Yonga	Grafik yongası
1	Sapphire Radeon X850XT	75	■■■■■	255	70	83	90	256 MB GDDR3 / 256 bit	520	ATI Radeon X850 XT
2	Leadtek Winfast PX6800 TDH	64	■■■■■	239	55	85	93	256 MB GDDR3 / 256 bit	325	nVidia GeForce FX 6800 GTX
3	Sapphire Radeon X1600 XT	64	■■■■■	199	55	85	88	256 MB GDDR3 / 256 bit	590	ATI Radeon X1600 XT
4	Sapphire Radeon X800GTO	64	■■■■■	175	54	92	80	256 MB GDDR3 / 256 bit	400	ATI Radeon X800 GTO
5	Powercolor X800GT	62	■■■■■	259	51	88	90	256 MB GDDR3 / 256 bit	475	ATI Radeon X800GT
6	Palit 6600C TD21	62	■■■■■	188	53	85	83	256 MB GDDR3 / 128 bit	500	nVidia Geforce FX 6600GT
7	Gainward 6600GT	60	■■■■■	171	52	80	82	256 MB GDDR3 / 128 bit	500	nVidia GeForce FX 6600GT
8	Gigabyte GV-RX70P256V	60	■■■■■	270	44	100	93	256 MB GDDR3 / 128 bit	425	ATI Radeon X700 Pro
9	Gigabyte GV-NX66T128D	60	■■■■■	159	49	83	88	128 MB GDDR3 / 128 bit	500	nVidia GeForce 6600GT
10	Powercolor R41A-PD3	56	■■■■■	169	43	85	90	256 MB GDDR3 / 256 bit	425	ATI Radeon X700Pro

PCIe EKРАН KARTLARI 150 \$ ALTI

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	3B performs	Donanım özellikleri	Servis ve dok.	Bellek/ bellek veriyolu	Yonga	Grafik yongası
1	Asus Geforce N6600GT Silencer	64	■■■■■	141	52	90	100	256 MB DDR / 128 bit	500	nVidia Geforce FX 6600GT
2	Palit 6600C TD11	60	■■■■■	145	50	83	80	128 MB GDDR3 / 128 bit	500	nVidia Geforce FX 6600GT
3	Leadtek Winfast PX 6600TD	47	■■■■■	119	32	78	84	256 MB DDR / 128 bit	300	nVidia GeForce 6600
4	Asus Geforce N6600 Extreme	46	■■■■■	114	32	78	85	256 MB DDR / 128 bit	300	nVidia GeForce 6600
5	Inno 3D I-6600-G3F3	46	■■■■■	107	32	78	78	256 MB DDR / 128 bit	300	nVidia GeForce 6600
6	Sapphire X1300	42	■■■■■	125	22	90	88	512 MB DDR / 128 bit	450	ATI Radeon X1300
7	Asus GeForce N6200TD GE	40	■■■■■	68	24	75	85	128 MB DDR / 128 bit	300	nVidia GeForce 6200
8	GeCube Radeon X600 XT	40	■■■■■	125	20	92	80	256 MB DDR / 128 bit	500	ATI Radeon X600 XT
9	GeCube Radeon X600 Pro	39	■■■■■	99	18	90	80	128 MB DDR / 128 bit	400	ATI Radeon X600 Pro
10	MSI NX6200 TD256E	38	■■■■■	88	21	77	80	256 MB DDR / 128 bit	300	nVidia GeForce 6200

Fiyat bilgileri ortalama değerleri yansıtmaktadır.

CHIP TEST&TEKNOLOJİ TOP 10

CEP TELEFONLARI

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (€+ kdv)	Telefon İşlev	Multi-medya	Veri/ mesaj	Pratik	Ağırlık	Teknik veriler (Boyut ve özellik)
1	Sony Ericsson W900i	98	■■■■■	589	98	100	100	97	148 g	109 x 24 x 49 mm, Digicam, e-posta, BT, IR, USB
2	Nokia 6280	97	■■■■■	419	95	97	100	98	115 g	46 x 21 x 99 mm, Digicam, e-posta, BT, USB
3	Nokia N90	96	■■■■■	649	96	100	95	94	175 g	113 x 52 x 25 mm, Digicam, e-posta, BT, USB
4	Samsung SGH-Z500	95	■■■■■	529	95	85	96	97	103 g	90 x 45 x 26 mm, Digicam, e-posta, BT, IR, USB
5	Nokia N70	95	■■■■■	599	92	98	98	94	131 g	108 x 57 x 21 mm, Digicam, e-posta, BT, USB
6	Siemens SXG75	94	■■■■■	479	95	90	100	93	134 g	111 x 53 x 20 mm, Digicam, e-posta, BT, IR, USB
7	Sony Ericsson W810i	94	■■■■■	449	94	96	88	95	99 g	46 x 19 x 100 mm, Digicam, e-posta, BT, IR, USB
8	Sony Ericsson k600i	94	■■■■■	341	99	92	100	90	106 g	105 x 45 x 20 mm, Digicam, e-posta, BT, IR, ser, USB
9	Sony Ericsson k750i	94	■■■■■	389	92	100	89	96	102 g	100 x 47 x 21 mm, Digicam, e-posta, BT, IR, ser, USB
10	Sony Ericsson W800i	93	■■■■■	439	88	99	93	95	101 g	100 x 47 x 21 mm, Digicam, e-posta, BT, IR, USB

17" LCD MONİTÖRLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Görüntü kalitesi	Ergonomi	Birlikte gelenler	Tepki süresi (ms)	Servis doküman.	Teknik veriler (Alan büyüklüğü, maks. çözünürlük, piksel aralığı (mm), maks. kontrast, maks. parlaklık)
1	Samsung SyncMaster 760 BF	97	■■■■■	396	98	100	90	4	90	17", 1.280 x 1.024, 0.264, 700:1, 300cd/m ²
2	Hyundai Image Quest Q70U	96	■■■■■	393	100	95	85	6	85	17", 1.280 x 1.024, 0.264, 700:1, 300cd/m ²
3	Benq FP71E+	95	■■■■■	329	97	96	90	8	90	17", 1.280 x 1.024, 0.264, 500:1, 300cd/m ²
4	ViewSonic VP730	95	■■■■■	489	97	95	85	8	90	17", 1.280 x 1.024, 0.264, 500:1, 300cd/m ²
5	Samsung SyncMaster 730BF	94	■■■■■	369	96	90	90	6	90	17", 1.280 x 1.024, 0.264, 600:1, 300cd/m ²
6	Benq FP71V+	92	■■■■■	370	95	90	90	5	90	17", 1.280 x 1.024, 0.264, 500:1, 400cd/m ²
7	Hyundai Image Quest L72S	90	■■■■■	305	90	92	85	8	85	17", 1.280 x 1.024, 0.264, 700:1, 300cd/m ²
8	LG L1750	90	■■■■■	336	91	86	90	12	90	17", 1.280 x 1.024, 0.264, 550:1, 250cd/m ²
9	Asus MM17D	89	■■■■■	292	89	88	90	8	85	17", 1.280 x 1.024, 0.294, 600:1, 400cd/m ²
10	INCA 777A	88	■■■■■	239	86	87	90	8	90	17", 1.280 x 1.024, 0.294, 500:1, 300cd/m ²

1. SIRA Samsung SyncMaster 760 BF

Şık tasarımı ve sunduğu teknik özellikleriyle birinci sınıf LCD monitör çözümü.

- 4 ms'lik erişim zamanı
- Başarılı görüntü kalitesi
- Şık tasarım

CHIP Toplam Puanı: **97**
Fiyatı: 396 \$ (iyi)

7. SIRA: HYUNDAI ImageQuest L72S

Hyundai, ImageQuest serisi ile şıklık ve kaliteyi buluşturmayı sürdürüyor.

- Düşük güç tüketimi
- Etkili yanıt süresi
- Net ve keskin görüntü

Toplam CHIP Puanı: **90**
Fiyatı: 305 \$ (çok iyi)

19" LCD MONİTÖRLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Görüntü kalitesi	Ergonomi	Birlikte gelenler	Tepki süresi (ms)	Servis doküman.	Teknik veriler (Alan büyüklüğü, maks. çözünürlük, piksel aralığı (mm), maks. kontrast, maks. parlaklık)
1	Benq FP93GX	95	■■■■■	499	100	98	90	2	90	19", 1.280 x 1024, 0.294, 700:1, 300.cd/m ²
2	Hyundai Image Quest Q90U	95	■■■■■	513	98	98	85	8	85	19", 1.280 x 1024, 0.294, 700:1, 300 cd/m ²
3	Philips 190X6FB	93	■■■■■	415	97	95	82	8	90	19", 1.280 x 1024, 0.294, 700:1, 300 cd/m ²
4	Benq FP91V+	95	■■■■■	465	100	85	90	12	90	19", 1.280 x 1024, 0.294, 450:1, 400 cd/m ²
5	Hyundai Image Quest L90D+	93	■■■■■	483	96	90	85	3	85	19", 1.280 x 1024, 0.294, 700:1, 300 cd/m ²
6	ViewSonic VA1912W	91	■■■■■	399	90	95	90	8	90	17", 1.280 x 1024, 0.264, 500:1, 300cd/m ²
7	Samsung SyncMaster 970P	91	■■■■■	475	88	100	90	6	90	19", 1.280 x 1024, 0.294, 1000:1, 250 cd/m ²
8	INCA IL-779	89	■■■■■	349	88	89	90	8	90	19", 1.280 x 1024, 0.294, 600:1, 250 cd/m ²
9	AG Neovo X19A	87	■■■■■	430	89	85	85	25	85	19", 1.280 x 1024, 0.294, 700:1, 250 cd/m ²
10	Hyundai Image Quest B91A	87	■■■■■	423	86	90	85	8	85	19", 1.280 x 1024, 0.294, 700:1, 300cd/m ²

Fiyat bilgileri ortalama değerleri yansıtmaktadır.

152 INTERNET EXPL. 7.0

Yeni web tarayıcısını en verimli şekilde kullanabilmeniz ve internette sörfün keyfini sürebilmeniz için ipuçları.

168 WINDOWS BAKIMI

WinXP'niz sürekli çöküyor ve isteklerinizi uzun sürede yerine getiriyorsa temizlik zamanı gelmiş demektir.

202 CEP YAZILIMLARI

Cep telefonunuza yükleyip kullanabileceğiniz pek çok yazılımla neredeyse cebinizde bir PC taşıyabilirsiniz.

pratik çözüm

YAZI İŞLERİ KÖSTEBEĞİ

Her ay dergiyi hazırlarken biz de çeşitli sorunlarla karşılaşyoruz ve çözümler üretmemiz gerekiyor. Bunları sizlerle paylaşmak istedik.

Monitörlerin kontrast oranları veya renk değerleri markadan markaya, hat-ta modelden modele değişebilir. Bir monitörde canlı renklerle izlediğiniz bir film veya oynadığınız bir oyun başka bir monitörde sönük, silik bir görüntü ile karşınıza çıkabilir. İlk yapmanız gereken monitörünüzün üzerindeki tuşlarla renk ve ışık ayarlarını karıştırmak olmalı. Ancak çoğu zaman grafik kartınızla gelen kumanda programı da devreye girmelidir. Burada renk ayarlarını yeniden düzenlemenize yardımcı olacak kontrol seçenekleri bulacaksınız. nVidia'nın ve ATI'nın kontrol programlarında bu ayarlar otomatik olarak yapılıyor, ancak isterseniz renk ayarlarını kendiniz de belirleyebilirsiniz. Hem masaüstünde çalışırken, hem oyun oynarken, hem de video seyrederken kullanabileceğiniz üç ayrı profil oluşturabilir veya yazılımın,

bu ortamlar çalıştığında otomatik olarak devreye soktuğu ayarları yeniden düzenleyebilirsiniz. Böylece örneğin masaüstünde beyaz bir doküman üzerinde çalışırken ekranın biraz koyulaşmasını, ama bir video izlemeye başladığınızda renklerin biraz daha canlanıp, kontrast ve ışık değerlerinin artmasını sağlayabilirsiniz ki, içinde gece çekimlerinin olduğu filmlerde bu tercihinizin işe yaradığını göreceksiniz.

Eğer yine de ekranınızdaki renklerin parlamadığından, canlı görünmediğinden şikayet ediyorsanız önünüze üç seçenek çıkıyor. Birinci ve en ucuz yöntem, ekranınıza bir güneşlik almak. Bu sayede gün ışığı nedeniyle sönükleşen görüntülerin daha görünür olduğunu fark edebilirsiniz. İkinci seçenek, yeni bir monitör almak ki, bu kez seçim yaparken kontrast değerlerine, ışık ve renk değerlerine, çözünürlüğe dikkat etmelisiniz. Üçüncü seçenek ise, hem monitörü hem de ekran kartınızı değiştirmektir ki, bu tavır dijital keyfinize yeni bir boyut kazandırmak için paraya da kıymaya hazır olduğunuzun işareti. Alışverişten önce uzmanlara danışmaya hatta bir demo görmeye dikkat edin.

Canlı renkler: Güneşlik sayesinde yoğun günışığı altında bile iyi görüntü elde edebilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

- 152 [Internet Explorer 7 ipuçları](#)
- 156 [TV yayınlarının PC'ye kaydı](#)
- 158 [Kusursuz video montajı](#)
- 164 [Kendi DVD'nizi yapın](#)
- 168 [Windows XP'ye temizlik](#)
- 176 [Web casuslarını durdurun](#)
- 184 [Messenger'dan virüs saldırısı](#)
- 188 [Web'de fotoğraflı günlük](#)
- 196 [Ayın Freeware'leri](#)
- 202 [Mobil yazılımlar](#)
- 210 [Linux dünyası](#)
- 214 [PC'den PC'ye taşınma](#)
- 218 [En iyi ipuçları](#)
- 228 [CHIP CD/DVD içeriği](#)
- 230 [Tam sürüm programlar](#)

IE7: benzersiz sörf keyfi

Internet Explorer'in yeni sürümü daha fazla güvenlik ve kolay kullanım vaat ediyor. İpuçlarımızla yeni özelliklerden yararlanmaya hemen başlayın.

Firefox veya Opera gibi alternatif internet tarayıcılarına geçiş yapmayan sörfçülerin beklediği an geldi çatı. Uzun süredir yepyeni bir sürümle kullanıcılarının karşısına çıkmayan Internet Explorer, özellikle Mozilla'yla rekabetin beraberinde getirdiği baskıyla baştan aşağıya yenilendi. Microsoft'un bu yeni ürününde nihayet "Tabbed Browsing (Sekmeli Gezinti)" imkânı sunuluyor.

Bu sayede tıpkı Firefox ve Opera'daki gibi aynı anda açtığınız web sayfaları arasında sekmeler üzerinden geçiş yapabileceksiniz. IE7 aynı zamanda sunduğu Phishing (dolandırıcılık) önlemleri sayesinde internet mafyasının önünü kesmeyi amaçlıyor. Yazılım, rakiplerinden daha gelişmiş birkaç ek özelliğe daha sahip. İnternet tarayıcısının Beta 2 sürümü oldukça istikrarlı çalışıyor. Yazılımın kurulum ve yapılandırmasıyla ilgili ayrıntıların yanı sıra yeni özelliklerinden nasıl daha yüksek performans alacağınızı da açıklıyoruz.

1 İnternet tarayıcısı kurmak

Kurulum için etkinleştirilmiş bir Windows XP sürümüne sahip olmalısınız. IE7 kurulum aşamasında işletim sistemini geçerliliğini sınıyor (validation) ve korsan XP yüklü sistemlerde kurulumu durduruyor. İnternet tarayıcınız üzerinden www.microsoft.com/downloads adresini ziyaret edin ve sağ

üst köşedeki arama alanında *Internet Explorer 7: Beta Preview*'ı seçin ve yalnızca Türkçe yerine tüm dillerde arama yapılmasını sağlayın. Önce *Internet Explorer 7: downloads* başlığına tıklayın. *Internet Explorer 7 Beta 2 for Windows XP Service Pack 2 (SP2)* 'yu seçerek dosyayı indirin. Yaklaşık 12 MB büyüklüğündeki "IE7BETA2-WindowsXP-x86-enu.exe" dosyasını indirdikten sonra kurulumu başlatın.

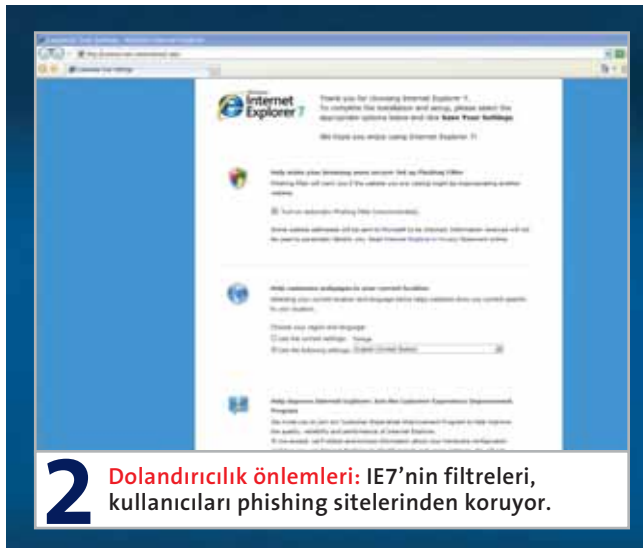
Kurulumun henüz ikinci adımında yukarıda bahsedilen Windows Validation penceresiyle karşılaşacaksınız. Bu sınamaya için internete bağlı olmalısınız. Kısa bir süre bekledikten sonra OK'e tıklayarak kurulumu devam edin. *Turn on automatic Phishing filter*'a tıklayarak filtreyi etkinleştirin. Bu filtreyi sonradan da devreye sokabilirsiniz. Yeni güvenlik seçenekleri Internet Explorer'ın en dikkat çekici özelliklerinden. Bölge ve dil seçeneklerinden sonra kurulum tamamlanıyor. Sistemi yeniden başlattığınızda internet tarayıcınız kullanıma hazır hale gelecektir.

2 Dolandırıcılık önlemlerinden yararlanın

Filtreyi kurulum aşamasında etkinleştirmediyse, yararlanabilmek için *Tools / Phishing-Filter / Phishing Filter Settings* ...'e tıklayın. Ekranı gelen iletişim penceresinin alt kısmındaki *Phishing Filter* ögesinden *Turn on automatic website checking*'i etkinleştirin ve OK'e tıklayın. Filtre artık ziyaret edilmek istenen tüm web sayfalarını gözden geçirecek. *Tools / Phishing Filter* menüsünden otomatik denetimi geçici olarak devre dışı bırakabilir veya güncel sayfanın yeniden denetlenmesini sağlayabilirsiniz. Microsoft, phishing önlemleri çerçevesinde kendi bünyesinde bulunmayan üç farklı firmadan dolandırıcılık yapılan adresler hakkında bilgi topluyor. Filtre şu an için oldukça başarılı olsa da zaman zaman hatalı uyarılara neden olabiliyor.

3 Daha estetik menü çubuğu

Yazılımı başlattığınızda Microsoft'un kendi geleneklerinin biraz dışına çıktığı hemen fark ediliyor. Pencere başlığının hemen altında menü çubuğu yerine navigasyon düğmeleri ve adres çubuğu yer alıyor. Bu çubuğun görüntülenmesi için *Tools* simgesine tıklayın ve *Tools*'tan *Classic Menu*'yü seçin. Artık *File*, *Edit*, *View*, *Favorites*, *Tools* ve *Help* menülerine

2 Dolandırıcılık önlemleri: IE7'nin filtreleri, kullanıcıları phishing sitelerinden koruyor.

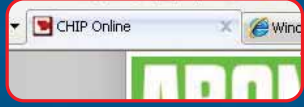
YENİ TARAYICINIZIN KOKPİTİ

Microsoft, Internet Explorer 7'nin arayüzünde önemli yenilikler gerçekleştirdi. Pratik: Benzer yazılımlara eklentilerle kazandırılan Quick-Tab özelliği, IE'yle standart olarak geliyor.

★ Favorites Feeds Histo

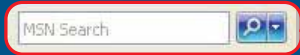
Yeni sık kullanılanlar menüsü: Simge üzerinden yalnızca web sayfalarını değil aynı zamanda RSS'leri de ekleyebilirsiniz.

Tab Browsing: Sekmeler üzerinden etkin web sayfaları arasında anında geçiş yapabilirsiniz. Çarpı işaretine tıklayarak o sekme-yi kapatabilirsiniz.

Home Stop Print Page

Menü çubuğu yerine simgeler: Simgeler üzerinden internet tarayıcısının özelliklerine erişebilirsiniz. Üstteki menü çubuğu daha sonra etkinleştirildi.

Internet arama özelliği: Bu işlevi arama motorlarıyla genişletebilirsiniz. Web adresleri dışında eBay, Wikipedia, Amazon gibi kaynakları da taramak mümkün.

doğrudan ulaşabileceksiniz. Çubuk adres satırının altına taşınmış. Bu çubuğu pencerenin boş bir kısmına tıklayarak açılan menüden *Lock the Toolbars*'ı seçtiğinizde bile taşıyamıyorsunuz.

4 Menü çubuğunu düzenleyin

Microsoft uzmanları önceki Windows tasarımıyla dayanaklı herhangi bir sebebe dayanmayan değişikliklere de gitmiş. Kayıt Defteri'ne müdahale ederek tasarımı eski haline getirebilirsiniz. "HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Internet Explorer\Toolbar\WebBrowser" anahtarını açın ve pencerenin sağ kısmındaki boş alana sağ fare tuşuyla tıklayın. *Yeni – DWORD değeri*'ni seçin. Ad alanına "IT-Bar7Position" ifadesini girin. Bu öğeye iki kez tıklayarak değeri "1" olarak değiştirin. Internet Explorer'ı yeniden başlattığınızda görev çubuğu eski yerine geri dönecek.

5 Bağlantılar çubuğunu etkinleştirin

IE7'nin "Links" simge çubuğu üzerinden buraya eklenen web sayfaları tek bir tıklamayla açılıyor. Ancak bu pratik çubuk gizlenmiş durumda. Etkinleştirme için sağ tuşla araç çubuğu üzerindeki simgelerden birine; örneğin *yazıcı* simgesine tıklayın ve açılan menüdeki *Links* seçeneğini işaretleyin. Artık ilginç bulduğunuz bir web adresinin simgesini adres alanından Links çubuğuna taşıyabilirsiniz.

www.BenQ-Siemens.com.tr

EF81

Keep exploring.

BENQ-SIEMENS

CHIP PRATİK Microsoft'un yeni web tarayıcısı

KOMPAKT: Internet Explorer 7

Yeni özellikler

Web saldırılarına karşı etkin koruma

Geliştirilmiş motor sayesinde Denial-of-Service saldırılarını da engellemek mümkün.

Phishing-Filter

IE7 dolandırıcılık amaçlı saldırılara karşı MSN Search'te de kullanılan işlevlerden yararlanılıyor.

Tabbed Browsing

İnternet tarayıcı, aynı anda ziyaret edilen çok sayıda web sayfasını sekmeler üzerinden yönetebiliyor.

Web sayfaları için minyatür önizleme

"Quick-Tab" simgesine tıklayarak IE7'nin tüm etkin sayfaları minyatür önizleme resimleriyle aynı anda görüntülenmesini sağlayabilirsiniz.

RSS Feed desteği

"RSS" simgesi üzerinden, RSS hizmeti sunan kaynaklarına abone olabilirsiniz.

Web sayfası ölçeklendirme

Sayfa boyutunu değiştirirken resim ve grafikleri de dikkate alıyor.

Yazdırma özelliği

Esnek yazdırma penceresi üzerinden biçimi dilediğiniz şekilde değiştirebilirsiniz.

Yeni kısa yollar

Alt + Enter	Girilen adresi yeni bir sekmede görüntüler
Ctrl + Enter	Girilen sözcüğe www. ve ".com" ekler
Ctrl + T	Yeni bir sekme açar
Alt + D	Adres satırına geçiş sağlar
Ctrl + n	[n]. sekmeye geçer. [n] yerine 1-8 arası değerler seçebilirsiniz.
Ctrl + 9	Sondaki sekmeye geçer
Ctrl + W	Etkin sekme kapanır
Ctrl + E	Simge çubuğundaki arama satırına geçer
Ctrl + Q	Web sayfası önizleme resimlerinden oluşan Quick-Tabs penceresini açar
Ctrl + +	Sayfa boyutunu %10 artırır
Ctrl + -	Sayfa boyutunu %10 azaltır
Ctrl + 0	Sayfayı %100 oranında görüntüler

6 Sekme özelliklerine yeni işlevler

Microsoft nihayet rakiplerinin uzun süredir kullanıcılarına sunduğu sekmeleri kendi ürününe dâhil etti. Bu yeni özellikten yararlanabilmek ve yeni bir sekme açmak için [Ctrl]+[T] tuş kombinasyonunu kullanabilir veya en sondaki sekmenin sağında yer alan *New Tab*'a tıklayabilirsiniz. Yeni bir adres girin ve [Enter]'a tıklayın. İnternet tarayıcınız bu adresi yeni sekmede görüntüleyecek.

7 Sekmeleri sık kullanılanlara ekleyin

Sekme çubuğunun solundaki + işaretine tıkladığınızda, o sayfayı ya da tüm etkin sekmeleri grup olarak sık kullanılanlar listesine eklemenizi sağlayacak bir menü açılacak. İkinci seçenek özellikle herhangi bir konuda araştırma yaparken karşınıza çıkan tüm adresleri saklamak için oldukça pratik: *Add Tab Group to Favorites*'e tıklayın ve bir sonraki iletişim penceresi için sık kullanılanlar listesinde görünecek bir isim belirleyin.

8 Birden fazla giriş sayfası eklemek

Her sabah kahvenizi içerken sevdiğiniz bir yazarın köşe yazılarını, çeşitli blogları ve CHIP online'ı ziyaret ediyorsanız IE 7 işinizi kolaylaştırıyor. Bu sayfaların hepsini giriş sayfaları arasına dâhil ettiğinizde, ev simgesine tıklayarak her birinin ayrı bir sekmede yüklenmesini sağlayabilirsiniz. Giriş sayfası yapmak istediğiniz tüm adresleri ayrı pencerelerde başlatın. Simge çubuğunda ev simgesinin yanındaki aşağı oka tıkladığınızda bir menü açılıyor. Buradan *Change homepage...*'i ve *Use current tab set as your homepage*'i seçin ve OK'e tıklayın.

9 Küçük önizleme resimlerinden yararlanın

Aynı anda çok sayıda web sayfası ziyaret etmeyi alışkanlık edinmiş kullanıcılar bile bazı durumlarda aradıklarını bulmakta zorluk çekebiliyor. Oysa yeni sürümdeki "Quick Tabs" özelliğiyle üzerinde dört küçük mavi dikdörtgenin yer aldığı simgeye tıklayarak, etkin sayfalarının tümünü aynı anda küçük resimler halinde görüntüleyebilirsiniz. Bu küçük resimler pencere içeriğini anlamanıza yeterli olacaktır. Aradığınız web sayfasına tıklayarak ilgili sekmeye geçebilirsiniz.

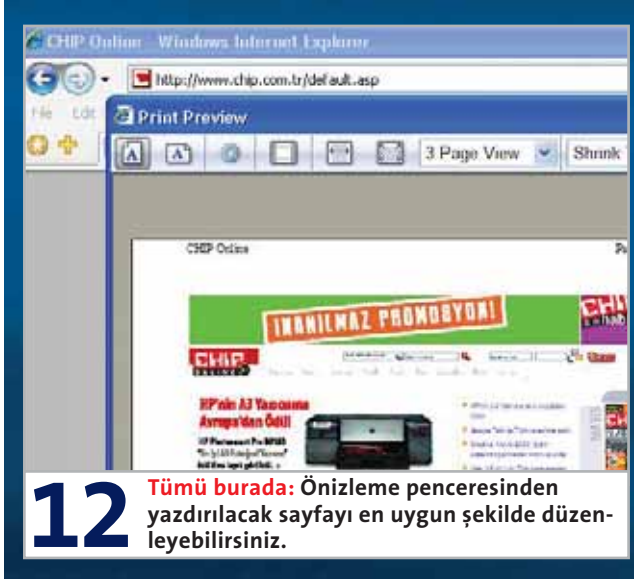
10 RSS Feedlere kayıt olmak

IE7, RSS Feedler için doğrudan destek sağlıyor. Bu özelliğe Firefox'tan tanıdığınız simgeyle erişebilirsiniz. RSS, Real Simple Syndication sözcüklerinin kısaltması. Söz konusu teknoloji, kullanıcıları, abonesi olduğu web sayfalarında sunulan yeni ve güncellenmiş içerik hakkında başlıklar üzerinden düzenli olarak bilgilendiriyor. Bu sayede ilgilendiğiniz konularda bilgi sunan web adreslerini sık sık ziyaret etmeniz gerekmiyor. Birçok haber sitesi ücretsiz RSS feed desteği sunuyor. IE7 bu siteleri otomatik olarak tanıyor ve kullanıcılarını tu-runcu renkli simgeyle uyarıyor.

Sunulan hizmete abone olmak için simgeye tıklayın. Ekranaya gelen soruya olumlu yanıt verin ve açılan iletişim penceresinden o RSS hizmeti için bir ad ve kayıt konumu girin. IE7 kullanıcılarına standart olarak "Favorites Center"daki "Feeds" klasörünü öneriyor. Üyeliği onayladıktan sonra abone olduğunuz RSS feed'e tıklayarak yeni mesaj başlıklarının İnternet Explorer penceresinde görüntülenmesini sağlayabilirsiniz. İlginç bulduğunuz bir habere tıkladığınızda tüm içeriğe ulaşacaksınız.

11 Resim ve metinleri birlikte ölçeklendirmek

Bazı web sayfalarında kullanılan küçük metin boyutları okumayı güçleştiriyor. IE'nin eski sürümünde [Ctrl] tuşunu

12 Tüm burada: Önizleme penceresinden yazdırılacak sayfayı en uygun şekilde düzenleyebilirsiniz.

farenin üzerindeki tekerlekle kullanarak metni büyütebiliyordunuz. Ancak bu değişiklik resim ve grafiklere yansımıyordu: Sonuçta sayfa tasarımı amatör bir HTML programcısının elinden çıkmış gibi görünüyordu. Yeni sürüm bu konuda çok daha başarılı: Tüm web sayfası içeriğini kademeli olarak büyütebilir veya küçültebilirsiniz. Bu değişiklik için görev çubuğu üzerindeki büyüteç simgesine tıklayın ve açılan menüden uygun bir yüzde değeri girin. Web sayfasının tasarımı korunacak.

12 Yazdırma özelliği de yenilenmiş

IE7 sayfa yazdırma konusunda büyük aşama kaydetmiş görünüyor. Artık sayfa içeriği anlamsız bir şekilde bölünmüyor. Simge çubuğu üzerinden yazıcı simgesine ait nesne menüsünü açın ve *Print Preview...*'a tıklayın. Baskı önizleme penceresinin araç çubuğunda solda yer alan simgelerle yatay ve dikey biçimler arasında geçiş yapabilirsiniz. Sayfa simgesine tıklayarak sayfa başlık ve altlıklarını açıp kapatabilirsiniz. [Alt]+[E] tuş kombinasyonu da aynı işi görüyor. Yine baskı önizleme penceresi üzerinden 1-12 arası sayfanın aynı anda hangi biçimle yazdırılacağını görebilirsiniz.

Web sayfasını küçültmek: Aynı penceredeki *Shrink to fit* seçeneğiyle web sayfası içeriğinin yazdırılacak ortama göre yeniden ölçeklendirilmesini sağlayabilirsiniz. Bu noktada *Custom* üzerinden sabit bir yüzde değeri girmek de elinizde. Bu özellik herhangi bir web sayfasında sunulan içeriği tek bir sayfaya sığdırmak istediğinizde son derece pratik. Ancak maalesef aynı adres altındaki birden fazla sayfayı küçülterek tek bir baskı sayfasına sığdırmak mümkün olmuyor.

Kenar boşluklarını düzenleyin: Önizleme penceresinde yer alan işaretler üzerinden kenar boşluklarının ölçülerini fare yardımıyla değiştirebilirsiniz. *Tools* simgesi üzerinden *Page Setup* iletişim penceresine ulaşarak, boşluklar için metrik değerler girebilirsiniz. Baskı sayfasını yapılandırdıktan sonra *Print...*'e tıkladığınızda yazıcınıza ait baskı penceresine ulaşacaksınız.

■ ME / Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

Görülmemiş
performans.
Bu
incelikte.

EF81

Olağanüstü ince
UMTS cep telefonu.

- İki geniş ekran (QVGA, QQVGA)
- Gerçek metal malzeme
- 2.0 megapiksel kamera
- Görüntülü konuşma, streaming* ve medya oynatıcı

*Operatöre bağlıdır.

Keep exploring.

BENQ-SIEMENS

1. adım

Bu yıl hiçbir kupa maçını kaçırmayacaksınız. AVS TV Box ile PC'nizi kişisel bir video kayıt cihazına dönüştürerek, ekran başında değilken bile maçların otomatik olarak kaydedilmesini sağlayabilirsiniz.

» Bu yazıda

Kayıt: AVS TV Box ile ekran başında değilken bile maçları kaydedin. **156**

Montaj: Tüm 90 dakikayı değil, önemli pozisyon ve golleri saklayın. **158**

DVD yazma: DVD'nizi özel menüler yardımıyla kişiselleştirin. **164**

Tam sürüm: MAGIX Movie Edit Pro 10 Silver ve yazılarda adı geçen diğer programları CHIP CD/DVD'sinde bulabilirsiniz. CHIP-Code © TV CAPTURE, SONY

Kişisel video kaydediciniz

Dört yıldır tüm futbol severlerin heyecanla beklediği dünya kupasına çok fazla bir süre kalmadı. Bu yılki kupada Türkiye olarak yerimizi alamamış olsak da tüm dünyanın en iyi takımlarının maçlarını seyretmek için ekran başına çivleneceğimiz kesin. Ancak yine de birçoğumuz yayın saatleri dolayısıyla tüm maçları seyretme şansına erişemeyecek. Bu durumda kaçırdığınız maçları arkadaşlarınızdan dinlemekle yetinmek zorunda kalabilirsiniz. Oysa evinizdeki bilgisayarınızı devreye sokup ekran başında olmadığınız zamanlarda, yayının otomatik olarak kaydedilmesini sağlayabilirsiniz.

PC'NİZ PVR OLUYOR

Elinizin altında bir bilgisayar olduktan sonra size sadece bir TV kartı yeter. Bu noktada seçim size kalmış. Evinizde di-

jital uydu sisteminiz varsa, dijital bir uydu kartı tercih edip bu sistemden yararlanabileceğiniz gibi nispeten daha ekonomik çözüm olarak analog bir TV kartını tercih edebilirsiniz. Böylelikle küçük bir anten yardımı ile yayınları bilgisayarınıza kaydetmeniz çok kolay. Seçiminiz hangi doğrultuda olursa olsun CHIP CD/DVD'de bulacağınız ücretsiz araçlar bilgisayarınızı bir PVR'a (kişisel video kaydedicisine) dönüştürmenize yardımcı olacaktır. Eğer bilgisayarınızda kurulu bir TV kartı varsa hemen CHIP CD/DVD'de bulacağınız AVS TV Box yazılımını kurarak ilk adımı atabilirsiniz. Aksi takdirde ilk olarak kullanmak istediğiniz TV kartı türünün seçimi ve bilgisayarınıza kurulumu ile işe başlamanız gerekecektir. Bu işlemi, aldığınız donanımın kullanma kılavuzu yardımıyla yapabilirsiniz. Bu tür donanımların yanında, genelde yayınları iz-

leyebileceğiniz çeşitli yazılımlar da bulunuyor. Ancak bilgisayarınıza PVR özelliği sağlamak için bunların çoğu yeterli değil. Sorunu çok daha kullanışlı ve tamamen ücretsiz olarak dağıtılan AVS TV Box yazılımıyla çözebilirsiniz.

İLK AYARLAR

AVS TV Box, TV ve uydu yayınlarını bilgisayarınızda seyretmenize olanak tanımasının yanında birçok ek kaynaktan gelen video yayınlarını da kaydetmenize yardımcı oluyor. Kullanıcı dostu arabirimi ile programı kullanmak için bir profesyonel olmanız gerek yok. Birçok farklı yazılımın işlevini tek bir çatı altında toplayabilmesi ise yazılımın en büyük özelliği. Şimdi bu yazılım ile bilgisayarınızı bir kişisel video kayıt makinesine nasıl dönüştürebileceğimizi adım adım inceleyelim.

1 Görüntü yakalama kartı

Yazılımı CHIP CD/DVD'den kurup çalıştırın ve ilk ayarları yapmak için kontrol paneli üzerinde, sağ bölümde üzerinde dişli çark resmi olan *Settings* tuşuna tıklayın. TV ve dijital uydu kartları da dâhil olmak üzere, bilgisayarınıza bağlı olan tüm görüntü yakalama aygıtları otomatik olarak bulunup ayarlar penceresinde üst bölümde listelenecektir. Kaliteli bir görüntü kalitesi için bu yazıda sistemimizdeki dijital uydu kartını seçtik. Sadece TV kartına sahip olanlar ise listede yer alan kartlarını seçebilirler.

2 Doğru yayının seçimi

Artık dijital uydu kartı için uydu ile ilgili, TV kartları içinse yayın sistemi ve benzeri ayarları yapmak üzere *Device Parameters* sekmesini açın. Burada dijital uydu kartı kullananların *Satellite* bölümünden, uydu antenlerinin dönük olduğu uygun uyduyu seçmeleri gerekiyor. TV kartı kullananlar ise *Country* bölümünden *Türkiye'yi ya da* Video Standard bölümünden *PAL B* yayın sistemini seçmeleri yeterli. Eğer kablolu yayın kullanıyorsanız, *TV source* bölümündeki *Antenna'yı*, *Cable* olarak değiştirin. Artık yayınları aratmaya başlayabilirsiniz.

3 Kanalların eklenmesi

Programdaki *Channels* sekmesi yardımıyla, kanalları taratabilirsiniz. Bu adımda ne tür kart kullanıyor olursanız olun, alt bölümde yer alan *Scan* tuşuna tıklamanız yeterli olacaktır. Belli bir süre sonra tüm kanallar listelenecektir. Burada istediğiniz tüm kanalları işaretledikten sonra, *Add to favorites* tuşuyla favori listenize ekleyebilirsiniz. Bu adımda kupa maçlarını yayınlayacak

kanalları eklemeyi de sakın unutmayın. Yayınları seyretmeye başlayabilmek için OK tuşuna tıklayın ve değişiklikleri kabul ettiğinizi onaylayın. Son olarak da "configuration" penceresini kapatın.

ANINDA KAYIT

Yazılım açık olduğu sürece artık bilgisayarınızı bir kişisel kayıt makinesi olarak kullanabilirsiniz. Ama tabii önce kayıt ile ilgili ön ayarları yapmanız gerekiyor. Kaydı başlatmak için tek yapmanız gereken, *kayıt* tuşuna tıklamaktan ibaret. Eğer bir maç kaydı yapıyorsanız, reklâm aralarında; reklâmsız bir yayınsa 45 dakika sonra kayda *Pause* tuşu ile ara verebilirsiniz. Kayıt ayarları için ana penceredeki *settings* tuşuna bir kez daha tıklayın ve yine *Record* sekmesini seçin. Bu pencerede görüntü ve ses kalitesi ile ilgili ayarları ayarlamanız gerekiyor. Eğer özel bir kupa DVD'si hazırlamayı planlıyorsanız, bu noktada *format* olarak MPEG-2, *Size* olarak da 720 X 576 çözünürlüğünü seçmelisiniz. *Frame Rate* değerini 25'e düşürebilirsiniz. Ancak kalitenin yüksekliği için *Bit Rate* değerini 4.000'den aşağı düşürmemeye özen gösterin. Ses parametrelerini ise DVD için yukarıdan aşağı doğru MPEG-1 Layer II, 44.100 Hz, stereo, 224 kbps olarak ayarlamanız yeterli.

PROGRAMLI KAYIT

Tek tuşla kayıt gerçekten hızlı bir yöntem ama bilgisayar başında değilken hiçbir işe yaramıyor. Bu durumda sizi biraz daha fazla uğraştıracak olsa da en iyisi, programlı kayıt özelliğini kullanmanız. Buna kontrol panelinde *EPG* tuşunun hemen solunda yer alan *Schedule* tuşuna tıklayarak ulaşabilirsiniz.

1 İleri dönük program

Açılacak pencerede yeni bir program oluşturmak için ise, alt bölümde yer alan *Add* tuşuna tıklamakla başlayabilirsiniz. Bu durumda karşınıza yeni bir pencere daha geliyor. Burada ilk olarak *Action* bölümünden *Program recording* seçeneğini, *Channel* bölümünden ise istediğiniz kanalı seçin.

2 Kayıt süresi ayarı

Duration bölümü, kaydın süresini ayarlamanıza yardımcı olacaktır. Ancak burada gözden kaçırmamanız gereken çok önemli bir nokta daha bulunuyor. Kayıt yapacağınız programın, örneğin filmin süresi bir buçuk saat olsa da bunun içine reklâm aralarını da eklemeniz gerekiyor. İzlediğiniz kanalın bu konudaki politikasını üç aşağı beş yukarı değerlendirip bu süreyi kayıt süresine ekleyin.

3 Dikkat edilecek noktalar

AVS TV Box, son olarak sizden kaydın tarih ve saatini girmenizi isteyecektir. Bir önceki adımdaki gibi burada da yayının başlama saatinin değişmesi olasılığını dikkate alın. Bu durumda kayıt süresini yarım saat önce başlatmanız, filmin başını kaçırmamanızı engeller. Tabii ki bu son iki seçenekte bahsettiğimiz olası hatalar, canlı yayınları yani maç kayıtlarını çok fazla etkilemiyor. Maç kaydedeberseniz sadece uzama ihtimaline karşı, kayıt süresini 15 dakika uzatmanız yeterlidir çoğu zaman. ■

Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr

UZAKTAN YÖNETİM

MSN Remote Record for Media Center 1.0: Unutkan bir yapıya sahipseniz evden çıkarken kayıt için bilgisayarınızı ayarlamayı unutmanız mümkün. Eğer Windows XP Media Center kullanıyorsanız, MSN Remote Record

yazılımı sayesinde bu sorun olmaktan çıkıyor. Yazılım, geniş bant internete sahip Media Center kullanıcılarının uzaktayken de internet üzerinden istedikleri TV programını kaydetmek için bilgisayarlarını ayarlamalarına olanak tanıyor.

CHIP PRATİK Kusursuz video montajı**2. adım**

CHIP CD/DVD'de bulabileceğiniz Magix Video Edit Pro 10 Silver'ın tam sürümü ile kaydettiğiniz dünya kupası maçlarından unutulmaz anları zevkinize uygun olarak düzenleyebilirsiniz.

Videolara kusursuz

Kaydettiğiniz veya elinizde bulunan videoları bir araya getirmek, bir kolaj oluşturmak, profesyonellere taş çıkartacak biçimde montajlamak artık oldukça kolay. Bu alanda geliştirilen birçok yazılım son kullanıcılara kendi videolarını rahatlıkla düzenlenmesini sağlıyor. Bu yazılımlarda bulunan zengin efekt ve geçiş paletleri birkaç basit tıklamayla video görüntülerinin kalitesini yükseltiyor.

Dünya kupası maçlarındaki unutulmaz anlardan oluşan bir DVD'yi seyretmek tüm futbolseverler için ayrı bir keyiftir. Oynanan tüm maçları kaydedip

olduğu gibi CD veya DVD'lere yazmak yerine bu görüntüleri elden geçirerek ve geçiş efektleriyle süsleyerek izlenmesi daha keyifli bir video arşivi oluşturabilirsiniz. Eğer bugüne kadar herhangi bir şekilde video düzenleme işiyle hiç uğraşmamış olsanız bile bu yazımızla yönetmen koltuğuna göz dikmeye başlayabilirsiniz. Yazımızda bu alanda en çok kullanılan yazılımlardan Magix Video Edit ve Sony Vegas'a yer vereceğiz. İki yazılımında kullanımı neredeyse aynı olduğundan öncelikle video düzenleme yazılımlarının çalışma şekline bahsedelim.

Bir video düzenleme yazılımı çeşitli arayüz standartlarına sahiptir. Bir önizleme ekranı, dosya havuzu, montaj işlemlerini yapacağınız bir zaman akış çizgisi penceresi, bu pencere içerisinde video ve ses kanalları yer alır. Çalışırken elimizdeki videoları bu kanallara atarız. Zaman çizgisi düzleminde dikey pozisyon kanalları, yatay pozisyonsa zamanı temsil eder. Bu düzlem üzerinde harekete eden dikey uzun çizgiye işaretçi görevini üstlenir. Bu çizginin bulunduğu nokta çalışmanızın kaçınıcı dakika ve saniyesinde olduğunuzu gösterir. En üstte yer alan kanal en öndeki

görüntüdür. Altındaki kanallarsa bu görüntünün arkasında kalır. Örneğin üst kanaldaki video dosyasına uygulanan transparan efekti, alttaki kanalda görünmesini sağlar. Kanallar üzerinde kesme yakınlaştırma yer değiştirme gibi işlemler yaparak video montajı sağlanır. Bunun nasıl yapıldığına yazımızın ilerleyen bölümlerinde değineceğiz.

Her video kanalının kendine ait bir de ses kanalı vardır. Gerekğinde bu ses kanalı silinerek yerine başka bir ses dosyası kullanılabiliyor. Video görüntülerine dublaj yapmak bu yöntemle gerçekleşiyor. Yine aynı şekilde görüntülere

müzik eklemek, bu müziklerin geçişlerini sağlamak için ses kanalları kullanılıyor.

HERKESE MAGIX VIDEO EDIT

Magix, görüntü düzenleme yazılımları içerisinde oldukça iyi bir yere sahip. Özellikle kolay kullanımı ve uygun fiyatı sayesinde dünya üzerinde binlerce kullanıcısı bulunuyor. Bununla beraber günümüzde düşük performanslı olarak nitelendirilen sistemlerde bile düzgün bir biçimde çalışması, diğer bir tercih sebebi olarak görünüyor. Bu ay dergimizi alan her okurumuz bu yazılıma ücretsiz sahip oldu. Ürün her okurumuzda bulunduğundan video düzenleme işinde önceliği Magix Video Edit'e veriyoruz.

1 Dosyaların eklenmesi

Magix Video Edit'in ana ekranı üç ayrı pencereden oluşuyor. Sol üstte önizleme ekranı yer alıyor. Hemen sağındaysa sekmelerden oluşan efektler ve dosya gezgini penceresi bulunuyor. Alt taraftaki geniş kısım, zaman çizgisi ve video kanallarını gösteren çalışma alanı olarak tanımlanmakta. Bu alan, video parçalarını simge olarak veya zaman çizgisi üzerinde gösterebiliyor. Görüntü eklemeye başlamadan önce öncelikle *timeline* düğmesine tıklayarak, zaman çizgisi görünümüne geçiş yapıyoruz. Bu işlem sonrasında üst penceredeki *drivers* sekmesine tıklayarak, disklerimiz üzerinde yer alan video dosyalarını buluyoruz. Yazılımla gelen örnekler de *My Audio / Video* sekmesi altından kullanılabiliyor. Eklemek istediğiniz görüntü dosyalarını, sürükleyip bırak yöntemiyle

Yazıların eklenmesi: Montajını tamamladığınız çalışmalarınıza, yazılar ekleyerek daha hoş bir görünüm katın.

çalışma alanında yer alan kanallara ekleyebiliyoruz. Böylelikle, eklenen görüntüler üzerinde ses olsun veya olmasın bir de ses kanalına sahip okunuyor.

2 Kesme ve taşıma

Video dosyalarında istenmeyen görüntüleri çıkarmak, çıkan görüntünün oluşturduğu boşluğu kapatmak basit birkaç tıklamayla gerçekleşiyor. Öncelikle zaman işaretçisini kesme işleminin başlangıcı olarak belirlediğimiz noktaya getirmeliyiz. Bunun için çalışma ekranının hemen üstünde yer alan ve zamanı gösteren çizelge kullanışlı olacaktır. Bu çizelge üzerinde istediğimiz noktayı tıklayarak, zaman işaretçisini hareket ettiriyoruz. Belirlediğimiz başlangıç noktasına geldiğimizde, önizleme penceresinin altında bulunan makas simgesine tıkladığımız görüntü iki parçaya ayrılıyor. Aradan çıkmasını istediğimiz görüntünün bitiş noktasında da aynı işlemi uyguluyoruz ve arada kalan parçaya tıklayarak klavyemizin [delete] tuşuna basıyoruz. Böylece kestiğimiz görüntü silinmiş oluyor. Arada kalan boşluğu kapatmak için görüntüleri fareni-

Kayıt kaynağı: Magix Video Edit'le tüm görüntü aygıtlarından kolayca kayıt yapılabilirsiniz.

CHIP PRATİK Kusursuz video montajı

Efektler: Magix sunduğu yüzlerce efektle, görüntülerin daha profesyonel olmasını sağlıyor.

zin yardımıyla birbirine yakınlaştırebilirsiniz.

Bir görüntüyü çoğaltmak istersek, üzerine tıklayarak *edit* menüsünden *copy* ve *paste* komutlarını kullanmamız yeterli olacaktır.

3 Efektler ve geçişler

Magix Video Edit'in en iyi özelliklerinden biri, her türlü efekti oldukça kolay bir biçimde uygulayabilmemiz. Uygulanabilecek görüntü efektlerin tamamı üst kısımda *style fx*, *video fx*, *visuals* ve *borders* sekmeleri altında yer alıyor. Efektlerden herhangi birine tıkladığınızda, önizleme ekranından yapacağınızı, önizleme ekranından yapacağınızı görebilirsiniz. Herhangi bir efekti

Story Maker: Tek tıklamayla görüntüleri optimize edebilir ve iyileştirme filtreleri kullanabilirsiniz.

kullanmak için yapmanız gereken tek şey, yine sürükleyip bırak yöntemi kullanarak görüntünün üzerine bırakmak. *Video fx* sekmesi altında bulunan çok sayıda efekti kullanarak görüntülerdeki renk ve ışık hatalarını giderebilirsiniz. Örneğin *increase saturation* efekti soluk renkli görüntüleri başarılı bir şekilde canlandırabiliyor.

Style fx sekmesi ise eski bir film havası, film şeridi gibi çok sayıda eski tip sinema efektini barındırıyor. Yine bu sekme altında "Music Clip" efektlerini kullanarak modern etkiler yaratabilirsiniz. *Visuals* efektleri görüntülerin üstüne çeşitli animasyonlar bindirerek daha

renkli hale gelmesini sağlıyor. *Borders* ise video görüntülerine çerçeve eklemek için bire bir.

Magix'in rakiplerini geride bıraktığı diğer bir özelliği ise, yüksek kalitedeki ses efektleri. Ses efektlerine *Audio Fx* sekmesi altında ulaşabiliyoruz. Bu efektler sadece ses kanalları üzerinde uygulanıyor. Her ne kadar bir sinema filmi kalitesini ulaşılsa da, ev kullanıcıları için yeterli sonuçlar elde ediliyor. Bir görüntüden diğerine geçerken özel bir efekt kullanmak için iki ayrı yol bulunuyor. Aynı kanalda bulunan iki ayrı görüntünün bitiş ve başlangıcındaki saniyeleri üst üste getirirseniz yazılım otomatik olarak *fade in* ve *fade out* geçişini uyguluyor. Böylece iki görüntü arasında daha yumuşak bir geçiş sağlanıyor. Görüntülerin kesiştiği alanda büyük bir çarpı işareti çıkacaktır. Bu işareti oluşturan çizgileri harekete ettirerek geçiş hızı ve sürelerini ayarlayabiliriz. Belirtmekte yarar var: *Fade-in* ve *fade-out* yayıncılık ve sinema dünyasında en çok kullanılan efektler.

Ayrıca her görüntü 'AB' isminde küçük bir simge barındırır. Bu simgeye tıklayarak açılan menüden çok sayıda geçiş efekti seçebilirsiniz. Seçtiğiniz efekt, video kanalındaki bir önceki görüntünün bitmesine yakın bir yerden başlayarak üzerinde çalıştığınız görüntünün ilk saniyeleriyle son bulacaktır.

4 Yazı eklemek

Hazırladığımız videoların başlangıç ve sonlarına yazılar ekleyebiliriz. Bunun için *title* sekmesi altındaki seçenekleri kullanacağız. Örneğin giriş yazıları için *intro text*'i video kanalına sürükleyebiliriz. Yazıların arkasında herhangi bir görüntü istemiyorsak mevcut görüntüleri sağa doğru kaydırarak başlangıçta boş bir alan oluşturmamız gerekiyor. *Intro text*'i bu alana bıraktıktan sonra üstüne

çift tıkladığımızda karşımıza bir pencere çıkacaktır. Buradan fontu ve büyüklüğünü, yazının akış yönünü ve yazının içeriğini belirleyebiliriz. Yazıların görüntü üstüne gelmesini isterseniz yapmanız gereken tek şey yine sürükleyip bırak yöntemiyle görüntü üzerine bindirmek olacaktır.

Benzer adımları uygulayarak *text* sekmesi altındaki *small subtitles* seçeneğiyle alt yazılar ekleyebiliriz. Böylece gölü atan oyuncu, golün dakikası, istatistik bilgileri gibi eklemeler yaparak çalışmalarımızı zenginleştirebiliriz.

5 Diske kayıt ve codec'ler

Bitirdiğimiz çalışmayı sabit disk veya CD/DVD gibi bir medya üzerine kaydedebiliriz. Eğer sabit disk üzerine kaydedeceksek, *Files* menüsü altından *Export Movie* seçeneğini kullanıyoruz. Bu adımda AVI, MPEG, DV-AVI, MOV, WMV gibi biçimlerde kayıt yapma olanaklarımız var. Birçoğumuz elimizdeki video görüntülerini DVD, VCD veya DivX oynatıcılarda görüntülenmesi için codec dönüşümü uygulayan ekstra bir yazılım kullanırız. Ancak Magix Video Edit bunun için ekstra bir yazılım kullanmamıza gerek bırakmıyor. Aşağıdaki adımları uygulayarak kendiniz için uygun olan kodlayıcıyı seçebilirsiniz. Tüm kodlama işlemlerinde PAL standardını seçmeyi unutmayın. →

Storyboard: Storyboard görünümü, yapılan çalışmayı tek düzlemde görüntüleyerek navigasyonu kolaylaştırıyor.

CHIP PRATİK Kusursuz video montajı

ALTERNATİF BİR ARAÇ

Sony Vegas 6.0

Videonuzu oluştururken seçeneğiniz bol. Tabi para mühim değilse.

Sonic Foundry firması tarafından üretilen tüm yazılımların hakları 19 milyon dolar karşılığında Sony'e geçmişti. Bu yazılımlardan biri olan Vegas, geçtiğimiz günlerde 6.0 sürümüyle kullanıcılarının beğenisine sunuldu. Vegas, basit kullanımı ve etkisiyle video düzenleme işinde oldukça faydalı bir uygulama. Ancak bu yeni sürüm biraz daha performanslı sistemlere ihtiyaç duyuyor. Zengin geçiş efektleri, sunduğu ses çözümleri ve desteklenen dosya biçimi sayısı gerçekte etkileyici.

Yazılımının kullanım şekline kısaca değinirsek, her video düzenleme yazılımında bulunan standartlar Vegas'ta da mevcut. Hatta Magix Video Edit'le hemen hemen aynı kullanım şekline sahip. Yine bir pencereden diğerine sürükleyip bırak metoduyla efektler uygulanıyor ve görüntüler arasında otomatik *fade in* ve *fade out* efektleri el-

de edilebiliyor. Ancak yazılımın kullandığı motor oldukça yüklü olduğundan önizleme ekranında yavaşlamalar olabiliyor. Bu yavaşlıklar kaydedilen videoya yansımıyor ama çalışma sırasında ne yaptığınızı görememek gerçekten sinir bozucu.

Vegas'ın ön plana çıkan en büyük özelliği kullandığı filtreler olarak gözüktüyor. Özellikle *Noise Remover* filtresi eski video kasetlerinden çekilmiş görüntüler bile DVD kalitesine yaklaştırabiliyor. Ayrıca içerdiği grafiksel göstergeler sayesinde ışık patlamalarını kolayca yakalayıp düzeltebiliyorsunuz. Böylece görüntüleriniz standartlar dışına çıkmıyor.

Uygulama ses konusunda çok sayıda efekt içermemesine karşın, ses düzenleme yazılımı *Sound Forge* ile kullanıldığında bu konuda çok iyi çözümler sunuyor. Ayrıca çevresel ses efektleri de çok kolay bir şekilde uygulanabiliyor.

Vegas'la herhangi bir kaynaktan doğrudan kayıt yapabilir ve bu kayıt herhangi bir diske yazılabilir. Yazılımın son sürümü DV kasetlerine doğrudan kayıt yapabiliyor. Biten işleri video dosyası haline getirirken Sony'nin kendi ürettiği kodlayıcıları kullanıyor. Bu kodlayıcılar tüm sistemlerle uyumlu olduğundan izleme esnasında herhangi bir problem çıkmıyor. Yazılımın en büyük eksisi 449 \$'lık fiyatı.

Ekonomik çözüm: Sony'nin video düzenleme yazılımı Vegas, profesyonel rakiplerine epeyce yaklaşmış durumda.

► **PC ve DivX oynatıcılar:** Bilgisayarlar için en uygun kodlama DivX olarak görünüyor. Eğer PC'nizde DivX kodlayıcısı kuruluysa export işlemi sırasında DivX Encoder'ı seçmeniz yeterli olacaktır. Alternatif olarak çalışmanızı Quicktime veya Windows Media Video biçiminde kaydedebilirsiniz. Eğer kaydınızı DivX oynatıcınızla izleyecekse-

niz, cihazın kullandığı codec sürümünü öğrenerek ilgili kodlayıcıyı bilgisayara kurun. Kayıt işleminin bu kodlayıcı üzerinden olacağını belirtin.

► **DVD:** *CD/DVD editor* sekmesine tıklayın. Burada 720 x 576 ölçüleri ve PAL standardı en uygun biçim olacaktır. Geniş ekran içinse 704 x 576 çözünü-

rlüğünü kullanabilirsiniz. Ayrıca bu sayımızda yer alan DVD oluşturmakla ilgili yazımıza göz gezdirmeyi unutmayın.

► **VCD:** Çalışmanızı bir VCD oynatıcısıyla görüntüleyecekseniz, yapmanız gereken kayıt ekranında *Disc Format* seçeneğini VCD veya SVCD olarak belirtmekten ibaret olacak. Görüntüleriniz uygun çözünürlükte diske yazılacaktır. Bu ayarları elle yapmak isterseniz VCD için 352 x 288, SVCD için 480 x 576 çözünürlüklerini kullanın.

► **DV:** *File / Output Audio / Video to a device* seçeneği, DV kasetlerine doğrudan kayıt yapmayı sağlar.

► **Taşınabilir oynatıcılar:** Görüntüleyecek cihazın desteklediği dosya biçimine göre seçim yapmak gerekiyor. Örneğin iPod'lar için Quicktime Video olarak kayıt yapabilirsiniz. Diğer oynatıcılar için AVI veya WMV biçimi daha iyi sonuçlar verecektir. Taşınabilir oynatıcılar için 3:4 oranında düşük çözünürlüklerde kodlama yapabilirsiniz.

DiĞER ÖZELLİKLER

Magix Video Edit'in yapabildikleri anlattıklarımızla sınırlı değil. Özellikle *Files* menüsü altında yer alan *record audio / video / image* seçeneği başka herhangi bir yazılım kullanmadan kayıt yapmayı mümkün hale getiriyor. Burada *Video Capture* seçeneğini kullanarak TV kartından veya web kamerasından doğrudan sesli kayıt yapabilirsiniz.

View menüsü altında yer alan *scene overview* tüm çalışmanızı kareler halinde tek ekranda görmenizi sağlıyor. Böylece uzun süreli çalışmalarınızda navigasyon ve izleme işlemi oldukça kolay bir hale geliyor.

Yazılımın, ses konusunda verdiği sonuçlar profesyonel ses yazılımlarına yaklaştıkça nitelikler taşıyor. Özellikle *master audio effects rack* ses üzerinde rahatlıkla efektler uygulamanızı sağlıyor. Bu araç sayesinde ses seviyelerini eşitleyebilir, çevresel ses efektleri uygulayabilirsiniz. ■

Sinan Ödeş, sinano@chip.com.tr

CHIP PRATİK DVD oluşturmak

3. adım

Tuttuğunuz takımın tüm maçlarını ya da kupanın tüm gollerini Sony DVD Architect ile DVD'lere kaydedip saklayabilirsiniz. Üstelik DVD menülerini tamamen kişiselleştirmeniz de mümkün.

Kendi DVD'nizi oluşturun

DVD teknolojisi büyük bir hızla CD'lerin yerini almayı sürdürüyor. DVD ürünlerde düşen fiyatlar teknolojinin yaygınlaşmasını körükledi. Bununla birlikte tek katmanlı DVD'lerin sağladığı 4,7 GB'a varan depolama alanı ve oyunların artık bu medyalarla sunulmaya başlaması, bilgisayar kullanıcılarının DVD'ye terfi etmesine neden oldu. Gelişmelere bağlı olarak son yıllarda en çok karşılaşılan sorulardan biri, giriş ekranından içerik menülerine kadar kullanıcıların kendi DVD'lerini nasıl oluşturacağı yönünde belirginleşiyor. Oysa sorunun cevabı sandığı kadar zor değil.

Bu yaz dünya kupası heyecanını yaşayacağız. Tüm dünyayı TV başına kilitleyen dev futbol organizasyonunda unutulmaz anların kaydedilmesini ve Sony DVD Architect ile düzenlenmesinden bahsetmek sanırım sizleri memnun edecektir. Yazımızdaki adımları

kendi arşivinizde uygulayarak daha etkin DVD'ler elde edebilirsiniz. Hatta bununla da sınırlı kalmayarak kopya koruması ekleyip, bölge seçeneklerine kadar tüm ayrıntıları belirleyebilirsiniz. Tüm bu işlemler için Sony DVD Architect yeterli olacaktır. (© eCHIP-Code SONY)

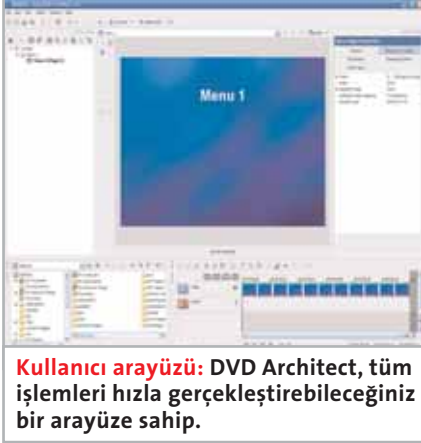
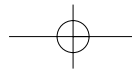
Sony DVD Architect, tüm DVD ve görüntü standartlarına uyumlu DVD'ler oluşturabiliyor. Ayrıca desteklediği video, ses ve resim biçimindeki çeşitlilik, önemli bir tercih nedeni oluşturuyor. İkinci bir dönüşüm aracına gerek duymadan tüm biçimleri sıkıştırarak DVD oynatıcılarda görüntülenmesini sağlayan yazılım, kolay kullanımıyla gönülleri fethediyor.

KULLANICI ARAYÜZÜ

Sony yazılımlarında kullanılan klasik arabirim, DVD Architect'te de yer alıyor. Yazılımı açtığınızda karşınıza gelen

ekran beş ayrı pencereden oluşuyor. Sol tarafta DVD menülerini hiyerarşik bir biçimde oluşturmanızı sağlayacak Project Overview penceresi yer alıyor. Ortadaki geniş pencereyse çalışma alanınızı (Workspace) içeriyor. Sağ tarafta, menülerinizin etkileşimli özelliklerini kontrol edebileceğiniz Menu Page Properties yer alıyor. Sol alt tarafta dosya gezgini, temalar, butonlar ve arka plan sekmelerinden oluşan bir pencere ve sağ alt kısımdaysa kullandığınız görsel ve duysal öğeleri zaman çizgisinde gösteren Timeline penceresi bulunuyor.

Her Sony uygulamasında olduğu gibi pencereleri boyutlandırmak ve yerlerini değiştirmek yine kullanıcı tercihi bırakılmış. Oluşturacağımız DVD'de her adımda önizleme penceresini kullanabiliriz. Bunun için klavyemizin [F9] tuşuna basmak yeterli olacaktır. Önizleme penceresi ayrıca DVD kumandası içerdiğinden hata yapma olasılığı azalıyor.

Kullanıcı arayüzü: DVD Architect, tüm işlemleri hızla gerçekleştirebileceğiniz bir arayüze sahip.

DVD PROJESİNE BAŞLARKEN

DVD Architect'te yapacağımız her çalışma proje olarak nitelendiriliyor. DVD hazırlığına başlarken ilk atamız gereken adım projemizi uygun hale getirmek olacak. Bunun için *file/properties*'e tıklayarak proje seçeneklerini karşımıza getiriyoruz. Ülkemizde PAL görüntü standardı kullanıldığından *Video Format* kısmında PAL seçeneklerinden birini tercih etmeliyiz. Bu noktada 16:9 (704 x 576) geniş ekran veya 4:3 (720 x 576) ekran seçenekleri kullanışlı olacaktır. *Audio Format* seçeneğiyle de kullanılacak ses kodlamasını belirleyebiliyoruz. Bu adımda AC-3 kodlaması en iyi sonucu veriyor.

Extras Folder ise hazırlayacağımız DVD'nin kök klasörüdür. Yani hazırladığımız DVD'nin bilgisayar ortamında görünmesini istediğimiz materyalleri varsa, buradan belirteceğimiz klasörün içine koymamız gerekiyor. *Jacket Picture* DVD durdurulduğu zaman ekrana gelecek resmi belirlememizi sağlıyor. *Initial subtitle*, *initial audio* ve *initial angle* seçenekleri, DVD varsayılanları için kullanılıyor. Örneğin hazırladığımız DVD birden fazla dilde altyazı ve ses içeriyorsa, hangisinin varsayılan olarak izleyici karşısına çıkacağını buradan belirleyebiliriz. *Copy Protection* sekmesinden, telifli eserler için kopya koruması ekleyebiliyoruz. *Region* sekmesindeyse, DVD'nin hangi bölgelerde çalışacağına karar verebiliriz. Son sekme olan *Mastering*'se, kullandığımız boş medyanın biçimiyle ilgili seçenekler içermekte. Mesela tek katmanlı veya çift taraflı

DVD kullanıyorsak, değişiklikleri buradan belirtebiliriz.

MENÜ OLUŞTURMAK

Proje hazırlığımızı tamamladığımıza göre artık menülerimizi oluşturmaya geçebiliriz. Bu noktada sol taraftaki Project Overview penceresi sağ kolumuz olacak. DVD menüleri hiyerarşik bir düzende kurulur ve çalışacak medya veya diğer menülerle bağlantılı olarak çalışır. Dolayısıyla DVD'mizin menülerini oluştururken planlı bir biçimde hareket etmeliyiz. Örneğin 2006 dünya kupasında Brezilya ve Almanya takımlarının maçlarını içeren bir DVD oluşturacağımızı varsayalım. İlk olarak çalışma alanımızda yer alan *Menu 1* yazısına sağ tıklayarak, *edit text* seçeneğiyle ismini '2006 Dünya Kupası' olarak değiştirelim. Çalışma alanının solunda ve altında yer alan kontrol düğmelerini kullanarak bu yazıyı boyutlandırabilir, rengini değiştirebilir ve yerini belirleyebiliriz.

Arka plan olarak dilediğimiz bir fotoğrafı, dosya gezgini (file explorer) penceresinden timeline penceresindeki video kanalına sürükleyebiliriz. Aynı yöntemi kullanarak bir video dosyasını da arka plan olarak kullanabiliriz. Böylece hareketli arka planlar elde etmiş oluruz.

Yine benzer bir şekilde "audio" kanalına ses dosyası da ekleyebiliriz. Zaman çizgisi penceresinde yer alan daire şeklindeki ok işareti loop noktaları oluşturmamızı sağlar. Bu simge yardımıyla oluşturulan loop bölümü, menünün görüntülenmesi sırasında sesin veya görüntünün hangi noktadan başa dönüp

tekrar çalınacağını belirler.

DVD oynatıcıya takıldığında bir giriş görüntüsü eklemek için sol penceredeki DVD menüsüne sağ tıklayarak *insert introduction media* seçeneğine basmamız ve kullanacağımız dosyayı seçmemiz yeterli olacaktır.

Öncelikle 'Almanya Maçları' ve 'Brezilya Maçları' isminde iki menü oluşturmalıyız. Sol taraftaki pencerede 2006 Dünya Kupası sayfasına sağ tıklayarak ve *insert submenu* seçeneğini işaretliyoruz. Alt menülerimizin simgeleri ve isimleri çalışma alanımızda görünüyormalı. Bu adımda *edit text* seçeneğiyle yeniden isimlendirerek planladığımız şekle getiriyoruz. Menülerin simgelerine resim veya video eklemek için ilgili simgeye tıklayarak sağ taraftan *media* düğmesine tıklıyoruz. *Thumbnail media* seçeneği altından *replace*'e tıklıyoruz ve görünmesini istediğimiz öğeyi seçiyoruz.

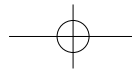
1 Simgeleri ilişkilendirin

Oluşturduğumuz her menü simgesi, varsayılan olarak bir sayfaya bağlanacaktır. Bir menüye tıkladığınızda sağ tarafta yer alan özellikler penceresinden simgelerin ne olduğuyla ilgili gerekli tanımlamaları yapabiliriz. Örneğin bir simge seçildiğinde dil değiştirmesi veya alt yazı değiştirmesi gibi. Şimdilik bu ayarlara hiç dokunmadan simgelerimizden *Almanya Maçları* simgesine çift tıklayarak maçları ekleyelim.

İlk olarak menü ismini değiştirelim ve uygun bir arka plan resmi veya video görüntüsü ekleyelim. Bunun ardından daha önceden hazırlamış olduğumuz maç görüntülerini eklememiz gerekiyor. Sol taraftan *Almanya Maçları* me-

Önizleme ekranı: Kullanışlı bir önizleme ekranı sayesinde yapılan hataları kolayca görebilirsiniz.

CHIP PRATİK DVD oluşturmak

nüsüne sağ tıklayarak *insert media*'yı seçiyoruz. Video dosyamızı ekledikten sonra dilersek yeniden isimlendirebiliriz. Şimdi [F9] tuşuna basarak önizleme ekranını açalım ve bu aşamaya kadar yaptıklarımızı kontrol edelim.

2 Sahne seçim menüsü

Hazırladığımız DVD'yi biraz daha etkin hale getirmek için sahne seçimi menüleri hazırlayabiliriz. Böylece maçların önemli anlarını seyretmek daha da kolaylaşacaktır. Şimdi Almanya maçlarını hazırlarken uyguladığımız adımları Brezilya maçları için de uygulayalım. Eklediğimiz görüntülerden birinin simgesine sağ tıklayarak *insert scene selection menu*'yü seçelim. Karşımıza gelen pencerede "6" olarak görünen değer otomatik bölümlendirilecek sahne sayısını belirler. Dolayısıyla maçtaki önemli pozisyon sayısı kadar bir değer girmemiz gerekiyor.

Bu işlem sonrasında çalışma alanına sahne seçimini belirten bir simge gelecek. Bu simgeyi ilgili maçın simgesiyle yakın bir yere yerleştirerek karıştırılmasını sağlayabiliriz. Simgeye çift tıklayarak sahne seçimi sayfasına geçiyoruz. İstersek burada da ayrı bir arka plan kullanabiliriz. Herhangi bir video görüntüsüne çift tıkladığınızda sağ alt köşede video zaman çizgisinde sahnelerin işaretlerini görebiliriz. Bu işaretleri zaman çizgisi üzerinde kaydırarak başlama zamanı gereken anı belirleyebiliriz. Her sahne başladığı andaki kareyi simge resmi olarak kullanacaktır.

3 Navigasyon düğmeleri

Eğer bolca alt menüsü olan bir DVD hazırladıysanız navigasyon düğmeleri kullanmak çok faydalı olacaktır. DVD Architect her sayfa için ana menü ekranına dönmeyi sağlayan bir düğmeyi otomatik olarak yerleştirir. Bununla beraber eğer bir menü altında çok sayıda sayfa varsa her birine ileri ve geri düğmelerini de otomatik olarak yerleştirecektir.

Eğer navigasyon düğmelerini kendimiz eklemek istersek, *insert* menüsünü göz atmamız yeterli olacaktır. Bu menü

altından *next*, *previous* ve *back* düğmelerini kullanabileceğimiz gibi boş bir düğme de ekleyebiliriz.

Bir sayfa üzerinde çok sayıda öğe varsa, çalışma alanının solundaki düğmeler arasında yer alan *Navigation Tool* ile takip edilecek yolları belirleyebiliriz. Bu işlem, DVD kumandasının yön tuşları kullanıldığında bir öğeden diğerine geçişi belirliyor. Örneğin sağ tuşa basıldığında bir alttaki öğeye geçilmesi gibi.

VD Architect, görsel bakımdan zengin seçeneklere sahip. Temalar (themes), düğmeler (buttons) ve arka planların (backgrounds) yer aldığı pencereler sol alt köşede bulunuyor. Bunları kullanarak menülerinize hoş bir görünüm kazandırabilirsiniz.

4 Resim ve ses derlemeleri

Hazırladığımız DVD içerisine resimlerden veya müziklerden oluşan derlemeleri kolaylıkla ekleyebiliriz. Derlemelerin yer alacağı menüyü oluşturarak, bu sayfa üzerinde sağ tıklayıp *insert picture*

compilation veya *insert music compilation* seçeneklerini kullanabiliriz. Eklenen bağlantıya çift tıklayarak, sağ alt pencerede yer alan *compilations* sekmesine tıklıyoruz. Sonrasında derlememizi oluşturacak dosyaları bu pencereye sürüklememiz gerekiyor. Eğer bir resim sunumu yapıyorsanız geçiş sürelerini sağ pencerede yer alan *slide* menüsü yardımıyla sağlayabilirsiniz.

Aynı adımları müzik ve ses dosyaları içinde kullanabiliriz. Derlemeyi oluşturacak dosyaları ekledikten sonra, çalışma alanında sağ tıklayarak *playlist*'i seçelim. Karşımıza gelen pencerede projemizde yer alan tüm çoklu ortam dosyaları görüntülenecektir. Buradan listeye girecek dosyaları belirleyerek çalma listemizi tamamlıyoruz. Böylece sadece video görüntüleriyle sınırlı kalmayarak şarkılar ve fotoğraflarla daha keyifli bir arşive ulaşabiliriz.

DVD YAZMA

Artık tüm adımları tamamladığımızı göre hazırladığımız projeyi DVD üzerine yazabiliriz. Çalışma alanının üst kısmında yer alan *make dvd* düğmesine tıklıyoruz. Karşımıza gelen sihirbaz bize üç seçenek sunacaktır: *Prepare* seçeneği, DVD'de yer alacak dosyaları sabit diskimizde bir klasör altına kaydetmenizi sağlar. *Burn* seçeneği hazırlamış olduğumuz projeyi DVD üzerine kaydederek *Write Master* seçeneğiyle, DVD üretim fabrikaları için çoğaltılacak master'ı oluşturur. Master DVD'yi oluştururken DVD standartlarını fabrika teknolojilerine göre belirlemek gerekiyor.

DVD yazmadan önce dosyaların sıkıştırılması ve oynatıcıların anlayabileceği dile getirilmesi epeyce zaman alıyor. Örneğin 1 saatlik bir DVD için 45 - 50 dakika beklemek gerekebilir.

Sıkıştırma işlemleri bittiğinde yazma işlemine geçebiliriz. Eğer master bir DVD hazırlıyorsak 16x gibi yüksek hızlarda yazmamamız yerinde olacaktır. Bu hızlar için üretilen boş medyalar henüz yeni olduklarından problem çıkarmıyor. Yazma işlemi tamamlandığında DVD'miz izlemeye hazır hale geliyor. Keyifli seyirler. ■

Sinan Ödeş, sinano@chip.com.tr

CHIP PRATİK Işık hızında Windows!

Can çekişen bir işletim sistemine mahkûm değilsiniz. Çökmeye yüz tutmuş işletim sisteminizi tekrar hayata döndürmeniz mümkün.

Uyuyan deviyandı

» Testte

Can çekişen sistemden kurtulun: Sistemi yeniden kurma tavsiyeleri **168**

Hızlı kurulum için: Kişiyeye özel Windows kurulum DVD'si **169**

Beta sürümleri deneyin: Windows XP'nin Qemu ile simülasyonu **174**

Yazıda adı geçen programları CHIP CD/DVD'sinde bulabilirsiniz. (© eCHIP-Code **HIZLI WINDOWS**)

Şu hayatta gerçekten şanslı birisi varsa, o da taze yüklenmiş bir Windows ile çalışan gıcır gıcır bir bilgisayar kullanan insandır. İşletim sistemi hızlı çalışır ve kolay kolay çökmeyi. Ama gerçek şu ki, Windows kullanıcılarının yüzde 99'u yavaşlamış, çökmeye yüz tutmuş bir sistemle başa çıkmak durumunda. Eğer Windows yavaş fakat dengeli çalışıyorsa, yazımızdaki yönlendirmelerle işletim sisteminin pasını temizleyebilirsiniz. Akabinde, Sistem Geri Yükleme ile performans artışını sürekli kılmanız mümkün.

Yıllar boyunca kullandığınız XP'de, Microsoft tarafından sertifikalandırılmamış düzinelerce sürücü ve çöplüğe dönmüş, ümitsiz bir halde bulunan kayıt defteri için sadece en radikal yöntem işe yarar: Yeni kurulum. Fakat buna kalkışmadan önce bütün önemli verilerinizi yedeklemelisiniz. Nasıl yapılacağını, CHIP CD/DVD'sindeki "Verileriniz

için can simidi" başlıklı yazımızdan öğrenebilirsiniz. Sonrasında ise Windows ile bilgisayarınıza yüklediğiniz bütün programları içerisinde bulunduran ve kurmak için seri numarasına ihtiyaç duymayacağınız, sadece kendinize ait bir kurulum DVD'si oluşturabilirsiniz. Bu DVD yardımıyla sisteminizi yeni baştan yükleyebilirsiniz.

Tam bir yedek aldıktan sonra, yapacağınız yeni Windows kurulumuna başlayabilirsiniz. Tavsiyelerimiz ve CHIP CD/DVD'sindeki Acronis True Image ile bütün bunları kolayca başarabilirsiniz. Sıkı bilgisayarıcılar ise yeni donanım ve yazılımları test etmek için ek olarak ikinci bir Windows kurabilir.

SİSTEM GERİ YÜKLEME

Her zaman temiz bir Windows'a sahip olun

Bilgisayarınızda yeni kurulmuş bir Windows var ve bütün önemli programlar, sürücüler, güncellemeler hazır durumda. Bu ideal koşullara her ihtiyaç duyulduğunda ulaşabilmek için, herhangi bir yeni kurulumdan sonra Sis-

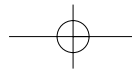
tem Geri Yükleme Noktası oluşturmalısınız. Ama öncesinde birkaç önemli hazırlık yapmanızda fayda var.

» Dosya haklarını sağlama alın

Araç: kayıt defteri yöneticisi

Müzik endüstrisinin kopyalamaya karşı muazzam koruma önlemleri alması, tamamen yeni bir tehlike kaynağı oluşturuyor. Acil bir durumda Windows'u eski konumuna geri götürdüğünüzde, büyük paralar ödeyerek satın aldığınız müzik parçalarına veda edebilirsiniz. Çünkü parçalara ait Bilgi Hakları Yönetimi (DRM), sistemin geri yüklenmesi sırasında büyük ihtimalle göz ardı edilecektir. Sorunu engellemek için kayıt defterinde ufak değişikliğe ihtiyaç var.

Kopyalama korumalarını güvence altına almak için, kayıt defteri düzenleyicisinden "HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Control\BackupRestore" anahtarına gidin. Burada "FilesNotToBackup" alt anahtarını bulacaksınız. Bu anahtardaki bütün değerler, Sistem Geri Yükleme Noktası tarafından belirlenmiştir. DRM girişini silin ve bilgisayarınızı yeniden başlatın. Yeni bir geri yükleme noktası oluşturun

ve bunu "DRM'li" şeklinde isimlendirin. Bundan böyle sistem geri yükleme işlemlerinizi, Digital Rights Management (Sayısal Telif Yönetimi) ile ilgili dosyaları da kapsayacak.

➔ Geri yükleme noktalarını koruyun

Araç: uzunsüreli.vbs

Microsoft'ta bir Achilles topuğu daha var: Yeni oluşturduğunuz geri yükleme noktası, 90 gün sonra otomatik olarak siliniyor. (© eCHIP-Code **Hızlı Windows**) CHIP CD/DVD'sinde bulabileceğiniz LaengerimSystem.vbs adlı program sayesinde bu eksikliği çift tıklamayla değiştirebilirsiniz.

Uzun süreli.vbs isimli dosyayı masaüstünüze kopyalayın ve çift tıklayarak çalıştırın. Karşınıza çıkan programda, istediğiniz gün sayısını girin ve OK'e tıklayın. Eğer programı çalıştıramazsanız, büyük ihtimalle arka planda çalışan virüs tarayıcınız engelliyor demektir. Programı sonlandırın ya da virüs tarayıcısını kapatın. Günlerin sayısı değiştirildiğinde, işlemin tamamlandığına dair bir ileti kutusu çıkacaktır.

➔ Çift tıklama ile güvence

Araç: SysRestorePoint

Bütün sistem yöneticilerinin ağız birliği yaptığı tek şey "erken kaydet, sık kaydet" nidasıdır. Bedavaya dağıtılan bir araç bu işlemi sizin için otomatik olarak yapıyor. Böylelikle geri yükleme noktası yardımcısıyla muhatap olmak zorunda kalmıyorsunuz. Fareyle sadece iki defa tıklayarak, Sistem Geri Yükleme Noktası oluşturabilirsiniz.

Bu yararlı aracı www.dougknox.com/xp/utlils adresinde bulabilirsiniz. Karşınıza çıkan sayfadaki listeden *Single Click System Restore Point*'i seçin. Akabinde açılan sayfadan *SysRestorePoint_v11.zip* dosyasını indirin. Sıkıştırılmış klasörü açtıktan sonra Sistem Geri Yükleme Noktası oluşturmak için .EXE uzantılı dosyaya çift tıklamanız yeterli.

➔ Sistem Geri Yükleme'sini onarmak

Araç: tamir.reg

Sistem Geri Yükleme Noktası oldukça faydalıdır. Fakat sistem geri yükleme bozulmuşsa ve takvimde hiçbir geri yükleme noktası gözüküyorsa ne ya-

pabiliriz? Bu problem normalde kayıt defterindeki yapılacak birtakım değişikliklerle giderilebiliyor. CHIP, ufak bir program ile sizi zahmetten kurtarıyor.

Onarım için CHIP CD/DVD'sinde bulunan "tamir.reg" dosyasına ihtiyacınız olacak. Bu minik program, kayıt defterinde değiştirilmesi ya da yeniden yazılması gereken bütün değerleri içinde barındırıyor. Üzerine çift tıklayarak programı çalıştırmamız yeterli. Bilgisayarınızı yeniden başlattıktan sonra Sistem Geri Yükleme Noktası hayata dönecektir. Hemen yeni bir geri yükleme noktası belirleyin ve ismini koyarken, yaptığınız bu kayıt defteri güncellemesini de belirtin. Çünkü yaptığınız bu güncellenmenin iki gün öncesine geri yükleme noktası koyarsanız, kayıt defterinde değiştirdiğiniz her şey silinecektir. Böyle bir durumda Sistem Geri Yükleme Noktası da doğal olarak tekrar çalışmaz hale gelecektir.

KENDİ KURULUM DVD'NİZİ YARATIN

Windows ve diğer uygulamaları kaydedin

Sistem Geri Yükleme Noktası oluşturmak daha çok yeni yüklenmiş bir Windows için uygundur. Bunun bir adım ilerisinde, sizin yarattığınız ve sadece size özel programların bulunduğu kurulum DVD'si yer almaktadır. Windows XP ile güncellemeler, servis paketleri ve o güne kadar yüklediğiniz tüm programları güvence altına alabilirsiniz.

➔ Windows dosyalarını hazırlamak

Araç: Win Kurulum CD'si, My Drivers 3.11

Kurulum DVD'sini hazırlamadan önce, Service Pack, yamalar ve sürücülerin kurulum dosyalarının hazır olması gerekiyor. Kurulum DVD'nizi oluşturmak için gereken "XP Isobuilder" aracı ile Windows CD'sini okutabilirsiniz ama dosyalar sabit diskten okunduğunda işler daha da hızlanıyor. "XP" adında bir klasör oluşturun ve Windows XP Kurulum CD'sindeki her şeyi buraya aktarın. Bütün Windows güncellemelerini "Guncel" isimli yeni bir klasöre

HIZLI WINDOWS İÇİN

Işık hızıyla çalışan bir Windows'a hangi yollardan sahip olabileceğiniz, işletim sisteminizin tazelik derecesine göre değişiyor. Yıllardır kesintisiz çalışan bir sistemde, yeni XP yüklenmiş bir sistemle oranla, yedeklenmesi gerekenler doğal olarak daha fazladır.

KİŞİYE ÖZEL KURULUM DVD'Sİ

Birkaç aylık bir XP:

Gereken bütün yazılımları yüklediniz ama bilgisayarınızda size ait kişisel bir dosya bulunmuyor. Bu durumda işletim sisteminize ek olarak, bütün bu yazılımları da olabildiğince ilk haliyle güvenceye alın. Bunu başarmanın en iyi yolu, size özel bir Kurulum DVD'si hazırlamaktır.

TAM YEDEK

XP bir yaşına basınca:

Uzun zamandır Windows işletim sisteminizle çalışıyorsunuz ve hatırı sayılır büyüklükte kişisel dosya yığınız bulunuyor. İşletim sistemi ve yüklü programlarla, size ait olan dosyaları da yedeklemek istiyorsunuz. Bunun için tam yedekleme yapmak yeterlidir.

YENİ KURULUM

XP artık yaşlanmış ve dengesiz çalışıyor:

Kendine getirme denemeleri boşa çıkıyor ve hatayı ne kadar ararsanız da bulamıyorsunuz. O zaman kendinize bir Kurulum DVD'si hazırlayın çünkü sabit diskinizi biçimlendirip yeni bir işletim sistemi kurmalısınız.

Zaman makinesi: Bilgisayarınıza yeni Windows XP kurduğunuzda, derhâl bir Sistem Geri Yükleme Noktası oluşturun.

CHIP PRATİK Işık hızında Windows!

KNOW-HOW: SİSTEM GERİ YÜKLEME NELERİ KAYDEDİYOR?

Microsoft'un sessiz kalmayı tercih ettiği yerlerde CHIP olarak devreye giriyor ve sistem geri yükleme tekniğinin püf noktalarını açıklıyoruz.

Hangi dosyalar saklanıyor? Sistem Geri Yükleme Noktası'nın güvenceye aldığı dosyalarla ilgili bilgilere, *Windows \ system32 \ restore* klasörü altında bulunan "Filelist.xml" dosyasından ulaşıyoruz. Dosyaya çift tıklayarak kaynak kodunu internet tarayıcınızda görüntüleyebilirsiniz. Bütün "Include" tagları arasındaki dosyalar ve yamalar, sistem geri yükleme işlemi sırasında sağlama alınan kısmı oluşturuyor. Güvence altına alınanlara kullanıcı profilleri de dâhil.

Hangileri sağlama alınmıyor? Bu sorunun cevabını, yine aynı dosyanın kaynak kodundaki "Exclude" tagları arasında bulabiliyorsunuz ama dosyalarla ilgili daha ayrıntılı bilgi almak için kayıt defterine başvurmalısınız. Kayıt defterindeki "HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Backup-Restore" anahtarına gidin. Buradaki "Fi-

lesNottoBackup" alt anahtarı hayli ilgi çekicidir. Sağda duran değerlerden anlaşılacağı üzere, DRM gibi kopya korumaları, geçici dosyalar ve sistem dosyaları (pagefile.sys) bu güvenceden mahrum bırakılmış.

Sistem Geri Yükleme Noktaları nerede saklanıyor? Bununla ilgili bütün bilgiler, "System Volume Information" isimli gizli bir klasörde yer alıyor. Her sabit diskin kök klasöründe bulabileceğiniz bu klasör, sistem geri yükleme sırasında göz önünde bulunduruluyor.

"System Volume Information" klasöründeki bilgiler Bugüne kadar belirlediğiniz geri yükleme noktasıyla ilgili tüm bilgiler, adları "_restore" ile başlayan klasörlerde tutuluyor. Buna ek olarak "System Volume Information" klasörü içinde "MountPointManagerRemoteDatabase" isimli bir sistem klasörünü de görmeniz mümkün. Bu klasör, bağlantı noktalarını kontrol ediyor ve yapacağınız bütün değişiklikleri yine "System Volume Information" klasöründeki "tracking.log"

dosyasına kaydediyor. Yalnız dikkat etmeniz gereken bir konu var: Sadece yönetici haklarını elinde bulunduranlar "System Volume Information" klasörüne girebiliyor. XP Professional altında bunu yapmak için kullanıcının kendini tanıtmaması gerekiyor. Klasörün üzerine sağla tuşla tıklayın, *Özellikler*'i seçin ve karşınıza çıkan menüden *Güvenlik* sekmesine geçin. *Ekle* butonuna basın ve yönetici hesabının ismini yazın. Artık klasörü açabilirsiniz.

Göz atmak için: System Volume Information klasörünü açabilmek için, yönetici haklarına sahip olmalısınız.

aktaracağız. Service Pack 2'nin kurulum dosyasını www.microsoft.com.tr adresinden indirdikten sonra bu klasöre taşıyın. SP2 kullanıma sunulduktan sonra çıkarılmış olan tüm yamalara, www.winboard.org adresindeki güncelleme paketlerini indirerek sahip olabilirsiniz. Bu paketleri "Guncel" isimli klasörünüzde açtıktan sonra "qchain.exe", "reg.exe" ve "StepbyStep Training" dosyalarını silebilirsiniz. Artık bu yükleme ve eğitim dosyalarına ihtiyacınız olmayacak. "Guncel" isimli klasörünüzün içerisinde "Surucu" isimli bir klasör oluşturun. Sürücü dosyalarını kopyalamak için "My Drivers 3.11" isimli shareware programını www.zhangduo.com adresinden indirin. Programı başlattıktan sonra, *Collect All* ile sisteminizde yüklü bütün sürücüler listelebilirsiniz. Bulunan bütün sürücüler *Backup All* komutu ile "Surucu" isimli alt klasörünüze kopyalayabilirsiniz.

➔ Bağlantıları olan programlar

Araç: Yok

Sadece Windows'u değil, Firefox ve MS

Office programlarını da size özel kurulum DVD'sine koyabilirsiniz. Yalnız bu programları kurulum dosyalarına ihtiyaç duyacaksınız.

Firefox internet tarayıcısının kurulum dosyasını, www.firefox.com adresinden indirebilirsiniz. İndirdiğiniz kurulum dosyasını, yeni oluşturacağınız "Program" klasörü altına kopyalayın.

MS Office için ya elinizin altındaki kurulum CD'sini kullanın ya da bütün CD'yi "Program" klasörü altına kopyalayın. Office, kurulumu sırasında bir seri numarası isteyeceği için bu seri numarasını daha sonradan otomatik olarak giren bir başlangıç parametresine ihtiyacınız olacak. Bu parametreyi www.windows-unattended.de adresinden edinebilirsiniz. Sitede üst bölümde göreceğiniz *Referenz* menüsünden *Schalter datenbank*'i seçin. Sonraki sayfada *Kategorien* kısmından *M-N-O* bağlantısına tıklayın ve kendi Office sürümünüzü seçin. Doğru parametre ekranında belirecektir. Bu parametreyi bir kenara not alın.

Size ait kurulum DVD'sinde daha

fazla program olmasını istiyorsanız, bu programların yükleme sırasında seri numarasına ya da benzeri eklentilere ihtiyaç duyup duymadığını kontrol etmeniz gerekiyor. Eğer seri numarası isteyen programlar varsa, her bir program için doğru başlangıç parametresini bulun. Bunun dışındaki programların kurulum dosyalarını doğrudan "Program" isimli klasörünüze kopyalamanız yeterli.

➔ XP Kurulum CD'si hazırlarken

Araç: XP Isobuilder

Bütün programlar ve dosyalar hazır olduğuna göre artık kendinize özel bir kurulum DVD'si yapmaya başlayabilirsiniz. Kurulum DVD'si için CHIP CD/DVD'mizde bulabileceğiniz "XP Isobuilder" programdan yararlanacağız. Isobuilder programını kurup çalıştırdıktan sonra, karşınıza çıkan asistana "XP" klasörünü kaynak olarak belirtin. Yeni bir klasör oluşturma sorusunu *hayır*'a tıklayarak geçin. Son olarak Service Pack'i de kurulumla eklemelisiniz. Eğer elinizdeki CD, XP Kurtarma CD'si ise, artık bunu tam sürüme çevirme imkân-

CHIP PRATİK Işık hızında Windows!

nınız var. Fakat bu her kurtarma CD'sinde çalışmayabiliyor. Elinizdeki Kurtarma CD'sine ait bilgileri ve bunu tam sürüme çevirip çeviremeyeceğinizi internette kısa bir arama sonucunda öğrenebilirsiniz.

Asistanın üçüncü aşamasındaki listeden *Integration mode* kısmında *Full unattended installation*'u seçin. Buraya XP'nin seri numarasını ve bilgisayar adı bilgilerini girin. Sonraki adımda kullanıcı hesaplarını belirleyin; sürücülerini ve Windows güncellemelerini ekleyin. Programları eklerken ilk önce kurulum dosyasını hedef gösterin ve bunu bir daha seçin. Eğer gerekiyorsa, sonraki kutuya programınızın başlangıç parametresini ve seri numarasını girin. Böylelikle PC'de başlatılabilen bir ISO'ya kavuşuyorsunuz.

Bu dosyayı boş bir DVD'ye yazmak için, Nero'da *Veri / CD-Image Burner* seçeneğine tıklayın. DVD'ler için ek bir özellik ne yazık ki bulunmuyor. Nero 6'dan sonraki sürümlerde *recorder* menüsünden *Image Burner* özelliğini kullanabilirsiniz. Yazım metodu olarak da, *Disk at once*'i seçin. Eğer elinizde Nero yoksa, <http://isorecorder.alexfeinman.com/isorecorder.htm> adresinden "Iso Recorder" adlı programı indirerek aynı işlemi yapabilirsiniz. Kendi hazırladığınız kurulum DVD'sini emülatörler yardımıyla test edebilirsiniz.

EKSİKSİZ YEDEKLEME

Kişisel dosyalarınızı düzenli yedekleyin

Yedeklemede bütünlük için oyunlar ya da yeni gelen e-posta iletileri gibi sürekli yenilenen dosyaları da yedeklemeye dahil edebilirsiniz. Bütün dosyalarınızı ister sabit diskteki yeni bir bölüme, isterseniz internette ki bir adrese aktarabilirsiniz.

➔ Dosyalar için bire bir

Araç: Acronis True Image

Bu yararlı yedekleme programı CHIP CD/DVD'mizde yer alıyor. Acronis True Image programı ile Windows'un NTbackup aracından çok daha hızlı yedekler alabi-

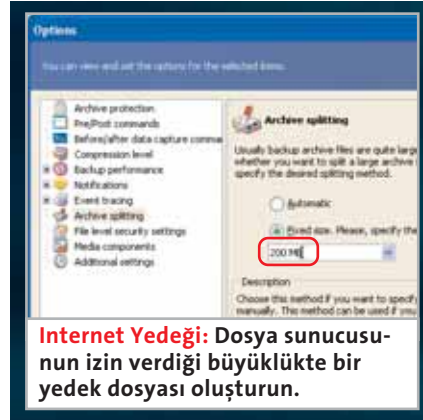
lirsiniz. Yazılımın kullanımı da oldukça kolay. Eğer sabit diskinizi bugüne kadar hiç yedeklemediyseniz, o zaman bütün sistemi yedeklemenin tam sırası.

Bütün dosyaları sağlama almak için, aracın ana menüsünden *Create image* kısmına çift tıklayın. Sonra sabit diskinizi ya da sabit diskteki bölümü seçin. Burada asıl önemli olan Windows bölümü. *PRI* ile "Birincil Bölüm" ve *ACT* ile de "Etkin Bölüm" belirtilmiştir. Hedef sürücüyü belirledikten sonra, araç bütün dosyalarınızı yedekliyor. Açılmayan bir Windows'u bu yedekle yeniden hayata döndürmek istiyorsanız, fazladan bir başlatılabilir yardım diski oluşturun. Ana ekrandan buna uygun özelliği seçin ve asistanın yönlendirmeleriyle ilerleyin. Veri ortamı olarak disket ve CD seçeneklerinden birini tercih edebilirsiniz.

➔ Sabit diskinizi klonlayın

Araç: PC-Inspector Clone Maxx

Yukarda bahsettiğimiz sistemin tümünü yedeklemekten daha iyi bir şey varsa o da, bütün sabit diskin bir kopyasını oluşturmaktır. Bunun için "Master Boot Record"un da kopyalanarak, bilgisayarı başlatırken ek bir acil yardım CD ya da DVD'sine ihtiyaç kalmamasıdır. Bu

Internet Yedeği: Dosya sunucusunun izin verdiği büyüklükte bir yedek dosyası oluşturun.

Sabit disk klonu: PC Inspector clone maxx isimli bu program, önce mevcut sabit diskleri arıyor.

tip bir klonlama işlemi daha çok, birden fazla sabit disk kullananlar için uygun. Windows artık açılmaz hale geldiğinde, sabit diskin kopyasını bilgisayara bağlayıp çalışmaya devam edebilirsiniz.

True Image klonlama yapabiliyor ama bu özellik, CHIP CD/DVD'mizdeki sürümde bulunmuyor. Daha kapsamlı bir sürüme geçmek istiyorsanız, "PC Inspektor clone maxx" isimli ücretsiz programı, www.pc-inspector.de adresinden indirebilirsiniz. Kullanımı rahat True Image'in aksine bu ücretsiz program DOS altında çalışıyor.

Aracı internette indirdikten sonra boş bir disketi bilgisayarınıza yerleştirin. Kurulum süreci bu disketi başlatılabilir hale getiriyor ve "cmaxx.exe" isimli ana programın yanında bir çok faydalı DOS komutunu da diskete kopyalıyor. PC'nizi bu yeni disket takılı biçimde yeniden başlatın ve komut satırına

Cmaxx -en

yazın. Böylece programın İngilizce sürümü açılacaktır. Yazılım, kullanılabilir durumdaki sürücülerini kontrol eder. Eğer sabit diskiniz büyükse bu biraz zaman alabilir. Artık kaynak ve hedef sürücülerini belirterek kopyalama işlemine başlayabilirsiniz.

➔ Yedekleri internette saklayabilirsiniz

Araç: Yok

Fazladan bir sabit diskiniz yok mu? Dosya sunucuları, internette yeterli miktarda alan sunuyor. Siz de yedeğinizi internetteki bir sunucuda saklayabilirsiniz. Önceliğiniz ücretsiz hizmetlerden yanaysa, gereken siteleri www.jdempsey.com/2005/12/08/free-online-file-storage-sending adresinden bulabilirsiniz.

Listelenen hizmetleri incelerken "File Size Limit" kısmına dikkat edin. Çünkü çoğu hizmet sağlayıcısı, yüksek boyutlu dosyaların yüklenmesini kısıtlıyor. Bir başka önemli konu ise "File Life". Çünkü birçok hizmet sağlayıcısı, sunucuya yüklediğiniz dosyaları belirli bir süre için indirmesiz otomatik olarak siliyor. Çeşitli seçenekleri değerlendirdikten sonra biz, www.uploadserver.de adresinin verdiği hizmeti seçtik. Aktaracağımız →

CHIP PRATİK Işık hızında Windows!

PROFESYONEL İPUÇU: KENDİNİZ YAPIN

Sık sık yazılımların beta sürümlerini ya da yeni donanım çeşitlerini deneyenler, genellikle bir bilgisayar emülatörüne ihtiyaç duyar. Emülatörler sayesinde, çalışan bir bilgisayarın içinde sanki ikinci bir bilgisayar çalıştırılmış gibi bir ortam oluşturabilirsiniz. Ayrıca bu, BIOS menüsünden ya da DOS altında çalışan programlardan ekran görüntüleri almak için sıkça kullanılan bir yöntemdir.

Emülatörün kurulumu: Eğer çalışma zamanı yerine biraz para harcayabiliyorsanız, o halde Microsoft'un Virtual PC yazılımını kesinlikle tavsiye ederiz. Microsoft'un www.microsoft.com adresinde bulacağınız deneme sürümü, 45 gün boyunca hiçbir kısıtlama olmadan çalışıyor. Deneme süresi sonunda 180 Euro ödemeniz gerekiyor.

Ücretsiz bir alternatif olarak, açık kaynak kodlu emülatör Qemu bulunuyor. Programı kullanmak için komut

Kapsamlı emülatör: Microsoft'un sunduğu Virtual PC zengin özelliklere sahip ama bir o kadar da pahalı.

satırı istemiyorsanız, Qemu Manager isimli grafik arabirimiyle birleştirmeniz yeterli. www.davereyn.co.uk adresindeki indirme bölümünden "Integrated Distributions" adlı bileşik paketi indirerek hem Qemu, hem Manager, hem de sürücülerini hızlandıran KQemu programlarına sahip olabilirsiniz. Yazılım, Windows XP gibi sistem kaynaklarını bolca harcayan bir işletim sistemini simüle etmek için biçilmiş kaftan diyebiliriz.

Emülatörün kurulumu: Programı başlattıktan sonra soldaki ilk sekmeye tıklayın (*Create a new virtual machine*) ve işletim sistemi olarak XP'yi seçin. Qemu, en düşük donanım gereksinimi olarak 128 MB hafıza ve 10 GB boş sabit disk alanına ihtiyaç duyuyor. Sanal bilgisayar kurulduktan sonra, üstüne iki defa tıklayın. Ayar penceresindeki *Disk Configuration* kısmına geçip, *Boot from CD-ROM* ve *Use System CD-ROM Drive* seçeneklerini etkinleştirin. Artık sanal bilgisayarınızı başlatabilir ve kendi sabit diskinize kuruyormuş gibi XP'yi kurabilirsiniz.

Qemu ile ayrıca Windows XP'nin 64 bitlik sürümünü de yükleyebilirsiniz. Bunun için ayar menüsündeki *Advanced* sekmesine tıklayın ve *Machine Type* yazan yerden *Qemu x86_64 PC Based System*'i seçin. 64 bitlik bilgisayarın kurulumu yukarıda anlattığımız gibi. Ama bu yapıda çalışmak için çok fazla işlemci gücüne ihtiyaç duyuyor. Emülatörü hızlandırmak isterseniz, *Options / Configure Profiles* menüsünden öncelik sırasını arttırabilirsiniz. Bu durumda, Windows'unuz daha yavaş çalışmaya başlayacaktır.

dosyaları dilediğimiz kadar burada saklayabiliyoruz. Ne var ki, 250 MB'lık dosya boyutu kısıtlaması dikkatimizi çekiyor. İnternet yedeklemesi için kullanmak istediğimiz dosyayı True Image programındaki "Create image" ile hazırladık ve küçük parçalara böldük. Tam olarak sunucunun istediği boyutlar yerine, daha ufak bir boyut belirlerseniz iyi olur yoksa parçaların boyutları değişkenlik gösterebilir. Örneğimizde 200 MB'ta karar kıldık. Ne kadar yüksek bir sıkıştırma oranı seçerseniz, yedeğinizin boyutları da o kadar ufak olur, böylece gerektiğinde daha hızlı indirebilirsiniz. Ücretsiz çözümün olumsuzlukları arasında ise, çoğu hizmet sağlayıcının güvenlik garantisinin bulunmaması ve aşırı yüklü olması yer alıyor.

Yedeklediğiniz dosyaları sınırsız süreyle barındırmak, yüksek hızlı DSL bağlantısıyla göndermek ya da indirmek ve dosyalarınızı Windows içerisindeki bir klasörde geziyormuş gibi rahatça düzenlemek mi istiyorsunuz? Tabii ki böyle bir rahatlığın bedeli var. "Drive on web" isimli hizmet sağlayıcı (www.driveonweb.de), 100 MB depolama alanı için yıllık 40 Euro talep ediyor. Karşılığında tam destek, muazzam bir hız ve depolama alanınızı yönetebileceğiniz bir program sunuyor.

➔ Dosyalara otomatik güvence

Araç: Automaticity

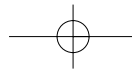
Dosyalarınızı ister sabit diskte, ister internet üzerinde yedekleyin, yedekleme işlemi her iki yöntemle de çok uzun sü-

rer ve sonunda sinir bozucu bir hal alır.

Sabit Disk Yedeklemesi: True Image programının görev planlayıcısı, ne yazık ki CHIP CD/DVD'mizdeki sürümde bulunmuyor. Ayrıca komut satırından parametre girerek başlatmak da işe yaramıyor. Bu noktada www.maxkat.org adresinden indirebileceğiniz ücretsiz bir makro kaydedici olan "Automaticity" devreye giriyor. Aracı başlatın ve *Program / Website to open before record / playback* kısmından *Browse*'a tıklayın. *Program Files / Acronis / TrueImage* klasöründen *trueimage.exe* dosyasını seçin. Makro için bir isim belirleyin, örneğin "yedek.arf" gibi. *Choose playback speed* bölümünü kaydırma çubuğuyla *Fast* konumuna getirin. *Start Recording* yazan yere tıkladıktan sonra, True Image programına dönüp *Create image*'e tıklayarak normal bir yedek alın. Makroları durdurmak için [CTRL]+[2] tuşlarını kullanın. Kaydettiğiniz makronun önceden belirlenen bir zamanda çalışmasını istiyorsanız, Windows Zamanlanmış Görevlere başvurun. Klasik Denetim Masası altındaki *Zamanlanmış Görevler* kısmına girin. *Zamanlanmış görev ekle*'ye tıklayarak çalıştırın. Bir sonraki ekranda *Gözet*'a tıklayın ve *Program Files / Automaticity / Record Files* altında kaydettiğiniz makroyu bulun. Gün ve saati de verdikten sonra hazırsınız.

İnternet yedeklemesi için ücretsiz bir servis sağlayıcı kullanmaya karar verdiğinizde, yedeklenecek dosyayı sunucuya gönderene kadar geçen işlemleri, yukarıda bahsettiğimiz makro kaydediciyle, internet tarayıcısı açışınızdan kapatışınıza kadar kaydedin. Makroları, Zamanlanmış Görevlere el ile de ekleyebilirsiniz. "Drive on Web" servisinde, sabit disk yedeklemek için gerçekleştirdiğiniz adımları aynen tekrarlayın. Burada dikkat etmeniz gereken unsur, yedekleme gerçekleştiği sırada "Webdav" istemcisinin açık olması ve internet bağlantısının bulunması. Eğer internet bağlantınız sınırsız abonelik ise, istemciyi sürekli açık tutabilirsiniz. Yoksa programı başlatan ve istemci bağlantısını kuran başka bir makro kaydedip, Zamanlanmış Görevler için ayarlayacağınız vakitlerde çalışmasını sağlayabilirsiniz. ■

MH / Mete Pınar, mete@chip.com.tr

CHIP PRATİK Antispyware

» BU YAZIMIZDA

Antispyware ayarları	178
Windows Vista Antispyware	180
En önemli beş güvenlik kuralı	182
Spyware tekniği mercek altında	182

Casuslar PC'nizde bilgi avında

Yazıda adı geçen programları CHIP CD/DVD'sinde bulabilirsiniz. CHIP-Code © SPYWARE

Eğer bilgisayarınız internete bağlıysa, saldırgan casus yazılımlar kişisel bilgilerinizi ve dosyalarınızı karanlık şirketlere açıyor olabilir.

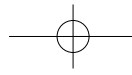
Masaüstü bilgisayarınızın ekranında ansızın, en gözde kanallarda yayınlanan bütün reklâmlardan daha fazla reklâm mı çıkıyor? O zaman büyük ihtimalle, kişisel dosyalarınızı casusluk yoluyla açığa çıkaran "SpyAxe" isimli, kötü niyetli bir spyware'in kurbanısınız. SpyAxe şu anda kendi alanının en azılı kanun kaçaklarından biri durumunda.

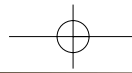
Ama ciddi şirketler de bu aralar spyware'e başvuruyor. Buna en taze ör-

nek ise Apple. Apple'ın iTunes yazılımı, dinlediğiniz bütün şarkıların isimlerini internete gönderiyor ve programın reklâm kısmında size bu şarkıya uygun reklâm gösteriliyor.

Bu oyunlara son vermenin zamanı geldi de geçiyor bile. Casus yazılımların kökünü kurutun ve yeniden bilgisayarınızın hükümdarı olun. Öncelikle casuslara karşı mücadelede silahınızı iyi seçmelisiniz. İnternette seyrek gezenler ve sadece güvenilir sayfalarda dolaşanlar

için sistemi haftada bir kontrolden geçirmek yeterli. En iyi çözüm Spybot Search & Destroy. Bu araç gayet sade ve sistem kaynaklarınızı tasarruflu kullanıyor. Daha uzun süreyle ve değişik sayfalarda gezenler için, sistemi olası casuslara karşı sistemi sürekli tarayan, gerçek zamanlı bir koruma gerekiyor. Bunu amaçlayan bir korumayı Microsoft Antispyware ve Webroot Spy Sweeper ile sağlayabilirsiniz. Microsoft'un sunduğu çözümün avantajı, sisteme daha iyi hâ-

CHIP PRATİK Antispyware

[illegible]

1 SpyAxe size sormadan sabit diskinize dosyalar kaydediyor, kayıtlar defterine gizlice yeni girişler ekliyor ve normalde görül-meyen hizmetler başlatıyor. Kullanıcı ise hepsinden habersiz, bilgisayarını kullanmaya devam ediyor.

2 SpyAxe artık olası virüslere karşı sizi uyarıyor. Bu balona tıklayanlar, aslında casus yazılımlara karşı koruma sağlamayan, ücretsiz bir casus temizleme programı kurmuş oluyor.

kim olması. Dezavantajı ise programın henüz beta aşamasında bulunması. Eğer bu sizi rahatsız ediyorsa, CHIP CD/DVD'sinde bulabileceğiniz Spy Sweeper programını tavsiye ediyoruz.

Bazen kısa bir sistem taraması faydalı olabiliyor

Herkas haftada en az bir defa bilgisayarını casus taramasından geçirmeli, çünkü her gün kullandığınız gerçek internet siteleri bilgisayarınıza reklâm için izleme çerezleri yerleştiriyor. SpyBot 1.4 bu ufak veri ispiyoncularını sabit diskinizden temizleyebiliyor. Bunu yaparken yararlı çerezleri de silmemek için, programın bazı ince ayar seçenekleri mevcut.

Güncellemeleri tamamlayın

SpyBot programını yükledikten sonra ilk olarak veritabanını en güncel hale getirmeniz gerekiyor. Ana menüdeki *Update* kısmına girin ve *Search for Updates* bölümüne tıklayın. Eğer güncelleme sunucusuyla kurulan bağlantı yavaş ise,

Search for Updates düğmesinin yanından başka bir sunucu alternatifini seçebilirsiniz. Bu aşamayı her tarama yapmanızdan önce tekrarlamalısınız.

Çerezler arasında istisnaları seçin

Siz e-posta kutunuzu kontrol etmek isterken, üyelikle ilgili bilgilerinizi saklayan çerez yüzünden SpyBot bazen yanlış alarm verebilir. Bu tip faydalı çerezlerin sistem taramasından sağ salim kurtulabilmesi için, izin verilen çerezlerin yer aldığı bir beyaz liste hazırlamanız gerekiyor. Profesyonel moda geçin, buradaki *Mode* menüsünden *Advanced Mode* düğmesine tıklayın ve sonra da *Options / Cookie Exceptions* ayarlarını değiştirin. Sağdaki pencerede bilgisayarınızda bulunan bütün çerezleri göreceksiniz. Taramada sorun yaratmasını istemediğiniz çerezlerin yanına bir onay işareti koyun; program böylece çereze dokunmadan tarama yapmaya devam edecektir.

Sistem taramasi

Artık sıra sisteminizi geniş kapsamlı bir taramadan geçirmeye geldi. *Search &*

Destroy kısmına tıklayın ve de *Check* butonuyla devam edin. Burada tarama sırasında bulunan casusları kolayca sistemden temizleyebilirsiniz.

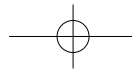
MS ANTISPYWARE

Sıkı sörfçülere ve güvenliğe önem verenlere

Windows'un yaratıcılarından gelen bu araç, piyasadaki bedava çözümler arasındaki en iyisi. Arama motoru ve koruma kalkanı neredeyse bütün casus çeşitlerini yakalayabiliyor. Yalnız yazılımın bir dezavantajı var, o da programın hâlâ beta aşamasında bulunması. Son sürümün ilk olarak Windows Vista ile piyasaya sürülmesi planlıyorlar. Eğer bu sizi rahatsız etmiyor ise, programı rahatça yükleyebilirsiniz.

İmza güncellemesi

Yüklemeden sonra ilk iş casus yazılımları saptamaya yarayan imzaları güncellemek. Bu yapılmadan, program hiçbir tehlikeyi fark edemez. *File / Check for Updates* kısmında bunu yapabilirsiniz. →

CHIP PRATİK Antispyware

Sistem taraması için

Güncelleme tamamlandıktan sonra sistemi casus bulunma olasılığına karşı taramayın. Ama bunun için doğrudan *Run Quick Scan Now* düğmesine tıklamayın, çünkü bu komutla sabit diskinizde ancak yüzeysel bir tarama yapabilirsiniz. Şimdi tarama değişkenlerini belirleyeceğiz: *Scan* düğmesinin altındaki *Scan Options* kısmına tıklayın. Açılan pencerede *Run a full system scan* seçeneğini seçin ve *Scan memory locations and running processes* ile *Deep scan folders* seçenekleri altındaki bütün maddelere onay işareti koyun. Bunları yaparak tarama süresini uzatıyorsunuz ama tarama işlemi daha detaylı bir hal alıyor. *Run scan now* ile komple taramayı başlatın.

Hasar onarımı

Casuslar genellikle sisteminizin kayıt defterine ve daha birçok yerine yuvalanır. Bunun etkilerini Internet Explorer'ın çalışmayan arama sayfasında ya da başlangıç sayfasında görebilirsiniz. Buna benzer bir durumda ilk önce Microsoft Antispyware ile komple sistem taraması yaparak, hasara yol açan zararlı koddan kurtulmanız gerekiyor. Eğer problem (yani arama sayfası) giderilmediyse, XP için gereken kayıt defteri girişleri silin-

miş demektir. Endişeye gerek yok çünkü casus önleyici bu sorunu hallediyor.

Programın ana ekranındaki *Advanced Tools* kısmına girin ve *Browser Restore* komutuna tıklayın. Burada siz XP'yi kullanırken gereken önemli kayıt defteri girişlerini görebilir ve bunların aslında nasıl gözükmeleri gerektiğini anlayabilirsiniz. Eğer buradaki giriş, orijinal kayıt defterindekiyle aynı değilse, bu girişin yanına bir onay işareti koyun ve orijinaline çevirmek için *Restore* tıklayın.

Malware işlemlerini engelleyin

Casus programcıkları derleyenler, programı gizleyebilmek için sürekli daha zekice yöntemler geliştiriyorlar. Casus programlar siz farkında bile olmadan bilgisayarınızda çalışmaya devam etmek üzere tasarlanıyor.

Antispyware sırf bunu engellemek için sistemde çalışan bütün ActiveX ve Windows işlemlerini tek bir tıkamayla devre dışı bırakabilme olanağı sunuyor. *Advanced Tools* altındaki *System Explorers* kısmına girin. *Downloaded ActiveX* altında bugüne kadar indirilmiş olan bütün ActiveX uygulamalarını görebilirsiniz. Bunlardan herhangi biri gözünüze yabancı geliyorsa, *Block this ActiveX* ile engelleyebilirsiniz. Bu seçenekleri dene-

yin, nasıl çalıştığını anlayacaksınız.

Engellenmiş uygulamaları daha sonraları serbest bırakabilirsiniz: *Tools* menüsü altındaki *Real-time Protection / View all Blocked Events* kısmından istediğiniz uygulamayı işaretleyin ve *Unblock Item* düğmesine tıklayın. Temel ilke: Tanımadığınız bütün ActiveX uygulamalarını devre dışı bırakın.

Yönlendirmelerden kurtulun

Casus yazılımların daha başka bir çok hilesi bulunuyor: Bir sitenin internet adresini yazdığınızda internet tarayıcınız o yazılan adrese değil de tamamen farklı bir adrese gidebilir. Bu durumda, casus yazılım büyük ihtimalle XP'nin host dosyalarını değiştirmiş ve bu dosyalara belirli yönlendirmeler koymuştur. Mesela bir VPN bağlantısı kurmak istediğinizde, burada buna uygun bir giriş olması gerekir. Sebebi de şu: XP, host dosyaları içerisindeki yönlendirmeleri DNS sunucusu ile doğrulamaz, çünkü dosya içerisindeki bağlantılar önceliğe sahiptir. Bu, yanlış ellere geçtiğinde ağ trafiğini sektete uğratabilen faydalı bir özellik.

Dosyadaki bütün girişleri görebilmek için, antispyware'deki *Advanced Tools / System Explorers / Windows Hosts File* kısmına geçin. Burada bahsi geçen yolla-

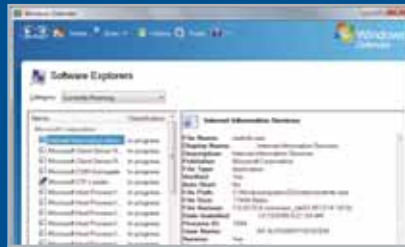
WINDOWS DEFENDER: VISTA'DAKİ SPYWARE KORUMASI

Spyware ile olan savaşta Microsoft, Windows'u güçlendirmeye başlamış. Sonuç: Microsoft Antispyware'den biraz daha şık ve işletim sistemiyle daha uyumlu çalışan "Windows Defender".

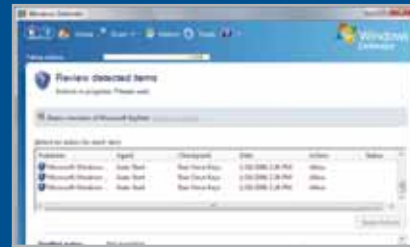
Windows Defender programında kullanıcı daha fazla olanağa sahip. Bunların başında Software Explorer geliyor. Böyle kullanıcı, çalışmakta olan işlemleri görebiliyor ve bunlarla ilgili detaylı bilgiler alabiliyor. Bu sayede kullanıcı, karşılaştığı şeyin bir hizmet mi yoksa uygulama mı olduğunu anlayıp, uygulamanın sabit diskin neresinde bulunduğunu ve Vista'daki yeni erişim haklarından hangilerine sahip olduğunu görebiliyor. Bu yazılıma, geliştirilmiş bir görev yöneticisi diyebiliriz.

Microsoft gelecekte kullanıcıların yardımına ve kullanıcılardan gelen geribildirimde daha fazla önem verecek gibi gözüküyor. Windows Defender doğrudan SpyNet Community ile bağlantılmış. Buradaki kullanıcılar yeni tehlikeleri iletiyor ve Microsoft da bu tehlikeler için imzalar yayınlıyor. Defender programı Windows Güncellemele-

ri üzerinden güncelleniyor, böylece güncelliğini yitirmiyor. Windows Defender'ın mevcut beta sürümü, Windows'un Güvenlik Merkezi'yle bütünleşiyor. Bunun avantajı, virüs korumasından güvenlik duvarına ve güncel casus önleme yazılımına kadar tüm önemli bilgilerin tek bakışta görülebilmesi.

Bilgi: Yeni Software Explorer, çalışan işlemler hakkında detaylı bilgi veriyor.

Tanıma: Defender, gizli programları belirliyor. Bunları kapatabiliyoruz.

CHIP PRATİK Antispyware

rı farenizle tıklayarak engelleyebilir ya da tamamen silebilirsiniz. Genel geçer kuralımız bu konuda da geçerli: Tanıdık gelmeyen bütün girişleri silin ve gerektiğinde tekrar geri ekleyin.

SPY SWEEPER 4.5

Gerçek zamanlı tarayıcı ile ileri koruma

Bilgisayarı için tam bir koruma isteyen ve beta sürümlerine güvenmeyen kulla-

nıcılar için Spy Sweeper biçilmiş kaftan. Bu sürümüyle spyware karşısında bir se- ne boyunca güvendesiniz. Program ayarlarını nasıl yapacağınızı yazının devamında bulabilirsiniz:

İmza güncellemesi

Spy Sweeper yüklendikten sonra güncelleme için sunucuya kayıt yaptırmanıza ihtiyaç duyuyor. Bunu yaptıktan sonra güncellemeleri otomatikçe bağlıyorsunuz. *Options* menüsündeki *Automatic*

Search for Updates kısmına gelin ve *Download Signature Updates Automatically* seçeneğini işaretlediğinizde bundan sonra yazılım tüm güncellemeleri.

Sistem taraması için

Güncelleme gerçekleştikten sonra ana ekrandan *Sweep* düğmesine tıklayın. *Start*'a tıklayın ve sistem taramasını başlatın.

Otomatik spyware taraması

Spy Sweeper belirlediğiniz koşullarda kendi kendine bütün sistemi spyware'e karşı tarayabilir. Diğer bir deyişle program en önemli parametreleri gerçek zamanlı olarak kontrol ediyor ama buna rağmen bir Truva atı ya da XP'deki WMF açığı gibi Windows güveliğindeki eksik noktalardan bilgisayarınıza sızabilecek spyware'ler olduğunu da aklınızdan çıkartmamalısınız.

Kapsamlı taramayı otomatikçe bağlamak için *Options / Sweep options* menüsündeki *Sweep all folders on selected drives* seçeneğini tıklayın ve sonraki ekranda Spy Sweeper'ın sabit diskinizin hangi bölümünü kontrol etmesini istediğinizi ve tarama detaylarını belirleyebilirsiniz.

Tavsiyemiz: Bütün tarama seçeneklerini işaretleyin. Bunu yapınca tarama süresi uzayacak ama böylece Spy Sweeper neredeyse hiçbir spyware'i gözden kaçırmayacaktır.

Sonra taramanın ne zaman ve hangi sıklıkla çalışmasını istediğinizi belirtin. Normalde haftada bir yeterli olur. Planlama asistanını (*Schedule*) tıklayarak kapatın.

Güvenlik Seçeneklerini Belirlemek

Biraz ince ayar ile Spy Sweeper güvenliği artırabiliyor. İlk önce *Takip Çerezleri* (*Tracking Cookies*)'e karşı korumayı etkinleştirin. Şimdi *Shields* menüsüne girin ve *Internet Explorer* sekmesine geçin. *IE Tracking Cookies Shields* karşısına onay işareti koyun. Sonra birkaç fare tıklaması ile kötü niyetli yönlendirmelere karşı kendiniz korumaya alın. *Shields* menüsündeki *Hosts file* kısmına gelin ve *Common ad sites shields* seçeneğini etkinleştirin. ■

FK / Mete Pınar, mete@chip.com.tr

CASUSLARA KARŞI 5 KURAL

En az çabayla en yüksek güvenlik:

Bilgisayarınızı gelecekte de casus saldırılarına karşı korumanın yolları:

✓ Bilmediğiniz programlara güvenmeyin

Bulduğunuz her programı çalıştırmayın, programı bulduğunuz kaynağa ne kadar güvendiğiniz önemli değil.

✓ Casus önleme araçları yükleyin

Bahsettiğimiz programlardan bir tanesini bilgisayarınıza kurun ve anlattığımız gibi ayarlayın. Gerçek zamanlı casus yazılım temizliği sadece bu şekilde yapılabilir.

✓ Güncellemeleri indirin

Her zaman en yeni Windows güncellemelerini yükleyin, böylece yeni casuslar bilgisayarınıza sızamaz. Bu aynı zamanda virüs tarayıcınızın ve casus önleme progra-

mınızın güncellemesi için de geçerli.

✓ Güvenlik duvarı yükleyin

Çaktırmadan bilgisayarınıza girmeye çalışan programları önlemenin bir başka yolu da güvenlik duvarı. Güvenlik duvarı, hangi programın internete ne zaman ve nasıl girmek istediğini ayrıntısıyla gösteriyor. Koruma duvarını nasıl doğru ayarlayabileceğinizi önceki sayılarımızda okuyabilirsiniz.

✓ Anti virüs yazılımları yükleyin

Casusların bütün tehlikesini üzerinde bulunduran Truva atlarına karşı en iyi çözüm virüs tarayıcısıdır. Etkili bir virüs gözetleyicisini CHIP Güvenlik Paketinde bulabilirsiniz.

TEKNİK: CASUSLAR MERCEK ALTINDA

Bir program hangi sınırları aştığında casus sayılır? Bugüne kadar bunun yanıtını verebilen yok. Fakat bugünlerde ASC'yi (Anti-Spyware Coalition) oluşturan Microsoft, Symantec, McAfee ve HP, bu terimi açığa kavuşturacak bir anlam buldular: iTunes 6.0.2 gibi kullanıcıyla ilgili herhangi bir bilgiyi, kullanıcının bilgisi, onayı ya da kontrolü olmadan açığa çıkaran programlar gerçek birer casus olarak nitelendiriliyor. Casus konusunu daha da ileri bir mantıkla inceleyen ASC, istenmeden ve onay almadan kendini sisteme entegre etmeye çalışan teknolojileri de casus yazılım olarak görüyor. Yani kullanıcının denetimini şu noktalarda tehdit eden bütün programlar: Mahremiyet, sistem güvenliği, sistem kaynaklarının kullanımı, gizli ya da kişisel verilerin toplanması, kullanımı ve dağıtımı. Bu tür casusların en iyi örneği, Sony firmasının XCP Aurora isimli rootkit'i. En çok rastlanılan üç casus yazılım örneği ve çalışma yöntemleri şöyle:

Takip çerezleri

Özel reklâm bandı, bilgisayarınıza çerez yerleştiriyor. Piyasayı yönlendiren şirketler nete hangi siteleri gezdiğinizi öğrenebilir.

Sahte casus önleyici

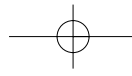
Bilgisayarınıza çok faydalı olduğunu düşündüğünüz bir casus önleme yazılımının arkasında aslında bir casus bulunuyor olabilir.

Bu tarz programlar bilgisayarınıza casus yüklenmiş olabileceği konusunda çeşitli uyarılar görüntüleyip dikkatleri üzerine çekiyor ve bilgisayarınızı taramadan geçirmeniz gerektiğini söylüyor. Tabii bu tarama sırasında yazılım bilgisayarınızın tüm içeriğini gözden geçiriyor ve kendi işine yarayan bilgileri internet üzerinden bazı yerlere gönderiyor.

BHO (Net tarayıcısı yardım nesnesi)

Bu tanım ile çoğu zaman internet tarayıcısının kullandığı bir araç listesi anlatılmak isteniyor. Çoğu şirket internette gezilen siteleri ve internet alışkanlıklarını takip etmek için bu yararlı aracı kullanıyor.

Genellikle Internet Explorer'daki ActiveX açıklarından biri yüzünden, bu tip bir arama listesi bilgisayarınıza yüklenebiliyor.

CHIP PRATİK Anında mesajlaşma tehlikesi

Messenger'dan virüs saldırısı

Anında mesajlaşma, iletişimin belki de en konforlu yöntemi, ancak riskli. CHIP Güvenlik tehditlerine nasıl karşı koyacağınızı gösteriyor.

Ilk başta ağlar güvensiz bir hal aldı. Sonra internet tarayıcılarında açıklar ortaya çıktı. Çok geçmeden e-posta ekleriyle birlikte zararlı kodlar taşınmaya başladı. Ardından casus yazılımlar ve reklâm yazılımları geldi. Kötü niyetli hacker'lar sistemlerimizi ve bazı durumlarda internetteki varlığımızı tehdit ettiği için güncel güvenlik duvarları ve anti virüs yazılımları kurup dua ettik. Ama anında mesajlaşma (Instant Messaging; IM) yazılımlarının da böyle tehditlerden payını aldığını kim bilebilirdi? Bazılarımız anında mesajlaşmanın güvenli olduğu hayaliyle yaşıyadursun, IMLogic'in yeni tarihli bir raporu, 2004'ün son çeyreğiyle 2005'in son çeyreği arasında IM tehditlerinin sayısında % 2747'lik akıllara durgunluk verici bir artışı ortaya koyuyor. IMLogic, anında mesajlaşma ve dosya paylaşımı uygulamaları için tehditlerin saptanmasını ve bunlara karşı koruma görevini üstlenen küresel bir konsorsiyum (www.imlogic.com).

İnternet güvenliği firmalarından Symantec, Sybari Software ve McAfee

ile Amerika Online (AOL), Microsoft ve Yahoo gibi IM sağlayıcılarının desteğiyle ortaya çıkan IMLogic Tehdit Merkezi, bilinen IM açıkları için bir bilgi merkezi olmanın yanı sıra, yeni saptanan tehditlere karşı hızlı yanıt ve koruma amaçlı kılavuzluk hizmeti veriyor.

IMLogic, geçtiğimiz senenin sadece ilk üç ayında 75 yeni tehdit rapor etti. Bu, IM istemcilerini kullanırken dikkatli olmamız gerektiği anlamına geliyor. İşte, anında mesajlaşma kullanıcılarını pusuda bekleyen üç büyük güvenlik tehdidi ve karşı koyma yolları:

1. Tehdit

Virüsler ve solucanlar

Ortalamaya vurulduğu vakit, dünya üzerindeki tüm virüs ve solucanların üçte biri dosya paylaşım ve anında mesajlaşma yazılımlarıyla yayılıyor. Bunun başta gelen sebebi, anında mesajlaşma programlarının temel işlevi iletişim sağlamak olduğu için, güvenlik konuları göz önünde bulundurularak tasarlan-

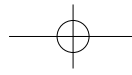
mamış olması. Söz gelimi, kısa süre önce Microsoft kendi anında mesajlaşma programları (Windows Messenger, MSN Messenger ve .NET Messenger) ve Internet Explorer üzerinden yayılan bir solucanı durdurmakta başarısız oldu. Aslında hata IE'den kaynaklanıyordu ama solucan yayılmak için anında mesajlaşma uygulamalarını kullanıyordu.

Kurbanlar tanıdıkları kişilerden gelmiş gibi gözükene ve bir web sayfasını ziyaret etmelerini rica eden mesajlar aldılar. Bunu yaptıklarında, web sayfasındaki kod, IE'nin bir açığından faydalananarak bilgisayarları ele geçirdi, kurbanların adres defterlerini ve IM kişi listelerini tarayarak, aynı iletiyi tüm bu yeni adreslere de gönderdi. Bununla birlikte, anında mesajlaşma üzerinden virüs bulaşmalarının bir numaralı sebebi dosya aktarımı. Gelen şey bir arkadaşınızın gönderdiği zararsız bir düğün fotoğrafı gibi gözükabilir, ama arkadaşınızdan böyle bir şey gelmesini beklemiyorsanız aktarımı doğrudan reddedin. IM istemcileri güvenlik duvarlarının ardından ileti gönderebilmek için tüneller oluştururlar ve bu da risk demektir.

Çoğu IM servisi bilgisayarınızın iyice bilinen portlarını (AOL Instant Messenger için 5190, MSN için 1863, Yahoo için 5050) kullansa da, IM istemcileri güvenlik duvarında açık bırakılan tüm portlardan, hatta başka uygulamalara ayrılmış olanlardan da faydalanabilir. (Mesela web ve HTTP trafiği için 80. porttan.) Bazı istemciler P2P bağlantılarıyla ya da gelişigüzel belirlenmiş portlarla da iletişim kurabilirler.

Alabileceğiniz önlemler

1. İşletim sisteminizi güncel tutun. Söz gelimi, Windows kullanıyorsanız bilgisayarınızı taratmak ve yüksek öncelikli güncellemeleri kurmak için Microsoft Update sitesini ziyaret edin. Eğer Otomatik Güncelleme seçeneğini açıtıysanız, güncellemeler çıkar çıkmaz bilgisayarınıza ulaştırılır ama kurulduğundan emin olmanız gerekir. Ayrıca Microsoft'un Protect your PC (PC'nizi koruyun) adlı web sitesini de www.microsoft.com/athome/security/protect/default.msp adresinden ziyaret edin.
2. Tercih ettiğiniz anında mesajlaşma →

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Anında mesajlaşma tehlikesi

yazılımının en son sürümünü kullanın. Genellikle *Yardım* menüsünde bulunan *Güncelle* seçeneğini kullanın ya da daha da kolayı, web sitesinden en son sürümü indirin. Son sürümler genellikle bazı güvenlik açıklarını kapatır.

3. Anında mesajlaşma üzerinden dosya indirirken tetikte olun. Tanımadığınız kişilerden gelen dosyaları kabul etmeyin ve açmayın. Eğer dosya tanıdığınız birinden geliyorsa, dosyayı beklemediğiniz ve ne olduğunu bilmediğiniz sürece yine açmayın. Dosyayı gönderen kişiye telefonla ya da bir başka yöntemle ulaşp, gönderdiği şeyin virüs değil de gerçek bir dosya olup olmadığını öğrenin.

4. Anti virüs yazılımınızı güncel tutun. Eğer anti virüs yazılımınız yoksa hiç vakit kaybetmeden indirip kurun. Çoğu anti virüs yazılımı, internete bağlandığınız anda yeni virüs tanımlarını kendiliğinden günceller. Eğer böyle olmu-yorsa, yazılım yayıncısının internet sitesini ziyaret edip son yamaları elle indirip kurun.

5. Bazı IM virüsleri bilgisayarınıza casus yazılımlar kurabilir. Bu yazılımlar bilgisayarınızdan sessizce bilgi toplar ve üçüncü şahıslara iletir. Kendiliğinden kuruldukları ve *Program Ekle / Kaldır* menüsünde gözükmedikleri için bunları saptamak bir hayli güç oluyor. Bunun önüne geçmek için Spybot Search and Destroy gibi bir casus önleme yazılımı kurup sürekli güncel tutabilirsiniz.

6. Dosya aktarım seçeneğini sürekli kapalı tutun. AIM, .NET ve diğer anında mesajlaşma yazılımları *Seçenekler* ya da *Tercihler* menülerinden dosya aktarım-larını iptal etmenize izin veriyor.

2. Tehdit

SPIM (Spam Over IM)

SPIM'in açılımı "Spam over IM", yani anında mesajlaşma yazılımları aracılığıyla istenmeyen mesajların gönderilmesi. Çoğu IM sistemi, para karşılığında kullanıcılarının yaş, cinsiyet, konum gibi demografik bilgilere göre kategorize edilmiş bilgilerini reklam firmalarına satıyor. Reklamcılar da bu sayede sisteme giriş yaparak istenmeyen mesaj gönderme fırsatına kavuşuyorlar. IMlogic

bilgilerine göre, günümüzde gerçekleşen IM trafiğinin %5 ila %7'si SPIM'den oluşuyor. SPIM e-postayla yapılan spam'den daha can sıkıcı olabiliyor, çünkü daha çok dikkat dağıtıyor. Bir e-postanın gönderen ya da konu satırına bakarak, açıp açmamaya karar verebilirsiniz. Oysa ki anında mesajlaşmada reklam karşınıza çıkıyor.

Alabileceğiniz önlemler

SPIM'den sakınmanın en iyi yolu, sadece kişi listenizdeki kişilerle iletişim kurmak. Tabii ki reklamları arkadaşlarınız göndermiyorsa. Sınırlama koymak için programın içinde bir yerlerde bulunan seçenekleri etkinleştirmelisiniz. İşte en popüler IM istemcileri için ayarlar:

Yahoo Messenger: *Messenger / Preferences / Ignore List* kısmına gidin ve *Ignore anyone who is not on my Messenger List*'i işaretleyin.

Herkes güvenmeyin: Hiç tahmin etmediğiniz dosya türleri de içinde virüs barındırabilir.

AOL Instant Messenger (AIM): *My Aim / Edit Options / Edit Preferences / Privacy* yolunu izleyerek *Allow only users on my buddy list* seçeneğini işaretleyin.

MSN Messenger: *Araçlar / Seçenekler / Gizlilik* kısmından *Yalnızca İzinli Listenizdeki kişiler durumumu görebilir ve bana ileti gönderebilir* seçeneğini işaretleyin.

Bitwise IM: *Preferences / Server / Contact List*'e gidip *Whitelist my contact list so that only users on my contact list can see me online or contact me* seçeneğini işaretleyin.

Trillian: *Trillian / Trillian Preferences / Identities & Connections* kısmını açın ve tüm hesaplarda *Miscellaneous* sekmesini işaretleyip *Allow users to see my status on the web* seçeneğindeki onay işaretini kaldırın.

3. Tehdit

Kimlik hırsızlığı

Kimlik hırsızlığı birkaç şekilde gerçekleşebilir. Halka açık bir bilgisayarda bir anında mesajlaşma yazılımına giriş yapmanız ve *Beni hatırla* seçeneğini işaretli unutmanız bunun için yeter de artar bile. Sizden sonra giriş yapan biri, sizin kimliğinize bürünerek siz ya da arkadaşlarınız hakkında bilgi edinebilir. Ayrıca sohbet kayıtları düz metin biçiminde olduğundan, bilinmeyen kişilerce kolayca izlenebilir. Dahası, sosyal mühendislik denilen yöntem şu anda kimlik hırsızlığının en yaygın yolu.

Alabileceğiniz önlemler

1. Bariz kullanıcı isimleri kullanmaktan kaçının. İsimleri bilerek olabildiğince muğlak tutun. AhmetGuven yerine Agve77 gibi bir lakap seçin.

2. Takma adınızın ya da e-posta adresinizin geniş internet dizinleri ya da çevrimiçi topluluk profilleri gibi herkese açık alanlarda görüntülenmesine izin vermeyin, tanımadığınız kimselere de bu bilgiyi sunmayın. Bazı IM hizmetleri ekranda görünen lakabınızla e-posta adresinizi ilişkilendirdiği için size yönelik spam ve phishing saldırılarında artış görebilirsiniz.

3. Kredi kartı numaranız ya da şifreler gibi kişisel bilgileri anında mesajlaşma üzerinden asla iletmeyin.

4. Sadece kişi listenizde olan arkadaşlarınızla konuşun.

5. İşyerinden kişisel ya da özel iletiler göndermeyin. İşvereniniz bu iletileri gözetliyor olabilir. Benzer şekilde, internet kafelerdeki bilgisayarları kullanırken de özel bilgileri paylaşmaktan kaçının.

6. Eğer halka açık bir bilgisayar kullanıyorsanız, unutmayın ki *Beni hatırla* seçeneği otomatikman giriş yapmanızı sağlar ve sizden sonra bilgisayar başına geçen kimseler sizin kimliğinizi kullanabilirler. Bu yüzden işiniz bitince sistemden çıkış yapmayı unutmayın.

7. Mesaj alamayacak olduğunuz zaman bunun başkalarına nasıl görüldüğünden emin olun. Yemeğe çıktığınızı herkesin bilmesini istemeyebilirsiniz. ■

Savaş Murat Alkim, smalkim@chip.com.tr

CHIP PRATİK Fotoblog'lar

Öykünüzü dijital fotoğraflarla anlatın

Yaratıcılığınızı dijital fotoğraf makinenizle sergileyin, fotoblog'lar sayesinde internette tüm dünyaya duyurun.

Yazılı mağara resimlerinden modern dijital fotoğrafçılığa kadar, insanlar daima sanat üretmişlerdir. Bir iletişim ortamı olarak görsel imge, tarih boyunca evrime uğramıştır. Günümüzdeyse teknoloji, fotoğrafçılığı kitlelerle buluşturdu. Hatta film engeli ni aşarak tümüyle sayısallaştı ve süreci hem daha hızlı hem de daha ucuz bir hale getirdi. Artık filmleri banyo ettirmeniz gerekmiyor: Deklanşöre basın, makineyi bağlayın ve resimleri PC'nize aktarın. Hepsisi bu kadar!

Madem fotoğraflarınız da hazır, şim-

di sırada ne var? İşte, fotoblog kavramı burada işin içine giriyor. Yazının devamında fotoblog'un ne olduğunu ve bu teknolojiyi dijital fotoğraflarınızı sergilemek için nasıl kullanabileceğinizi okuyacaksınız.

Nedir bu fotoblog?

Photoblogs.org web sitesine göre, blog'ların düzenli olarak fotoğraflarla güncellenen türüne "fotoblog" deniyor. Bazı fotoblog'lar sadece fotoğrafçılık üzerine yoğunlaşırken, bazılarıysa diğer içeriğin yanında fotoğraflara yer veriyor.

Bununla birlikte, tüm fotoblog'lar fotoğrafların kendi kronolojik blog yapılarının önemli bir parçası olduğunu kabul ediyorlar. Bu bakımdan, fotoblogculuk bildiğimiz blogculuktan pek farklı değil; asıl fark, vurgulananların görsel uyaranlar olmasında yatıyor.

Fotoblog kavramı bir süredir mevcut, bu yüzden yeni bir olgu sayılmaz. Sıradan blog girişlerini yıllardan beri fotoğraflarla süsleyen blogçular zaten var. Fotoblog'un emekleme günlerinde insanlar sadece ailelerinin, ev hayvanlarının ve benzer şeylerin fotoğraflarını, →

CHIP PRATİK Fotoblog'lar

resim kalitesini ya da diğer estetik mevzuları hesaba katmadan çekip paylaşırlardı. İnternetin yaygın doğası ve dijital fotoğraf makinesi pazarındaki patlamayla fotoblogçular şu anda kendilerini farklı kılacak arayışlara yöneliyorlar.

Birçoğu artık yüksek nitelikli ve fotoğrafik bakımdan önem taşıyan, halkın isteğine de önem veren fotoğraflar yüklüyorlar. Sözgelimi, ABD'de bir rock konserine giden, dijital fotoğraf makinesiyle birkaç poz çeken, sonra evine dönüp bunları kendi izlenimleriyle birlikte blog'una yükleyen bir kullanıcı, bu etkinlikten bahseden tüm haber kaynaklarını sollayarak Google sıralamasında ikinci yere yerleşmiş. İşte size fotoblogçuluğun gücü!

Fotoblogçuluk, ilgili sitelerden ve "fotoblogçu"lardan oluşan akıl almaz büyüklükte bir çevrimiçi topluluğa dönüştü. Sadece çevrimiçi fotoblog işi yapan ve hayatını bundan kazanan gruplar var. Fotoblogçuluk size dünyayı başkalarının gözünden görme imkânı sunuyor. Dahası, insanların kendi becerilerini geliştirmesine de ön ayak oluyor. Fotoblogçuluk hiç zor değil. Kolay ve bir o kadar da eğlenceli. "Doğru" fotoğrafı çekmeyi öğrendiğinizde siz de bir fotoblogçu olmuş sayılırsınız.

Detaylara ve estetiğe ne kadar önem vereceğinizi siz belirleyeceksiniz. Dahası, diğer kullanıcıların da geribildirimde bulunmasını ve yorumlarını bildirmelerini bekleyebilirsiniz. Fotoblog'lar, fotoğraflarınızı ailenizle ve sevdiklerinizle paylaşmanız için de zahmetsiz bir yol, sadece resimlerinizi yüklemeniz ve blog'unuzu ziyaret etmeleri için onlara haber vermeniz yeterli.

İşin içine biraz girelim

Dediğimiz gibi, fotoblogçuluk kolay bir iş. Her şeyden önce, doğru dürüst bir dijital fotoğraf makinesine gereksiniminiz olacak. 3 ila 5 megapiksel çözünürlüğe sahip bir makine işinizi görecektir. Kamerayı sağladıktan sonra fotoğraflarınızı çekeceksiniz. Ailenizle ve arkadaşlarınızla paylaşabileceğiniz bir şeylerle başlamanızda fayda var.

Fotoğrafları çektikten sonra dijital fotoğraf makinenizi USB ya da Firewire portundan PC'nize bağlayıp resimleri aktarabilirsiniz. Sonra (şayet şimdiye kadar yapmadıysanız) bir fotoblog sitesine üye olup kendinize bir hesap açtığınız. Başlarken size faydası dokunabilecek bazı siteler şöyle:

Son zamanların gözdesi Flickr

Flickr.com fotoğraflarınızı yükleyip paylaşmanız için size 20 MB web alanı sunuyor. Artık Yahoo'ya ait olan hizmet, bu yüzden bir Yahoo hesabınız olmasını gerektiriyor. Flickr'ın rahatça katılabileceğiniz, farklı ilgi alanlarına yönelik çok sayıda grubu da var.

Kaydolduktan sonra *Upload* düğmesine tıklayıp istediğiniz resimleri çevrimiçi hale getirebilirsiniz. Hiç çekinmeyin, fotoğraflarınızı yükleyip dünyaya gösterin ya da sadece ailenizin ve dostlarınızın görebileceği şekilde, güvenle paylaşın. İşte bu kadar kolay! Bu hizmetin dezavantajı, size ayrılan kotanın dosya boyutuyla değil de bant genişliği kullanımıyla belirlenmesi. Yani kazayla yanlış bir resim yükler, sonra silip yerine yeni bir resim gönderirseniz bile bu haktan harcamış oluyorsunuz. Neyse ki bu sınır her aybaşıda sıfırlanıyor.

Flickr.com: Flickr size ücretsiz 20 MB web alanı sunuyor. Ama aylık bant genişliği sınırlı.

Dahası, yıllık 25 doları gözden çıkarabilirsiniz, 2 GB boş alan ve birtakım ek özellikler sunan paralı bir üyelik seçeneği de var. Eğer tam bir bant genişliği canavarıysanız buna yatırım yapmanız yerinde olabilir.

Flickr'ı kullanmak çok kolay ve alıştıktan sonra buradan çok sayıda arkadaş da edinebilirsiniz. Evet, Flickr aynı zamanda harika bir sosyal ağ aracı!

Web sitesi: www.flickr.com

LiveJournal ile canlı günlükler

Livejournal.com web sitesi, bilgisayar mühendisi Brad Fitzpatrick tarafından 1999 yılında yaratılan kişisel günlükler etrafında gelişerek bir çevrimiçi topluluğa dönüştü. O günden bu yana kullanıcıların desteğiyle, tüm dünyada kullanılan bir açık kaynak hizmetlerine dönüştü. LiveJournal şu anda San Francisco'da etkinlik gösteren SixApart firmasına ait.

LiveJournal'ın da bedava hesap hizmeti var ama fotoğraf yüklemenize izin vermiyor. Fotoğraflarınızı ayrı bir sitede barındırmanız ve onlara bağlantı vermeniz gerekiyor. Ya da paralı bir hesabı seçebilir, böylelikle kendi fotoğraflarınızı yükleyebilirsiniz. Aylık 3 dolardan başlayıp yıllık 19,95 dolara varan çeşitli ödeme seçenekleri bulunuyor.

Paralı bir hesap seçerseniz elinize tek geçen 1 GB'lık alan boşluk ve fotoğraf yükleme seçeneği değil, aynı zamanda görüntülenme için belirleyebileceğiniz →

Ücretli: Paralı bir hesap almadığınız sürece LiveJournal'da fotoğraf yüklemek zor.

CHIP PRATİK Fotoblog'lar

güvenlik seviyeleri oluyor. Bazı ek özellikler de mevcut.

Web sitesi: www.livejournal.com

Blogger: Adı üstünde

Blogger.com'un "tek tıklamada yayıncılık" düsturuna uyduğu, daha kayıt anında anlaşılıyor. Hesap açtırmak sadece üç adım sürüyor. Blogger'ın sezgisel kullanıma açık bir arabirimi ve geniş bir kullanıcı veritabanı var. En güzel yanıysa ücretsiz oluşu!

Blogger hem metin hem de fotoğraf yüklemenize olanak tanıyor. PC'nizden fotoğraf yüklemek istediğinizde tek yapmanız gereken bir tuşa tıklamak. Eğer web günlüğünüze yerleştirmek istediğiniz fotoğraf zaten internet üzerindeyse daha da kolay. Sadece gereken alana adresi yazıp *Publish*'e basın, yeter.

Blogger sitesi 1999 yılında, Pyra Labs adlı bir firma tarafından San Francisco'da kuruldu. Dotcom fiyaskosunun ardından epey sarsıldıysa da, ayakta kalmayı başardı ve kısa sürede gücünü topladı. Çok geçmeden de Google tarafından satın alındı. Blogger.com şu anda Google'ın bir parçası.

Web sitesi: www.blogger.com

Expression: İfade yolu

My-expressions.com, basit ve sezgisel bir fotoblog sitesi. Ücretsiz bir sürümü olmasa da, kayıt yaptırdığınızda 30 günlük bir deneme sürümü elde ediyorsunuz. Arabirim temiz gözüküyor ve hizmet de çok sayıda özellikle donatılmış. Bir my-expressions.com hesabı aylık 3 dolar ve yıllık ödemeyi tercih ederseniz %20 indirimle 29,95 dolara geliyor.

Bu ücret karşılığında firma size 100 MB alan sunuyor. Açtırdığınız hesap, toplam beş ayrı kullanıcının yazabildiği, birbirinden tümüyle bağımsız üç blog oluşturmanıza imkân tanıyor.

Kullanıcı sayısının ve alanın yükseltilmesi de mümkün. Ayda fazladan 2 dolar öderseniz size tahsis edilen alanı 100 MB artırabilir, aylık 1 dolar karşılığında hesabınıza üç ayrı blog sayfası ya da beş kullanıcı daha ekleyebilirsiniz. Bu yükseltmeleri satın almak ya da vazgeçmek PayPal aracılığıyla gerçekleştirilebiliyor. Bu hizmetin arkasında Dynamic Vantage firması var. Firma, bir fotoğraflı web günlüğünü nasıl oluşturacağını merak edenlerin soruları doğrul-

tusunda böyle bir hizmet geliştirmiş.

Web sitesi: www.my-expressions.com

Buzz ile cepten blog

Buzznet.com, bir diğer fotoblog ve moblog servisi. Yani, cep telefonu operatörünüz ve telefonunuz fotoğrafların e-postayla gönderilmesine izin veriyorsa, buradaki sitenizi her yerden güncelleyebilirsiniz. Kayıt yaptırdığınızda bedava buzznet ana sayfanıza kavuşacaksınız.

Bir ayda gönderilebilecek fotoğraf sayısı 60 ve bunların JPEG biçiminde olma zorunluluğu var. Eğer fotoğraflarınız büyükse, Buzznet bunları en fazla 400 piksel olacak şekilde yeniden boyutlandırıyor. Daha küçük olan resimlerse isteğe bağlı olarak büyütülebiliyor.

Firmanın ayda 250 resim göndermenize olanak tanıyan bir de Premium hesabı var. Sade arayüzü, özel mesajlaşma imkânı, çok sayıda fotoğrafı ve kullanıcısıyla buzznet.com, fotoblog dünyasına adımını bir an öncel atmak isteyenler için ideal.

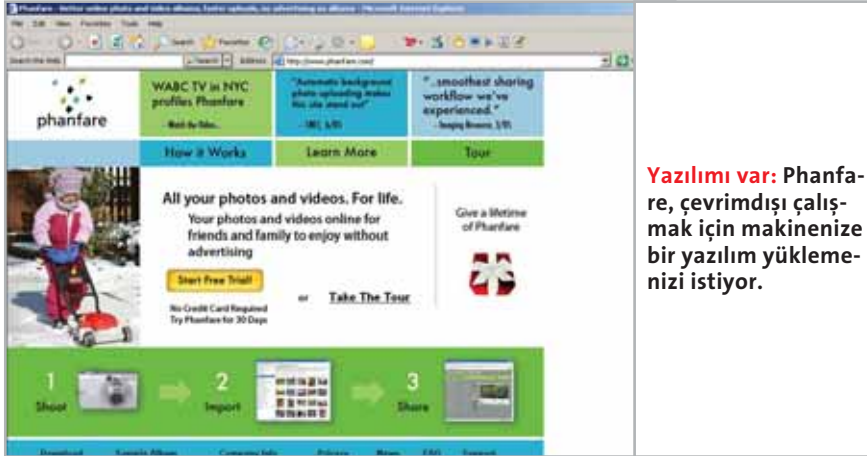
Web sitesi: www.buzznet.com

Phanfare: Eşi benzeri yok

Bu da bedava olmayan, ama 30 gün deneyebileceğiniz fotoğraf paylaşım uygulamalarından biri. Phanfare'in eşi benzeri yok. Öncelikle, fotoğraflarınızı ana sayfanıza yüklemek için Phanfare Photo yazılımını indirip kurmanız gerekiyor. Phanfare Photo'da oluşturduğunuz bir albüme fotoğraf ya da video yüklediğinizde, yazılım bunların bir kopyasını <http://kullanicyadi.phanfare.com> şeklindeki web sitesine kendiliğinden gönderiyor. Bu yüzden de diğer çevrimiçi hizmetlerin aksine, bir *upload* ya da *post* komutuna sahip değil.

Bu, eğer PC'niz çökerse imdadınıza koşuyor. Phanfare'in albümünüzdeki fotoğrafları web sitenizdekilerle eşleştiren bir özelliği var. Phanfare Photo'yu bir başka bilgisayara (ya da yeni bir sabit disk taktığınız eski bilgisayarınıza) indirip kurarsanız, fotoğraflarınız bilgisayarınızla eşleştiriliyor ve düzenleme işine kaldığınız yerden devam edebiliyorsunuz. Elbette bu sırada fotoğraf albümünüzün bir kopyası Phanfare sunucularında güvenli bir şekilde saklanıyor ve aileniz ya da arkadaşlarınız tarafından →

CHIP PRATİK Fotoblog'lar

Yazılımı var: Phanfare, çevrimdışı çalışmak için makinenize bir yazılım yüklemenizi istiyor.

görüntülenebiliyor.

Phanfare çok sayıda özellikle donatılmış. Belirli kişilerin belirli albümleri görüntülemesini sağlayabilirsiniz.

Ciddi bir fotoğrafçı web günlüğü başlatmak için iyi bir yol.

Web sitesi: www.phanfare.com

Ve karşınızda moblogging!

Moblogging, "mobil" ve "weblogging" sözcüklerinin birleşiminden oluşmuş ve mobil teknolojinin internetin gücüyle birleşimini ifade ediyor. PDA ya da cep telefonu gibi taşınabilir cihazlar kullanan herkes kendi sitesine içerik yükleyebilir. Tek gereken dahili kamerası ve üzerine yüklü bir moblog istemcisi bulunan akıllı bir telefon. Bu şartları tamamlıyorsanız, derhal işe koyulabilirsiniz. Basitçe anlatmak gerekirse, moblogçuluk şu şekilde işliyor: Telefonunuzdaki tüm fotoğrafları, videoları ve

metinleri, aygıtın üstündeki moblog istemcisini, MMS'i ya da e-postayı kullanarak doğrudan web üzerindeki kişisel blogunuza yolluyorsunuz. Bu tarz bir kişisel çevrimiçi günlük, yolda yaşanan tüm deneyimleri arkadaşlarınızla, ailenizle ve meslektaşlarınızla paylaşmanızı mümkün kılıyor.

Dünyanın neresinde olursanız olun, dijital fotoğraf makinenizle çektiğiniz bir fotoğrafı taşınabilir bir cihaza, oradan da blogunuza aktarabilirsiniz. Gerçi bir dezavantajı var: Yüksek çözünürlüklü fotoğrafları ve büyük boyutlu verileri karşıya yüklemek uzun vakit alabilir. Yine de bu, moblogçuların gözünü korkutmuyor.

Moblog'un birkaç sorunu daha var: Eğer cep telefonu operatörünüz e-posta göndermeyi desteklemiyorsa, blogunuza telefonunuzdan herhangi bir şey yüklemeniz mümkün değil. Eğer yolda blog yazmak isterseniz çok sayıda hizmet var ama bunlardan hangisinin sizin cep telefonu operatörünüzle veri alışverişine izin verdiğini bilmelisiniz. Çevrimiçi moblog hizmetiyle olduğu kadar, kendi cep telefonu operatörünüzle de mükemmel bir veri aktarımı gerçekleştirebiliyor olmalısınız.

İşte fotoblog'un moblog'a üstün geldiği nokta da burası: Ne bir uyumluluk sorununa ne de diğer konulara kafa yormanız gerekiyor. Bir blog ya da fotoblog açmak için tüm gereken internete bağlı bir bilgisayar.

Neden fotoblog'la uğraşalım?

Fotoblog ve moblog, size arkadaşlarınızla ve dostlarınızla iletişim kurmanın neredeyse ücretsiz bir yolunu sunuyor.

FOTOBLOG İPUÇU

► **Net açılara ve estetiğe önem verin:** Fotoğraf çekeceğiniz zaman kamerasınız doğru ve istenen açıda olmalıdır. Farklı kamera açılara, yalnızca çekeceğiniz nesne bunu gerektiriyorsa başvurun. Estetik mevzulara önem verin. Fotoğraflarınızın "Sanat nedir?", "Güzellik nedir?" gibi sorulara yanıt vermesini sağlayabilirsiniz, iyi bir estetik değere ulaşılmışsınız demektir.

► **Görüntü çözünürlüğü:** Fotoğraflarınızı blogunuza göndermeden önce çözünürlüklerine bir bakın. 800 x 600 düzeyinin üzerinde olmaları yararınıza. Bazı fotoğrafçı blog siteleri resimleri küçültüyor ama bu çok da önemli değil.

► **Etiketleme:** Fotoğraflarınıza yaygın ve insanların arayabileceği anahtar sözcükler girin. Söz gelimi, bir kadın fotoğrafı çektiyseniz "kadın" sözcüğünü kullanın ki bu yaygın etiket aracılığıyla fotoğrafçı blogunuza daha fazla ziyaretçi çekebilirsiniz.

► **Düzenli güncelleme:** Blog tutarsanız gerçekten tutkulu olmalısınız. Eğer biraz vakit ayırmayı düşünmüyorsanız bu işten zevk alamazsınız. Fark edilmemenin yolu, hergün yazmaktan geçiyor.

Buzznet: Fotoğrafçı günlüklerin yanı sıra, cep telefonu kullanıcılarına da göz kırıyor.

İlginç bulduğunuz fotoğrafları herkesle paylaşabilirsiniz ve şansınız varsa bunları satın almak isteyenler bile çıkabilir. Dahası, moblogçuluk sizi iş üzerinde bir gazeteciye dönüştürebilir; sosyal etkinlikleri ve yaşadığınız yerdeki diğer olayları, düzenli güncellemelerle duyurabilirsiniz.

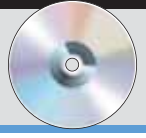
Fotoblogçu olmak, başkalarından alacağınız değerli geribildirim sayesinde daha iyi bir fotoğrafçıya dönüştürecek. Fotoğraf çekme beceriniz arttıkça daha ayrıntılı ve ustaca çekilmiş görüntüleri blogunuza ekleyebileceksiniz.

Bu yüzden hiç vakit kaybetmeden siz de fotoğrafçı bir web günlüğü açın ve fotoğrafçılık becerinizi artırın. ■

Savaş Murat Alkim, smalkim@chip.com.tr

FREEWARE & OPEN SOURCE

» CHIP CD/DVD'de

eCHIP Code © FREWARE.

FREEWARE

- 1 **FreshUI**
Temel Windows ayarlarını değiştirebiliyor.
- 2 **Intel Chipset Identification Utility**
Anakart yonga seti hakkında bilgi veriyor.
- 3 **Easy Burning 1.89**
Güçlükle okunan CD'lerde başarı sağlıyor.
- 4 **Democracy Player**
Dünya üzerindeki TV yayınlarını yakalıyor.
- 5 **Full Screen Player**
Filmlerin konforlu izlenmesini sağlıyor.
- 6 **WinUHA 2.0**
Büyük çoklu ortam dosyalarını sıkıştırıyor.
- 7 **Reaper 0.952**
Ses dosyalarına efektler uyguluyor.
- 8 **FreeSSHd**
Remote PC erişimini şifreliyor.
- 9 **Video MP3 Extractor**
Film müziklerini MP3'e dönüştürüyor.
- 10 **RNM Webreceiver**
İnternet radyo yayınlarını kaydediyor.
- 11 **Media Monkey 2.5.2**
Dev müzik arşivlerini yönetmek için.
- 12 **Bitwise IM Personal**
Mesajlaşmaları şifreliyor.
- 13 **BuyerTools Reminder**
Açık artırmalarla ilgili işlemleri kolaylaştırıyor.

GÜNCELLEMELER

- Opera 9.0 Beta
- Bart's PE Builder 3.1.10
- HDTune 2.52

OPEN SOURCE

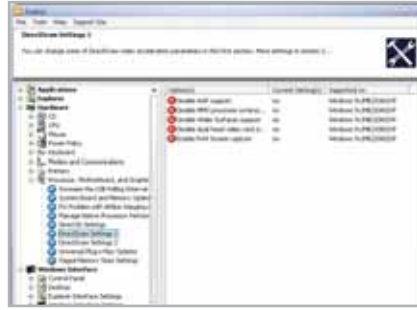
- 14 **uBrowser**
Web sayfalarını 3B olarak görüntülüyor.
- 15 **Open Workbench 1.1.4**
Karmaşık planlamalarda yardımcı oluyor.
- 16 **Winpooch 0.5.8 Beta**
Casus yazılımları tespit ediyor.
- 17 **DOS BOX 0.63**
Eski yazılımlardan yararlanmayı sağlıyor.
- 18 **Abakt 0.9.1**
Yedekleme konusunda yardımcı.

CHIP CD/DVD'de

Ücretsiz akıllı araçlar: Bu ayki ücretsiz araçları kullanarak günlük işlerinizi hafifletin.

1

Windows performansını artırın FRESHUI

► FreshUI, çok sayıda özelliğe sahip ve oldukça az yer kaplayan bir yazılım. *Startup/Shutdown* menülerinden *Windows oturumunun* daha hızlı başlatılmasını ve sonlandırılmasını sağlayabilir, *Covering your track*'ten İnternet Explorer'ın sabit diskte oluşturduğu kullanıcı verilerini temizleyebilirsiniz. Ayrıca *Control Panel Options* seçeneğinden Denetim Masası erişimini engelleyerek, izinsiz kullanıcıların sistem ayarlarında değişiklik yapmamasını sağlayabilirsiniz.

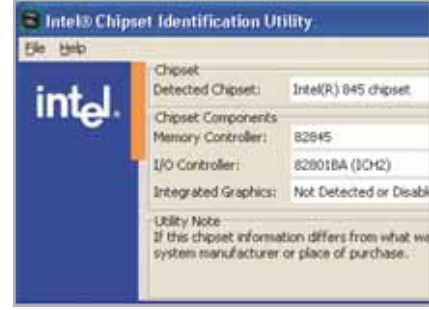
► **İPUCU 1:** Windows içinde herhangi bir sorunla karşılaştığınızda *File* menüsünden *Restore Windows Settings*'e tıklayarak orijinal Windows ayarlarına dönebilirsiniz.

► **İPUCU 2:** *Tools* menüsünden regedit gibi sık kullanılan Windows araçlarına ve Sistem Yapılandırma Yardımcısı Programı'na kolayca erişebilirsiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, NT4, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.freshdevices.com

2

Yonga setinizi tanımlayın CHIPSET ID UTILITY

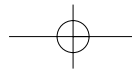

► Intel Chipset Identification Utility adlı yazılımla anakartınızın hangi yonga setine sahip olduğunu görebilirsiniz. Bu bilgi sayesinde <http://support.intel.com/support/chipsets> adresinden en güncel sürücülerini indirebilirsiniz.

► **İPUCU 1:** Araç Athlon PC'lerle uyumlu değil. Bu noktada www.dr-hardware.com adresinden indirebileceğiniz Dr. Hardware adlı araçtan yararlanabilirsiniz. Yonga setinin tanımlanması için ücretsiz demo sürümü yeterli oluyor.

► **İPUCU 2:** CHIP CD/DVD'de Intel'e ait bu aracın iki farklı sürümüne yer verdik. Önce 3.1'den yararlanmayı deneyin. 900 serisinden daha eski yonga setlerinde bu sürümde (Pentium 3 işlemciler için tasarlanan i815) bir hata mesajıyla karşılaşacaksınız. Bu durumda 2.91 sürümüne başvurmalısınız.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.intel.com

3 Tüm biçimleri yazın EASY BURNING 1.89

► Easy Burning sürücülerin okumada güçlük yaşadığı CD ve DVD'lerde bile başarılı. Yazılım Linux platformu için tasarlanan ve hata toleransı daha yüksek CDR Tools'u baz alıyor. Seçime bağlı olarak kısayol menüsündeki *Gönder* seçeneğine de eklenerek XP'nin yazma işlevinin yerini de alabiliyor.

İPUCU: "Easy Burning" klasöründeki "Visual ISO" adlı araçla ISO dosyalarını değiştirebilirsiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.paehl.com

»Yeni güncellemeler

En popüler ücretsiz yazılımlarla ilgili güncel bilgileri her ay burada bulabilirsiniz.

Opera 9.0 Beta

Yeni: Bu sürüm "Currency Converter" adlı kur dönüştürücüsünün yanı sıra geliştirilmiş bir açılır pencere engelleyiciye ve ayrıca entegre BitTorrent istemcisine sahip.

Bart's PE Builder 3.1.10

Yeni: Windows XP'yi Bart's PE yardımıyla USB belleğe aktarırken karşılaşılan "NTOSKRNL.EXE not found" mesajını yol açan hata giderilmiş. Ayrıca araç, artık sürücü gibi bazı önemli dosyaların eksik olup olmadığını da denetliyor.

HDTune 2.52

Yeni: Bazı çözünürlüklerde kullanıcı arayüzünün görüntülenememesine neden olan hata giderilmiş. Araç Seagate sabit disklerle de uyumlu.

4 Web TV'leri izlemek DEMOCRACY PLAYER

► Democracy Player internet üzerinden yayın yapan televizyon istasyonlarını izlemenizi sağlıyor. Aktarım RSS feed'ler üzerinden gerçekleşiyor. TV yayını izleyebilmek için *Subscribe*'a tıklamak yeterli.

İPUCU: Yükleme dakikalarca zaman alabiliyor. Bu nedenle hızlı bir bağlantınız varsa, kanal atlamak için birden fazla video akışını eş zamanlı olarak yüklemeyi tercih edebilirsiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.getdemocracy.com

5 Kusursuz DVD keyfi FULL SCREEN PLAYER

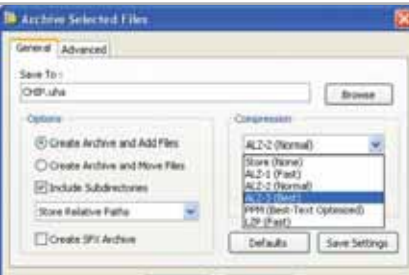

► Tek bir tıklamayla 16:9 biçimli filmlerin kenar çizgilerini kaldırmak ya da reklamlardan ve korsan karşıtı uyarı görüntülerinden kurtulmak elinizde. Ayrıca bu ürün birçok kullanışlı özelliğe sahip. Saydam menülerle DVD oynatılırken de görüntü çözünürlüğünü ve diğer ayarları değiştirmek mümkün. Film sona erdiğinde PC, oynatıcı yardımıyla üç farklı şekilde kapatılabilir.

İPUCU: www.vidon.ru adresinden *The English Version*'a tıklayarak yazılımla ilgili İngilizce bilgilere ulaşabilirsiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.vidon.ru

6 Büyük dosyaları sıkıştırın WINUHA 2.0

► WinUHA 2.0'ı, yüksek performanslı sıkıştırma aracı Uharç'ın grafik arabirimine sahip sürümü olarak nitelendirilebilir. Bu yazılım özellikle film ve müzik arşivinizde iyi sonuçlar veriyor. WinUHA; 1,3 GB büyüklüğündeki test dosyasının boyutunu 654 MB'a indirmeyi başardı. (WinRAR: 766 MB, XP ZIP aracı: 865 MB)

İPUCU: ALZ-3 ve PPM modlarında oldukça iyi sıkıştırma oranlarına ulaşmak mümkün. Hangisinin daha iyi sonuç vereceği dosyanın yapısına bağlı.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.klaimsoft.com/winuha

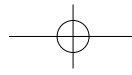
7 Ses dosyalarını mikslemek REAPER 0.952

► Ses kaydı ve düzenlemesi için kullanılabilen mikser görünüm ve işlevselliğindeki Reaper şu an için ücretsiz. Ancak 1.0 sürümüyle bu durum değişecek. Özellikle gitaristlerin ilgisini çekecek Jesusonic efektleri gibi harici eklentilerle yazılımı dilediğiniz gibi genişletebilirsiniz.

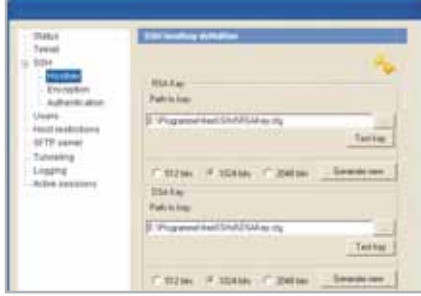
İPUCU: Steinberg Asio sürücüsünü kurduysanız yazılımla Asio Stream'leri de okuyabilirsiniz. Bunun için *Options / Preferences* menülerinden ses sistemi olarak Asio'yu işaretlemelisiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.cockos.com

8 Daha güvenli ağ bağlantısı

FREESHD

► Telnet/SSH istemcisi PuTTY için ciddi bir rakip: FreeSSHd, 2048 bit gücündeki şifreleme özelliği ve entegre SFTP sunucusu sayesinde Remote PC'lerin güvenli bir şekilde yönetilebilmesini sağlıyor. Telnet protokolü için destek var.

İPUCU: Entegre güvenlik duvarınızın aracı engellemesi halinde Secure Shell için 22. portu açmalısınız. Telnet bağlantısı kurmak için ise aynı işlemi Port 23'e uygulayın.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.freesshd.com

9 Ses verilerini okuyun

VIDEO MP3 EXTRACTOR

► Herhangi bir filmin yalnızca seslerine ihtiyaç duyuyorsanız Video MP3 Extractor ile AVI, WMV ve ASF dosyalarındaki sesleri okuyarak MP3 biçiminde kaydedebilirsiniz. Bu aşamada karmaşık işlemler gerçekleştirmeniz gerekmiyor. Tüm işlemler otomatik olarak gerçekleştiriliyor.

İPUCU: Bu sürüm, dizin dönüştürme özelliği sayesinde birden fazla film dosyasını aynı anda işleyebiliyor. Daha fazlası için yazılımı satın almalısınız.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.geovid.com

10 Web radyolarını dinleyin

RNM WEBRECEIVER

► RNM Webreceiver, internet üzerinden yayın yapan radyoları dinlemek ve kaydetmek için gereken özelliklerle donatılmış. En sevdiğiniz yedi istasyonun adları ana pencerede yer alıyor. Tek tıklamayla bu istasyonlara erişebilirsiniz. Seçenekler üzerinden kayıt için 8-96 Kilohertz arasında bit oran değerleri seçebilirsiniz.

İPUCU: www.live-radio.net gibi adreslerden birçok radyo istasyonuna ait URL'lere ulaşabilirsiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.radiomelodie.net

11 MP3'leri yönetmek

MEDIA MONKEY 2.5.2

► Media Monkey; rip'leme, dönüştürme, senkronizasyon, etiketleme, yönetim ve CD/DVD'ye yazma gibi işlemlere sahip. Özetle yazılımın iTunes'tan Real Player'a tüm araçları tek bir çatı altında topladığı söylenebilir.

İPUCU: Ücretsiz sürümdeki MP3 kodlayıcısı kullanımı kısıtlıyor. Ancak yazılım ücretsiz LAME Encoder'la (www.miti-ok.cjb.net) uyumlu olduğundan bu boşluğu doldurmak elinizde.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.mediamonkey.com

12 Güvenli iletişim

BITWISE IM PERSONAL

► Bitwise Messenger sayesinde internet üzerinden ücretsiz iletişim sağlamak mümkün. Bu yazılım aktarılan metinleri şifrelediği gibi güvenli dosya paylaşımı ve VOIP desteğine de sahip. Vaat edilen yüksek güvenlik ortadan kalkacağından ICQ gibi diğer mesajlaşma yazılımlarına Bitwise üzerinden bağlanmak mümkün değil.

İPUCU: Sadece tek bir yönlendirici üzerinden bağlantı destekleniyor.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.bitwiseim.com

13 eBay açık artırma aracı

BUYERTOOLS REMINDER

► BuyerTools Reminder, eBay açık artırmalarının izlenmesini ve istendiğinde teklif verilmesini sağlayan bir araç. Entegre ajanda özelliği sayesinde kendi görev listenizi oluşturabilir ve özel randevularınızı kaydedebilirsiniz.

İPUCU: Açık artırmaları File menüsü üzerinden taşınabilir depolama birimlerine aktarabilirsiniz. Ancak BuyerTools Reminder bu araçlarda da kurulu olmalı.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.buyertools.com

CHIP PRATİK Freeware

14

Üç boyutlu sörf
UBROWSER

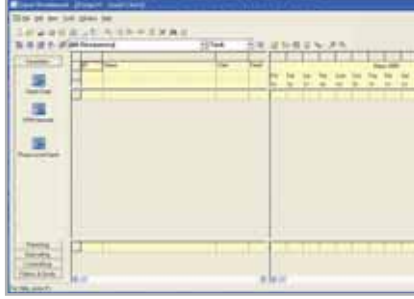
► Bir kullanıcının hangi amaçla ziyaret ettiği web sayfalarının bir küre ya da küp üzerinde görüntülemek isteyeceğine dair mantıklı bir sebep bulamayabilirsiniz. uBrowser'ın amacı öncelikle Firefox'un kalbi Gecko motorunun performansını ortaya koymak.

İPUCU: Translate ve Scale düğmeleriyle web sayfalarına maksimum zoom yapmak mümkün. Bu özellikleri Small Medium ve Large düğmeleri yerine kullanabilirsiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.ubrowser.com

15

Planlamak ve yönetmek
OPEN WORKBENCH 1.1.4

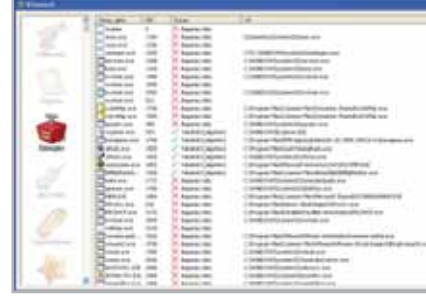
► Yeni projelerinizi planlamak, işlerinizi organize etmek ve çeşitli bilgileri iş arkadaşlarınızla paylaşmak için Open Workbench'ten yararlanabilirsiniz. Yazılım Microsoft Project'ten daha gelişmiş özelliklere sahip. Open Workbench ile bazı temel kurallar tanımlamak ve diğer projelerle koordinasyon sağlamak mümkün.

İPUCU: Diğer ofis yazılımlarıyla veri alışverişi için Tools / Options'tan XML'i standart biçim olarak seçin.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.openworkbench.org

16

Yazılımları denetlemek
WINPOOCH 0.5.8 BETA

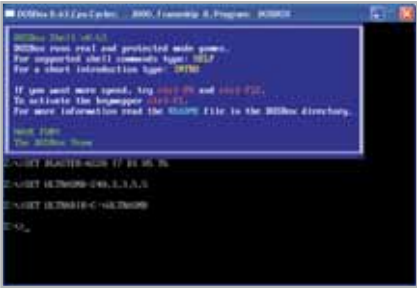
► Winpooch, bilgisayarınızda kurulu olan tüm yazılımları denetim altında tutuyor. Bu yazılımlardan herhangi biri sistem dosyalarında veya kayıt defterinde değişiklik yapmak istediğinde uyarı mesajı ekrana geliyor.

İPUCU: Kaspersky Antivirus kurduysanız Yapılandırma menüsü üzerinden Winpooch'la entegrasyon sağlayabilirsiniz. Araç bu yolla casus yazılımların yanında virüsleri de bilgisayarınıza yerleşmeden önce tespit edebiliyor.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 2000, XP
DİL Türkçe
BİLGİ İÇİN <http://winpooch.free.fr>

17

Eski yazılımlara destek
DOS BOX 0.63

► Nadiren bile olsa XP'nin uyumluluk modunda bile çalıştıramadığı eski araç ve DOS oyunlarından yararlanmak isteyebilirsiniz. Bu noktada 286/386 işlemcili oldukça eski sistemleri taklit eden DOS BOX'a başvurabilirsiniz. Yazılım "cd" ve "md" gibi birçok MS-DOS komutunu destekliyor.

İPUCU: Projenin web sayfasındaki Download bağlantısında DOS Box için çok sayıda yararlı araç sunulmakta.

İŞLETİM SİSTEMİ Platformdan bağımsız
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN <http://dosbox.sourceforge.net>

» Yeni projeler

Open Source sahnesinde hemen her gün farklı amaçlara yönelik yeni projeler ortaya çıkıyor. CHIP, ilginç projeleri sizin için derledi. Araçları, www.sourceforge.net adresinden indirebilirsiniz.

Flock

Flock adlı web tarayıcısında Mozilla teknolojisi baz alınmış. Araç; entegre bir blog işlevini, geçmiş arama özelliğinden yararlanmanızı ve del.icio.us hizmeti üzerinden sık kullanılanları eşitlemenizi sağlıyor.

Laikwans Web Mail Client

Birden fazla Gmail hesabıyla kullanılabilen bu e-posta istemcisi platformdan bağımsız. "Tabbed Browsing"e benzer "Tabbed Interface" özelliği henüz devrede değil.

WASP

Wiredance Anti Spam Project, yığın posta göndericilerinin tıpkı bala hücum eden arılar gibi hücum ettikleri e-posta adresleri yaratıyor. Bu sayede kullanıcının gerçek posta kutusu istenmeyen reklâm e-postalarından korunuyor.

18

Sabit disk yedekleme
ABAKT 0.9.2

► Abakt hem komut satırı hem de grafik arayüz üzerinden yönetilebilir bir dosya yedekleme aracı. Yazılım üzerinden birden fazla profil oluşturmak ve bu profilleri gruplandırmak mümkün. Ancak bu pratik yazılım henüz bir görev zamanlayıcısına sahip değil.

İPUCU: Artık var olmayan klasörleri aramaması için Edit / Preferences'ı seçin Advanced sekmesinden Remove non-existing source... seçeneğini işaretleyin.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.xs4all.nl/~edienske/abakt

CHIP PRATİK Mobil yazılımlar

Cebinizde 1001 marifet

Cep telefonları, yazılımlar sayesinde bilgisayarlara rakip oluyor. Dönüşümü tamamlamak için gerekenler bu yazıda.

Eskiden, telefonumuzu sürekli yanımızda taşıyabilmek bir hayalden öte değildi. Oysa günümüzde telefonlar ses iletişiminin çok daha ötesinde kolaylıklar sağlıyor. Cep telefonları her yeni modelde bilgisayar dünyasına biraz daha yaklaşıyor. Artık cep telefonlarından internete bağlanabiliyor, oyunlar oynayabiliyor ve işlevsel yazılımlar sayesinde cep telefonumuzun bütün nimetlerinden faydalanabiliyoruz. Gelişen cep teknolojisinin yarattığı yazılım pazarı, her geçen gün büyümeye devam ediyor. Kesin sayısı belli olmamakla birlikte cep telefonları için 40.000'in üzerinde yazılım üretildiği tahmin ediliyor. Bu yazılımlar sayesinde cep telefonunuzu kayıt cihazı olarak

kullanabilir, fotoğraf albümümüzü yanımızda taşıyabilir, hatta bir takım ofis işlerimizi halledebiliriz. Bununla da yetinmeyen yazılımlar, telefonumuza bir TV kumandası haline getirebiliyor, dizüstü bilgisayarımız için fare olarak kullanmamıza imkân tanıyor. Tabii, bunların tümü üçüncü parti yazılımlar sayesinde gerçekleşiyor.

Yazımızda tanıtacağımız uygulamaların büyük bir çoğunluğu Symbian 60 işletim sistemi üzerinde çalışıyor. Bazı uygulamalar telefonun marka ve modeline göre farklı sürümler içerebiliyor. Herhangi bir sorun yaşamaz halinde, firmanın web sitesine giderek telefonunuz için uygun olan modeli indirebilirsiniz. Yazımızda değineceğimiz yazılımların çoğu deneme sürümleridir. Dolayısıyla bazı yazılımlarda çeşitli özellikler etkin olmayabilir. Bunları etkin hale getirmeniz için tam sürümlerini satın almanız gerekiyor.

Pratik araçlar

Total IR Remote: Elektronik ev cihazlarında en çok kumandalar arızalanır. Bu durumda kumanda yerine cep telefonunuzu kullanmak için hazırlanmış olan Total IR Remote, neredeyse tüm marka ve modelleri kumanda edebiliyor. Bu geniş yelpaze içerisinde TV, müzik seti, DVD oynatıcı, ses sistemleri gibi birçok seçenek yer alıyor. Yazılımın iyi sonuçlar vermesi, telefonunuzun kıtlötesi özelliğinin çalışma mesafesine bağlı olarak değişiyor. Yazılım içerisinde

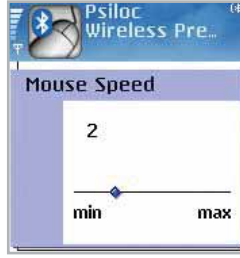
Yazıda adı geçen programları CHIP CD/DVD'sinde bulabilirsiniz. CHIP-Code © CEPTel

Cep kumanda: Evinizdeki tüm kumandalı cihazları cep telefonunuzdan da yönetebilirsiniz.

Konuşmaları kaydedin: Telefon görüşmeleri kaydetmek kimi durumlarda çok gerekli olabilir.

Fare korkusuna son: Farenizin arıza yaptığı durumlarda artık çaresiz değilsiniz.

de yer almayan markaların tanımlama dosyaları sonradan yazılıma eklenebiliyor.

Extended Recorder: Symbian 60 sistemiyle çalışan cep telefonları genellikle 60 saniyelik ses kaydıyla sınırlandırılmıştır. Extended Recorder bu sınırı aşmakla beraber, telefon görüşmelerinizi kaydetmenize de olanak sağlıyor. Yazılım AMR ve yüksek kalitede kayıt almanızı sağlayan WAV biçimlerini destekliyor. Kullanıcılar tercihlerine göre telefon hafızası veya hafıza kartına kayıt yapabiliyorlar. Uygulama kayıt işlemini arka planda çalışarak gerçekleştirdiğinden, düzgün çalışması için daima açık durumda bırakılmalı.

Full Screen Caller: Bu yazılım sizi arayanlar hakkında detaylı bilgiyi ekrana getiriyor. Ayrıca söz konusu yazılım sayesinde, sizi arayan kişinin fotoğrafını da ekranınıza yansıtmamız mümkün. Rehberinizdeki isimlere, yazılım sayesinde fotoğraf atayabiliyorsunuz. Uygulama, fotoğrafı olmayanlar için önce rehberi kontrol ederek ilgili kişinin fotoğrafını arıyor, eğer yoksa grup resmini getiriyor. Bunlardan hiçbiri yoksa, varsayılan resim kullanılıyor. Tüm bu özellikler giden aramalarda da uygulanıyor.

Mobile Mouse: Özellikle dizüstü bilgisayarlar için oldukça kullanışlı bir yazılım olan Mobile Mouse, Bluetooth destekli Symbian 60 telefonlar üzerinde çalışıyor. Uygulama herhangi bir sürücü

gerektirmeksizin Bluetooth bağlantısını kullanarak bilgisayarınıza donanım olarak ekleniyor. Yön tuşları veya oyun çubuğu kullanılarak imleç hareket ettiriliyor. Önceden tanımlı tuşlara sol ve sağ buton görevini üstleniyor. Farenin arıza yaptığı durumlar için telefonunuzda mutlaka bulunması gereken uygulamalardan biri.

Lang To Lang Dictionary: Bir dönemin popüler cihazları olan elektronik cep sözlükleri bu yazılımla cebinize giriyor. Çok geniş bir kelime hazinesi olmama-

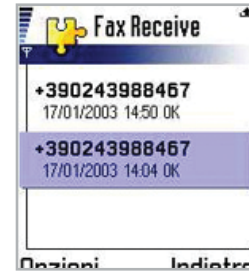
Lang to lang: Bir elektronik sözlüğe sahip olmak için ikinci bir cihaz kullanmanıza gerek yok.

sına karşın günlük kullanımda yer alan sözcüklerin hemen hepsi yazılım içerisinde bulunuyor. Ayrıca quiz seçeneğini kullanarak alıştırma yapabiliyorsunuz. Uygulamanın tek olumsuz özelliği ise, her dil için ayrı bir yazılım kullanmanız ve ücret ödemenizin gerekmesi. Yani İngilizce-Türkçe çeviri için ayrı, Türkçe-İngilizce çeviriler için ayrı bir uygulama kullanmak gerekiyor.

Smart Answer: Operatörünüzün telesekreter servisi sizi memnun etmiyorsa yerine Smart Answer'ı kullanabilirsiniz. Bu kullanışlı uygulamayla bir karşılama

mesajı kaydederek, telefon ne kadar süreye çaldıktan sonra telesekreterin devreye girebileceğini belirtebiliyorsunuz. Yazılım arayan numaraya göre rehberdeki kişileri bularak isimlerini görüntüleyebiliyor. Kaydedilen mesajlar için .amr dosya biçimi kullanarak bellekten epeyce tasarruf sağlıyor. Ayrıca kullanıcıların bırakabileceği mesaj uzunluğu da belirlenebiliyor.

Mobile Fax: Faks makineniz olmadığından şikâyet ediyorsanız telefonunuza kuracağınız işlevsel bir yazılımla bu sorunu çözebilirsiniz. Mobile Fax, gelen faksları sorunsuzca alabiliyor ve başarıyla görüntüleyebiliyor. Görüntüleme için kullanılan yakınlaştırma seçeneği tüm faksları rahatça okumanızı sağlıyor. Ayrıca gelen faksları Bluetooth üzerinden PC'nize, başka bir faks makinesine veya bir e-posta adresine iletebi-

Cebinizdeki faks makinesi: Kapsama alanındaysanız, faks alabilir ve gönderebilirsiniz.

liyorsunuz. Sürekli mobil durumda çalışanlar için son derece faydalı bir uygulamadır.

İnternet

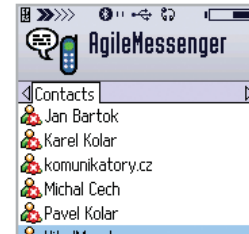
Agile Messenger: Ülkemiz kullanıcılarının yakından tanıdığı bir yazılım olan Agile Messenger, ICQ, MSN, Yahoo ve AOL ağlarına bağlantı kurarak her yerden sohbet etmenizi sağlıyor. Uygulama otomatik olarak kişi listenizi indirebiliyor, gülümseme ifadelerini ve konuşma özelliğini de destekliyor. Eğer telefonunuzda bir kamera varsa çektiği

Full Screen Caller: Telefon çalışırken arayan kişinin resmini tam ekran olarak gösteriyor.

Smart Answer: GSM operatörünüzün telesekreter servisini beğenmiyorsanız bir de Smart Answer'ı deneyin.

Agile Messenger: Dünyanın en çok kullanılan mobil yazılımı Agile Messenger, artık cebinizde.

CHIP PRATİK Mobil yazılımlar

niz resimleri arkadaşlarınıza kolayca gönderebiliyorsunuz. Karşı tarafsa bu resmi, web üzerinden görüntülüyor. Yazılımın üzerindeki sayaç veri tüketimi hakkında bilgi edinmenizi sağlıyor. Olmazsa olmaz araçlardan biri.

Opera Mobile Browser: Telefonunuza iyi bir web tarayıcısı istiyorsanız, tercihiniz mutlaka Opera Mini veya Opera Mobile Browser olmalı. Yazılım, GPRS bağlantısında resimlere sıkıştırma uygulayarak ve bağlantı gecikmelerini optimize ederek oldukça hızlı bir şekilde çalışabiliyor. Kullandığı SSR navigasyon sistemi sayesinde büyük sayfaları rahatlıkla görebiliyorsunuz. Dosya indirirken web üzerinde gezinmeye devam edebiliyorsunuz. Eğer dosya yarım kalırsa, Opera, bağlantı tekrar sağlandığında

Opera: Opera Mobile Browser, kullanılabilirlik açısından cep telefonları için en uygun tarayıcı.

kaldığı yerden dosyayı indirmeye devam ediyor. Uygulamanın tek eksi yönü, bazı Java kodlarını desteklememesi. Yazılım her marka ve model için ayrı bir sürüm içerdiğinden www.opera.com adresinden telefonunuza uygun olanını indirebilirsiniz.

Mobiola Webcam: Teflonunuzun kamerasını PC'niz için web kamerası olarak kullanabilirsiniz. Bunun için yapmanız gereken tek şey Mobiola Webcam yazılımını bilgisayarınıza ve telefonunuza kurmak. Uygulama Bluetooth üzerinden bağlantı kurduğu için PC'nizin bu bağlantıyı desteklemesi gerekiyor. Her şey tamamlandığında kablosuz bir web kamerasına sahip oluyorsunuz. Bluetooth'un algılama mesafesi sayesinde bilgisayarınızdan uzaktayken de görüntü alabiliyorsunuz. Üstelik USB web kameralar kadar hızlı çalışıyor.

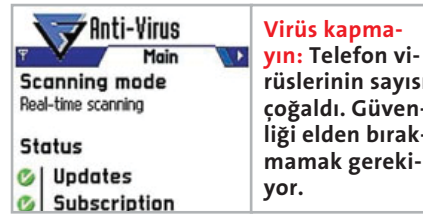
Güvenlik

F-Secure Mobile Antivirus: Cep telefonlarında özellikle Symbian 60 için

programlanmış çok sayıda virüs kol gezmeye başladı. Kendini Bluetooth ve sms yoluyla çoğaltan bu virüslere engel olmak ek için F-Secure Mobile Antivirus'u telefonunuza yükleyebilirsiniz. Uygulama, güncellemeleri SMS veya https protokolü üzerinden yapıyor. GPRS veya Wi-Fi bağlantılarda gelen ve giden verileri anlık kontrol ederek telefonunuzun zarar görmesini engelliyor. F-Secure telefon güvenliğinde en çok tercih edilen yazılımlardan.

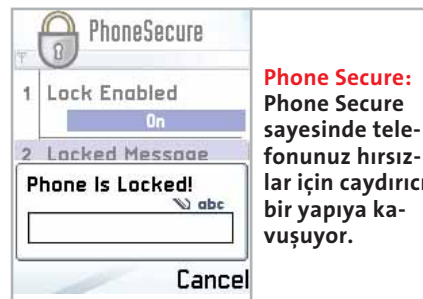
Phone Secure: Çoğumuz cep telefonu hırsızlığına maruz kalmış veya bir arkadaşımızın telefonunun çalındığına şahit olmuşuzdur. Phone Secure, telefonun güvenliğini artırarak hırsızları çaldıklarına pişman ediyor. Telefonu şifreleyen ve bu şifre girilmeden kullanılmasına

Virüs kapmanın: Telefon virüslerinin sayısı çoğaldı. Güvenliği elden bırakmamak gerekiyor.

izin vermeyen yazılım, bir de alarm özelliği barındırıyor. Hırsızın şifreyi üst üste yanlış girmesi durumunda alarm çalmaya başlıyor. Eğer şifrenizi unutursanız lisans kodunu girerek telefonun yeniden açılmasını sağlıyorsunuz. Deneme sürümü için lisans koduysa '12345' olarak belirlenmiş.

Handy PhotoSafe: Telefonunuzu kurtalama meraklılarına karşı geliştirilen bu uygulama, çekilen fotoğrafların gizlenmesini sağlıyor. Yazılımı çalıştırdığınızda öncelikle bir şifre belirliyorsunuz ve fotoğraf galerinizi gezerek, gizlenecek resimleri seçiyorsunuz. Bu resimler tanımlanan gizli klasöre taşınıyor ve

Phone Secure: Phone Secure sayesinde telefonunuz hırsızlar için caydırıcı bir yapıya kavuşuyor.

Handy PhotoSafe: Fotoğrafları meraklı gözlerden gizlemek için oldukça kullanışlı bir uygulama.

448 bitlik şifreleme uygulanıyor. Böylece resimler herhangi bir uygulamada gözüküyor. Uygulama tekrar başlatıldığında şifreyi girerek resimlerin tekrar görünmesini sağlayabilirsiniz.

Oyun Top 5

Doom 7650: Telefonlarda aksiyon oyunlarının oynanması bir hayli zordur. Ancak FPS oyunlarının atası Doom tüm orijinalliliğiyle Nokia 7650 telefonlar üzerinde rahatlıkla oynanabiliyor. Oyundaki amacınız yaratıklara karşı amansız bir savaş vererek insan ırkının devamını sağlamak. Oyunda kullanılan 4 kanal ses teknolojisi sayesinde sesler son derece kaliteli olarak duyuluyor.

Yahtzee: Yahtzee, beş adet zarla oynanan oldukça eğlenceli bir şans oyunu. Oyuncular beş zarı birden atarak çeşitli kombinasyonlara ulaşmaya çalışıyor. Her oyuncunun bir elde üç kere zar atma hakkı var. Dilenirse işe yarayan zarlar bir kenara ayrılarak istenilen kombinasyona ulaşmada kolaylık sağlanabiliyor. Ancak bir kombinasyon yapıldığında için gelen zarları akıllıca değerlendirmek gerekiyor. Yahtzee, canının sıkıldığı anlarda vaktin geçmesini kolaylaştıran oldukça başarılı bir oyun.

SudokuFun: Son iki yılın popüler bulmacısının getirdiği ürünlerin sayısı son →

Aksiyon cebinizde: İnsanlığın var olması size bağlı. Doom, eğlenceyi telefonunuza taşıyor.

CHIP PRATİK Mobil yazılımlar

SudokuFun: Kupon kesip Sudoku cihazı almanıza gerek yok. Telefonunuz bunun için yeterli.

günlerde epeyce arttı. Hata gazeteler elektronik Sudoku oyunlarını kupon karşılığında verdi. Symbian 60 telefonlarla Sudoku oyununu her an yanınızda taşıyabilirsiniz. Bilindiği üzere, oyunda verilen ipuçlarını değerlendirerek rakamları 1'den 9'a kadar yatay ve dikey olarak sıralamanız gerekli. Yeni bulmacalar otomatik olarak telefonunuza indiriliyor.

Cannon Fodder: Bir dönemin efsane oyunlarından Cannon Fodder, artık cep telefonlarında da oynanabiliyor. Oyunda sınırlı sayıda askerlerinizi kullanarak düşman birliklerini ele geçirmeye çalışıyorsunuz. Askeri birliğinizi kullanırken zafer elde edebilmek için iyi bir strateji belirlemeniz gerekiyor. Tecrübesi artan askerlerinizin rütbesi de yükseliyor. Rütbeli askerler daha hızlı hareket edebiliyor ve uzun menzilli atışlar yapabiliyor. Oyun sürekli hareketli olduğundan eğlencesi de oldukça fazla.

Pentathlon: Spor oyunları klasiklerine baktığımızda olimpiyat sporlarını içeren oyunlar bir dönemin en sevilenleriydi. Pentathlon da beş adet atletizm oyununu cep telefonlarınıza taşıyor. Eski oyuncular hatırlayacaklardır, zamanında bu tür spor oyunları sayesinde çok sayıda joystick bozulurdu. Bundan ötürü Pentathlon oynarken dikkatli olun. Oyunun heyecanına kapılıp telefonunuzun tuşlarına ve joystick'ine zarar vermeyin.

Video oynatıcı

Real One Player: Çoklu ortam dosyalarını oynatmada kullanabileceğiniz Real One Player, MP3, 3gp, Real Audio ve video dosyalarını başarıyla oynatabiliyor. Yazılım daha çok web üzerinden

dinlenen ve izlenen çoklu ortam dosyaları için tasarlanmış. GPRS bağlantısını kullanarak .ra ve .rm dosyalarını dinlemek, MP3'e oranla daha tasarruflu veri tüketilmesini sağlıyor. Real One Player şu an için mpeg4 ve H.263 ile kodlanmış dosyaları görüntüleyemiyor.

DVD Player: DVD player adından da anlaşıldığı gibi yüksek kalitede video dosyalarını oynatmayı sağlıyor. DVD'lerinizi önce XMPEG (www.xmpeg.net) gibi bir yazılımla DivX veya xvid biçimine kodlamalısınız. Kodlamayı 208 x 176 boyutunda yapmanız yeterli olacaktır. Ses kalitesini düşük tutmanız, dosya boyutunun azalmasını sağlayacaktır. İkinci aşamadaysa gerekli codec'leri www.keopi.org adresinden indirerek telefonunuza kurmalısınız. Bu işlemler sonrasında filmleri sorunsuzca izleyebilirsiniz.

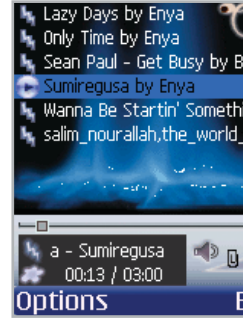
SmartMoviePlayer: Cep telefonunda film izlemenin en kolay yolu Smart Movie Player'dan geçiyor. PC ve symbian 60 için iki ayrı yazılım içeren paketi yükledikten sonra, filmlerinizi uygun ölçülerde bilgisayarınızda kodlayabilirsiniz. Uygulama bütünleşik Xvid kodlayıcısı içeriyor. Bu sayede filmler cep telefonundan zahmetsizce izlenebiliyor. Yazılımın eksi yönleriye aşırı pil tüketmesi ve bazı modellerde altyazıların görüntülenmesinde problemler yaşanması olarak göze çarpıyor.

DVD Player: Cep telefonları henüz DVD oynatmasa da, DVD kalitesinde film izlemeye elverişli.

Smart movie Player: Smart Movie Player, DivX filmleri altyazılarıyla görüntüleyebiliyor.

Wmaplus: .wma biçimindeki dosyalar cep telefonlarında MP3'ün yerini almaya aday.

Müzik oynatıcı

WMAPlus: .wma dosyaları MP3'e oranla daha az yer tutar. Bu da hafıza kartınızda daha çok müzik barındırmanızı sağlar. WmaPlus, .wma dosyaları için tasarlanmasına rağmen MP3, ogg, aac, MP4, amr, mid biçimindeki müzik dosyalarını da çalabiliyor. Yazılımın müzik dosyalarının kimlik bilgilerini okuyarak, bir düzen içinde kolayca ulaşılmasını sağlaması en büyük avantajları arasında yer alıyor. Bununla birlikte .wma dosyalarını zil sesi olarak atayabiliyorsunuz. WmaPlus MP3 çalma listesi dosyalarına destek vererek, her seferinde bir liste yapma derdinden kurtulmanızı da sağlıyor.

OGGPlay: Cep telefonlarının depolama alanları genellikle hafıza kartları olduğu için boyuttan tasarruf sağlamak oldukça önem taşıyor. Ogg ses biçimi, düşük boyutta yüksek kalitede müzik dinlenmesini sağlıyor. Öyle ki, 64 kbit'lik bir ogg dosyası MP3'ün 128 Kbit kalitesine yakın bir ses verir. OggPlay, içerdiği gerekli kodlayıcıyla bu dosyaların dinlenmesi için en elverişli yazılımlar içerisinde yer alıyor. Son sürümü MP3 ve .aac dosyalarını da çalabiliyor.

AACPlayer: Ses kalitesinden ödün vermek istemeyenler, AAC Player'ı tercih edebilirler. Eğer telefonunuz 44.1 KHz müzik çalmaya destek veriyorsa .mp4 ve .aac dosyalarını bu yazılımla rahatlıkla dinleyebilirsiniz. Çalma listesi oluştururken telefonunuzda yüklü olan .aac dosyaları otomatik olarak bulunuyor. Yazılımın arka planında yer alan resimse, kullanıcıların tercihi bırakılmış. Jpeg biçiminde bir resim kullanarak çalıcının görüntüsünde değişiklik yapabilirsiniz. →

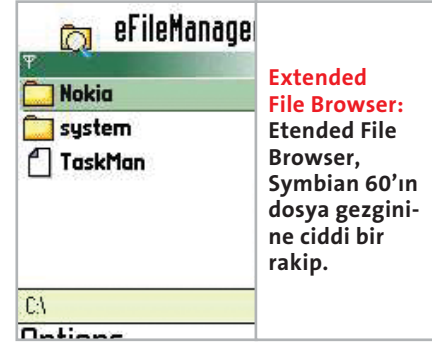
CHIP PRATİK Mobil yazılımlar

	A	B
1	2004 Product Sales P	
2		
3		Jan
4	Product 1	\$7,311
5	Product 2	\$2,811
6	Product 3	\$2,871
7	Product 4	\$4,361
8	Product 5	\$9,451

Mobilsystems Office: Ofis dokümanlarınızı yanınızda taşıyabilir, üzerinde değişiklikler yapabilirsiniz.

Digi image Plus: Fotoğraflarınızı daha eğlenceli hale getirip sevdiklerinizle paylaşın.

Extended File Browser: Etended File Browser, Symbian 60'ın dosya gezgini-ne ciddi bir rakip.

Ofis araçları

Repligo: Repligo, ofis dokümanlarınızı dönüştürerek cep telefonunuzda görüntülenmesini sağlıyor. Dosyaların dönüşümü, bilgisayarınıza kurulan bir yazılım yardımıyla gerçekleşiyor. Word, Excel, PDF ve HTML gibi dosyaların yanında, sayısı yüzlerce varan biçim cep telefonunuzda görüntüleyebilirsiniz. Yakınlaştırma seçenekleri ve dönüştürülen dosyaların cep telefonu ekranına göre optimize edilmesi okumayı çok kolaylaştırıyor.

Mobilsystems Office Suite: Mobil yazılımlar, genellikle ofis dokümanları üzerinde dönüşüm uygulayarak bu uygulamaları çalıştırmaktadır. Eğer ofis dokü-

manlarınızı oldukları gibi yanınızda taşımak ve üzerinde değişiklikler yapmaya ihtiyaç duyuyorsanız, MobilSystems Office Suite tam size göre. MS Office dokümanlarını görüntülemenin yanı sıra basit yazı ve hesap değişiklikleri de yapabiliyorsunuz. Bu kullanışlı uygulamaya, zengin metin biçimi dosyalarını da (rtf) görüntüleyebilirsiniz.

YEdit: HTML dosyaları, sistem konfigürasyon dosyaları, java kodları gibi dosyaları kolayca düzenlemek için YEdit oldukça başarılı bir metin düzenleyici. Yazılım, ASCII, UTF, 8859, Codepage 1252 gibi standartları destekliyor. Yazı editörü içerisinde kelime kaydırma, font seçme özelliği ve arama işlevi bulunuyor. Bazı HTML standartlarını

(meta keywords, encoding) menü aracılığıyla girebiliyorsunuz. Webmaster'lar ve sistem yöneticileri için acil durumlarda oldukça işe yarayabilir.

Resim araçları

Photo Editor: Çektiğiniz fotoğrafları düzenlemek, renkleriyle oynamak, çerçeveler eklemek ve basit efektler uygulamak için PC'ye aktarmanıza gerek yok. Photo Editor, tüm bu işlemleri telefonunuz üzerinde yapıyor. Ayrıca fotoğrafları yeniden boyutlandırarak az yer kaplamasını sağlayabilirsiniz. Yazılım içerisinde düzenlenen resimleri mms veya e-posta olarak gönderebilmek, kullanışlı özellikler arasında yer alıyor.

Digi Image Plus: Fotoğrafları konuşma balonlarıyla eğlenceli bir hale getirmek için Digi Image Plus'ı kullanabilirsiniz. Bununla beraber çerçeveler ekleyebilir, tebrik kartları oluşturabilir ve bunları yazılım içerisinde mms olarak gönderebilirsiniz. Beraberinde gelen çerçeve, sembol ve efektlerin sayısı az da olsa, kurulan ek paketlerle zenginleştirilebilir. Digi Image Plus biraz yavaş kalmasına rağmen en çok tercih edilen fotoğraf araçlarından.

Webshots Mobile Photocaster: Telefonunuzla çektiğiniz fotoğrafları web üzerinden paylaşmak isterseniz Webshots Mobile Photocaster'ı deneyebilirsiniz. Uygulama çekilen fotoğrafları optimize ederek Webshots sitesine gönderiyor.

Site fotoğraflara ekstra sıkıştırma işlemi uygulayarak 10-13 KB boyutuna kadar indiriyor. Böylece fotoğrafları indirmek daha kolay bir hal alıyor. Site

WORKSHOP: CEPTE DIVX KEYFİ

» Cekte film seyretmek için aşağıdaki adımları izleyebilirsiniz.

Gereksinimler

PC: Pocket Divx Encoder (<http://divx.ppcool.com>) Divx 5.21 veya üstü kodlayıcı (www.divx.com)
Telefon: Smart Movie Player (www.lonelycatgames.com), DVD player (www.vikinggames.hu)

Kurulum ayarlar

Cep telefonumuza Smart Movie Player'ı veya DVD player'ı yüklüyoruz. Yükleme tamamlandığında Pocket Divx Encoder'ı çalıştırıyoruz. File to encode kısmından cep telefonu için yeniden kodlanacak video dosyasını seçiyoruz.

Şimdi Output Options altından kalite ayarlarını belirlememiz gerekiyor. Video kalitesinin 150 kbps'i

geçmesi halinde, görüntüleme problemleri yaşanabilir. Bu yüzden video kalite ayarını 2 veya 3 düzeyinde tutmamız yeterli olacaktır. Ses kalitesiyse 16 kbps mono seviyesini aşmamalı. Bu seviyenin üstünde sesin geç gelmesi söz konusu olacaktır.

Kodlama işlemi tamamlandığında dosyayı telefonunuza yükleyerek oynatıcı yazılım üzerinden izleyebilirsiniz.

TELEFONA PROGRAM YÜKLEME

Yazıda anlatılan programları cep telefonunuza yüklemek için telefonunuzun desteklediği veri iletim metotlarından birini kullanabilirsiniz. Örneğin Bluetooth veya kızılötesi iletişime imkân tanıyan bir telefona ve bilgisayara sahipseniz, bu işlemi kablolarla gerek kalmadan yapabilirsiniz. Gönderdiğiniz dosya, telefonunuza bir kısa mesaj olarak gelecek ve mesajı açtığınızda kurulum başlayacaktır. Telefonunuzun veri kablosu da bir diğer çözüm. Bu kablo ve veri alışverişini sağlayan yazılım ile (telefonunuzun web sitesinden de temin edebilirsiniz) telefonunuza programları aktarabilirsiniz. Önerdiğimiz son yöntem ise biraz zahmetli. Telefonunuzun hafıza kartını ve bilgisayarınıza takılı olan kart okuyucuyu kullanarak da yazılımların kurulum dosyasını bilgisayarınız üzerinden karta aktarabilir, daha sonra da bu kartı telefona takarak kurulumları başlatabilirsiniz.

üzerinde belirlediğiniz albümler güncellendiğinde otomatik olarak cep telefonunuza indiriliyor.

Dosya araçları

ZipMan: Cep telefonlarında çok sayıda dosya aktarımı gerçekleştirmek için bir sıkıştırma uygulaması zamandan hayli kazandırır. Popüler dosya sıkıştırma biçimi zip'i telefonlarınızda kullanmak için ZipMan'i deneyebilirsiniz. Uygulamayla sıkıştırma ve açma işlemlerini kolayca yapabiliyorsunuz. Zip dosyaları içinden seçtiğiniz dosyayı Bluetooth, kızılötesi veya e-postayla gönderebiliyorsunuz. Uygun eklentilerle diğer uygulamalarında zip dosyalarına uyumu sağlanabiliyor.

FExplorer: Telefonunuzda sıkça dosya işlemleri yapıyorsanız, Symbian 60'ın dosya gezgininin yetersiz kaldığını hissetmişsinizdir. Özellikle navigasyon sistemi konusunda iyi sonuç vermeyen bu gezginin yerine, FExplorer kullanarak önemli ölçüde zaman kazanabilirsiniz. Bu pratik uygulama kopyalama, silme ve taşıma işlemlerini basit bir şekilde gerçekleştirebiliyor. Uygulamanın kullanıcı menüsü üzerinde vurgu olan dosyanın yapısına göre değişiyor. Resim dosyalarında farklı, müzik dosyalarında daha farklı bir kullanıcı menüsü karşınıza geliyor.

Extended File Browser: Bu popüler dosya gezgini gelişmiş özellikleriyle ön plana çıkıyor. Bu uygulamayla sıkça eriştiğiniz dosya ve klasörlere kısayollar atayabiliyorsunuz. Arama işlemiyse isim, uzantı, boyut ve tarihe göre yapılabiliyor. Gezgin, ses dosyalarını çalabiliyor ve dosyaları uzantılarına göre uygulamalarla ilişkilendirebiliyor. Yazılımın tek tuşla klasörlerin içeri boşaltabilmesi, geçici dosyaların silinmesinde büyük kolaylık sağlıyor. ■

Sinan Ödeş, sinano@chip.com.tr

TÜRKİYE'NİN
ONLINE
ALİŞVERİŞ SİTESİ

0312 418 18 85

www. **mavibilgisayar** .com

!!!Sadece
Mavi Bilgisayar'da!!!

MSI
MEGABOOK M635

AMD Turion 64 Mobile MT-37 2.0GHz
ATI MOBILITY RADEON X700 - 128 MB
15.4" TFT active matrix WXGA
SUPER GLARE (1280 x 800)
1024 MB (2 x 512 MB) DDR RAM (2 GB max.)
100 GB HDD
DVD±RW Dual double layer (slot)
Fax / modem - 56 Kbps
10/100Mbps Ethernet
IEEE 802.11b, IEEE 802.11g
Card Reader 4 in 1
35.5 cm x 25.5 cm x 3.0 cm - 2.8 kg
LINUX

Her Şey Peşin Fiyatına Taksitle

honor card 6-8-12-15 Taksit

CARDFINANS 6-8-12 Taksit

maximum 6-8 Taksit

İzmir Cad. Mağaza : İzmir Cad. No:10 Kızılay/ ANKARA
Demirtepe Mağaza : Gök Bulvarı No:47/6 Demirtepe / ANKARA Tel:(0312) 230 10 15
Kızılay Mağaza : Şehit Adem Yavuz Sok. No:6/D Kızılay/ ANKARA Tel: (0312) 418 18 85
Fiyatlara KDV Dahil Değildir

CHIP PRATİK Yedekleme ve taşıma

Sistemden sisteme nakliyat

Alıştığınız ayarları ve kullandığınız dosyaları başka bir bilgisayara aktarmak için saatlerinizi harcamayın. Tüm pratik yöntemler bu yazıda.

Bir bilgisayardan başka bir bilgisayara taşınmak ya da kullandığınız bilgisayarın performansını yükseltmek için bilgisayarınızı biçimlendirmek gerektiğinde, verileri taşımak sizin için büyük bir zahmet olabilir. Ne zaman ve nerede başınıza geleceği bilinmeyen bu hadisede, hangi verileri, ne şekilde taşıyacağınızı bilmek biraz zordur. Yazımızda, bilmeniz gereken her şeyi ve size yardımcı olacak yazılımlar hakkında detaylı bilgileri paylaşıyoruz.

Sorun ihtimaline karşı bir yedeğiniz her zaman olmalı

Bilgisayarınızdaki verilerin önemini tıpkı sanatçılar gibi, kaybolduklarında anlarız. Gelin, bu sefer daha önce davranalım ve yedeklerini alarak nelerin önemli olduğunu kendimiz belirleyelim. Bir fotoğraf ya da bir Word belgesi veya yazılımlarınızın parolası gibi birçok önemli veriyi o anda bilgisayarınızda saklıyor

olabilirsiniz. Taşınırken ya da bilgisayarıınızı biçimlendirmeden önce, bu verilerden hangilerini yedeklemeniz gerektiğini kısaca hatırlamaya çalışalım.

Bilgisayarınız ilk kurulduğu günden sonra nelerin değiştiğini bulmak, neleri yedeklemeniz gerektiğine de cevap olacaktır. İlk akla gelenler yüklediğiniz yazılımlar olsa da, kurulu olan bir yazılımı yedeklemek her zaman için, hatta çoğu zaman mümkün olmaz. Bunun nedeni, yazılımların çalışması için gereken tüm verilerin bir klasör altında değil, belli olmayan (Ashampoo Uninstaller kullanırsanız belli olur) birçok yere dosya parçacıklarının da yüklenmesidir. Genelde yazılımların yedeklenmesi için kurulum dosyalarının yedeklenmesi yeterlidir. Tek klasörde verileri toplayan ve yedeklenmesi gereken özel programlara ise yazılımınızın ilerleyen bölümlerinde değineceğiz. Yedeklenmesi gereken verilerden bahsederken önceliği, işletim sistemi bo-

zulduğunda kaybolma ihtimali yüksek olan ve her zaman için bu riski taşıyan verilerden başladığımızı hatırlatalım. Bu verilerin büyük bölümünü de "Belgelerim" klasörünün içeriği oluşturur. "C:\Documents and Settings" adresinde saklanan bu dosyalar içerisinde, fark etmeseniz de önemli verilerinizi barındırırsınız. Bir örnek vermek gerekirse, MSN Messenger ile yaptığınız yazışmalar, bu klasörde tutulu. Daha sonra eklediğiniz resim, video veya yazılı belgeler de bu önemi artırıyor.

Kullanıcı hesaplarını yedeklemeyi unutmayın

Önemi çok yüksek olan ve yedekleme sırasında öncelikli diğer bir veri topluluğu da hesaplar. Bu, bir e-posta hesabı olabileceği gibi işletim sisteminde oluşturduğunuz diğer kullanıcıların hesabı da olabilir. Bu hesaplar içerisine, uzun sürede oluşturduğunuz ve değeri sizin

için çok yüksek olan adres defterini de eklersek, ne demek istediğimiz biraz daha iyi anlaşılacaktır. Bilgisayarınızın kullanım amacına göre yedeklenmesi gereken verilerin tür sayısı da artacaktır. Dilerseniz şimdi de çözüme ve size zaman kazandıran özel taşınma yazılımlarının nasıl kullanılacağına bakalım.

Yedekleme denince en kolay çözüm: e-Backup

Taşımanız gereken en önemli verilerin e-postalarınız, Internet Explorer'daki sık kullandığınız sitelerin adresleri, adres defteriniz ve özel klasörleriniz olduğunu düşünüyorsanız, tüm bu işlemleri birkaç saniye içerisinde yedekleyebilen e-Backup'ı tavsiye ediyoruz.

Programı <http://www.inachis.com/> adresinden indirebilirsiniz. Yedekleme işlemine hemen başlamak için, e-Backup'ı çalıştırdığınızda karşınıza gelen bağlantılardan *Create a new backup* bağlantısına tıklayın. Bu yedeği nereye kaydetmek istediğinizi soran bir pencerede ilgili yeri seçip *Kaydet* butonuna tıkladıktan sonra, yedeklemek istediğiniz bölümler için sizden onay isteyen pencereyi göreceksiniz. Bu pencerede;

- Outlook Express verileri
- Sık kullanılanlar listesi
- Windows adres defteri
- Özel klasörler

seçeneklerini ve yanlarında da onay kutucuklarını göreceksiniz. Onay verdiğiniz bölümlerin yedekleri biraz önce tanımladığınız dosyaya kaydedilecektir. İlk üç maddenin ne demek olduğunu biliyorsunuz. Biraz daha değinmemiz gereken son maddeyi açıklayalım; *Custom Data Folders* seçeneğini de işaretleyin.

Sürpriz yaşamayın: Sisteminizi biçimlendirirken verilerinizi asla geride bırakmayın.

Kolay Yedekleme: Önemli belgelerini de yedekleyebiliyorsunuz. Bu yedekler, tek bir dosyada birleştiriliyor.

Zamanlama: Yedek almanız gereken zamanları unutmanız sorun değil. e-Backup, zamanlanabiliyor da.

dikten sonra *Next* butonuna bastığınızda, Outlook Express'te kullandığınız kimlik seçme işleminden hemen sonra gelecek adımda *Add New Folder* butonunu göreceksiniz. Bu butona tıkladıktan sonra yedeklemek istediğiniz klasörü veya özel bir dosyayı seçmenize yarayacak *Klasöre Gözet* penceresini göreceksiniz. Böylece, sistematik verilerin yanı sıra, ödevleriniz, işinize ait belgeleriniz, fotoğraflarınız veya taşımak istediğiniz önemli diğer dosyaların bulunduğu klasörler de bu yedeğe dâhil olacaktır.

Seçim işlemleri tamamlandıktan sonra *Next* butonuna bastığınızda, taşımak istediğiniz verilerin dosya büyüklüğü ile doğru orantılı olarak bir süre sonra yedekleme işlemi de bitecektir. Bu işlemler sonunda kaydedilen tek dosyada sizin için çok önemli olan ve belki de yedeklenmesi saatlerinizi alacak olan verileriniz bulunuyor.

Yedek alma işlemi bu kadardı. Şimdi de alınan yedeklerin ihtiyaç olduğunda nasıl yeniden kurulacağına yakından göz atalım. Bunun için, yazılımı çalıştırdığınızda karşınıza gelen ilk menüdeki *Restore a backup* bağlantısını kullanacağız. Tıkladığınızda, daha önce yedeklediğiniz dosyayı bulmanızı yarayan bir pencere açılacaktır. Yedek alma işleminde karşılaştığınız gibi, alınan yedeklerden hangilerinin kurulmasını belirleyebileceğiniz bir ekranda, seçim işlemlerini tamamladıktan sonra *Next* butonuna basarak, yedeğini aldığınız verilerin zahmetsizce yeniden yüklenmesini sağlayabilirsiniz. Eski dosyalarınız, silinmiş, bozulmuş veya değiştirilmiş olsa bile yedeğiniz sayesinde yeniden eski haline gelecek.

Yedekleme aralıklarını belirleyin

e-Backup adlı bu yazılımın yeteneklerini zamanlayarak, yedek alma işlemini otomatik hale getirebilirsiniz. Yazılımı çalıştırdığınızda ilk olarak karşınıza çıkan penceredeki *Schedule Backup* bağlantısına tıkladıktan sonra gelen penceredeki *Enable the e-Backup scheduler* onay kutucuğunu da işaretleyerek, bu andan itibaren hemen aşağıda etkin olan *Run a Startup Folder Shortcut* seçeneğini işaretleyin ve *Next* butonuna basın. Bu adımda sonra *Limit number of backups to:* onay kutucuğunu işaretleyerek, hemen altta etkin olan gün sayısını belirtin. Örneğin 6 seçtiğinizde, her 6 günde bir, belirlediğiniz veriler otomatik olarak yedeklenecektir. Siz unutsanız bile yazılımın kendisi bunu gerçekleştirecek ve size de güncel yedekleri bırakacaktır. E-Backup'ın bir avantajı da, eski yedekleri hemen yok etmemesi. *Next* butonuna bastığınızda eski yedeklerin kaç gün sonra silinmesi gerektiğini belirtmenizi sağlayan bir pencere ile karşılaşacaksınız. En son adımda da hangi bölümlerin yedeklenmesi gerektiğini belirtiyorsunuz ki, zaten bunu ilk uygulamalarda yapmıştınız.

Yazılımı 3 ay boyunca ücretsiz kullanabileceğinizi belirterek, yazılım hakkında merak ettiklerinizi ve sorularınızı CHIP Forumları'na (<http://chip.com.tr/forum>) iletebileceğinizi hatırlatalım.

Yeni bilgisayara geçerken Diskten diske taşınma

Bir sistemden başka bir sisteme taşınma konusunda daha farklı seçeneklere ihtiyacınız olabilir. Sabit diskinizde olan bütün her şeyi başka bir sabit diske aktar-

CHP PRATİK Yedekleme ve taşıma

Acronis Migrate: Yazılımın yaptığı işler biraz karmaşık olsa da, kullanımı gerçekten de çok kolay.

Kurtarma CD'si: Zor günler için mutlaka bir kurtarma CD'si bulundurmalısınız. Acronis bu iş için ideal.

mak isteyebilirsiniz. Aklınıza ilk gelen Norton Ghost gibi diskinizin fotoğrafını çeken yazılımlar, bu ihtiyaca tam olarak cevap veremez. Söz konusu yazılımlar, değişmeyen sistemlerde yani makinenin kendisinde kullanılmak için hazırlanmıştır. Aylardır ofisinizde kullandığınız bilgisayarınızdaki verileri olduğu gibi evinizdeki bilgisayara ya da dizüstü bilgisayarınıza aktarmanız gerektiğinde, size daha fazla çözüm sunan bir yazılım gerekiyor. Tıpkı, Acronis Migrate Easy gibi.

Acronis Migrati Easy ile bir diskten diğerine

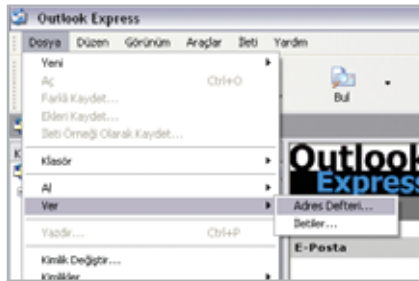
Geçtiğimiz ay yeni sürümü yayınlanan program, bir sabit diskten diğer sabit diske taşınma konusunda çok başarılı çözümler sunabiliyor. Taşınma işleminin kopyala/yapıştır yöntemi ile kolayca yapılacağını tahmin ediyorsanız yanılıyorsunuz. Sistem dosyalarının tamamı kopyala/yapıştır yöntemi ile çalışmaya-bilir ve sonuç hüsrarla bitebilir.

Yazılımı <http://www.acronis.com/homecomputing/products/migrateeasy/> adresinden indirip kullanabiliyorsunuz. 15 gün boyunca deneme sürümünden faydalanabileceğiniz Acronis Migrate Easy 7.0'ın kurulumundan hemen sonra, bilgisayarınızı yeniden başlatmanız gerekiyor. Yaptığı işler göz önüne alındığında, kullanımının çok zor olacağını düşünenler için yazılım sürpriz sayılabilecek bir arabirim ile karşımıza geliyor. Yazılımda topu topu birkaç buton bulunuyor. Şimdi de bu butonlardan nasıl faydalanacağımıza daha yakından bakalım. Uygulamalara geçmeden önce hemen belirtelim, yazılım aracılığıyla sabit diskinizi bir başka

sabit diske aktarmak için doğal olarak yedek bir sabit diskin de bilgisayara takılı olması gerekiyor. “Bilgisayarımda yedek sabit disk yerine bölümler var. Oraya kopyalasam olur mu?” diyenlere de maalesef olumsuz yanıt vermek zorundayız. Eğer ikinci bir sabit disk yoksa, işlemler de gerçekleşmiyor. Yeni sürümünden şunu beklerdik; aldığımız sabit disk yedeğini, kapasiteleri artan DVD'lere kaydedebilseydik ve bu DVD'ler yardımıyla yine aynı yazılımı kullanarak disk taşıma işlemini gerçekleştirebilseydik, gerçekten de harika olurdu. Diskinizin taşınabilir kopyasını oluşturmadan önce yazılımın diğer bir özelliği olan kurtarma CD'si oluşturabilme yeteneğine göz atalım.

Kurtarma CD'si oluşturmak hayat kurtarabilir

Masaüstüne yerleşen kısayolu tıklayarak çalıştırdıktan sonra, karşınıza gelen pencerede yabancılik hissetmeyeceksiniz. Bunun nedeni ise herhangi bir Windows klasörüne benzemesi ve içinde sadece birkaç buton bulunması. Bu butonlar içerisinde yer alan *Create Bootable Rescue Media* bağlantısına tıkladığınızda bir sihirbaz çalışmaya başlaya-

Adres Defteri'ni yedekleme: Outlok'taki adres defterinizi ek bir yazılıma gerek duymadan yedekleyebilirsiniz.

cak ve kurtarma CD'sini oluştururken size yardımcı olacaktır.

Bu işlemleri yaparken sık sık *Try now* butonuna tıklamak zorunda kalabilirsiniz. Yazılımın deneme sürümü olması nedeniyle bu zahmete katlanmanız gerekiyor. Kurtarma CD'si oluştururken iki seçeneğin sunulduğunu göreceksiniz. *Full version* seçeneğiyle oluşturduğunuz kurtarma CD'si, bilgisayarınızın çevrebirimleriyle de iletişim kurabilmesini sağlamak için USB/PC Card/SCSI gibi özellikleri barındırıyor. *Safe version* kısmında ise bu iletişim özellikleri, kurtarma CD'sinde yer almıyor. Yazılımın kendisi de *Full version* seçeneğinin kullanılmasını istiyor. Bu seçenekten sonra CD yazıcınıza boş bir CD koyarak yazma işlemini başlatmanız isteniyor. CD yazma tamamlandığında otomatik olarak CD, yuvasından çıkartılıyor. Oluşturduğunuz CD, bootable (bilgisayarı başlatabilir) olduğundan, gerek duyduğunuzda (sistem çalışmadığında ya da çöktüğünde) bilgisayarınızı CD üzerinden açmadan önce CD yuvasına bu CD'yi koymanız gerekiyor.

Sihirbaz taşınma işleminde size yardımcı oluyor

Gelelim yazılımın asıl görevine. Yani bir sabit diskten bir başkasına taşınma işlemini nasıl gerçekleştirdiğine. Yazılımı çalıştırdıktan sonra arabirimdeki *Start Nowv* bağlantısına tıkladığınızda bir başka sihirbaz sizi karşılıyor. Sihirbazın size sunduğu önerileri takip ederek gerekli seçimleri yaptıktan sonra, verilerinizin büyüklüğüyle doğru orantılı olarak taşınma işlemini gerçekleştirebiliyorsunuz.

Bu işlemden kazancınızın ne olduğunu biraz daha net olarak öğrenmek ister misiniz? Aklımıza gelen ilk kazançları hemen sizinle paylaşalım. Mesela saatler süren işletim sistemi kurma ve güncelleme işleminden, sürücülerin bulunmasından, e-posta ayarlarınız ve önemli dosyalarınızdan tutun da anında mesajlaşma yazılımlarının arşivindeki yazışmalarınıza kadar belki de koskoca bir gününüzü ayırmanız gereken tüm uğraşlardan sizi alıkoyarak bu işlemi dakikalar içerisinde halledecektir. ■

Hakkı Alkan, alkan@chip.com.tr

AYIN İPUÇLARI
HAZİRAN 2006

WINDOWS

218

- 1 **Windows 2000, XP Professional:** Oturum açma girişimlerinin tespit edilmesi.
- 2 **Windows 2000, XP:** Komut isteminde klasörler değiştirmenin kolaylaştırılması.
- 3 **Windows 2000, XP:** Önemli komutları Hızlı Başlat çubuğuna eklemek.
- 4 **Windows XP:** Engellenen donanım sürücüsü kurulumunun tamamlanması.
- 5 **Windows XP:** Arka plan resimleri için yeni bir klasör belirlemek.
- 6 **Windows 98, Me, 2000, XP:** Masaüstü simgelerinin yazı tipi renklerinin değiştirilmesi.

UYGULAMALAR

220

- 7 **Word 2000, XP, 2003:** Belgeler açılırken yedeklerinin oluşturulması.
- 8 **Word 2000, XP, 2003:** Uzun metinlerde sayfa kullanımının tek bir tıklamayla optimizasyonu.

İLETİŞİM&İNTERNET

222

- 9 **Internet Explorer:** Office belgelerinin Office uygulamalarında açılması.
- 10 **Thunderbird:** Web'deki resimlerin e-postalara bağlantı olarak eklenmesi.
- 11 **Google Alerts:** İnternetteki yeniliklerden anında haberdar olmak.

DONANIM

224

- 12 **Harici USB Sabit Disk:** Zarar görmüş partition tablolarının yeniden oluşturulması.
- 13 **Mini-PC'lerde monitör sorunu:** Monitör değişikliğinde karşılaşılan sorunların giderilmesi.
- 14 **Harici USB Sabit Disk:** Kablosuz ağ bağlantısı kalitesinin optimizasyonu.

TIPS & TRICKS

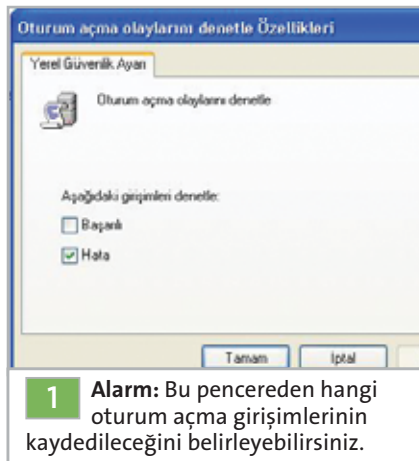
Donanım ve yazılım sorunları bilgisayar kullanıcılarının günlük hayatlarının bir parçası. CHIP size sorunları kolayca çözebilmeniz için önerilerde bulunuyor.

1 Windows 2000, XP Professional
Oturum açma girişimlerinin
tespit edilmesi

Parola ile korunan kullanıcı hesaplarıyla bilgisayarınıza erişimi engelliyorsunuz. Bilgisayarınızın başında olmadığınız bir zaman diliminde herhangi bir oturum açma girişiminin olup olmadığını merak ediyorsunuz.

İPUÇU: Windows XP Professional ve Windows 2000 tüm oturum açma girişimlerini yerel güvenlik ilkeleri çerçevesinde kaydedebiliyor. Bu bilgilere ulaşmak için işletim sistemindeki *Denetim Masası* menüsünden klasik görünümde *Yönetimsel Araçlar*'a girin ve açılan alt klasörden *Yerel Güvenlik İlkeleri*'ne iki kez tıklayın. Soldaki pencere üzerinden *Güvenlik Ayarları / Yerel İlkeler*'den *Denetim İlkesi*'ni seçin.

Daha sonra pencerenin sağından sağ tuşla *Oturum açma olaylarını denetle*'ye sağ tuşla tıklayın ve *Özellikler*'i seçin. Açıl-

- 1 **Alarm:** Bu pencereden hangi oturum açma girişimlerinin kaydedileceğini belirleyebilirsiniz.

an iletişim penceresinden *Hata*'yı işaretleyin ve *Tamam*'a tıklayın. Başarılı oturum açma girişimlerinin de kaydedilmesini istiyorsanız *Başarılı* seçeneğinin onay kutusunu doldurun. *Dosya / Çıkış* ile pencereden çıkın. Kaydedilen oturum açma girişimlerini görüntülemek için *Yönetimsel Araçlar*'dan *Olay Görüntüleyicisi*'ni çalıştırın. Daha sonra *Olay Görüntüleyicisi (Yerel)*'den *Güvenlik*'e tıkladığınızda sağdaki pencereden tüm hatalar hakkında bilgi alabilirsiniz.

2 Windows 2000, XP

Komut isteminde klasörler
değiştirmenin kolaylaştırılması

Dosyalara ait özniteliklerinin değiştirilmesi gibi bazı işlemler Komut İstemi üzerinden pratik bir biçimde gerçekleştirilebiliyor. Ancak bu esnada uzun adlar, klasörler arasında gezintiyi güçleştiriyor.

İPUÇU: Klasör ve dosya adları yerine wildcard mask adlı özel karakterlerden yararlanmak mümkün. Söz konusu karakterler *Komut İstemi*'nde etkin bir biçimde kullanılabilir. Örneğin "Documents and Settings" klasörüne girmek için "cd" (change directory) komutunun hemen ardından "Doc*" argümanını girmek yeterli. Aynı yöntem tek adımda birden fazla klasör değiştirmek için de kullanılabilir. "cd Doc*\Ozan*\App*" komutuyla Ozan adlı kullanıcıya ait uygulama dosyalarının yer aldığı klasöre geçiş yapabilirsiniz.

! DİKKAT: Kısaltmaya uygun bir klasör

```
C:\>cd Doc*\Ozan*\App*
C:\Documents and Settings\Ozan Ali\Application Data>
```

2 Pratik joker: "*" gibi özel simgeler komut istemi kullanımında size büyük kolaylık sağlıyor.

ya da dosya bulunamıyorsa bir hata mesajı ekrana gelecektir. Girdiğiniz kısaltma benzer ada sahip birden fazla klasöre işaret ediyorsa bunlardan ilki seçilir.

3 Windows 2000, XP

Önemli komutları Hızlı Başlat çubuğuna eklemek

İşyerindeki bilgisayarınızın başından sık sık ayrılıyorsa-nız, her defasında tek bir tıklamayla izinsiz erişimlere kapatabilirsiniz

İpucu: Söz konusu değişiklik için "rundll" sistem komutundan yararlanmak mümkün. Elbette söz konusu kısayolu masaüstünde oluşturmakla da yetinebilirsiniz. Ancak bu durumda etkin durumdaki pencereler yüzünden kısayola doğrudan erişim güçleşir. Bu nedenle söz konusu bağlantıyı simge şeklinde Hızlı Başlat çubuğuna eklemek daha pratik bir çözümdür. Bilgisayarın kilitlenmesinde tek tıklamanın yeterli olması için Windows Gezgin'i başlattıktan sonra adres satırına

%AppData%

ifadesini girin ve *Git*'e tıklayın. Bu komut kişisel uygulama verilerinin yer aldığı klasöre doğrudan geçiş sağlıyor. *Microsoft \ Internet Explorer \ Quick Launch* klasörüne girin ve bu konumdayken *Dosya / Yeni / Kısayol*'a tıklayın. Ekrana gelen sihirbaz üzerinden bilgisayara erişimi engellemek için

```
rundll32.exe user32.dll,
LockWorkStation
```

komutunu girerek *İleri*'ye tıklayın. Bir sonraki adımdan *Erişim engelle* gibi bir isim belirttikten sonra *Son*'a tıklayın. Artık kısayol oluşturuldu ve Hızlı Başlat çubuğundaki yerini aldı. Simgeyi değiştirmek için üzerine sağ fare tuşuyla tıklayın ve açılan menüden *Özellikler*'i seçin. *Kısayol* sekmesinden *Simge değiştir*'e tıklayın ve seçiminizi gerçekleştirin. Yeni düğmeye bir kere tıklamanız bilgisayarın kilitlenmesi için yeterli olacak ve doğrudan oturum açma ekranına geçilecek. Kullanıcı adı ve parola girerek, etkin oturumdaki işlerinize kaldığınız yerden devam edebilirsiniz.

Bu değişiklik, yalnızca o an oturum açmış olan kullanıcı için geçerli oluyor. Bilgisayarınızda oturum açma yetkisine sahip tüm kullanıcılar için aynı işlemleri tek bir adımda da gerçekleştirebilirsiniz. Bunun için aynı kısayolu yu-

Verilerinizin güvenliğinden endişeli misiniz?

MAXg kablosuz ağ ile standart WPA güvenliğinin yanısıra EXTRA WPA2 güvenliği sayesinde tam koruma!

USR209108
MAXg ADSL Gateway

USR815461
MAXg Router

MAXimum Güvenlik

Dahili yüksek güvenlik şifrelemesi (WPA, WPA2) ve kimlik doğrulama SPI Firewall (MAC, 802.1x)

Güvenlik Özellikleri

ŞİFRELEME

- Wi-Fi Korumalı Erişim 2 (WPA2)/(802.11i)
- Wi-Fi Korumalı Erişim (WPA)
- Kablolu Eşdeğer Gizlilik (WEP)

KİMLİK DOĞRULAMA

- MAC adresleme
- RADIUS server
- VPN

DİĞER

- SSID gizleme
- Anten güç kontrolü
- Kullanıcı izolasyonu
- Firewall

USRobotics®

www.usr.com

CHIP PRATİK En iyi ve en yeni ipuçları

karıdaki yöntemle fakat bu kez :C: \ Documents and Settings\All Users\Application Data'da oluşturmalsınız.

4 Windows XP Engellenen donanım sürücüs kurulumunun tamamlanması

Yeni bir donanım bileşeninin kurulumu sırasında ilk girişim uygun sürücünün yüklenmesi aşamasında başarısızlıkla sonuçlandı. Windows XP yeniden başlatıldığında her defasında bu yeni donanımı bulsa da kurulumu tamamlayamıyor.

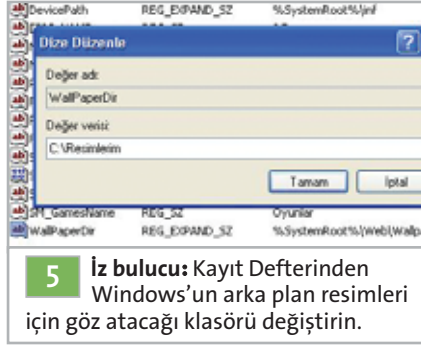
İPUÇU: Bu gibi durumlarda sorun genellikle Windows'un yeni sürücü yüklenirken başvurduğu bir INF dosyasındaki hatadan kaynaklanır. Şu yöntemi uygulayabilirsiniz: Windows Gezgin'i nden C: / Windows klasörüne geçin ve Araçlar / Klasör Seçenekleri'nden Görünüm sekmesini, akabinde Gizli dosya ve klasörleri göster'i işaretleyin. Önce Uygula'ya ardından Tamam'a tıklayın.

Artık görünür hale gelen "Inf" klasörüne girerek "Infcache.1" dosyasına ulaşabilirsiniz. Bu dosyayı silin ve Geri Dönüşüm Kutusu'nu boşalttıktan sonra bilgisayarınızı yeniden başlatın.

Sürücüyü yeniden yükleyin ve cihazı bilgisayara bağlayın. "Donanım ekle" sihirbazı yeni bileşeni tanıyacak ve uygun sürücülerini seçmenizi isteyecek. Kaynak olarak "C:\Windows\Inf" klasörünü girin. Kısa bir süre sonra yeni donanımın başarıyla kurulduğuna dair mesaj, görev çubuğu üzerinde açılan bir pencere aracılığıyla size bildirilecektir.

5 Windows XP Arka plan resimleri için yeni bir klasör belirlemek

Masaüstü arka plan resmini değiştirmek istediğinizde Windows size yalnızca "Windows\Web\Wallpaper" sistem

klasöründeki dosyaları gösteriyor. Kendi seçtiğiniz resimlere ulaşmak için Gözet'a tıkladıktan sonra klasör seçimi yapmamız gerekiyor.

İPUÇU: Arka plan resimleri için resimlerinizi sakladığınız klasörün taranmasını sağlayabilirsiniz. Öncelikle Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni başlatın ve HKEY_LOCAL_MACHINE / SOFTWARE / Microsoft / Windows / CurrentVersion anahtarını açın. Pencerenin sapında WallPaperDir değerini göreceksiniz. Bu değer standart olarak %SystemRoot% / Web / Wallpaper şeklinde belirlenmiştir. Anahtara iki kez tıklayın ve Dize düzenle iletişim penceresinden Değer verisi'nde kendi seçtiğiniz klasörü girin. Tamam'a tıklayarak değişikliği onaylayın. Artık Windows, "Görüntü Özellikleri" penceresinde kendi resim galerinizden seçim yapmanıza izin verecek.

6 Windows 98, Me, 2000, XP Masaüstü simgelerinde yazı tipi renklerinin değiştirilmesi

Masaüstündeki simgelerinin adlarında kullanılan yazı tipi renklerini değiştirerek onları arkaplan resmiyle veya temanın bütünüyle daha uyumlu hale getirmek istiyorsunuz. Denetim Masası üzerinden bu değişikliği gerçekleştirebileceğiniz herhangi bir seçenek tespit edemediniz.

İPUÇU: Denetim Masası'ndaki Görüntü seçeneği üzerinden yazı tipi rengini değiştirmek mümkün olmuyor. Ancak IconDesk adlı yazılımla bu işlemi gerçekleştirmek elinizde. Bu ücretsiz aracı <http://byukruk.tripod.com> adresinden indirebilirsiniz. Arşiv dosyasını sabit diskinizdeki herhangi bir klasöre açın ve

bu klasördeki EXE dosyasına iki kez tıklayarak kurulumu başlatın.

Icondesk, başlatıldığında görev çubuğu üzerindeki bildirim alanında yerini alacaktır. Simgeye sağ tuşla tıklayarak Settings'i seçin. General sekmesinden Transparent Icon Label TextBackColor seçeneğini etkinleştirerek arka planın saydam hale gelmesini sağlayın. Hemen alttaki renk alanına tıklayarak seçiminizi gerçekleştirin ve OK ile onay verin. Masaüstündeki bu değişikliğin etkisini anında gözlemleyebilirsiniz.

7 Word 2000, XP, 2003 Belgeler açılırken yedeklerini oluşturun

Word, belge güvenliğini sağlamak amacıyla aynı klasörde ilgili dosyanın bir kopyasını oluşturur. Bu durum, klasörlerin yedeklenmesi sırasında boyutun gereksiz yere büyümesine yol açar.

İPUÇU: Aşağıdaki skript yardımıyla belgeleri her yüklemenizde onlara ait bir kopya önceden tanımladığınız klasördeki yerini alır. Araçlar / Makro menüsünden Visual Basic Düzenleyicisi'ni çalıştırın. Soldaki Project penceresinden Normal'ı seçin. Insert / Module'e tıklayarak yeni modülün kodlanacağı pencerenin açılmasını sağlayın ve aşağıdaki kodu girin. Tamamlandığında disket simgesine tıklayarak kaydedin.

```
Dim boolRunning As Boolean
Sub autoOpen()
Dim strMyDocument As String
Dim strMyBackuo As String
Dim strDate As String
Dim strTime As String
Const BACKUP_DIR = "C:\Storage\WordBackup\"
If Not boolRunning Then
If MsgBox("Güvenlik kopyası oluşturmak istiyor musunuz?", vbYesNo) = vbYes Then
boolRunning = True
strMyDocument = ActiveDocument.FullName
strDate = CStr(Date)
strTime = CStr(Time)
strTime = Replace(strTime, ":", ".")
```



```

strMyBackup = Chr(34) & BACKUP_DIR & strDate & "
" & strTime & " Backup " & ActiveDocument Name &
Chr(34)
ActiveDocument.SaveAs FileName:=strMyBackup, Fi-
leFormat:=wdFormatDocument
ActiveDocument.Close
Documents.Open strMyDocument
End If
Else
boolRunning = False
End If
End Sub

```

“BACKUP_DIR” sabiti, yeni yedekleme klasörün adresi-
nin kaydedilmesini sağlar. Bu satır yardımıyla belgelerinizi
istediğiniz herhangi bir klasörde saklayabilirsiniz.
Word’ün dosya yedeği oluşturabilmesi için bu adresi ön-
ceden oluşturmalısınız. Yazılım, herhangi bir belgeyi yük-
lemek istediğinizde “autoOpen()” işlemini başlatıyor. Bu
işlem “normal” projesine dâhil olduğundan, işlem tüm
belgeler için etkin durumda.

Skript; dosya adının başına tarih, saat bilgileriyle Bac-
kup sözcüğünü de ekliyor. Bu yolla her güvenlik dosyası-
nın ayrı bir ad taşınması sağlanıyor. Dosya adlarında “:” ka-
rakterine izin verilmediğinden tarih “.” ile ayrılıyor. İşlem
“ActiveDocument.SaveAs” komutuyla belgeyi kaydedip
kapatıyor. Ardından orijinal belge yeniden yükleniyor.
Belgeyi kısa aralıklarla yeniden açmanız gerektiğinde yeni
bir yedeğin oluşturulmasını istemiyorsanız *Hayır*’a tıkla-
manız yeterli.

! DİKKAT: Skript’in hemen başındaki “boolRunning” de-
ğişkeni son derece önemli. Bu sayede orijinal dosya son
aşamada yeniden açılırken, aynı adımların sonsuz bir
döngü içerisinde tekrarlanması engellenir. Değişken orijinal
belge ilk kez açıldığında “True” değerini alacağından,
Word orijinal dosyaya geri döndüğünde bu kez yedekle-
menin gerekmediğini anlayabilir.

8 Word 2000, XP, 2003

Uzun metinlerde sayfa kullanımının tek tıklamayla optimizasyonu

*Hazırladığınız uzun metinlerin son bölümünde yer alan
birkaç satır bir sonraki sayfaya kayıyor. Bu durum, baskı
sırasında hoşunuza gitmeyen bir görünüme neden olu-
yor. Uzun bir uğraşa girmeden metnin önceki sayfalara
sığdırılacak şekilde yeniden biçimlendirilmesini istiyor-
sunuz.*

İPUCU: Word; paragrafların son satırlarının bir sonraki
sayfaya kaymasını engelliyor. Ancak satır sayısı çoğaldığın-
da bu özellik devre dışı kalıyor. Oysa kendi çabanızla satır
aralıklarını ve yazı tipi boyutunu değiştirmek istemeyebi-
lirsiniz.

Bu durumda *Araçlar* menüsünden *Özelleştir*’e tıklayın→

5 dk.dan az sürede kurulum
10 dk. içinde tam güvenli ağ

**Eviniz için
MAXg kablosuz
ağ bağlantısı**

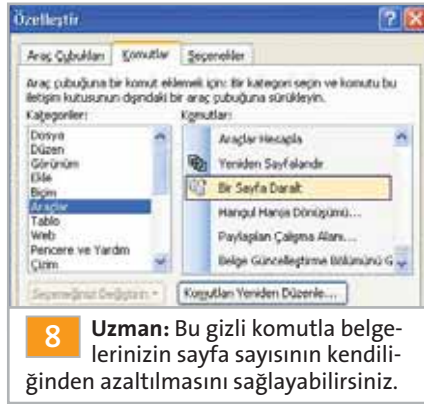
MAXimum Kolaylık
Güvenlik kurulumunu en basit
şekilde yapabilmeniz için
SureStart kurulum sihirbazı

USRobotics®
www.usr.com

CHIP PRATİK En iyi ve en yeni ipuçları

8 Uzman: Bu gizli komutla belgelerinizin sayfa sayısının kendiliğinden azaltılmasını sağlayabilirsiniz.

ve *Komutlar* sekmesini etkinleştirin. *Kategoriler* alanından *Araçlar* 'ı seçin ve sağdaki *Komutlar* listesinden, "Bir sayfa daralt" komutunu bulun. Bu komutu sürükleyerek simge çubuğundaki boş bir alana taşıyın. *Kapat*'a tıklayarak *Özelleştir* penceresini kapatın.

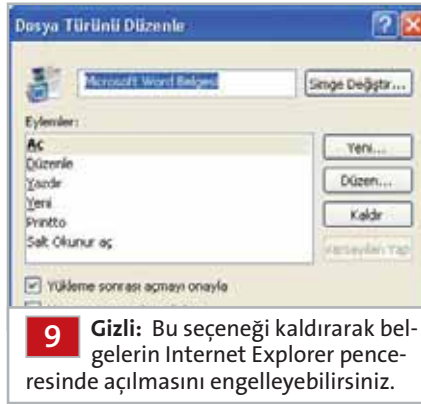
Artık tek bir tıklamayla üzerinde çalıştığınız belgenin kapladığı sayfa sayısının bir sayfa azaltılmasını sağlayabilirsiniz. Aynı simgeye yeniden tıkladığınızda yeni bir sıkıştırma gerçekleştiriliyor. Bu yöntemin en büyük avantajı, metin tasarımının değiştirilmemesi ve tüm yazı tipi boyutlarının birbiriyle eşit oranlarda küçültülerek biçimin de korunması.

9 Internet Explorer

Office belgelerinin Office uygulamalarında açılması

Internet Explorer'da herhangi bir Office belgesini içeren bir bağlantıya tıkladığınızda, ilgili dosya yine internet tarayıcı penceresinde açılır. Ancak belge üzerinde değişiklik yapmak istiyorsanız Office uygulamalarının doğrudan devreye girmesi daha kullanışlı bir çözüm olabilir.

İPUÇU: Standart ayarları değiştirmek elinizde. Ancak bunun için Internet Explorer yerine Windows Gezini'ne başvurmalısınız. Windows Gezini penceresinden *Araçlar / Klasör Seçenekleri*'ne tıklayın ve *Dosya Türleri* sekmesindeki *Kayıtlı Dosya Türleri* listesinden *DOC Microsoft Word Belgesi*'ni seçin. *Gelişmiş*'e tıklayın ve açılan iletişim penceresinden *Aynı pencerede göz at* öğesinin onay işaretini kaldırın. Ta-

9 Gizli: Bu seçeneği kaldırarak belgelerin Internet Explorer penceresinde açılmasını engelleyebilirsiniz.

mam'a tıklayarak değişiklikleri onaylayın. Dilerseniz aynı adımları "PPT Microsoft Powerpoint sunusu" ve "XLS Microsoft Excel Çalışma Sayfası" gibi diğer Office belgeleri için de tekrarlayabilirsiniz.

10 Thunderbird

Web'deki resimlerin e-postalara bağlantı olarak eklenmesi

Ziyaret ettiğiniz bir web sayfasında karşınıza çıkan ilginç bir resmi e-posta üzerinden dostlarınıza göndermek istiyorsunuz. Ancak dosya son derece büyük boyutlarda.

İPUÇU: Thunderbird, HTML biçimli e-posta resimlerine ait bağlantıların eklenmesine izin veriyor. Sunulan bu destek, söz konusu görsel materyalin indirilmesini ve kapasitesi sınırlı posta kutularına sahip alıcıların zor durumda kalmasını engelliyor. Öncelikle internet tarayıcınız üzerinden web sayfasını yükleyin. Daha sonra göndermek istediğiniz resme sağ fare tuşuyla tıklayın ve açılan menüden *Copy Image Location*'ı seçin. Internet Explorer'da bu iş-

10 Boyut azaltın: İnternetteki resimleri, e-postalarınıza adres girerek harici olarak ekleyebilirsiniz.

lem daha uzun bir yoldan gerçekleştiriliyor. *Özellikler*'i seçin ve aynı adı taşıyan iletişim penceresinde yer alan adresi işaretleyin. [Ctrl]+[C] tuş kombinasyonu ile bu adresi arabelleğe alın.

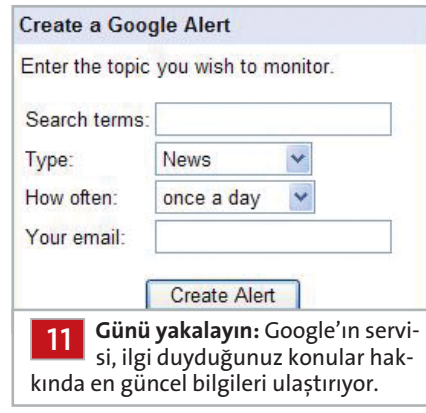
Daha sonra Thunderbird'ü çalıştırın ve mesajınızı oluşturun. *İşaretçiyi*, resmi eklemek istediğiniz konuma taşıyın ve *Ekle* menüsünden *Resim dosyası*'nı seçin. Açılan "Resim dosyası özellikleri" penceresindeki *Konum* sekmesinde *Resim dosyası* alanına sağ tuşa tıklayın ve *Yapıştır* 'ı seçin. "Alternatif metin" alanına, resme erişimin engellenmesi durumunda görüntülenecek kısa bir tanım girin.

Şimdi HTML mesajınıza resmin kendi yerine kısayolunun eklendiğinden emin olmalısınız. Bu amaçla "Resim dosyası önizleme" alanının sağındaki *Gelişmiş düzenle*'ye tıklayın ve *HTML öznitelikleri* sekmesinden *Öznitelik* alanına "moz-do-not-send" sözcüklerini girin ve hemen yanındaki alana "true" yazın. İletişim penceresini *Tamam*'a tıklayarak iletişim penceresini kapattıktan sonra artık e-postanızı gönderebilirsiniz. Alıcının e-posta istemcisindeki ayarlara bağlı olarak bu harici resmin otomatik olarak görüntülenebileceği gibi kullanıcının onayıyla da yüklenebilir. Metin görünümünde kullanıcı yalnızca girdiğiniz alternatif metni görecektir.

11 Google Alerts

İnternetteki yeniliklerden anında haberdar olmak

İlgilendiğiniz belli başlı konular hakkında internet üzerinde sunulan yeni bilgilere anında ulaşmak istiyorsanız

11 Günü yakalayın: Google'ın servisi, ilgi duyduğunuz konular hakkında en güncel bilgileri ulaştırıyor.

CHIP PRATİK En iyi ve en yeni ipuçları

her defasında güncel haberlere ulaşmak için özel çaba sarf etmeniz gerekmiyor.

İPUÇU: Güncel bilgi ihtiyacınızı Google'ın henüz beta aşamasındaki "Google Alerts" gibi servislerle karşılayabilirsiniz. www.google.com/alerts adresinden ulaşabileceğiniz bu serviste *Create a Google Alert* alanından size güncel bilgi sunulmasını istediğiniz konuyu tanımlamalısınız. *Search terms* satırına konuyla ilgili sözcükleri girin ve *Type*'dan bilgi kaynağı olarak *News*, *Web*, *News&Internet* ya da *Groups*'tan birini seçin. *How often*'dan bilgilendirme sıklığını belirledikten sonra e-posta adresinizi de girin ve *Create Alert*'e tıklayın.

Kısa bir süre sonra "Google Alerts (BETA)" başlıklı bir onay mesajı alacaksınız. Bu e-postadaki bağlantıya tıklayarak alarmı etkin hale getirebilirsiniz. Artık ilgi duyduğunuz konudaki her güncel gelişmeden haberdar olabilirsiniz. Oluşturduğunuz "Google Alert"leri yönetmek için bir Google hesabı oluşturmalsınız. *Sign in to manage your alerts*'e tıklayın. *Create an account* ile mevcut e-posta adresinizi girip parolanızı belirleyin ve Google tarafından güvenlik amacıyla oluşturulan *Word Verification* alanına resimdeki karakterleri girerek *I accept. Create my account*'a tıklayın. Yeni bir onay mesajı alacaksınız. Artık "Google Alerts (BETA)" üzerinden oturum açarak konuları yönetebilirsiniz.

12 Harici USB sabit disk

Zarar görmüş partition tablolarının yeniden oluşturulması

Uzun bir süredir üzerinde birden fazla disk bölümünün (partition) yer aldığı; tüm film ve müzik arşivinize ev sahipliği yapan harici bir USB sabit disk kullanıyorsunuz. Ancak kullanım sırasında sabit disk kablosunu çıkarıp yeniden taktığınızda içerik yerine Windows'un harici sabit diskin yeniden biçimlendirilmesi gerektiğine dair hata mesajıyla karşılaştınız. Tüm dosyalarınızın kaybolmaması için ne yapmalısınız?

İPUÇU: Bu durum harici sabit diskin gerçekten zarar gördüğü anlamına gel-

meyebilir. Bu nedenle paniklememenizi tavsiye ediyoruz. Windows XP bu tür cihazları normalde USB yuvasıyla bağlantısı kesildiğinde kendiliğinden devre dışı bırakır. Ancak sabit diskin ilk sektörlerinde yer alan disk bölümü tablosunun bazı durumlarda zarar görmesi veya silinmesi mümkün. Tüm dosyalar fiziksel olarak hala disk üzerinde bulunsada, Windows bu dosyalara erişemez ve bu nedenle diski biçimlendirmeyi dener. Dosyaları gerçekten kaybetmek istemiyorsanız bu işleme izin vermeyin. www.cgsecurity.org adresinde farklı işletim sistemlerine yönelik çok sayıda sürümü bulunan Testdisk adlı ücretsiz yazılımı, disk bölümlerini ve dolayısıyla dosyalarınızı kurtarmak için kullanabilirsiniz. Yazılımı çalıştırdıktan sonra kurtarmak istediğiniz sabit diski seçin ve taramayı başlatın. Testdisk çoğu durumda eski disk bölümlerini okuyarak oluşturduğu yeni partition tablosunu harici diskte yeniden yaratıyor. Sonuçta Windows üzerinden de eski disk bölümlerine ulaşmak ve dosyaları yüklemek mümkün oluyor.

Yazılım ayrıca işletim sisteminin bulunduğu sabit diskte benzer bir sorun yaşandığında da kullanılabilir. Bu durumda başka bir bilgisayar üzerinden Testdisk'in DOS sürümünü indirin ve bir açılış disketine kopyalayın. Bilgisayarınızı bu disket ile yeniden başlattığınızda "a:\testdisk" komutu ile yazılımdan yararlanabilirsiniz.

13 Mini-PC'lerde monitör sorunu

Monitör değişikliğinde karşılaşılan sorunların giderilmesi

Dış görünümünden etkilendiğiniz bir mini PC satın aldınız ve yeni bir monitör bağlamak istiyorsunuz. Ancak bu monitör Windows tarafından tanınmadığından, ekrana görüntü gelmiyor.

İPUÇU: Intel 915GM gibi gerçekte dizüstü bilgisayarlar için tasarlanmış onboard ekran kartına sahip yonga setleriyle donatılan mini PC'lerde bu tip sorunlarla karşılaşılabilir. Dizüstü bilgisayarlar sabit bir ekrana sahip olduğundan, monitör değişikliği sonrasında "Tak ve Çalıştır" özelliğinden etkin bir

biçimde yararlanmak her zaman mümkün olmuyor. Bu durumda Windows başlangıcında ekrana herhangi bir görüntü gelmiyor. Oysa ekran kartı sürücüsünü yükleyerek monitörle ilgili parametrelerin yeniden okunmasını sağlamak mümkün. Bu anakarta sahip güncel sürücülere <http://downloadfinder.intel.com> adresindeki *Chipsets / Laptop Chipsets / Mobile Intel 915 Express Chipset Family* seçenekleri üzerinden ulaşabilirsiniz. Sürücüyü indirmek ve yüklemek için boot işlemi sırasında [F8]'e basarak bilgisayarınızı ağ destekli güvenli kipte başlatabilirsiniz. Eski sürücüyü kaldırmanız gerekmiyor. Yeni sürücüyü kurduktan sonra herhangi bir sorun yaşamadan kullanabilirsiniz. Ancak bu işlemleri her monitör değişikliğinde tekrarlamalısınız.

14 W-LAN

Kablosuz ağ bağlantı kalitesinin optimizasyonu

Evinizde birden fazla PC bulunuyor ve bu bilgisayarlar W-LAN yönlendiricisi ve ADSL modem üzerinden internete erişiyor. Ancak telsiz telefonunuzla herhangi bir görüşme yapmak istediğinizde internet bağlantısı aniden kesiliyor. Nasıl bir çözüme başvurabilirsiniz?

İPUÇU: Kablosuz DECT telefonlar tıpkı W-LAN gibi 2,4 GHz frekans bandından yararlanıyor. DECT telefonunuzun baz istasyonu erişim noktasının (access point) yakınlarındaysa her iki cihazın birbirini olumsuz etkilemesi olası. Bu durumda telefon görüşmeleri, W-LAN yönlendirici ve ona bağlı PC arasındaki veri alışverişini kesintiye uğratar.

Bu sorunu ortadan kaldırmak için W-LAN yönlendiricinin DECT telefona ait baz istasyonundan en az iki metre uzağında bulunduğundan emin olun. İnternet erişiminiz telefon görüşmeleri sırasında aksamaya devam ediyorsa, W-LAN yönlendirici üzerindeki antenin yerine daha güçlü bir anten monte etmelisiniz. Bu değişiklik, yönlendirici kalın duvarların ardında olsa bile performansı arttıracak ve telsiz telefonunuz çaldığında da stabil bir bağlantı sağlayacaktır. ■

3 kat daha hızlı download

İnternetteki dosyaları normalden üç kat hızlı indirebileceğinizi biliyor muydunuz? İyi bir download yöneticisiyle mümkün.

■ Microsoft, kullanıcıları yeni işletim sistemine hazırlamak için art arda yeni ve ücretsiz yazılımları piyasaya sürüyor. Aslına bakarsanız, bunlar arasında eksik olan bir araç daha var: Download yöneticisi. Bu ihtiyacınızı mutlaka başka bir yazılımla karşılamalısınız.

1 Download yöneticisine neden ihtiyaç duyarız?

İnternet hızımız artarken web alışkanlıklarımız da değişiyor. Artık büyük hacimli dosyaları web sayfasından tek tıklamayla indirebiliyoruz. İnternet hızımız artsa da değişmeyen bazı gerçekler var. Örneğin, uzun saatlerinizi verdiğiniz bir indirme işleminin son safhalarında, elektriğiniz kesilebilir ya da indirme işlemi durabilir. Bu durumda, her şeye yeniden başlamak zorundasınız. Oysa bir download yöneticisi kullansaydınız, bu durumu asla önemsemezsiniz. eCHIP'le ücretsiz olarak verilen, yaygın download yöneticilerinden GetRight'ı inceleyerek, bir download yöneticisinin avantajlarını görelim.

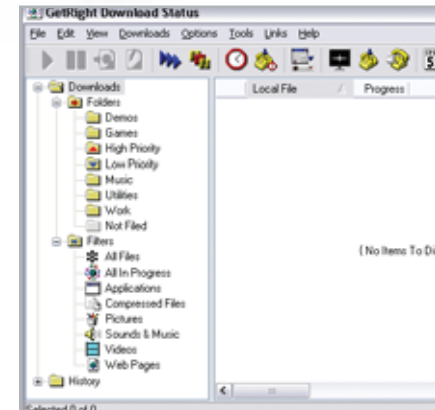
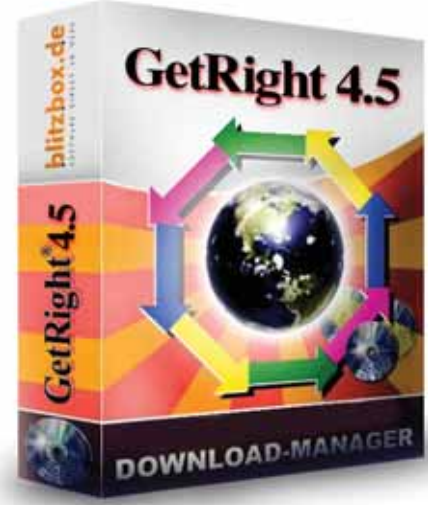
2 eCHIP ile 25 dolar cebinizde

GetRight'ı satın almak istediğinizde 25 doları gözden çıkarmanız gerekiyor. Verdiğiniz bu ücret karşılığında neler mi alıyorsunuz? Download'larınız asla

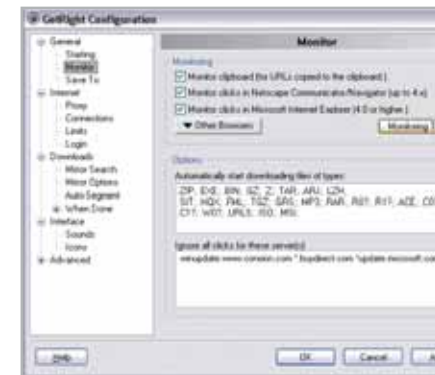
kaybolmuyor ve kesilmiyor. Dilerseniz indirme işlemini de zamanlayabiliyorsunuz. Bu sayede işgücünden ve zamandan tasarruf etmek mümkün. Hepsi bu kadar da değil. Normal indirme işlemine oranla bağlantı hızınızı GetRight ile artırabilir, aynı sunucuya birden fazla bağlantı sağlayabilirsiniz. Verdiğiniz 25 dolara değecek gibi görünüyor ama CHIP, bu yazılımı okurlarına ücretsiz veriyor.

3 Kolay kurulum ve kolay kullanım

Yazılımın kurulumunu hemen başlatmak için eCHIP'teki bağlantıya tıklayarak sihirbazı çalıştırın. *Next* butonuna bastıktan sonra anlaşmaya, *Agree to Software Licenses* butonu ile onay verin ve iki kez daha *Next* butonu ile kurulumu sonlandırın. Bilgisayarınızı yeniden başlattığınızda, işin geri kalanını GetRight yapıyor. Bir download işlemine başladığınızda devreye girerek, en hızlı şekilde download'ı gerçekleştiriyor. Sistem çubuğuna yerleşen simgeye çift tıklayarak, indirilen dosyalarınızın durumuna bakabilir veya indirme işlemine ara verip devam edebilirsiniz. İndirilen dosyaların türüne göre gruplandırıldığını da bu pencereden görebilirsiniz. Yazılım hakkında daha fazla merak ettiğiniz kısımlar olursa CHIP forumlarına katılarak uygun başlıkta sorunuzu iletebilirsiniz. ■

1 Gruplandırma: İndirilen dosyalar, türlerine göre sınıflandırıldığından, bulmak çok kolay.

2 Dosya türleri: Tarayıcınız üzerinden hangi dosyaları indireceğine siz de karar verebiliyorsunuz.

GetRight 4.5'in tam sürümünü eCHIP'ten yükleyebilirsiniz.

Videolarınızla harikalar yaratın

Arşivinizdeki ya da kameranızdaki videolarla neler yapabilirsiniz? MAGIX Movie Edit Pro 10 ile hayal gücünüzü zorlayabilirsiniz.

■ Resim dosyaları üzerinde işlem yapmak kolaydır. Oysa video dosyalarının üzerinde işlem yapmanın ise çok zor olduğunu ve profesyonellik gerektiren bir uğraş olduğunu düşünülür. En azından düğünde çekilen videoları VCD yapmak için sizden yüzlerce YTL isteyen kişileri görünce böyle düşünebilirsiniz. Oysa videolar üzerinde oynamak ve çeşitli efektler uygulamak da resimlerde yapılan işlemler kadar kolaydır. Yeter ki kullanacağınız yazılım ile iyi anlaşıp.

1

Yazılımı kurun ve kullanmaya başlayın

MAGIX Movie Edit Pro 10 kurulumunu eCHIP'te bulabilirsiniz. Kurulumu başlattığınızda alışılmadık bir sihirbazla karşılaşacaksınız. Bir anda tam ekran olan bu pencerede adım adım devam ederek biraz zaman alan işlemleri başarıyla gerçekleştirebilirsiniz. Zaman almasının nedeni, video ve ses dosyalarınızda kullanabileceğiniz küçük boyutta dosyaların sayıca fazla olması.

2

MAGIX Movie Edit Pro 10'un yetenekleri

Yazılım, hemen bütün popüler video dosyalarını destekliyor. MAGIX Movie Edit Pro 10'u çalıştırdığınızda, arabirimin üst sağ köşesinde bilgisayarınızda ki multimedya dosyaları bulabileceği-

niz bir gezgin bulunuyor. Buradan dosyalarınızı seçerek çift tıklamanız, o dosya üzerinde işlem yapmaya başlamanız için yeterli. Video dosyasındaki değişiklikleri saniye saniye görmek isterseniz bu gezginin hemen altında bulunan *Timeline* butonuna tıklayın. Hem video hem de video ile gelen sesi, grafiklerle bu çizgide görebilirsiniz.

3

Birden fazla video dosyası ile çalışın

Çalışmak istediğiniz video dosyaları birden fazlaysa o zaman seçtiğiniz diğer video dosyasını sürükleyip zaman çizgisine bırakmanız yeterli. Seçili olan videoya efekt vermek de oldukça kolay. Bunun için tek yapmanız gereken, seçim işleminden hemen sonra yukarıda bulunan *Effects* menüsüne tıklamak. Efektler, ses, video ve yazı efektleri olmak üzere üç grupta toplanıyor. İşin diğer güzel yanı da, uyguladığınız efektlerin nasıl göründüğüne anında bakabilmek ve istenmeyen bir efekt verildiğinde tek tuşla işlemi geri almak.

Yazılımı daha değerli kılan özelliği ise ses dosyalarına da hakimiyet sağlaması. Müzik CD'sindeki şarkıları tek komutla istediğiniz biçime çevirebilir, sesteki gürültüleri temizleyebilir ve onlara efektler verebilirsiniz. Bu yeteneklere ayrıca CD/DVD yazmayı, kaset, dijital kamera veya fotoğraf makinenizden kayıt yapabildiğini de eklemeyi unutmayalım. ■

1

Etkili arabirim: Dosyaları kolayca seçebilir, oynatabilir ve zaman diliminde detaylandırabilirsiniz.

2

Zengin efektler: Ekleyebileceğiniz çok sayıda efekt video ve ses dosyalarınızı daha da çarpıcı kılıyor.

Magic Movie Edit Pro 10 Silver'in tam sürümünü eCHIP'ten yükleyebilirsiniz.

236 HELLGATE LONDON

RYO VE FPS kurallarını altüst edecek muazzam bir online oyun. İnsanlığın son kalesini savunmaya hazır mısınız?

238 JAWS UNLEASHED

Bütün bir oyun boyunca köpekbalığı kimliğinde tekneleri batırıp, petrol boru hatlarını patlatmak ister misiniz ?

241 DOUBLE AGENT

Kızı öldürülmüş ve aranan bir polis iseniz görevinizi yerine getirmek ancak bu oyundaki kadar zor olabilirdi.

oyun eğlence

PİNPON MASASINA SABOTAJ

Baharın yüzünü göstermesiyle CHIP ofisinde bilgisayar oyunlarını sevmeyenler bir bir açığa çıktı.

Geçtiğimiz ay, CHIP dergisindeki derin oyun mafyasından bahsetmiştik. Bilgisayar oyunlarını sevmeyen editörlere ve dergi çalışanlarına bilgisayar oyunlarını sevdirmek için çalışan, hatta on yıldır sayfalarında bilgisayar oyunlarına yer vermeyen bir dergiye oyun köşesi bile açtıran CHIP Oyun Mafyası, oyun sevmeyen hanım grafikerlerimizin tepkisi ile karşılaşmıştı. Bilgisayar oyunlarını sevmeyenleri Civilisation, Half Life, Knight of the Old Republic gibi gözde oyunlarla tanıştırtıp gönüllerini çalmak, akıllarını çelmek için başlattığı “Sen de oyna” kampanyası, grafikerlerimiz Fatış ve Zeynep’in başlattığı “Bahçeye çık masatenisi oyna” kampanyası ile balta- lanmıştı. İşte CHIP binasında, Haziran boyunca “oyun” adına yaşanan en önemli gelişmeler bu masa tenisi deni-

Editörden not: Pinpon severler olarak olayı kınadığımız kamuoyuna duyurulur.

len “şey”le ilgiliydi. İşten fırsat buldu- ça bahçeye çıkıp masa tenisi oynayan Vogel çalışanları, hatta kimi hain CHIP editörleri (ki bu beklenmedik ihanette öne çıkan isimler Mahmut, Berk, Aytun, Yavuz ve PS2 dergisinden Fırat’tır) “Bahçeye Çık Masa Tenisi Oyna” kam- panyasının propagandasına yenilip, Vo- gel Masa Tenisi Turnuvasına bile katıl- dıkları yetmiyormuş gibi, bir de şampi- yonluğu zorlamaya başladılar. CHIP Oyun Mafyası, masa tenisi turnuvası- nın gördüğü ilgi üzerine önce propa- ganda çalışması başlattı. Binanın du- varlarında, kapılarda, asansörde “Masa tenisi de nedir Allah aşkına! Tenis dedi- ğin kortta oynanır, masada değil!” manşetli ilanlar görünmeye başladı. Bu çalışma ilk aşamada ilgi çekti ve bazı editörler masa tenisi denilen kavramın gerekliliğini sorgulamaya giriştilerse de, masa tenisi oynama fikri yine bas- kın çıktı. Bunun üzerine oyun mafyayı- zın elinde son bir seçenek kalmıştı. Ve bir sabah CHIP çalışanları ofise ulaştık- larında, tenis masasının ayaklarının kı- rılmış olduğunu gördüler. CHIP Oyun Mafyası racona uygun şekilde mesajını vermişti. İnanmayanlar, CHIP binasını ziyaret edip bahçedeki masayı görebilir.

İÇİNDEKİLER

234 Ön bakış: Elveon

234 Ön bakış: Pirates of Caribbean

235 Ön bakış: Neverwinter Nights 2

235 Tam sürüm: Astronoid Online

Çok yakında: Yakın bir gelecekte piyasaya sürülmesi beklenen oyunlara sizler için kısaca bir göz attık.

236 Ön bakış: Hellgate: London

238 Ön bakış: Jaws Unleashed

240 İnceleme: C&C First Decade

242 Ön bakış: Double Agent

>>> ÖN BAKIŞ

Elveon

YENİ BİR ELF EFSANESİ BAŞLIYOR

Ortaçağ etkileşimli fantastik bir evrende geçen Elveon, Tolkien'in bize öğrettiği hiç bir detayı atlamadan uyguluyor.

DHer ne kadar geçtiğimiz bir kaç yıldır RYO'lara gösterilen ilgi azalmaya başlamış olsa da, yapımcılar bıkmış usanmadan yeni dövüş sistemleri ve alt yapılarla bu türde ikinci bir dalga yaratmayı başardı. Unreal 3.0 motorunu başarıyla Elveon'a ekleyen yapımcılar, yepyeni bir RYO dalgası yaratmaya hazırlanıyor. Mükemmel savaş mekaniklerine sahip olan Elveon, bu türün tahtını geri alabilecek kudrete sahip görünüyor.

Ortaçağ etkileşimli fantastik bir evrende geçen Elveon, Tolkien'in bize öğrettiği hiç bir detayı atlamadan uyguluyor. Elfler için yeni bir epik macera olarak da adlandırılabilir olan oyunda

özellikle elflerin dövüş sistemlerinde devrimsel yenilikler yapıldığı söyleniyor. Çok çeşitli silahlar, hareketler ve stratejilerle desteklenen bu ırk, Elveon evreninde önemli bir yer tutuyor.

Yapımcılar hikâye ve oynanışın birbirine paralel bir seyir göstereceğini ifade ediyor. Naon adlı bir evrende geçen oyuna, oyuncunun oyuna girmesiyle tamamen atmosfere adapte olması hedefleniyor.

Elveon, elflerin büyüleri ama hiç de bizim bildiğimiz kadar "saf ve iyi" olmadığı tezini savunan bir senaryo oluşturmuş durumda. Bu iyi ve kötü dengesinin yarattığı kaos ise Naon'a fazlasıyla yansıtılmış olacak.

Ters yüz: Elveon, elflerin saf ve iyi olmadığı tezini savunuyor.

2002 yılından beri Slovakya'da 10Tacle adlı bir yapımcı grubun üzerinde çalıştığı oyun için çıkış tarihi hala uzak görünüyor: 2007'nin ikinci yarısı. Stüdyo oyun hakkında fazla bilgi paylaşmazken şimdiye kadar anlatılanlar ve internet sitelerinde dolaşan bir kaç video hayli farklı ve etkileyici bir RYO ile karşı karşıya olduğumuzun habercisi gibi.

Oyun Playstation 3 ve Xbox 360 için de piyasaya sürülecek. Bu da grafiklerinin ne kadar etkili olabileceği hakkında bir fikir verebilir.

Tür ▶ DORYO FPS **Dağıtım** ▶ Webzen **Yapımcı** ▶ Webzen **Çıkış tarihi** ▶ 2006, sonbahar

Sanal korsanlık

PIRATES OF THE CARIBBEAN ONLINE

Şimdi devasa oyunculu ortamlarda yelken açmanın ve korsanlıkta kariyer yapmanın tam zamanı.

Bu hafta yine sevilen bir filminden yola çıkılarak hazırlanmış bir oyunun daha bilgisayar ve konsollarda boy göstereceğini müjdelemek istiyoruz. Karayip Korsanları ve Jack Sparrow DORYO (devasa online rol yapma oyunları) ortamlarında arzı endam etmek üzere. Disney Interactive tarafından hazırlanan ve 2007'nin iddialı yapımlarından olma-ya aday oyun, devasa oyunculu sistemler için oldukça sağlam bir yenilik şeklinde değerlendiriliyor. Disney'in bu oyunda en büyük hedefi ise tüm aileyi konsol ve PC başına toplayabilmek ve onlara gerçek bir oyun zevki sunabilmek. Oyunda

Disney'in kendi geliştirdiği açık kaynak tabanlı Panda 3B motoru kullanılacak. Oyun için gereken minimum sistem ise şimdiden duyuruldu: Pentium III 800 işlemci ve 256 MB bellekle, 128 MB'lik bir T&L ekran kartı korsan olmaya yetecek de artacak.

Oyunun daha çok 5-15 yaş çocuklara hitap edeceği, stratejik pazarın bu olacağı Disney tarafından açıklandı ama yetişkinlerin de oyunu gördükten sonra kolay vazgeçemeyeceği şimdiden konuşuluyor. Dövüş - aksiyon ağırlıklı oyunda korsan olmak ya da otorite olmak elinizde. Ama onca eğlence varken kim bir adaya vali ya

Filmden PC'ye: Filmin online oyunu da en az kendisi kadar keyifli olacak.

da polis olmak ister ki? Kısaca denizlerde nam salmaya ve otoriteye karşı tutumunuza Karayip Adaları'nın kahramanı olmaya hazırlayın kendinizi. 2006 yazı için piyasaya sunulması beklenen oyun Karayip Korsanları filminin devamından önce (Temmuz) raflarda olmayı hedefliyordu. Ancak gelen dedikodulara göre 2007'nin ilk çeyreğinde bu oyunla buluşabileceğimiz daha olası görünüyor.

Tür ▶ RYO **Dağıtım** ▶ Atari **Yapımcı** ▶ Obsidian Entertainment **Platform** ▶ PC **Çıkış** ▶ 30 Eylül 2006

Neverwinter Nights 2

KENDİ MACERANIZI YARATIN

Hiçbir zaman kışı olmayan ülkenin birbirinden cesur ve fedakâr kahramanları geri dönüyor.

Birincisinin üzerinden oldukça uzun süre geçti. Ek paketlerle senaryosu dallanıp budaklandı ve ikincisi heyecanla beklenir oldu. Planescape Torment, Fallout 2, the Baldur's Gate ve BG: Dark Alliance serilerinin yapımcıları efsaneye kaldığı yerden devam ediyor. Özellikle birinci oyunun dengisini ve güçlü senaryosunu korumaya kararlı olan yapımcı Obsidian Entertainment, kendi tecrübeleri ile oyunu bir üst kademeye taşıdıklarını savunuyor.

Oyunda karakterleriniz parti üyeleri üzerinde daha hakim bir rol oynayabilecek. Kılıç kuvveti kadar politik karizmanızda karakterinizin yükselmesinde büyük rol oynayacak. İlkini oynayanların senelerce unutamadığı bir senaryoya sahip olan NWN, ikinci bölümünde de Forgotten Realms evreninde geçecek. Dungeons & Dragons kurallarına sıkı sıkıya bağlı olan oyun, karakterinizi basit bir köylüden muhteşem bir kahraman yaratmak için gerekli tüm görev ve tehlikelerle dolu bir ortamda yönetmenizi sağlıyor. İyi ya da kötü karakterler yaratabilmenize olanak tanıyan NWN2, ol-

dukça kolay kullanıcı ara yüzü sunmayı amaçlamış. Bir tıklamayla karakterinizin özelliklerine ulaşip kolayca gerekli ayarları yapabileceğiniz iddia ediyor.

NWN geleneklerine saygıda bulunmak adına bu oyunda da kendi modüllerinizi yaratabilme şansınız var. Böylelikle defalarca sıkılmadan bambaşka seviyelerde oyuna devam edebilme şansımız oluyordu. Bu durum NWN2'de de son bulmuyor. Birinci oyundan daha farklı grafiklere sahip olan oyunda özellikle etkileşimli çevre birimleri göz dolduruyor. Capcanlı bir evren yaratmayı başaran NWN2'de geçtiğiniz köy ve kasabalarda yollarda oynayan çocuklar, sürüleri güden köylüler ve sokak satıcılarına kadar her şey düşünülmüş. Eğer macera ve rol yapma oyunlarını seviyorsanız dahası "kendi maceramı kendim inşa edebilirim" diyorsanız çok yakında tüm bu arzularınızın gerçekleşeceği müjdesini vermek istiyoruz. ■

Kaan Ezgimen, kaane@chip.com.tr

Tür ▶ Online RY0 **Dağıtım** ▶ Disney Interactive
Yapımcı ▶ Disney Internet Group **Çıkış** ▶ 2006 yaz

Efsane devam ediyor: Yaratılan canlı evrende her ayrıntıya yer verilmiş.

TAM SÜRÜMÜ CD'DE!

► 3. boyutta yarış

Yarışları izlerken heyecandan ayaklarınız yerden kesilebilir. Bu oyunda ise yarış boyunca ayaklarınız yere değmiyor. Astronoid, tam sürüm olarak ücretsiz olarak CHIP okurlarına hediye ediliyor. Şimdiye kadar oynadığınız yarış oyunlarında eksik olan şeyin biraz daha aksiyon olduğunu düşünüyorsanız, bu oyun tam size göre. Kurulumuna ve kullanımına geçmeden önce biraz oyundan bahsedelim. Çevrimiçi oynatabildiğiniz ve gerçek rakiplerinizin olduğu gezegendeki rotanız belli. Manyetik çemberlerden geçmeniz gerekiyor. Zaman ve düşmanlarınıza karşı verdiğiniz bu yarışın ilk zamanlarında kendinizi biraz tuhaf hissedebilirsiniz. Rotası belli olduğu halde 3 boyutlu bir yarış pistinde ileri, geri, sağa ve sola gitmenin yanı sıra aşağı ve yukarıya da gidebiliyor olmanız, hem heyecan verici hem de kontrolü zor bir hareket. Ama dediğimiz gibi, bu acemilik sadece oyunun başında geçerli. Alıştıktan sonra, performansı çok yüksek olmayan bilgisayarlarda bile başarılı grafikler eşliğinde oynayabiliyorsunuz. Oyunun kurulumunu yaptıktan sonra bir güncelleme yapmanız gerekiyor. Yaklaşık 7,5 MB olan bu güncelleme, yazılımın indirme yöneticisi tarafından hızlıca gerçekleştiriliyor. Sonrasında Astronoid kullanıma hazır. Oyun çevrimiçi rakiplerle oynandığından, web sayfasına gitmeye gerek kalmadan hemen üye olabiliyorsunuz. Sonrasında ise test sürüşleri başlıyor. Test sürüşlerinde geminizin kontrolü hakkında az da olsa tecrübe edindikten sonra heyecan kasırgası sizleri bekliyor.

>> ÖN BAKIŞ

HELLGATE

LONDON

İnsanlığın son kalesini savunmaya çalışmasıyla bezenmiş muazzam bir online oyun olmaktan öte RYO ve FPS kurallarını altüst edecek yeniliklerle geliyor.

Hellgate: London

ŞEYTANI DAVET ETTİK

İnsanlık, yüzyıllar boyunca bilimin ve teknolojinin yolunda dev adımlarla ilerlerken, diğer yanda doğaüstü olayları ve imanı bir köşeye attı. Bu durum, aydınlığın ötesindeki karanlık güçlere karşı olan inancın zayıflamasına ve bu tehdidin yok sayılmasına yol açtı. İşte bugün karanlık güçler, bu zafiyetimizden faydalanarak yeryüzüne çıkıyor ve kendi krallıklarını kurarken aydınlığı ve insan soyunu ayakları altında inletiyor.

Diablo'nun yapımcısından

E3 fuarında insanların gözlerini videodan alamadıkları bir oyun vardı. Herkes birbirinin kulağına "işte budur, 2006 yılı oyun piyasası bu oyunla hatırlanacak" diye fısıldanıyordu.

Bill Roper, Hellgate: London'un mimarlarından. 1994 yılından 2001 yılına kadar adı Blizzard Entertainment ile anılan Roper, Warcraft II: Tides of Darkness, Diablo, StarCraft, Diablo II, Warcraft II: Beyond the Dark Portal ve

StarCraft: Brood War gibi projelerin hepsine imza attı. Bu referans bile oyunun yapısı hakkında birçok fikir veriyor. Ancak Roper, 2003 yılında yanına pek çok şirket çalışanını da alarak Flagship Studios'u kurdu. Yapımında eski Blizzard takımından pek çok ismin bir araya geldiği Hellgate: London hakkında E3 videoları, bazı öngörüşler ve Roper röportajlarından başka fazla bilgi yok. Biz de bunları derleyerek oyun hakkında fikir vermeye çalıştık.

Cehennemin kapısı: Londra

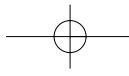
Bir oyunu oynarken 'keşke içinde şu da olsaydı, bu da olsaydı' dediğimiz çoğu şey Hellgate: London'da mevcut. Daha önce yapılan RYO'lardan (Rol Yapma Oyunları) daha radikal bir noktada duruyor oyun. Öncelikle oynanışının çok karmaşık olmadığını belirtmek gerekiyor. Bu da hemen herkesin bu oyuna 'müptela' olacağı anlamına geliyor. Oyunda konunun devamlılığını sağlamak adına içeriğin oyuncu tarafından

basit müdahalelerle değiştirilip daha akıcı olabilmesi için kimi değişiklikler uygulanacak.

RYO oyunlarında bazı temel unsurlar bulunuyor. Helgate:London yapımcısı Bill Roper, RYO mekaniklerine ince bir ayar çektiğini iddia ediyor. Örneğin aynı sınıf ve seviyeden oyuncuların yeteneklerini geliştirebilmeleri için farklı yollardan gidebilmelerine olanak tanımış. Bireysel eşya toplama ve düzenlemelerde silah modifikasyonları yardımıyla yüzlerce farklı seçenek sunulmuş.

Topla ve sakla yönteminde klasik anlayışı terk edilmiş ve toplanan eşyalarla silahları modifiye ederek bambaşka silahlar yaratılabilmesine olanak tanınmış.

En önemlisi oyuncular bunu yaparken farkında bile olmadan diğer oyuncularla olmayan özelliklere sahip silah ve ekipman oluşturabiliyorlar. Bu sayede oyuncular kahramanlarını ve kullandıkları eşyaları kişiselleştirip, özgün kılabiliyor.

Diablo hayranları sevecek

Hellgate: London kurgusu, hem gerçeği hem de fanteziyi bir potada birbiriyle harmanlıyor. Aslında Londra; Romalı'ların IV. yy'daki istilasından başlayarak ikinci dünya savaşının izlerini yüreğinde taşıyan bir kent. Bunu ilk bakışta sıradan bir gözün algılaması mümkün değil. Oysa Londra'nın yapı taşları bu tarihsellik üzerine kurulu. Ne de olsa 1066'dan bu yana işgal edilmemiş bir şehir. İşte bu tarihsel çizgi üzerinde oluşan Londra mitleri Hellgate:London için muazzam bir arka plan oluşturuyor. Oyunu kurgularken şehrin hem güncel mimarisine, hem de eski alt yapı ve eserlerine ilişkin derinlemesine çalışmalar yapılmış. Oyunda günümüz Londrası'nın üstünü ve altını keşfetmek için oyuncuların bol bol zamanı olacak. İnsanlar farklı bölgelerde yanmış yıkılmış binalar arasında maceralarını yaşarken, bunu hem açık havada hem de uzun ve korkunç Londra tünelleri için-

de yapacaklar. Oyun insanda "biraz daha oynarsam ne olur acaba?" merakı uyandıracak ve daha çok keşfetme güdüsünü ateşleyecek.

İnsanın var olma savaşı

Hellgate:London yapımcıları RYO ile FPS'nin en önemli özelliklerini bir potada eritmeyi başardıklarını iddia ediyor. Oyunda bir kahraman yaratıyorsunuz, bu kahramanla görevler tamamlıyor, bir çok şeytani kavim ve iblisle savaşımlara girerek, hem deneyiminizi artırıyor hem de yeteneklerinizi keskinleştiriyorsunuz. Seviyeleri öyle düzenlenmiş ki, oyuncu gayet esnek bir büyü ve yetenek sistemi kullanarak oyunda başka kimseye benzemeyen bir kahraman yaratabiliyor. Kısaca Hellgate evreninde hiçbir "şövalye" bir diğerine benzemiyor.

Oyun, rasgele yaratılan seviye, obje ve olaylarla sonsuza dek oynama isteği oluşturuyor. Oyunda gerçek zamanlı FPS öğelerinden faydalanırken öte yandan bir RYO'na dâhil oluyorsunuz. Görevler oyunun bütününe etkileyen parçalardan oluşuyor. Seçilen görevler kahramanınızın karakterinde de etkileşimler yaratıyor. Aldığınız herhangi bir görevle ilgili bir mekâna geldiğinizde oyun film moduna geçip size o görevi veren NPC ile olan konuşmanızı ya da görevle ilgili bilgiyi aktarıyor. Bazı NPC'ler değişik mekânlarda karşınıza başka görevler vermek için çıkabiliyor.

Oyundaki olaylar da tamamen rasgele bir düzen içinde gelişiyor. Örneğin bir bölgede bir görevi tamamlamaya çalışırken bir devriye ile karşılaşmanız başka bir zaman aynı bölgeye geldiğinizde bu devriye ile tekrar karşılaşacağınız anlamına gelmiyor. O bölge tamamen değişmiş olabiliyor ve belki de

Her yerdelere: İblisler hem havadan hem karadan saldırıp, sizi yıldırarak. Nereden çıktıkları belli olmuyor.

oradaki bir kamyon enkazından fırlayan bir iblisin altında kalabiliyorsunuz.

Tüm şövalyeler Londra'ya

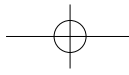
Hellgate: London'da dünyanın her yerinden "şövalyeleri" bir araya gelecek. Karanlığın hizmetkârları ve iblisler tarafından kuşatılmış dünyayı kurtarma görevi bu kez sadece insanlara düşüyor, başka hiç bir tür yok. Kadınlar ve erkekler ilk önce yalnız, sonra küçük gruplarla başlayacakları bu direnişte, zaman içinde gelişerek dev bir kurtuluş ordusu oluşturabilecek.

Oyun, istek üzerine tamamen tek kişilik oynanacağı gibi, irili ufaklı gruplar oluşturulmasına izin verilerek zor görevlerde avantaj da sağlanıyor. Oyunda loncalar oluşturarak akınlar yaratmak da söz konusu. Londra'nın metro istasyonlarındaki güvenli bölgelerde ise gruplar ve bireyler birbirleri ile alışveriş yapabilecek, loncalarını ve gruplarını oluşturacak. Bunlar şimdilik oyun hakkında kulislere konuşulanlar ve yazılıp çizilenlerden edindiğimiz bilgiler. Bu bilgilerin ışığında hepimiz Londra'da bu şatafatlı çay saatini kaçırmamak için heyecanla bekliyoruz. ■

Tür ► RYO **Dağıtım** ► Namco **Yapımcı** ► Flagship Studios **Çıkış tarihi** ► 2007

Londra köprüsü yıkılıyor: Londra'nın bu hale getiren yaratıkları tek tek ortadan kaldırmak zaman alacak.

>>> İNCELEME

Double agent

SİLAHLI ve TEHLİKELİ

Oyunun kahramanı olan Sam'in yüreğinde evlat acısı, aklında intikam yemini ve duvarda aranıyor ilanı...

Fisher için hayatının en acı tecrübesiyle başlayan Double Agent, kahramanımızın hayatı yeniden sorgulamasına ve bir ajan olarak NOC'a (Non Official Cover) girmesiyle geçmişle olan tüm bağları koparmasını hikaye ediyor. NOC ajanları gittikleri görevlerde sadece hedefe odaklanan ve ardından hiçbir bağlantı bırakmadan görevi tamamlayan ajanlar olarak da biliniyor. Bir NOC ajanının arkadaşı ve sosyal hayatı olamaz çünkü tüm hayatı görevidir. Sam, geçmişle olan bağlarını ve acılarını derinlere gömmek için tam anlamıyla bir "hayata sünger çekme" operasyonuna dâhil oluyor.

Ancak gözlerinde bu kez görevin yanı sıra intikam ateşi de var. Artık sorgulaması gereken hayat sadece kendi hayatı değil. Double Agent bir anlamda Fisher'ın kendi karakteriyle hesaplaşması olarak da anlatılabilir.

Aranıyor: Sam Fisher silahlı ve tehlikeli

Şimdiye kadar gölgelere saklanıp, karanlıklar arasında türlü komploları engeleyen ve ulusal güvenlik için ölümü

hiçe sayan bu adamın bir aile babası olacağı hiç aklınıza gelir miydi? Zırhının içinde nasıl bir insan olduğunu kaçırmız merak ettik? İşte Double Agent bu karakter tahlilinin de oyunun içine yerleştirildiği bir senaryoya sahip.

Sam bu kez kabuğundan soyulmuş bir halde karşımıza çıkıyor. Son derece kırılğan ve savunmasız. Üstelik bu görevinde yapayalnız. Bütün teknolojik silahlarını bir kenara bırakan kahrama-

"Eğer işiniz bir suçlu gibi yaşamaksa, suç ve masumiyet arasındaki çizgi kaybolacaktır."

nımız, kontrolü tamamen kendi elinde bulundurma çabası içinde bir ölüm kalem meselesini çözmeye çalışıyor.

DA'da Fisher üç mercekli gece görüşü gözlüklerini ve süper tekno silahlarını bir kenara bırakmış ya da bırakmak zorunda kalmış. Düşman içine sızabilmek için yüksek güvenlikli bir hapishanede silahlı soygundan hüküm giymiş bir suçlu olarak hayatının geri kalanını idame ettirmek zorunda.

Geçmişin hayaletleriyle yaşamak

DA, Sam Fisher'ın federal bir hapishaneye bilerek ve isteyerek girmesiyle başlıyor. Plan çok basittir hapishaneye girdiği andan itibaren John Brown's Army isimli terörist grubun elamanları ile kontağa geçecek ve daha sonra burada bir örgüt üyesinin kaçırılmasına yardımcı olarak örgütün bünyesine bir "terörist" olarak sızacaktır.

Buraya kadar her şey belki de kolay görünüyor. Ama Fisher bu görevinde geçmişle olan tüm bağlarını koparmak zorunda. Bunun için, en ya-

kın arkadaşları dahi onun bir suçlu olduğuna ve kızının ölümünden sonra iyi ile kötüyü ayırt edemediğine kanaat getirip, arkasından "biz bu adamımı bağrımıza bastık senelerce" diye hayıflanıp lanet etmeli ve onu terk etmelidirler ki görev bir anlam kazansın (!). Olay bununla da bitmiyor. Sam'in görevi o kadar gizlidir ki hapishaneden kaçtıktan sonra tüm Amerikan güvenlik birimleri onun peşine düşecek. Sam hem kendi-

Yardım şart: Oyun içinde yardım almadan ilerlemenin zor olduğu bölümler sıkça karşınıza çıkacak.

Hapishane şartları: Ne yapıyor olursanız olun gardiyanlara yakalanmadan yapmanız gerekli.

sini yakalamaya çalışanları ensesinden uzak tutacak ama aynı zamanda bunu bir avantaj olarak kullanacak, hem de içine sızdığı terörist birliğin çekirdeğine ulaşip onu yerle bir etmeye çalışacak. Oyun burada sizi çok zor bir noktaya sürüklüyor. Ahlaki değerlerinizi bir kenara bırakmak zorunda kalabilir ve yaptığınız seçimlerle ölü bir adam ya da kızının intikamını almış bir baba olarak tekrar kahraman olabilirsiniz.

Bu durumu, hapishaneden kaçmak için JBA tarafından kaçırılan helikopter pilotu ile bir ambarda karşılaştığınızda iliklerinize kadar hissedeceksiniz. Önünüzde diz çökmüş hayatı için af dileyen zavallı bir adam ve hemen yanınızda elindeki silahı size uzatarak "bitir şunun işini" diyen bir terörist var. Gruba dâhil olmak ve görevinizi tamamlamakla, size 2 çocuğu olduğunu söyleyip yalvaran adamın infazı arasında geçen her saniyenin size neler kaybettirip neler kazandırabileceğini bir düşünün.

Bu noktadan itibaren oyunda verdiğiniz her karar siz de dahil pek çok insa-

nın hayatını değiştirecek.

Sam Fisher'ın oyunu da görevi kadar gizli

Oyun hakkında çıkan fragmanlarını seyrettiğinizde yüksek bütçeli bir 'Hollywood Komplotu Teorisi' filminin parçalarını izlemiş gibi oluyorsunuz.

Aksiyon o kadar tadında verilmiş ki tanıtım filmlerinde, insan hemen oturduğu yerden kalkıp bir kopyasını edinmek istiyor. Ama maalesef Nisan ayında çıkması beklenen SC:DA Eylül ayaına ertelendi. DA ile ilgili bazı görüntü ve bilgilere daha çok X360 platformu için çıkan resim ve demolardan ulaşılabilir; bu platformun vaat ettiği tüm özellikler oyun için sonuna kadar kullanılmış. Oyunun çevresel grafik ve ses düzeninin muhteşem olduğundan bahsetmeye gerek bile yok çünkü Splinter Cell serilerinin kült olmasının nedeni bu. Bu sefer oyunda 176 etkili karakter mevcut. Her biri kirpiğinden ayakkabı bağına kadar özenle tek

tek modellenmiş. Yani bir karakterin kafasını bir başka karakterin vücuduna ekleyerek çoğaltma tekniğine gidilmemiş. Kısa bir bilgi olarak şunu da eklemek istiyoruz; animasyonların yönetimi, grafik detaylandırılmaları Oscarlı animasyon filmi Les Triplettes de Belville'i yapan ve yöneten takıma emanet edilmiş. Karakter modellemelerinde heykeltıraşların kil ve alçı modeller üzerinde çalıştıklarını söylersek SC:DA'nın biraz ciddiye alındığını ifade etmiş olabiliriz.

Karakter modellemeleri derken tabii kahramanımızı es geçmemeliyiz. Önceki modellemelerinde Fisher yaklaşık 3 - 4 bin poligon üzerine bütün olarak inşa ediliyordu. Şimdi sıkı durun: Fisher'ın sadece kafası bu oyunda 3 bin poligondan oluşuyor. Şimdiye kadar görmediğimiz surat ifadeleri ve detaylarıyla yeniden tanışacağız gibi görünüyor. Bu durum, karakterin ifadelerinin yüzüne yansımaları bir yana değişik ışık altında

"Sam Fisher şüpheli bir trafik kazasında kızını kaybeder, içine kapanır ve kendini işine adar"

farklı bölgelerin vurgulanabilmesinde de önemli rol oynuyor. Sonuç olarak Splinter Cell serisi, sevilen dizi 24'ün yolundan ilerliyor. Üçüncü sezonda Jack Bauer'in başına gelenler, bu kez Sam Fisher'ın yakasına yapışıyor. Sarmal bir senaryoyla oynanacağı iddia edilen oyunda hem Fisher'ın geçmişini hem de bu günkü durumunu değerlendireceğiz. ■

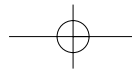
Tür ▶ Stealth Action **Dağıtım** ▶ Ubisoft **Yapımcı** ▶ Ubisoft **Çıkış tarihi** ▶ 2006 Kasım

Kaçış yok: Görevin başarıya ulaşması için bu polisin öldürülmesi gerekiyor. Karar sizin.

Zamana karşı ölüm kalım savaşı: bazen kendinizi kurtarmaya çalışırken elinizi her zamankinden biraz daha çabuk tutmanız gerekebilir.

>>> İNCELEME

C&C First Decade

GERİ DÖNDÜ

Strateji sanatının son 10 yılı bir kutuya sığdı. Stratejinin vaz geçilmezi tekrar aramızda. Nice on yıllara...

B Kapağın üzerindeki "ilk on yıl" yazısını yorumlamakla başlayalım işe: Demek ki bir on yıl daha oynayabiliriz ya da bir on yıl daha C&C devamı oyunlar, ek paketler ve benzeri türevler hayatımızda olacak.

C&C'nin onuncu yılı dolayısıyla Electronic Arts, oyun tarihine damgasını vurmuş GZS (Gerçek Zamanlı Strateji) oyunlarının 12'sini birden bir pakete sığdırmış. Amaç GZS'nin 10 yıllık tarihine bir retrospektif yaratmak ve saygı göstermek.

Tek bir DVD olarak piyasaya çıkan oyunların hepsini bir daha birbirine bu kadar yakın görebilmeniz mümkün olmayabilir. Onun için biraz koleksiyoncu ruhumuzu zorlayarak bu paketi edinmekte fayda var.

Peki bu DVD'de neler oynanabiliyor?

Tabii ilk C&C mevcut daha sonra sırasıyla Covert Operations, Red Alert, Counterstrike, The Aftermath, Tiberian Sun, TS Fire Storm, Red Alert2, Yuri's Revenge, Renegade, Generals ve Generals Zero Hour sırasıyla DVD'de arzı

endam ediyor. Tamamı 12 C&C oyunu ihtiva eden DVD kutusunda sadece bunlar yok elbette. Oldukça ince düşünülmüş insanı sıkmayan röportaj ve görüntülerle C&C tarihi bir belgesel olarak ek bir DVD de diğerinin yanında yer alıyor. Bunun yanı sıra bir de gelişmiş kullanım kılavuzu var ki bu da C&C'a yeni başlayacaklar için iyi bir kılavuz niteliği taşıyor.

Oyunları yüklemek için yapılmış ara yüzden istediğiniz oyunları seçmeniz olası ama her biri için birer seri numarası girmek oldukça iptidai ve saçma olmuş. Bazı oyunların özellikle Aftermath ve TS Firestorm kullanıcı ara yüzleri XP'de sorun yaratabiliyor ancak bunun için EA oyunun orijinal sitesinden bir yama duyurmuş durumda.

Eğer bütün oyunları çalıştırabilirseniz GZS'nin gelişimi ile alakalı en güzel deneyimi kendi bilgisayarınızda yaşayacaksınız. DVD'deki GZS tarihi hakkında röportajlarda cabası. Özellikle Renegade, C&C evreninin tek ve bir tanecik FPS oyunudur. Eskiye yâd etmek adına denemekte fayda var. Red Alert 2 ve Tiberian Sun da nostaljinin tavan yaptığı

oyunlar. Ancak sizleri uyarmadan edemeyeceğiz, bu nostaljik gezinti oldukça fazla “bug” içeriyor. Bazı oyunlarda, özellikle C&C’da, yeni sistemlere uyum güçlüğü yaşandığı bir gerçek.

Yine de biraz saygı ve tutkuyla yaklaşarak şunu söyleyebiliriz C&C: The First Decade tüm zamanların en geniş ve en önemli oyunlarını bir araya getiren şimdiye kadar yapılmış en iyi derleme. Yeni yetme GZS meraklıları ve ustalar için önerilir. ■

C&C First Decade:

[illegible]

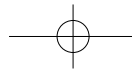
CHIP PUANI

80

Son karar

Kaçırmamanız gereken iyi bir nostalji paketi. Edinmediğiniz takdirde GZS tarihine göz atma şansını kaçıracaksınız.

Dağıtım ► Electronic Arts **Yapımcı** ► EA Los Angeles / Westwood Studios **Tür** ► GZS toplama
Çıkış ► Piyasada **Kutu** ► 2 DVD-ROM; bir kitapçık

>>> İNCELEME

Avcı geri döndü

JAWS UNLEASHED

Ya biz kurban değilde Jaws'ın ta kendisini oynasaydık, denize girenleri geldikleri yere kadar kovalasaydık, acaba daha mı zevk alırdık?

30 yıl önce zamanın parasıyla bir dev yapımdı Jaws, şimdi her ne kadar ucuz kalsa da benzer türleri yanında, yine de ödümüzü koparttı Steven Spielberg bu Peter Benchley roman uyarlamasıyla. Kimimiz yaz tatilinde denize uzaktan baktı. Kimimiz uzun süre deniz kıyısında dolaşmadı bile. Hastanelere psikiyatr servislerine akın edenler oldu. Denize bileklerini sokup daha ileriye gidebilmek için yarım saat harcayanlara da rastladık. Aradan bunca yıl geçti Jaws'ın altından çok sular aktı. Şimdi piyasaya bir oyunu çıksa alır oynar ve bu kadar korkar mıyız? Ya biz kurbanı değil de Jaws'ın ta kendisini oynasaydık, denize girenleri geldikleri yere kadar kovalasaydık, acaba daha mı zevk alırdık?

(b)Bir köpek balığı oyunu bizi hala korkutabilir mi?(b)

Genel kanı oyunun pazarlama kolaylığına sahip olduğunu savunuyor. Ayrıca Jaws filmine yapılan 30'uncu yıl kutlamaları dolayısıyla tam zamanı olduğu düşünülüyor. Yapımcılara göre

re oyunu pazarlama şansı çok yüksek. Çünkü bu filmi bilen herkes tüm yaşamı boyunca kendilerini hep bir av olarak düşündü ve korktu. Şimdi bu insanlara Beyaz Katil olma şansı tanınıyor. Jaws gibi bir filmin belli bir hayran kitlesi olduğundan yola çıkılarak hazırlanan oyunda av iken avcı olmak fikri oyunun yapımında güdüleyici bir etkin olmuş. Oyunun konusu filmiyle bire bir olarak ilişkilendirilmiyor.

“Av iken avcı olmak fikri oyunun yapımında güdüleyici bir etkin olmuş.”

Oyunda filmin aksine Beyaz Katil'e insan merkezli yaklaşılmıyor ve insan temelinde dönen bir öyküye Jaws dâhil edilmiyor. Tüm dengeler ters yüz edilmiş durumda. Oyun, günümüzde geçiyor ama yine de orijinal filmle pek çok bağlantısı olduğunu gözden kaçmıyor. Filmdeki polis memurunun oğlu Michael Brody, bütün filmlerde

paçayı Jaws'tan kurtarmıştı. Bu oyunda da konun temelinde aynı karaktere rastlıyoruz.

Av iken avcı olmanın dayanılmaz hafifliği

Yıllar sonra Brody, bir araştırmacı deniz bilimci oluyor. Görevi ise bizi, yani Beyaz Katil'i yakalamak ve bilim adına laboratuvarında milyon parçaya ayırıp doğamızı incelemek. Oyunda, filmde hatırlayacağımız Quint benzeri ve sizi yakalayıp lime lime etmeye ant içmiş bir köpek balığı avcısını da ikincil karakter olarak kullanılıyor.

Oyun, tıpkı filmdeki gibi suda yüzen masum insanları yakalayıp derinlerde parçaladığınız, dev zıpkınlardan kaçtığınız, plajlarda panik yarattığınız bölümlerden oluşuyor. Hatta surlarda dolaşırken orijinal filmde Jaws tarafından parçalanarak batan Orca adlı teknenin enkazına bile rastlıyoruz. Bu da ilk filme bir nevi saygı durumu anlamında oraya buraya serpişti-

rilmiş bir kaç detaydan sadece biri. Oyuncu Jaws'ı canlandırırken filmdeki mekanlarda dolaşıyor. Tabii tüm bunlar olurken hedefimiz ve görevlerimiz var. yunda iki seçenek yaratılmış. Bunlar, serbest yüzüş ve görevler olarak başlarken seçebiliyoruz.

Serbest yüzüş, bütün adanın etrafında felaket zincirleri oluşturarak kafanıza göre takılmanızı sağlıyor. Hem hayvan hem insan türlerini tehdit edip yiyecek zincirinizi tamamlıyorsunuz. Bunu yaparken de okyanusu keşfedebiliyor ve bir köpek balığının ne gibi yapıya sahip olduğunu anlayarak yeteneklerinizin farkına varıyorsunuz. Görevlerde ise belli bölgeleri yok etmek, hasar vermek, kaçmak, kovalamak, saklanmak, avlamak gibi oyunun hikâyesi ile bütünleşen bazı aksiyonlar yaşıyorsunuz. Oyunda 100'den fazla canlı türü var. Yani minnacık deniz atlarından dev balinalara ve insana kadar bir denizde bulunması her şey bu oyunda mevcut. Etrafta insanlar yüzüyor, deniz bisikletine biniyor ya da

dalış yapıyor. Tepenizde helikopter uçacak, üzerinizden su kayağı ve jet skilerle geçecek. Botlardan oltalar atılacak bazen de ağlarla karşılaşacaksınız. Bu karmaşada bazılarında kaçmanız bazılarını kovalamanız gerekiyor. Bu riski de siz belirliyorsunuz. Oyunun en önemli ve değişmez görevi durmadan

“Bütün oyun boyunca tekneleri batırıp, petrol boru hatlarını patlatabileceksiniz.”

bir şeyler yeme gerekliliğiniz. Eğer Beyaz Katil'in midesine bir şey girmezse ölüyorsunuz. Yemek yiyecek için sayısız vücut kombokaları kullanabiliyorsunuz.

Sakin sakın giderken birden sudan fırlayıp teknesinde uyuklayan bir balıkçıyı bir lokmada yutabileceğiniz gibi yüzün insanlara alttan yaklaşıp onları

derinlere çekip parçalara ayırıp açlığını gidermeniz de mümkün.

Oyun tamamen “yık ve ye” üzerine kurulu

Evet, kelimenin tam anlamıyla oyun bundan ibaret. Bütün oyun boyunca tekneleri batırıp, petrol boru hatlarını patlatabileceksiniz, limanları yıkıp, akvaryumları kırabileceksiniz. Hatta bir bölümde bir helikopteri su üzerinden sıçrayarak kuyruğundan yakalayıp batırmanız bile mümkün. Suya dökülenlerle de açlığınızı giderebiliyorsunuz. Geceyi ve gündüzü stratejik olarak kullanıp insanlara yaşadıkları ortamları dar etme seçeneğiniz de var.

Oyunun kontrollerini kolay kılmak adına ekrana yerleştirilen arayüz oldukça basit ve kullanışlı duruyor. Bir radar ve bir sağlık ölçeği bu arayüzde standart donanıma dahil edilmiş. Ancak Beyaz Katil'in yaşaması için devamlı yemesi gerektiğinden bir de “açlıkmetre” bu donanıma eşlik ediyor.

Bu göstergeyi hep dolu tutmak gerekiyor. Çünkü hareketli Beyazımız oldukça çabuk acııyor. Eğer uzun süre yemek yemezseniz sağlık çubuğunuzun hızla eksildiğini göreceksiniz. Sonuç olarak Jaws fikir olarak orijinal gelmeyebilir. Ancak su altında sadece bir köpek balığı olarak vejeteryan bir edayla kimseyi yemeden dolaşmanız mümkün olmadığından, dehşeti iliklerinize kadar hissettiğiniz sahneleriyle ilgi çekectir. ■

Tür ► Action **Dağıtım** ► Majesco
Yapımcı ► Appaloosa **Çıkış tarihi** ► 21 Temmuz

Ülser olmayın: Açlığınızı gidermek birinci göreviniz. Ne bulursanız saldırmak serbest.

Ava giden avlanır: Yaralarınızı dikkatle takip edin. Avcı iken av olmak hiç işinize gelmeyebilir.

CHIP VİZYON Yakıt hücreleri

Batarya yerine: Bu yassı mikro yakıt hücresiyle hidrojen ve oksijen kullanılarak mobil cihazların güç gereksinimi karşılanabilecek

Yakıt hücreleriyle gerçek mobil yaşam

Daha uzun ömürlü batarya fikri uzun yıllardır üreticilerin gündeminde. Bugüne dek pek adım atılamadı ancak ilk ürünler 2007'de piyasada.

Cep telefonu ve dizüstü bilgisayarların elektrik beslemesi konusunda şehir şebekesinden tümüyle bağımsız olduğunu söylenemez. Söz konusu cihazlar birkaç saatlik sınırlı bir kullanım süresinin ardından, bataryalarının şarj edilebilmesi için yeniden elektrik prizine muhtaç hale geliyor. Bu durum daha esnek kullanım özellikleri ve çevre dostu güç beslemesi sağlayacak yakıt hücresi gibi çözüm önerilerinin ortaya atılmasına neden oluyor. Uzmanlar uzun yıllardır; aslında 19.yy'da geliştirilen, elektriği hidrojen ve oksijenden elde etme prensibini elektronik cihazlar üzerinde de hayata geçirme uğraşında.

Gelişim sürecinde geline nokta tablo nihayet iyice netleşmek üzere: Çok sayıda Japon üretici, önümüzdeki iki yıl içerisinde yakıt hücrelerinden yararlanan cep telefonlarını, MP3 çalar ve dizüstü bilgisayarları piyasaya süreceğini açıkladı. Bu mobil cihazlar, yeni teknolojinin geniş ölçüde değerlendirileceği ilk kullanım alanını oluşturacak. Analistler yakıt hücrelerinin 2010 yılından itibaren gerçek bir patlama

gerçekleştireceğini iddia ediyor. Yine bu iddiaya göre teknoloji kendisine, bugün kullanmakta olduğunuz taşınabilir cihazların ötesinde çeşitli ağlara bağlı kablosuz algılayıcılar ya da vücut üzerinde taşınan "giyilebilir" elektronik ürünler gibi yeni kullanım alanları yaratacak.

Bataryalardan on kat daha fazla enerji

Japonya ve Avrupa'daki araştırmalar bugün için söz konusu hücrelerin iki farklı varyasyonu üzerinde yoğunlaşıyor. Fraunhofer Enstitüsü'nün Berlin'deki Güvenilirlik ve Mikroentegrasyon birimi (Fraunhofer Institute for Reliability and Microintegration), yakıt hücrelerinin önemli bir avantajına, yani daha yüksek enerji yoğunluğuna işaret ediyor. Bu bölümde sürdürülen mikro yakıt hücresi geliştirme projesinin koordinatörü Dr. R. Hahn, söz konusu yoğunluğun geleneksel bataryaların beş veya on kat üzerinde olduğunu ifade ediyor.

Cihazlar yeni teknolojiyle tek bir şarjla daha uzun süre çalışabiliyor. Enerji kaynağı olarak kullanılan hidrojen, küçük

10

SAAT TELEFON GÖRÜŞMESİ

Toshiba, yakıt hücrelerinin estetik bir görünüme sahip olabileceğini kanıtlıyor. Kasa üzerindeki delikler sayesinde hücrenin atmosferik oksijenle beslenmesi ve oluşan su buharının dışarı atılması sağlanıyor. Bu cep telefonunda enerji için küçük metanol kartuşları kullanılmış.

60

SAAT MÜZİK

3,5 mililitre metanol 35 saat, 10 mililitre 60 saat müzik için yeterli: Toshiba flash bellekli ve sabit diskli iki farklı MP3 prototipini bir süre önce tanıtmıştı. 2007 yılında boyutları optimize edilmiş yeni ürünlerin piyasada olması bekleniyor.

10

SAAT DİZÜSTÜ

Lityum-iyon bataryaların kullanıldığı birçok dizüstü bilgisayarda 4 saatlik kullanım süresini aşmak mümkün olmuyor. Oysa Fujitsu Siemens gibi üreticiler docking stationları andıran bu metanol tanklarıyla 10 saat kesintisiz kullanım vaat ediyor.

hücreler içerisinde saf halde depolanmıyor ve ilk aşamada diğer maddelerden elde ediliyor. Enstitü bu noktada iki farklı yöntem üzerinde duruyor. Bunlardan ilkinde çinko ve potasyum hidroksit gibi alkali pillerde de kullanılan inorganik maddeler bir gaz geliştirme hücresinde hidrojene dönüştürülüyor.

Fraunhofer Enstitüsü'nün geliştirdiği tümü 4 santimetre-küp yer kaplayan bu düzenek 2,1 watt saniye ile aynı boyuttaki bir AAA alkali pilden iki kat daha fazla enerji sağlıyor. Hidrojen karmaşık bir düzenek kullanılmadan yükle doğru orantılı miktarlarda elde ediliyor. Dr. Hahn herhangi bir cep telefonunun telefonlaşma sırasındaki güç gereksiniminin fotoğraf çekme aşamasındakiyle aynı olmadığına değinerek elde edilen hidrojen miktarının ihtiyaca göre belirlendiğini vurguluyor.

Ayrıca metanol ve etanol yakıt hücrelerinin hidrojen kaynağı olarak kullanılması da öngö-

rülüyor. Bu sayede daha yüksek enerji yoğunluğu ve kullanım süresi değerlerine ulaşılması amaçlanıyor.

Yakıt hücreleri, gerçekte yalnızca 1 santimetrekare büyüklüğünde ve hidrojen sayesinde 80 ila 160 miliwatt aralığında güç sağlayabiliyor. Bu noktada üç ayrı hücreden seri bağlantıyla toplamda 1,5 V gerilim elde etmek mümkün. Bu sayede yassı pillerin (button cell) yerini doldurmak mümkün oluyor. Kullanılan folyo teknolojisi sayesinde, hücreler elektronik cihazların yüzeyine entegre edilebiliyor.

Yakıt hücreleri konusunda araştırma yapılan bir diğer merkez Almanya'nın Freiburg kentinde bulunuyor. Çalışmalar Fraunhofer Enstitüsü Solar Enerji Sistemleri birimi ISE ve Freiburg üniversitesi tarafından yürütülmekte. Berlin'deki çalışmalarda üretim aşamasında taşıyıcı katman olarak silisyum plakası kullanılırken, Freiburg Üniversitesi'nde mikro yonga üzerine yerleştirilen bir hücre üzerinde duruluyor. Bu yonganın üst kısmındaki ince bir katmanda depolanan hidrojen, buradan yayılma yoluyla hücreye ulaşıyor. 100'lerce milivolt'a ulaşılmanın hedeflendiği proje kendi kendini besleyebilen sensörler için büyük önem taşıyor.

Japonlar yine teknolojiye başı çekmek istiyor

Mobil cihazların endüstriyel prototiplerinden, üreticilerin gerekli gücü sağlayan yakıt hücrelerinin boyutlarını olabildiğince küçültme uğraşında daha yol kat etmesi gerektiği anlaşıyor. Japonya kökenli prototiplerin bir kısmı henüz işlevsiz birer maket görünümünde; diğerlerinde ise hücre yakıt deposuyla cihazın üzerine kabaca yerleştirilmiş durumda.

NTT DoCoMo, yakıt hücreli cep telefonlarıyla gündeme gelen ilk Japon servis sağlayıcı. Firmanın tanıttığı ve Fujitsu tarafından üretilen UMTS cihazla kullanım süresini belirgin →

4

SAAT VIDEO

UMTS cep telefonları güç tüketimi konusunda pek cimri sayılmaz. Ancak resimdeki yakıt hücresiyle mobil video keyfini şimdikininki iki katına yani yaklaşık 4 saate çıkarmak mümkün. Fujitsu bu cep telefonunu NTT DoCoMo için geliştirmiş.

CHIP VİZYON Yakıt hücreleri

bir şekilde arttırmak mümkün olacak. Bugünün lityum-iyon bataryaları cep telefonunda video izlemek istediğinde iki saatlik kullanıma izin veriyor. Oysa Fujitsu tarafından geliştirilen üründe, bu sürenin en azından iki katına çıkması hedeflenmiş. Ancak 190 g ağırlığındaki ürünün şık bir görünümüne sahip olduğu söylenemez. Bir şarj cihazı görünümündeki ürün, 150 x 56 x 19 mm ölçülerinde. Yakıt hücresi için 1,8 ve 1,2 mm metanol kartuşlar tasarlanmış.

Japonya'nın ikinci en büyük mobil servis sağlayıcısı KDDI, Hitachi ve Toshiba ile gerçekleştirdiği ortak çalışmanın sonucu olan ilk prototipleri tanıttı. Bu ilk örneklerde de hücrelerin enerji beslemesi için metanol kartuşlardan yararlanılıyor. İlk ürünlerin 2007 yılında piyasada olması bekleniyor.

Toshiba'nın yakıt hücresi yalnızca 22 x 56 x 4,5 mm ölçülerinde ve 8,5 g ağırlığında. Dolayısıyla bu hücre bir MP3 çalara entegre edilebilecek kadar küçük. Toshiba Japonya'da biri sabit diskli, diğeri flash bellekli yakıt hücreli iki MP3 çaları bir süre önce tanıtmıştı. Boyutları 35 x 110 x 20 mm olan flash bellekli model tam dolu tankla birlikte 78,5 g ağırlığında ve 3,5 mililitre metanolla yaklaşık 35 saat kesintisiz müzik dinleme imkanı sağlıyor.

Sabit diskli diğeri model daha büyük bir yakıt hücresi (60 x 75 x 10 mm, 300 mW) ve daha büyük bir tank kullanıyor. 10 mililitre metanol 65 x 125 x 27 mm boyutlara ve 270 g ağırlığa karşın kullanıcılarına 60 saat müzik keyfi sunuyor. 2007'de piyasaya sürülmeleri beklenen her iki üründe de boyutların bu tarihe kadar daha da küçültülmesi amaçlanıyor.

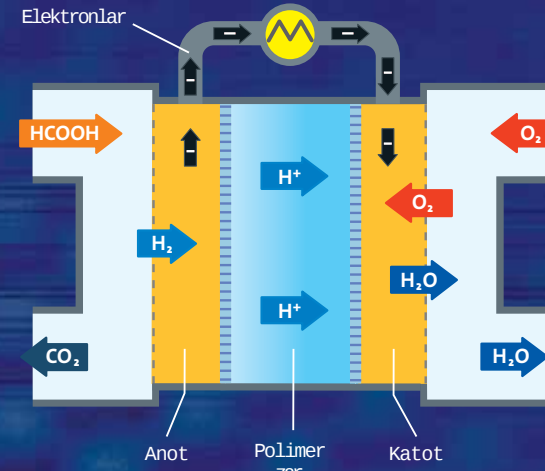
Toshiba'nın metanol bazlı yakıt hücrelerinden yararlanılan bir diğeri ürünü ultra hafif dizüstü bilgisayar kategorisindeki Portégé M300. Güç beslemesi için kullanılan tankı kalın bir docking station'a benzetmek mümkün. Bu beslemeyle kullanım süresinin tipik bir lityum-iyon bataryadakinden beş kat daha yüksek olduğu ifade ediliyor.

Motorola formik asitten yararlanıyor

Nokia yakıt hücreleri üzerindeki denemelerini şimdilik dondurma kararı aldı. Finlandiya merkezli bu firma, daha önce 10 saati aşan bekleme sürelerini mümkün hale getiren kulaklıklar (headset) üzerinde çalıştıysa da, şu an için gelişmelerin seyrini izlemeyi tercih ediyor. Üreticilerin bahsedilen teknolojileri piyasaya sürmeden önce yakıtlar

Karma çözüm: Yakıt hücresi ve batarya aynı kasa içerisinde. Hücre, bataryanın şarj edilmesini sağlıyor.

YAKIT OLARAK ASİT KULLANMAK

Formik asidi de (HCOOH) hücreler için yakıt olarak kullanmak mümkün. Asit anot tarafında bir kimyasal tepkime sonucunda karbondioksit (CO2) ve hidrojen (H2) olarak ayrıştırılabilir. Bu noktadan sonra sistem tıpkı diğer yakıt hücrelerindeki gibi çalışıyor. Artı yüklü hidrojen çekirdekleri bir polimer zardan (PEM) geçerek katota ulaşıyor. Elektronlar ise diğer yolu izleyerek elektrik üretiyor. Hidrojen, katota geldiğinde havadaki oksijenle tepkimeye girerek suya dönüşüyor.

konusunda da özel çaba sarf etmesi şart. Güvenlik riski göz önüne alındığında, prototiplerdeki mini metanol kartuşların diğer büyük tanklara tercih edilmesi gerektiği söylenebilir.

Motorola ise farklı bir maddeden yararlanmak istiyor. Firma, formik asit bazlı teknolojilere duyduğu ilgi nedeniyle Kanadalı Tekion firmasına yatırım yapmış durumda. Diğer birçok üretici mikro yakıt hücrelerinde enerji kaynağı olarak metanolden yararlanırken Tekion tanklarda Formira adlı bir maddeden yararlanıyor. Bu madde arındırılmış ve değiştirilmiş formik asit bazlı. Formira kullanılarak bir kimyasal tepkimeyle (Bk. Üst grafik) "soğuk yanma" için gereken hidrojen elde ediliyor. Tekion'un patronu Neil Huff bu yeni yöntemin avantajlarını şu şekilde açıklıyor: "Formira yakıt hücrelerinin yüksek performansı ve basit kimyası sayesinde metanol bazlı sistemlere göre daha az karmaşık ve mobil cihazlara uygun boyutlarda bir yapı mümkün". Yani sistemin kompakt yapısı sayesinde daha küçük boyutlarda mobil ürünler tasarlamak mümkün olacak.

Tekion'un bu yenilikçi projesi farklı projelerin de önünü açıyor. Firma bünyesindeki uzmanlar artık "Formira Power Pack" adını verdikleri bir karma sistem üzerinde duruyor. Bu sistemde yakıt hücresi ve normal bir lityum-iyon batarya küçük bir kasa içerisinde bir araya getiriliyor. Lityum-iyon batarya sistemin beslemesini gerçekleştirirken hücre bu bataryanın yeniden doldurulmasını sağlıyor. Neil Huff, bu teknolojinin batarya ve yakıt hücrelerinin avantajlarını tek bir çatı altında toplayacağı iddiasında. Yani artık harici bir şarj aleti taşımak gerekmeyecek.

Tekion da 2007 yılında piyasada olmayı hedefliyor. Seçilen ilk ürün sınıfı uydur telefonları. Gelecek yılın endüstri için önemli bir dönüm noktası olması bekleniyor. Görünen o ki, tüm bu konuda teknik engellerin aşıp aşılamayacağı ve hangi mobil cihazların bu yeni teknolojilerden yararlanacağı sorusu o zamana dek yanıtsız kalacak. ■

MM / Ozan Ali Dönmez ozand@chip.com.tr

ISSN: 1300-9419

K Ü N Y E

Yayın Koordinatörü Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr
Genel Yayın Yönetmeni Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr
Yazı İşleri Şefi Şahin Eksioglu, esahin@chip.com.tr
Haber Merkezi Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr
Yazı İşleri Kadir Tuztaş, ktuztas@chip.com.tr
 Hakkı Alkan, alkan@chip.com.tr

CHIP Test Merkezi Koord. Ecevit Bıktım, ecevitb@chip.com.tr
CHIP Test Merkezi Şahin Eksioglu, esahin@chip.com.tr
 Yavuz Şahin, yavuz@chip.com.tr
 Aytun Çelebi, aytun@chip.com.tr

CHIP DVD/CD Korcan Meydan, korcan@chip.com.tr

CHIP Online İçerik Koord. Kadir Tuztaş, ktuztas@chip.com.tr

CHIP Online Teknik Koord. Selçuk İslamoğlu, sislamoglu@chip.com.tr

CHIP Online Uğur Seven, Onur Seven, uguronur@chip.com.tr

Redaksiyon Barış Alkım, balkim@chip.com.tr
 Berk Ergin, berk@chip.com.tr

Katkıda Bulunanlar Garo Antikacıoğlu, Uğur Seven, Onur Seven, Mete Pinar, Ozan Ali Dönmez, Savaş Murat Alkım, Sultan Yanmaz, Sinan Ödes, Kaan Ezgimen, Markus Hermannsdorfer (MH), Dominik Grau (DG), Andreas Hentschel(AH), Niels Held (NH), Manfred Flohr(MF), Julian Bühler (JB), V. Pletzer VP), F. von Keudell (FK), Nicole Ott (NO), Thomas Littschwager(TL), Martin Jäger(MJ),

Görsel Yönetmen Fatoş Teymur, fatos@chip.com.tr
Grafik Asistanı Zeynep Bilmez, zeynep@chip.com.tr
Genel Müdür Hermann W. Paul
Genel Müdür Yardımcıları Beste Özerdem, Gökhan Sungurtekin

Finans Müdürü Aylin Aldemir
Pazarlama Müdürü Özlem Cenker
Halkla İlişkiler Müdürü Ayten Çar
Abone Satış Müdürü Asu Bozyayla
Abone Servisi Ebru Cinek, Ayşe Yılmaz, Fatime Hanlı Şahin
Dağıtım Müdürü Cem Cenker
Dağıtım Asistanı Mehmet Çil
Üretim Koordinatörü Turgay Tekatan

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Gökhan Sungurtekin, sgokhun@chip.com.tr
 Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:6
 B Blok 34349 Gayrettepe/İstanbul

VOGEL BURDA MEDYA YAYIMCILIK ve TİCARET A.Ş. adına sahibi
 Hermann W. Paul
 Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:6
 B Blok 34349 Gayrettepe/İstanbul

VOGEL MEDYA YAYIMCILIK REKLAM GRUBU
Satış Müdürü Güler Okumuş, oguler@vogel.com.tr
CHIP Reklam Müdürü Yeliz Koyun, kyeliz@vogel.com.tr
Müşteri Temsilcisi Zühal Söylemez, zuhal@vogel.com.tr
 Özden Aliyagici, ozdena@vogel.com.tr

Reklam Trafikeri Aynur Kına, aynur@vogel.com.tr

Renk Ayrımı- Film ve Baskı ASIR Matbaacılık Ltd. Şti.
 San 1 Bulvarı 3.Bölge 6.Cad. No:33/A
 Çakmaklıköyü/Büyükcemce/İSTANBUL
 Tel:0212 886 99 89 (pbx)

Dağıtım DPP A.Ş.
Yönetim Yeri Adresi VOGEL BURDA MEDYA YAYIMCILIK ve TİCARET A.Ş.:
 Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:6
 B Blok 34349 Gayrettepe/İstanbul
 Telefon: (212) 217 93 71, Faks: (212) 217 95 32
 Abone Faks: (212) 217 94 23
 Abone web: http://abone.vogel.com.tr

Yayın Türü Yaygın, süreli, aylık

REKLAM İNDEKSİ

ABİT	57	ABİT	57
AIRTIES	211	AIRTIES	211
AJANS PRESS	205	AJANS PRESS	205
AMD	75	AMD	75
ARTTRONİK	191	ARTTRONİK	191
ASNET	213	ASNET	213
ASUS	181.189	ASUS	181.189
AVITEC	171,173,175	AVITEC	171,173,175
AYMAKSAN	129	AYMAKSAN	129
BENO MOBILE	153.155	BENO MOBILE	153.155
BİLGE ADAM	199	BİLGE ADAM	199
COMİNİC	207	COMİNİC	207
COROLİG	167	COROLİG	167
CREATIVE	37,59,117	CREATIVE	37,59,117
ÇÖZÜM	35.223	ÇÖZÜM	35.223
DATA TEKNİK	119,121,123,125	DATA TEKNİK	119,121,123,125
DIGITURK	23	DIGITURK	23
DMS	131	DMS	131
EGEMEN	179.185	EGEMEN	179.185
ENDEKS BİLİŞİM	63	ENDEKS BİLİŞİM	63
EPDATA	137.139	EPDATA	137.139
EPSON	109	EPSON	109
FOXCON	21	FOXCON	21
GOLD	29,41,97	GOLD	29,41,97
GOLDAŞ	43	GOLDAŞ	43
HEPSİ BURADA	258, A.K.İÇİ	HEPSİ BURADA	258, A.K.İÇİ
HIZLI SİSTEM	18,19,31,65	HIZLI SİSTEM	18,19,31,65
HİTACHI	143	HİTACHI	143
İSTANBUL BİLİŞİM AŞ.	46.47	İSTANBUL BİLİŞİM AŞ.	46.47
KAVİ	101	KAVİ	101
KONT	25,163,217	KONT	25,163,217
KOYUNCU	7,11,15,17, INSERT	KOYUNCU	7,11,15,17, INSERT
LEXMARK	195	LEXMARK	195
MARKET	245,246,247,248,249	MARKET	245,246,247,248,249
MASKOM	127	MASKOM	127
MAVİ	209	MAVİ	209
MİNTON	193, Ö.K.İÇİ	MİNTON	193, Ö.K.İÇİ
MSI	33.145	MSI	33.145
MULTİMEDİA	141	MULTİMEDİA	141
PANASONİC	50.51	PANASONİC	50.51
PANTECH	177	PANTECH	177
PASİFİK	77	PASİFİK	77
PENTA	147.149	PENTA	147.149
PHILIPS	13,103,A.KAPAK	PHILIPS	13,103,A.KAPAK
POI	9	POI	9
PRAKTİCA	91	PRAKTİCA	91
PROBERA	201	PROBERA	201
RİTEK	93	RİTEK	93
SAMSUNG	81	SAMSUNG	81
SANİKOM	95	SANİKOM	95
SNC	161	SNC	161
TELSİM	27	TELSİM	27
TURANLI	83.85	TURANLI	83.85
TURKCELL	183.187	TURKCELL	183.187
UFOTEK	115.225	UFOTEK	115.225
US ROBOTİCS	219.221	US ROBOTİCS	219.221
WESTERN DİJİTAL	133	WESTERN DİJİTAL	133
XEROX	135	XEROX	135
YAKSU	99.107	YAKSU	99.107

GELECEK SAYI

300 Firmware güncellemesi

Donanımlarınızı yeni işlevlerle güçlendirin, sorunsuz ve kararlı bir hale getirin. DVD yazıcılar, oynatıcılar, fotoğraf makineleri, ADSL, cep telefonu, dizüstü, anakart ve grafik kartları üzerine en yeni 300 güncelleme önümüzdeki ay CHIP'te.

Photoshop CS2 üzerine uzmanlaşın

Photoshop CS2 kullanarak fotoğraf düzenleme konusunda uzman olmak ister misiniz? Dijital fotoğraf makinesi kullanıyorsanız en çok ihtiyaç duyacağınız Photoshop hileleri ve daha hızlı kullanım için Photoshop CS2 klavye kısayollarını CHIP sizler için araştırdı.

Teknoloji

Yasak donanımlar

İlk bakışta masum görünen bazı donanımların kötü niyetli kişilerin elinde tehdit unsuruna dönüşebileceğini biliyor muydunuz?

Teknoloji

Yeni arabirimler

Yeni başlayan yazı dizimin ilk ayki konusu: İnsan ve makine. Bilimadamları tarafından geliştirilen geleceğin yeni kullanıcı arabirimleri.

DİĞERLERİ

► Sıradan anten ile dijital yayın

DVB-T, dijital yayın konusunda çatılardaki çanak antenlere rakip olabilecek mi? En yeni DVB-T donanımları mercek altında.

► CHIP editörleri bunlardan vazgeçemiyor

Hangi CHIP editörü hangi yazılımdan vazgeçemiyor? Bilgisayar başında hayatımızı kolaylaştıran pratik yazılımlar bu yazıda.

► DRM'in etkileri ne olacak?

Digital Rights Management (dijital hak yönetimi) kopya kullanımının önüne geçebilecek mi? Cevabı CHIP'te.

CHIP, gelecek sayının içeriğinde güncel gelişmelerden kaynaklanan değişiklikler yapabilir.